

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра обліку і аудиту**

«До захисту в ЕК»
Директор інституту
_____ Шеремет О.О. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
« ___ » _____ 20__ р.

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Чернелевський Л.М. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
« ___ » _____ 20__ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)
освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Виконав: здобувач 2 курсу, групи ЗБО-2-2М

Лихова Таміла Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Михайленко Ольга Валеріївна _____
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Консультанти Колос І.В. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Беренда Н.І. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Осадча Г.Г. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент Климаш Н.І. _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Засвідчую, що в цій кваліфікаційній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних
посилань.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2021 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Навчально-науковий інститут економіки і управління _____

Кафедра обліку і аудиту _____

Освітній ступінь магістр _____

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» _____

(код і назва)

Освітньо-професійна програма Облік і аудит _____

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

Л.М. Чернелевський

“19” жовтня 2020 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Лихової Таміли Володимирівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

керівник роботи Михайленко Ольга Валеріївна, канд. екон. наук, доц.,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “19” жовтня 2021 року №844-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 04 лютого 2021 р.

3. Вихідні дані до роботи чинні нормативно-правові акти з регулювання обліку, аналізу та аудиту поточних зобов'язань; дані фінансової і статистичної звітності, облікові дані (первинні документи, реєстри синтетичного й аналітичного обліку) ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Сандора» та його облікова політика. Науково методичні підходи бухгалтерського обліку поточних зобов'язань. Аналіз діяльності ТОВ «Сандора» та поточних зобов'язань за 2018-2019 роки. Аудит фінансової звітності ТОВ «Сандора» та контрольне забезпечення поточних зобов'язань.

5. Перелік графічного матеріалу

Виробнича схема ТОВ «Сандора». Бухгалтерська структура ТОВ «Сандора». Техніко-економічний аналіз діяльності ТОВ «Сандора» за 2018-2019р.р. Первинні документи підприємства. Бухгалтерські проведення з обліку поточних зобов'язань ТОВ «Сандора». Відображення розрахунків поточних зобов'язань у фінансовій звітності. Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки. Аналіз динаміки та структури капіталу ТОВ «Сандора» за 2019 рік. Схема проведення аудиту поточних зобов'язань.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
2.4	Колос І.В., доцент	19.10.2020	11.12.2021
2.5	Осадча Г.Г., доцент	19.10.2020	11.12.2021
4.4	Беренда Н.І., доцент	19.10.2020	21.01.2021

7. Дата видачі завдання 19 жовтня 2020 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	19.10.2020- 01.11.2020	Виконано
2	Розділ 1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Сандора» та його облікова політика.	03.11.2020- 22.11.2020	Виконано
3	Розділ 2. Науково методичні підходи бухгалтерського обліку поточних зобов'язань.	23.11.2020- 20.11.2020	Виконано
4	Розділ 3. Аналіз діяльності ТОВ «Сандора» та поточних зобов'язань за 2018-2019 роки.	12.12.2020- 30.12.2020	Виконано
5	Розділ 4. Аудит фінансової звітності ТОВ «Сандора» та контрольне забезпечення поточних зобов'язань.	31.12.2020- 21.01.2021	Виконано
6	Загальні висновки та пропозиції	22.01.2021- 25.01.2021	Виконано
7	Перелік використаних літературних джерел	27.01.2021- 29.01.2021	Виконано

Здобувач

(підпис)

Лихова Т.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Михайленко О.В.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Лихова Т.В. «Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань»

Предметом магістерського дослідження є сукупність теоретичних, розрахункових і аналітичних методів та прийомів, які пов'язані з обліком та аудитом поточних зобов'язань.

Об'єктом магістерського дослідження є процеси організації обліку, аналізу та аудиту джерел фінансування поточних зобов'язань на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора».

За результатами дослідження охарактеризовано історію та діяльність промислового підприємства з виробництва натуральних фруктових і плодоовочевих соків, нектарів, напоїв та виноградних вин, досліджено структуру бухгалтерії, проведено техніко-економічний аналіз діяльності за 2018-2019 роки та розглянуто аналіз фінансового стану ТОВ «САНДОРА», викладено та прокоментовано облікову та податкову політику підприємства, а також загальний опис загального документообігу на ТОВ «САНДОРА». В другому розділі досліджено бухгалтерський облік поточних зобов'язань, аналітичний та синтетичний облік поточних зобов'язань, розкриття інформації у бухгалтерській звітності поточних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами, застосування інформаційних технологій обліку поточних зобов'язань, розглянуто елементи стратегічного обліку поточних зобов'язань, в третьому розділі проаналізовано організацію аналітичної роботи на ТОВ «Сандора», розглянуто практичний економічний аналіз поточних зобов'язань, проведено застосування інформаційних технологій економічного аналізу поточних зобов'язань, в четвертому розділі було розглянуто основи аудиту та контрольне забезпечення поточних зобов'язань, проведено експрес-аудит фінансової звітності ТОВ «САНДОРА» за 2019 рік та практичний аудит поточних зобов'язань, в тому числі із застосуванням програми «Турбо Аудит», виконано опис і застосування інформаційної технології аудиту за поточними зобов'язаннями.

Рік виконання роботи 2020 рік. Рік захисту роботи 2021 рік.

В процесі роботи зроблено висновки та пропозиції, введення в дію всіх запропонованих мною вдосконалень, покращить організацію та податковий облік на підприємстві й сприятиме ефективному функціонуванню ТОВ «Сандора» в цілому. Робота містить : 37 таблиць, 38 рисунка, 193 сторінок, 52 додатки, список літератури складено з 49 найменування.

Ключові слова: розрахунки, розрахункові операції, рахунки бухгалтерського обліку, облікова політика, класифікація поточних зобов'язань, аналіз, аудит, товариство, шляхи удосконалення обліку.

АНОТАЦИЯ

Лихова Т.В. «Учетно-аналитическое и контрольное обеспечение текущих обязательств».

Предметом магистерской исследования является совокупность теоретических, расчетных и аналитических методов и приемов, связанных с учетом и аудитом текущих обязательств. Объектом магистерской исследования выступают процессы организации учета, анализа и аудита источников финансирования текущих обязательств на примере Общества с ограниченной ответственностью «Сандора».

По результатам исследования охарактеризованы истории и деятельности промышленного предприятия по производству натуральных фруктовых и плодовоовощных соков, нектаров, напитков и вин, исследована структура бухгалтерии, проведения технико-экономический анализ деятельности за 2018-2019 годы и рассмотрен анализ финансового состояния ООО «Сандора», изложены и прокомментированы учетную и налоговую политику предприятия, а также общее описание общего документооборота на ООО «Сандора».

Во втором разделе исследовано бухгалтерский учет текущих обязательств, аналитический и синтетический учет текущих обязательств, раскрытие информации в бухгалтерской отчетности текущих обязательств по национальным и международным стандартам, применение информационных технологий учета текущих обязательств, рассмотрены элементы стратегического учета текущих обязательства "обязательства, в третьем разделе проанализированы организации аналитической работы на ООО «Сандора », рассмотрены практический экономический анализ текущих обязательств, проведения применения информационных технологий экономического анализа текущих обязательств, в четвертом разделе были рассмотрены основы аудита и контрольное обеспечение текущих обязательств , проведено экспресс-аудит финансовой отчетности ООО «Сандора» за 2019 и практический аудит текущих обязательств, в том числе с применением программы «Турбо аудит», выполнено описание и применение информационной технологии аудита по текущим обязательствам.

Год работы 2020г. Год защиты работы 2021г.

В процессе работы сделаны выводы и предложения, введение в действие всех предложенных мной усовершенствований, улучшит организацию и налоговый учет на предприятии и будет способствовать эффективному функционированию ООО «Сандора» в целом. Работа содержит 37 таблиц, 38 рисунков, 193 страниц, список литературы составлен из 49 наименований.

Ключевые слова: расчеты, расчетные операции, счета бухгалтерского учета, учетная политика, классификация текущих обязательствам, анализ, аудит, общество, пути совершенствования учета.

ANNOTATION

Luhova T.V. "Accounting, analytical and control support of current liabilities"

The subject of the master's research is a set of theoretical, computational and analytical methods and techniques that are associated with the accounting and audit of current liabilities. The object of the master's research are the processes of organization of accounting, analysis and audit of sources of financing of current liabilities on the example of the Limited Liability Company "Sandora".

According to the results of the study, the history and activities of the industrial enterprise for the production of natural fruit and vegetable juices, nectars, beverages and grape wines are characterized, the accounting structure is studied, the technical and economic analysis of 2018-2019 is conducted and the commented accounting and tax policy of the enterprise, and also the general description of the general document flow on LLC SANDORA. The second section examines the accounting of current liabilities, analytical and synthetic accounting of current liabilities, disclosure of information in the accounting of current liabilities according to national and international standards, the use of information technology for current liabilities, considered elements of strategic accounting of current liabilities In the third section the organization of analytical work at Sandora LLC is analyzed, the practical economic analysis of current liabilities is considered, the application of information technologies of economic analysis of current liabilities is carried out, in the fourth section the basics of audit and control of current liabilities are considered. , an express audit of the financial statements of SANDORA LLC for 2019 and a practical audit of current liabilities, including the use of the Turbo Audit program, a description and application of information technology audit of current liabilities.

Year of work performance 2020. Year of protection of work 2021.

In the course of work conclusions and offers are made, introduction in action of all improvements offered by me, will improve the organization and the tax accounting at the enterprise and will promote effective functioning of LLC Sandora as a whole. The work contains: 37 tables, 38 figures, 193 pages, 52 appendices, the list of references is made up of 49 names.

Keywords: calculations, settlement operations, accounting accounts, accounting policy, classification of current liabilities, analysis.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «САНДОРА» ТА ЙОГО ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА	5
1.1.Характеристика історії та фінансово-господарської діяльності ТОВ «САНДОРА»	5
1.2.Облікова та податкова політика та загальний опис документообігу ТОВ «САНДОРА»	19
1.3.Аналіз діяльності ТОВ «САНДОРА» за 2018 -2019 роки	26
1.4.Аналіз фінансового стану ТОВ «САНДОРА» на 1 січня 2020 року	29
Висновки за розділом 1	35
Розділ II . НАУКОВО МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	37
2.1. Наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних публікацій поточних зобов'язань	37
2.2. Аналітичний і синтетичний облік поточних зобов'язань за національними стандартами	41
2.3. Особливості розкриття інформації у бухгалтерській звітності поточних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами	66
2.4. Опис і застосування інформаційних технологій обліку поточних зобов'язань	75
2.5. Застосування збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора»	88
Висновки за розділом 2	99
РОЗДІЛ III . АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «САНДОРА» ТА ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА 2018 -2019 роки	101
3.1. Організація аналітичної роботи на ТОВ «САНДОРА»	101
3.2. Теоретичні основи та практичний економічний аналіз поточних зобов'язань	105
3.3. Опис і застосування інформаційних технологій економічного аналізу поточних зобов'язань	112
Висновки за розділом 3	117
Розділ IV. АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «САНДОРА» ТА КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	118
4.1. Експрес-аудит фінансової звітності ТОВ «САНДОРА» за 2019 рік	118
4.2.Теоретичні основи аудиту та контрольне забезпечення поточних зобов'язань	123
4.3.Практичний аудит поточних зобов'язань	129
4.4.Опис і застосування інформаційної технології аудиту за поточними зобов'язаннями	134
Висновки за розділом 4	140
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	142
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	144
ДОДАТКИ	147

ВСТУП

Актуальність дослідження. Зобов'язання є джерелом формування та фінансування активів, а також виконують важливу роль у господарській діяльності підприємств, зокрема виробничої галузі. Зобов'язання здійснюючи суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність підприємств, а тому потребують ефективного контролю за фактичним станом розрахунків та управління грошовими потоками. Це уможлиблюється на основі якісної, обґрунтованої, адекватної та достовірної, та інформації про борги, яка формується в системі бухгалтерського обліку.

Облік поточних зобов'язань є актуальною проблемою, так як методика обліку, аналізу і контролю зобов'язань підприємств досить глибоко досліджена у працях вітчизняних і зарубіжних учених. Є.Ф. Брігхем, А.Гроппеллі, В.В. Ковальов, Е.Ніктбахт у своїх фундаментальних працях розглядають загальні проблеми управління капіталом підприємства, які стосуються формування і розвитку джерел фінансування, використання сучасних фінансових інструментів, оптимізації структури капіталу в умовах ринкової економіки, удосконалення методичного та інформаційного забезпечення аналізу, організації обліку, аналізу та контролю в інформаційній системі управління підприємством.

Н.М.Ткаченко у своїй роботі «Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність» класифікує поточні зобов'язання відповідно до статей балансу, а саме короткострокові кредити банків; поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги; поточні зобов'язання за розрахунками. Підтримують дану класифікацію і її колеги Л.М. Чернелевський та Г.Г. Осадча у своїй праці «Управлінський облік на підприємствах харчової промисловості».

На будь-якому підприємстві незалежно від напрямку діяльності існують зобов'язання підприємства перед поставщиками, підрядчиками, працівниками, за короткострокові та довгострокові кредити, учасниками та ін. - всі ці зобов'язання є поточними.

До поточних активів відносяться грошові кошти та інші ресурси стосовно яких можна вважати, що вони мають бути змінені на (продані за) грошові кошти чи застосовані протягом року з дати складання бухгалтерського балансу або ж протягом нормального операційного циклу підприємства (із представлених термінів обирають лише один).

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Вступ	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		01.11.2020		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		02.11.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		

Мета дипломної роботи. Метою магістерської дипломної роботи є розробка на базі вивчення законодавчої, спеціальної і нормативної літератури, з застосуванням практичних матеріалів підприємства пропозиції щодо удосконалення організації обліку та аудиту поточних зобов'язань підприємства.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні завдання:

- проаналізувати організацію обліку поточних зобов'язань на підприємстві;
- розкрити економічну сутність поточних зобов'язань та їх класифікацію;
- розібрати документування господарських операцій з обліку проаналізувати організацію обліку поточних зобов'язань на підприємстві;
- розглянути нормативно-правове регулювання контролю поточних зобов'язань;
- опрацювати аналітичний та синтетичний облік поточних зобов'язань на підприємстві;
- розібрати теоретичні основи та практичний економічний аналіз поточних зобов'язань;
- розглянути елементи стратегічного обліку поточних зобов'язань;
- провести експрес-аудит фінансової звітності на підприємстві за 2019 рік;
- розглянути аудит поточних зобов'язань на підприємстві;
- опрацювати практичний аудит поточних зобов'язань.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є ТОВ «Сандора».

Предметом дослідження є облік поточних зобов'язань на підприємстві.

Структура роботи: магістерська дипломна робота складається зі вступу, основної частини, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «САНДОРА» ТА ЙОГО ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА

1.1. Характеристика історії та фінансово-господарської діяльності ТОВ «САНДОРА»

Товариство з обмеженою відповідальністю «САНДОРА» є компанією, зареєстрованою в Україні. Юридична адреса Товариства: Україна, 57262, Миколаївська обл., Вітовський район, село Миколаївське.

Компанія «Сандора» була заснована у 1995 році. У цьому ж році був викуплений консервний цех в Миколаївській області, який є одним із лідерів по переробці овочів та фруктів, і вже 21 березня 1996 року була випущена перша партія продукції. З моменту свого заснування основним принципом «Сандори» був постійний розвиток та найвища якість продукції. Це дозволило компанії за короткий термін зайняти лідируючі позиції на соковому ринку України. На численних дегустаційних конкурсах було отримано більше 10 медалей та нагород за високу якість продукції. Вже протягом 12 років компанія залишається лідером вітчизняного сокового ринку.

За даними незалежних досліджень на частину продаж компанії «Сандора» включає близько 47% всіх обсягів роздрібних продаж соків, нектарів та напоїв в Україні. В портфель брендів компанії сьогодні входить 10 торгових марок:

- Соки: ТМ «Сандора»; ТМ «Сандора Ексклюзив»; ТМ «Сандора Мультиактив»; ТМ «Сандора Класика»; ТМ «Сандорик»; ТМ «Дар»; ТМ «Садочок» і «Садочок» Морс;
- Холодний чай: ТМ «SANDAY ICE TEA»;
- Вина: ТМ «Святкова Колекція»; ТМ «Золота Ольвія»;

Для компанії «Сандора» пріоритетними залишаються смакові переваги споживачів. Асортимент продукції ТОВ «Сандора» представлений більше ніж 300 позиціями, що може задовольнити очікування любого споживача, який із всього розмаїття смаків та їх комбінацій вибере саме свій.

ТОВ «Сандора» експортує 25% своєї продукції, що складає більше 47% всеукраїнського експорту соків. Продукція компанії представлена в 24-х країнах світу: США, Германії, Швеції, Ізраїлі, Греції, Арабських Еміратах, Польщі, Канаді, а також в країнах ближнього зарубіжжя – Росії, Білорусії, Молдові, Литві, Латвії, Естонії, Азербайджані, Armenії, Грузії, Казахстані, Киргизії.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Сандора» та його облікова політика	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		22.11.2020		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		23.11.2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		

Індекс впізнавання продукції компанії «Сандора» у споживачів складає 90%. Це самий високий показник серед всіх виробників соків і сокової продукції в Україні. Продукція ТОВ «Сандора» представлена у всіх цінових категоріях й доступна споживачу з любим рівнем доходу.

Компанія «Сандора» залишається соціально стабільною компанією, яка не тільки прагне забезпечити гідний рівень життя своїм співробітникам, а й бере активну участь у численних програмах, спрямованих на підтримку реноме компанії, як соціально відповідальної і орієнтованої на пріоритетність соціальних, етичних і правових норм.

Промислові потужності компанії включають 4 заводи: промислово-переробний комплекс № 1 площею 157 тис. м кв. Завод розташований у с. Миколаївське Миколаївської області. На ньому встановлено 20 ліній розливу виробництва Tetra Pak, де виготовляються соки в упаковках 0,2, 0,25, 0,5, 1, 1,5 та 2 літри. Середньодобова продуктивність усіх ліній 2,5 млн. пакетів (1,8 млн. л). На заводі є цех пюре і концентрованих соків, ділянка асептичного зберігання продукції. Склад полуфабрикатів площею 12 тис. м кв., що дає право зберігати річний запас пюре та концентрованих соків для потреб виробництва. На промисловому комплексі №1 також ведеться переробка фруктів та овочів.

Загальна добова продуктивність компанії «Сандора» складає понад чотири мільйони пакетів. На виробництві працюють 24 лінії розливу в упаковку Tetra Pak, 2 лінії асептичної ПЕТ упаковки і 2 нові лінії з виробництва газованої продукції. Потужність 4-х виробничих ліній з переробки овочів і фруктів складає 90 тисяч тонн на рік. Штат працівників компанії налічує понад 3230 чоловік.

Опис видів діяльності, якими може займатися і займається підприємство (згідно КВЕД).

- Виробництво соків, соковмісних продуктів, алкогольних та безалкогольних напоїв, чіпсів;
- Реалізація шляхом оптової, роздрібною, комісійною та іншою, в тому числі посередницької торгівлі соків, алкогольних та безалкогольних напоїв, чіпсів;
- Здійснення купівлі та продажу транспортних засобів, представлення транспортних послуг;
- Послуги в сфері діяльності, маркетингу, вивчення ринкової кон'юнктури, організація рекламних, маркетингових та інших заходів, спрямованих на просування товарів на ринку;
- Здійснення інших видів діяльності, прямо не заборонених законодавством України;
- Здійснення операцій з товарного кредитування, залучення та надання коштів у позику, отримання коштів у кредит.

Торгові представництва компанії обслуговують більшу частину території України. Продукція компанії "Сандора" представлена у понад 80 000 торгових точок, що складає 89% від всіх торгових точок, де продаються соки та газовані напої. Окрім налагодженої системи роботи з дистрибуторами компанія має власну систему прямих продаж та доставки в дванадцяти містах: Одеса, Рівне, Луцьк, Львів, Донецьк, Кривий

Ріг, Дніпро, Херсон, Харків, Київ, Миколаїв і Запоріжжя - що дозволяє на пряму обслуговувати клієнтів на понад 40 % території України. Продукція компанії представлена в понад 20-ти країнах світу. Компанія справно сплачує податки, що є значним внеском у розвиток економіки країни.[50].

Компанія «Сандора» регулярно підтримує соціально важливі проекти в Україні, фокусуючи свою увагу на реалізації проектів у Миколаївській області, надає благодійну адресну підтримку дитячим будинкам, школам, молодіжним організаціям

Організаційна структура підприємства – це служб та підрозділів ,склад відділів в апараті управління, організаційна система, характер підпорядкованості і підзвітності один одному та вищому органу управління, а також набір інформаційного і координаційного зв'язку, порядок розподілу функцій управління по різних рівнях і підрозділам управлінської ієрархії.

Організаційна структура скерована перш за все на встановлення чітких взаємозв'язків між окремими підрозділами організації, розподілу між ними прав і відповідальності. В структурі здійснюються різні вимоги до удосконалювання систем управління, що виявляють вираження в тих чи інших принципах управління.

Організаційна структура організації і її управління не є чимось застиглим, вони постійно змінюються, удосконалюються відповідно до мінливого умовами. Організаційні структури управління промисловими організаціями відрізняються великою різноманітністю і визначаються багатьма об'єктивними факторами й умовами. До них можуть бути віднесені, зокрема, розміри виробничої діяльності організації (велика, середня, дрібна).

Зв'язки між елементами системи управління, які зумовлюють відповідний тип організаційної системи управління підприємством, розподіляються на:

- лінійні – здійснюють між підрозділами і керівниками різних рівнів управління та прогнозують підпорядкованість одного керівника іншому;
- функціональні - передбачають взаємодію керівників, що виконує конкретні функції на різних рівнях управління, хоча між ними не існує адміністративного підпорядкування;
- міжфункціональні - відображають місце між підрозділами одного рівня управління.

На сьогодні організаційна структура управління на підприємстві ТОВ «Сандора» представляє собою лінійно-функціональну структуру та відображає цілі та завдання підприємства, дозволяє взаємодіяти з зовнішнім середовищем, продуктивно та цілеспрямовано розподіляти та направляти сили працівників в досягненні своїх завдань з високою ефективністю.

На ТОВ «Сандора» відображається певна підпорядкованість між складовими і рівнями менеджменту, конкретний розподіл влади, відповідальності і прав .

Структуру управління на ТОВ «Сандора» наведено в рис. 1.1.1.

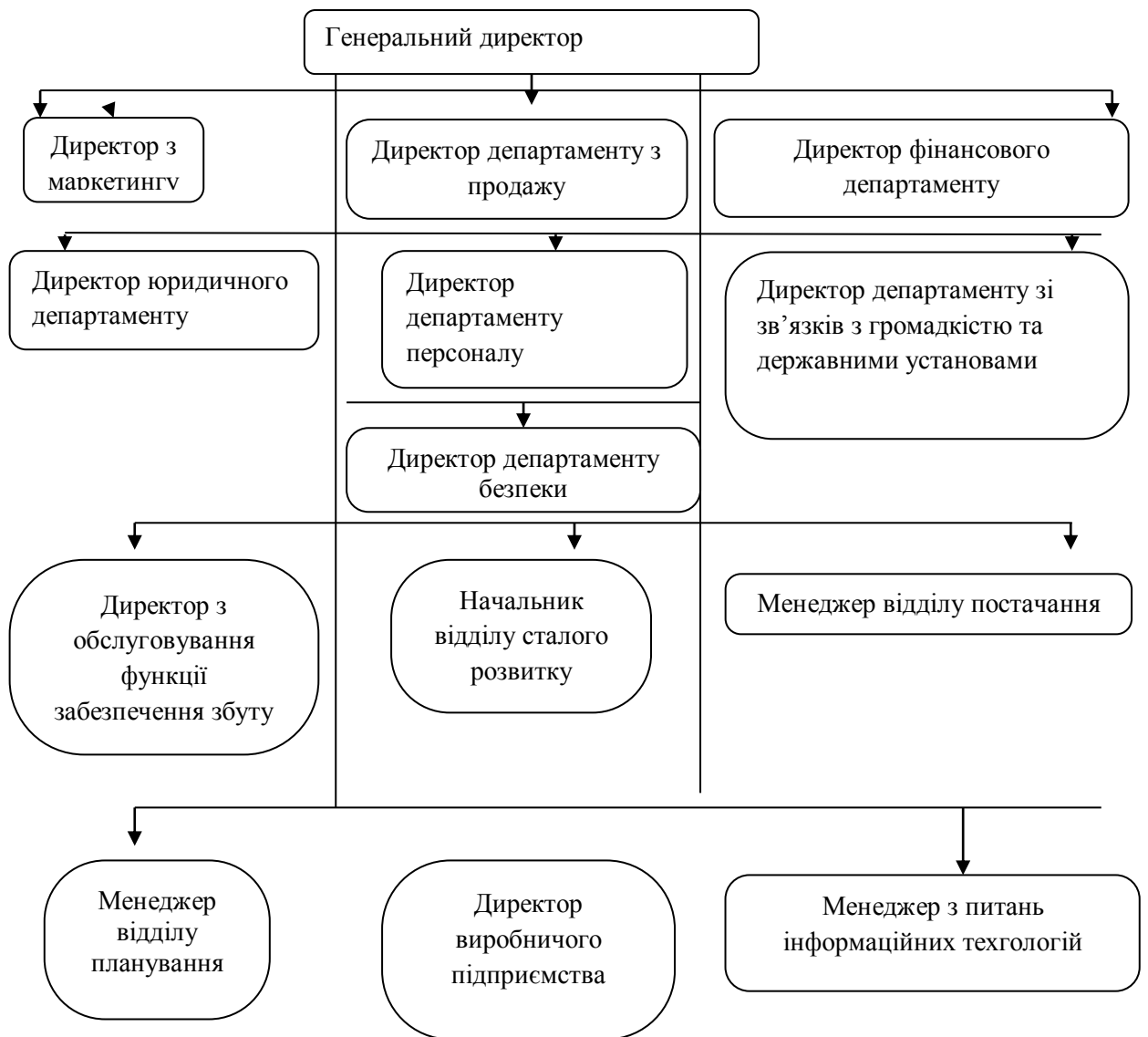

Рис. 1.1.1. Структура управління ТОВ «Сандора»

В даній структурі управління частка зобов'язань знаходиться на відповідальності лінійного керівника, який приймає рішення відносно будь-яких дій своїх підлеглих. В той же час функціональні керівники консультують лінійного, допомагають прийняти вірні рішення, розроблюючи їх різні варіанти.

Головною перевагою лінійно-функціональної структури є те, що лінійний керівник є єдиним керівником для кожного з працівників. Це зумовлює сильну мотивацію і неможливість невиконання своїх обов'язків. Головний недолік лінійно-функціональної структури заключається в тому, що лінійний керівник перевантажений через необхідність приймати рішення стратегічного характеру.

Планово-економічний категорія проводить оперативний облік виконання показників техпромфінплану по виробництву, продуктивності праці, собівартості, розробляє статистичну звітність по підприємству, тобто надає інформацію по важливим показникам праці маслозаводу.

Відділ управління якістю - аспекти виконання функції управління, що зумовлюють політику, цілі і відповідальності у сфері якості, а також реалізують їх за допомогою певних засобів, а саме планування якості, своєчасне управління якістю, забезпечення якості і покращення якості в межах системи якості. Відділ кадрів забезпечує набір кадрів, контроль за ротацією кадрів.

Виробнича структура - це просторова форма організації виробничого процесу, що складає розміри та склад виробничих підрозділів товариства, форми їх взаємозв'язків між собою, взаємно відношення підрозділів за потужністю (пропускна спроможність устаткування) та чисельністю працівників, крім того знаходження підрозділів на території підприємства. Виробнича структура підприємства відображає характер розподілу праці між окремими підрозділами, а також їх спільні зв'язки в єдиному виробничому процесі по створенню продукції [50].

Виробничі процеси на підприємстві виконуються у відповідних підрозділах, склад що характеризує виробничу структуру товариства. Виробнича структура компанії показує кількісне співвідношення та розміри внутрішніх структурних підрозділів і в тому числі механізм їхнього взаємозв'язку.

Структура підпорядковується від характеру продукції, яку створює підприємство, рівня спеціалізації та кооперування з іншими організаціями, технологічного процесу, виробничих потужностей. Зазвичай ТОВ «Сандора» містить головні цехи, де виготовляється продукція, та допоміжні цехи і служби, які обслуговують та задовольняють повсякденну роботу основних цехів.

Виробнича структура ТОВ «Сандора» становить сукупність підрозділів основного виробництва і інфраструктури .

Виробнича структура здійснюється тільки для основного виробництва. У складі цехів виокремлюють потокові лінії. Поточкові лінії формуються з відділень, що йдуть с на виконання певних стадій технологічного процесу. За кожним із них зафіксована частина робочих місць з визначеними операціями.

Технологічний тип виробничої структури характеризується тим, що в окремих виробничих підрозділах (цех, дільниця) сконцентровано обладнання, призначене для виконання однорідних операцій. На одній ділянці може виготовлятися продукція з будь-яким технологічним маршрутом без зміни розташування обладнання.

Кількість цехів залежить від конструктивних і технологічних характеристик продукції, що виготовляється, її обсягів та рівня спеціалізації підприємства. Сукупність однорідних цехів на великих підприємствах становить виробництво. Цех очолює начальник цеху.

За призначенням цехи поділяються на:

- 1) основні — виробництво основної профільної продукції або закінченої частини виробничого процесу. За стадіями виробництва основні цехи поділяються на заготівельні, обробні, складальні, випускові тощо.

- 2) допоміжні — сприяють випуску основної продукції, створюють допоміжні види продукції, що потрібні для нормальної роботи основних цехів (наприклад, виготовлення інструментів, запчастин для ремонту обладнання, виробництва енергії, обробка ремонтних і енергетичних послуг). Важливішим з цих цехів вважаються інструментні, ремонтно-енергетичні, ремонтно-механічні, ремонтно-будівельні, модельні, штампові та ін.
- 3) обслуговуючі — створюють звичайну роботу основних і допоміжних цехів шляхом перевезення та збереження сировини, напівфабрикатів, готової продукції, застосування потрібних санітарно-технічних заходів, забезпечення благоустрою їх приміщень та території.

Виробничу структуру ТОВ «Сандора» показано в рис. 1.1.2.

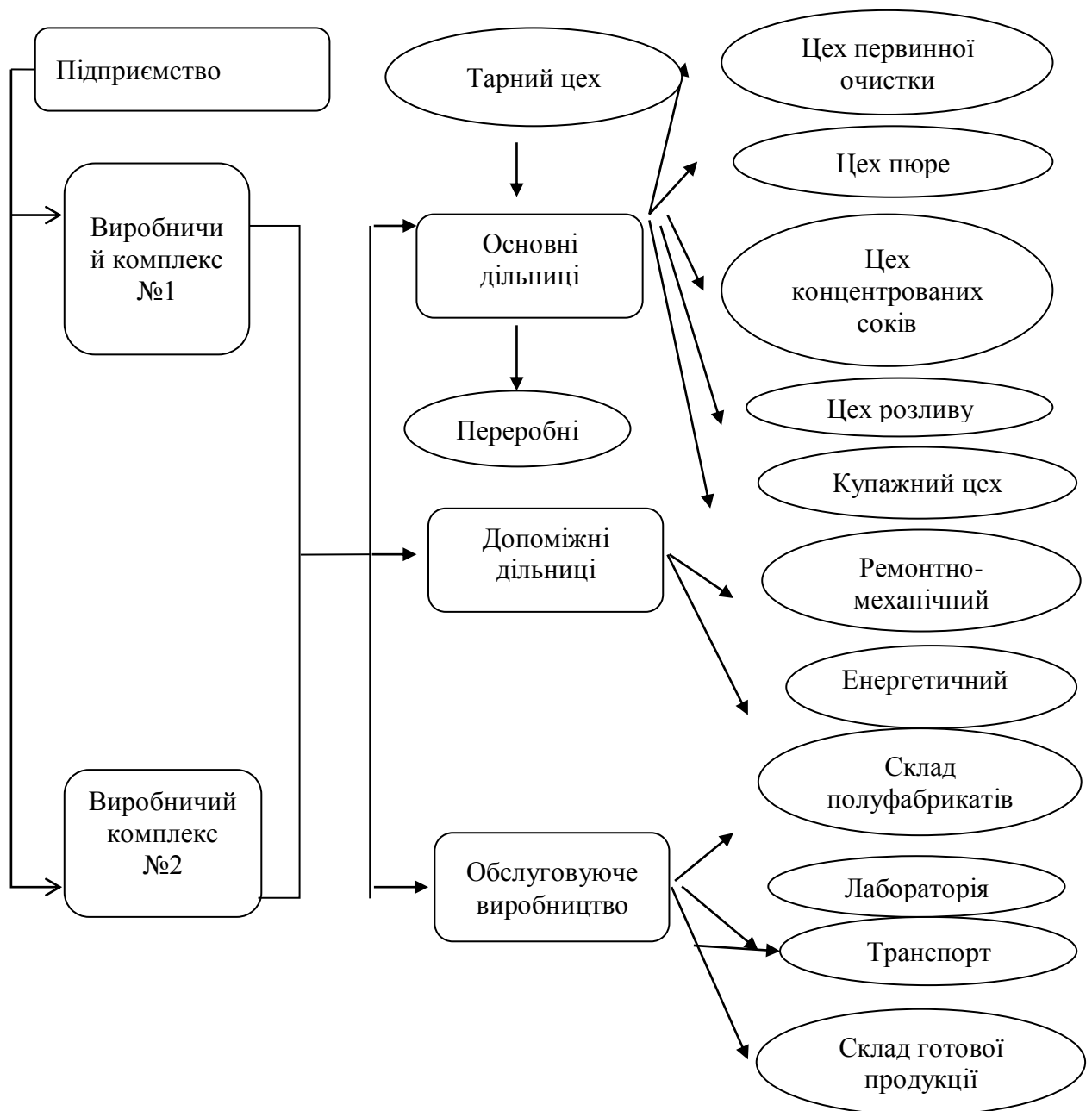

Рис. 1.1.2. Виробнича структура ТОВ «Сандора»

Основними перевагами технологічної структури є можливість застосовувати прогресивні технологічні процеси; можливість найбільш повно використовувати обладнання та матеріали; спрощення технічного керівництва, особливо при освоєнні нових і розширенні номенклатури виробів. Основний недолік технологічного типу - ускладнення міжцехових кооперованих зв'язків, внаслідок чого зростає потреба в міжопераційному контролі, збільшується тривалість виробничого циклу, зростають транспортні витрати.

На ринку соків в Україні спостерігається висока конкуренція, хоча 98% всієї продукції представлені 4 великими компаніями: ТОВ «Сандора», ОКЗДХ, ВАТ«ВінніФрут», ПАТ «Могилів-Подільський консервний завод». ТОВ «Сандора» серед них є лідером на українському ринку соків.

Характеризуючи політичні фактори, точно встановити їх силу впливу неможливо, оскільки, наприклад, революційні події, що час від часу відбуваються в країні, не піддаються прогнозуванню в часі та інтенсивності протікання, а зменшення контролю зі сторони державних органів наразі має більше декларативний характер. Соціальний фактор по збільшенню реальних наявних доходів населення впливає на підвищення попиту з боку населення на продукцію ТОВ «Сандора» [18].

Базуючись на експертному методі, здійснюється оцінка ряду внутрішніх та зовнішніх показників, умов та процесів діяльності підприємства, які обрані як чинники впливу на конкурентоспроможність підприємства. Так, зважена оцінка фінансової сили ТОВ «Сандора» за 10-ти бальною шкалою оцінена в 4,5 балів. Позитивне значення має показник привабливості галузі(, який дорівнює 4,6 балів. Оцінки стабільності галузі та конкурентно-здатності підприємства знаходяться приблизно на такому ж рівні і відповідно складають – 4,4 і 5,3 бали [20].

Структура бухгалтерії та посадові обов'язки облікового персоналу на ТОВ «Сандора»

Бухгалтерія — структурний підрозділ суб'єкта господарювання, який розроблений для ведення бухгалтерського обліку. Бухгалтерія задовольняє відповідних користувачів, насамперед керівництво, повною і неупередженою інформацією про фінансове становище, про результати організації і грошових коштів підприємства.

Основною метою Товариства бухгалтерії являється дотримання конкретного ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства з врахуванням характеристик діяльності і технології обробки облікових даних.

Для ТОВ «Сандора» дотримана є централізована структура бухгалтерії, щодо якої у виробничих підрозділах здійснюється функція збору бухгалтерської інформації, нарахування та відповідність доходів та витрат, а створення звітних даних за ними та розробку звітності виконує центральна бухгалтерія товариства.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Сандора» ведеться бухгалтерським відділом, що включає головного бухгалтера, заступника головного бухгалтера, з трьох бухгалтерів з обліку заробітної плати, бухгалтера з обліку виробничих запасів, з двох касирів, з двох бухгалтерів з обліку видатків і розрахунків з постачальниками та організаціями, бухгалтер з обліку основних засобів, з двох бухгалтерів з обліку банківських операцій,

бухгалтер з обліку матеріальних цінностей, бухгалтер з обліку нематеріальних активів, бухгалтер з обліку товарних операцій.

Облік на підприємстві виконується бухгалтерією, що веде головний бухгалтер. Головний бухгалтер формує у звітних формах всю діяльність, відображає всю звітність компанії у вигляді представлення державним органам [3].

Бухгалтерську структуру ТОВ «Сандора» показано в рис. 1.1.3.

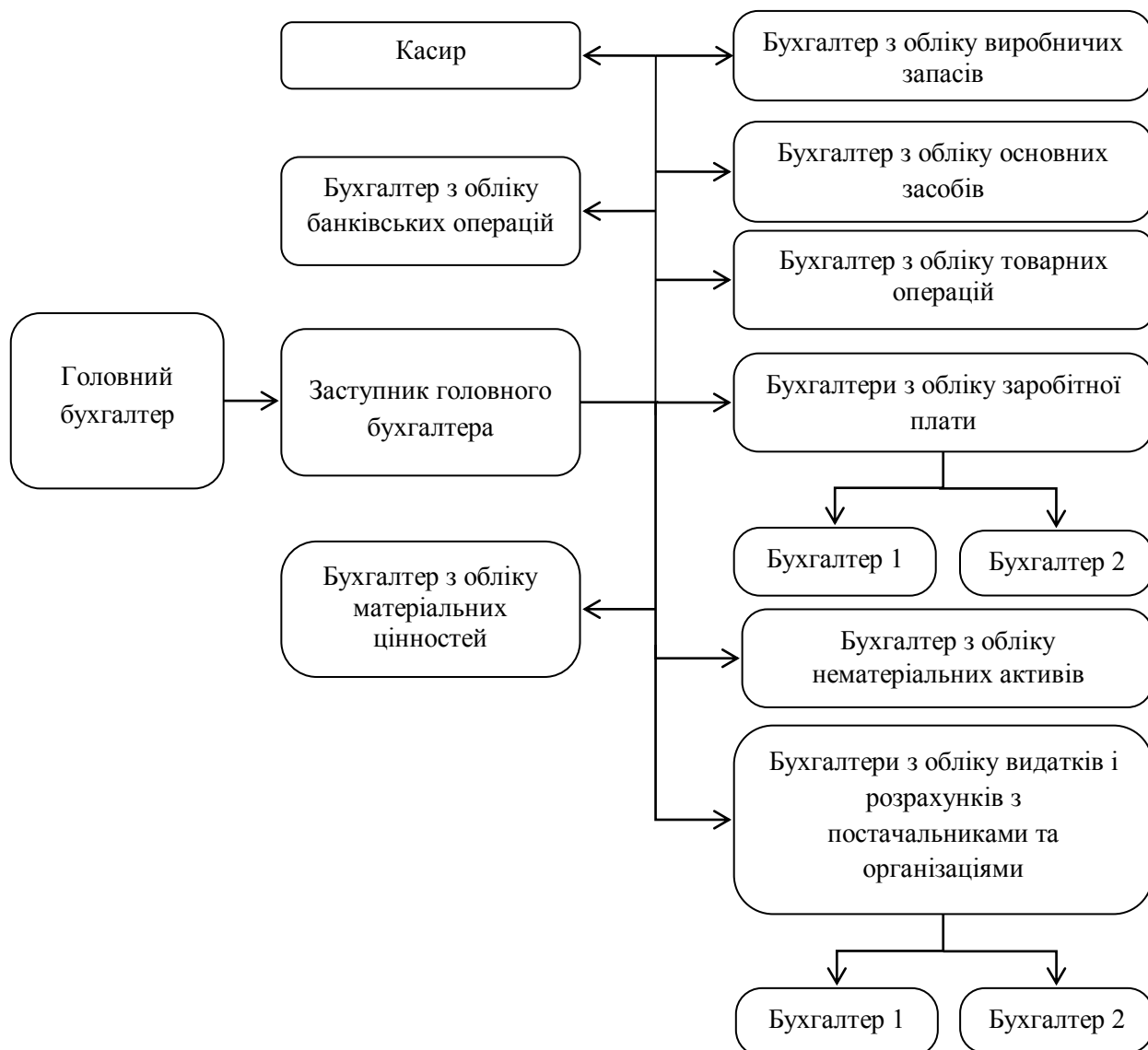

Рис. 1.1.3 Структура бухгалтерії ТОВ «Сандора»

Посадові обов'язки головного бухгалтера

Загальні положення

1. Головний бухгалтер підкоряється безпосередньо директору підприємства.
2. На посаду Головного бухгалтера встановлюється особа, яка обов'язково має вищу професійну (економічну) освіту та стаж фінансово-господарської роботи, у тому числі на керівних посадах, не менше 5 років.
3. Справжня посадова інструкція визначає функціональні обов'язки, права відповідальність Головного бухгалтера підприємства.
4. Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється з посади у

встановленим чинним трудовим законодавством порядку наказом директора підприємства.

Головний бухгалтер має знати:

- законодавство про бухгалтерський облік;
- накази, розпорядження, постанови, інші керівні, методичні та нормативні матеріали фінансових та контрольно-ревізійних органів з питань організацій бухгалтерського обліку та формування звітності, а також ті, які стосуються господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- цивільне право, податкове, фінансове та господарське законодавство; структуру підприємства, стратегію і перспективи його розвитку;
- положення і інструкція з організації бухгалтерського обліку на організації та правила його ведення;
- порядок складання операцій та організацію документообігу за ділянками обліку;
- порядок та форми фінансових розрахунків;
- методи економічного аналізу господарсько-фінансової діяльності підприємства, знаходження внутрішньо господарських резервів;
- порядок приймання, оприбуткування, утримання та витрата коштів, товарно-матеріальні та інші цінності;
- правила розрахунку з дебіторами та кредиторами;
- сучасні засоби комп'ютерної (обчислювальної) техніки і можливості їх використання для виконання обліково-обчислювальних робіт та аналізу виробничо-господарської і фінансової діяльності підприємства;

В завдання та обов'язки головного бухгалтера входить:

- здійснювати організацію бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності і контроль за ощадливим керуванням матеріальних, фінансових й трудових ресурсів, схоронністю власності підприємства.
- формування відповідно до законодавства про бухгалтерський облік облікову політику виходячи із структури та особливостей діяльності підприємства, закономірності забезпечення його фінансової стійкості.
- очолювати роботу з підготовки і отримання робочого плану рахунків, форм первинної документації, що використовуються для здійснення господарських операцій, щодо яких не передбачені типові форми, а також визначення порядку здійснення інвентаризацій, контролю за проведенням господарських операцій, дотриманням технологій обробки бухгалтерської інформації та порядку документообігу.
- здійснення раціональної організації бухгалтерського обліку й звітності на підприємстві та у його підрозділах на основі найбільшої централізації обліково-обчислювальних робіт та запровадження сучасних технічних засобів і інформаційної технології, вчасне показання повної та достовірної бухгалтерської інформації про діяльність підприємства, його майнове становище, доходів та витратів, а також розробку та проведення заходів, що спрямовані на покращення фінансової дисципліни.
- надавати методичну допомогу працівникам підрозділів підприємства з питань бухгалтерського обліку, контролю, звітності й економічного аналізу та керувати працівниками бухгалтерії.

Підпис головного бухгалтера потрібен на ставить свій підпис на всіх сформованих документах та підтверджує їх правильність і достовірність.

В завдання та обов'язки заступника головного бухгалтера входить:

- у зазначені терміни приймати документацію від касиру;
- перевіряти правильність складання, оформлення та легальність усієї документації та звітності;
- перевірка суми грошових коштів на початок та кінець періоду;
- вчасно та без помилок складати бухгалтерські проведення, опрацьовувати звіти та документацію;

На ТОВ «Сандора» два бухгалтера з обліку заробітної плати. Посадові обов'язки бухгалтерів, які займаються обліком заробітної плати входить:

- приймання та контролювання правильності оформлення листків про тимчасову непрацездатність, довідок з догляду за хворими та інші документи, які підтверджують право на відсутність працівника на роботі, готуючи їх до лічильної обробки, а також для формування встановлення бухгалтерської звітності;
- здійснення реєстрації бухгалтерських проводок по заробітній платі та їх розставлення;
- нарахування і перерахування страхових внесків у державні позабюджетні соціальні фонди, заробітні плати робітників і службовців, інші виплати та платежі, а також здійснює відрахування коштів на матеріальне стимулювання працівників товариства;
- здійснення нарахування заробітних плат працівникам підприємства, виконує контроль за витрачання фонду оплати праці;
- створює прийом, аналіз та контроль табелів обліку робочого часу і готує їх до лічильної обробки;
- брати участь у розробці та здійсненні раціональних планових і облікових документів, прогресивних форм та методів ведення бухгалтерського обліку на основі створенні сучасних засобів обчислювальної техніки і інформаційної технології;
- ознайомлюється з новими законами, нормативно-правовими актами, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, або є внесеними до них змінами з питань нарахування та виплати заробітної плати;
- контролює дотримання касової дисципліни, розрахунки з підзвітними особами;
- надавати методичну допомогу працівникам підрозділів підприємства по питанням бухгалтерського обліку, контролю, звітності і економічного аналізу.

Для відображення інформації про нарахування конкретному працівнику різних видів оплат, які включаються до фонду оплати праці та до складу інших виплат, які не стосуються фонду оплати праці є розрахунково-платіжна відомість. Підставами для нарахування заробітної плати працівникам з почасовою формою оплати праці є штатний розпис і табель обліку використання робочого часу. Для нарахування заробітку відрядникам важливий облік виробітку.

Посадова інструкція касира: відносять до професійної групи «Технічні службовці». Так як і головного бухгалтера, касира призначає на посаду та звільняють тільки за рішенням керівника підприємства. Касир виконує завдання головного бухгалтера, а у разі його відсутності - заступника головного бухгалтера.

Завдання та обов'язки касира:

- проводить операції щодо готівки у касі (приймання, видача);
- отримує готівку через банк;
- записує усі видачі та прийоми готівкових коштів у касову книгу підприємства;
- проводить звірку фактичної наявності суми грошей із даними касової книги;
- контролює оригінальність розпису головного бухгалтера;
- ознайомлюється з документами, а у разі знаходження недоліків - повертає у бухгалтерський відділ;
- у момент складання видаткового чи прибуткового касового ордеру підписує, на інших супроводжувальних документах ставить штамп, що сплачено;
- формує квитанцію щодо отримання готівки і видає особі, що принесла її;
- якщо заробітна плата не виплачена у термін ставить штамп «Депоновано», або ж проставляє запис навпроти прізвища;

Бухгалтер, який займається обліком касових операцій підписує прибутковий касовий ордер (ф. КО-1), видатковий касовий ордер (ф. КО-2), готівку з банку одержують на підставі грошового чеку, для обліку касових операцій касир веде касову книгу (ф. КО-4), формує Журнал 1.

Посадова інструкція бухгалтера з обліку виробничих запасів: відноситься до категорії «Спеціалісти», наймається та звільняється з посади лише керівником відповідно до чинного трудового законодавства. Підпорядковується головному бухгалтеру, а у разі його відсутності заступнику головного бухгалтера. Посаду може обіймати людина з середньою професійною економічною освітою зі стажем у обліку та контролю не менше 3 років.

Бухгалтер з обліку виробничих запасів повинен знати:

- постанови, законодавчі акти, накази, методологію організації обліку зобов'язань, майна, складання звітів;
- безпосередньо кореспонденції рахунків з обліку матеріалів, та базові знання у інших сферах;
- методи які застосовує підприємство та форми;
- організація документального оформлення операцій із отримання, відпуску матеріалів;

Посадові обов'язки:

- бухгалтер з обліку запасів провадить свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, він працює з організацією матеріалів, отримання, розрахунок їх фактичної собівартості та інше;
- залучається створення заходів та втілення їх у життя щодо оптимального використання ресурсів та фінансової дисципліни на підприємстві;
- приймає та контролює документацію з обліку запасів та веде їх облік на рахунках;
- розрахунок суми податків за даною сферою;

- надає достовірну та неупереджену інформацію керівникам, інвесторам, аудиторам та іншим за відповідною ділянкою;

Бухгалтер з оприбуткування виробничих запасів на ТДВ «Яготинський маслозавод» оформлює такі первинні документи як: накладні, податкові накладні, прибуткові ордери, акти про приймання матеріалів, відомості аналітичного обліку запасів, товарно-транспортні накладні, рахунок-фактури, лімітно-забірні картки.

Посадова інструкція бухгалтерів з обліку видатків і розрахунків з постачальниками та організаціями: відносяться до категорії «Спеціалісти», підпорядковуються головному бухгалтеру, а у разі його відсутності заступнику головного бухгалтера. Отримують посаду та звільняються з неї відповідно до чинного трудового законодавства України. Організують та виконують облік з витрат на утримання та розрахунків з іншими організаціями, підприємствами.

Обов'язки бухгалтерів з обліку видатків і розрахунків з постачальниками та організаціями:

- перевіряти при одержанні документацію і звітність: чи правильно оформлений кожний документ і його законність, правильність арифметичного підрахунку показників в кожному документі, точність і достовірність всіх показників в документах та звітності, існування представлених до звіту первинних документів;
- розподіл витрат по статтях та рахунках за комунальні послуги;
- забезпечування суворого дотримання розрахункової дисципліни та своєчасне накладання дебіторської та погашення кредиторської заборгованості;
- веде аналітичний облік за витратами, інформує Головного бухгалтера за нераціональне використання коштів або перевитрати;
- здійснює перевірку звітів, документів за оформленням, правильністю складання, розрахунок показників, наявність супроводжувальної первинної документації;
- на кінець звітного періоду входить в обов'язки формування кінцевих записів та перевірка оборотів за всіма бухгалтерськими рахунками;
- формування звітності (квартальної, річної, місячної) у податковій;

Бухгалтери, що займаються обліком видатків і розрахунків з постачальниками та організаціями складають такі первинні документи як: відомість №3.3, виписки банку, розрахунково-платіжні відомості, акти приймання матеріалів, прибуткові та видаткові касові ордери.

Посадова інструкція бухгалтера з обліку основних засобів: відноситься до категорії «Спеціаліст», підпорядковується головному бухгалтеру, а у разі його відсутності заступнику головного бухгалтера. Отримує посаду та звільнюють з неї відповідно до чинного трудового законодавства України [3].

Бухгалтер з обліку основних засобів повинен знати:

- постанови, законодавчі акти, накази, методологію організації обліку основних фондів, складання звітів;
- які підприємство застосовує методи та форми;
- кореспонденції рахунків та план з обліку основних фондів, а також документообіг на цій ділянці;

- відображення на рахунках та документальне оформлення розрахунку амортизації, вибуття та відновлення основних засобів;
- використання економічного аналізу господарської та фінансової діяльності підприємства;
- порядок та правила використання техніки, бути обізнаним у економіці, управлінні та вміти організовувати працю;

Бухгалтер складає: Журнал 4, акти виконаних робіт, інвентарні картки обліку основних засобів, акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, накладні.

Посадова інструкція бухгалтера з обліку товарних операцій: підпорядковується виключно головному бухгалтеру, а у разі його відсутності заступнику головного бухгалтера. Відносять до категорії «Технічні службовці». Наймається на роботу та звільняється керівництвом компанії або установи.

Обов'язки:

- веде бухгалтерський облік у порученій йому сфері;
- здійснює контроль за своєчасністю та правильністю оприбуткування товарів;
- здійснює контроль за своєчасністю та правильністю звітів матеріально відповідальних осіб;
- відображає документально та на рахунках бухгалтерського обліку усі операції за товарами;
- перевіряє розрахунки з постачальниками;
- бере участь у інвентаризації;

Посадові інструкції бухгалтерів з розрахунку заробітної плати: підпорядковуються виключно головному бухгалтеру, а у разі його відсутності заступнику головного бухгалтера. Відносяться до категорії «Спеціалісти». Наймаються на роботу та звільняються керівництвом компанії або установи. На дану посаду наймається особа, яка має вищу економічну освіту та досвід роботи не менше 2 років.

Завдання та обов'язки бухгалтерів:

- здійснює прийом та контроль за оформленням та змістом листків про тимчасову непрацездатність, довідок та інше;
- приймає та аналізує таблиці обліку робочого часу;
- нараховує заробітну плату працівникам та контролює використання фонду оплати праці;
- реєструє бухгалтерські проведення;
- нараховує та перераховує страхові внески у державні та соціальні фонди;
- складає звітність, документацію по ділянці обліку;
- на основі розрахункових відомостей виплачує заробітну плату робітникам;
- підготовлює інформацію, звіти, документацію для складання балансу, зведених звітів про доходи та витрати коштів;
- приймає участь у розробці нової оптимізованої облікової документації, форм, методології ведення обліку;

Підставами для нарахування заробітної плати працівникам з почасовою формою оплати праці є штатний розпис і таблиць обліку використання робочого часу. Для нарахування заробітку відрядникам важливий облік виробітку. Для відображення

інформації про нарахування певному робітнику різних видів оплат, які входять до фонду оплати праці та до складу інших виплат, які не стосуються фонду оплати праці є розрахунково-платіжна відомість; складають відомості № 6.7, Журнал 6.

Бухгалтер по обліку матеріальних цінностей є організатором та виконавцем бухгалтерського обліку, обліку матеріальних цінностей. Підпорядковується головному бухгалтеру та старшому бухгалтеру матеріального стола.

Посадові обов'язки бухгалтера, який займається обліком по матеріальним цінностям:

- своєчасно виконувати розноску по аналітичним розрахункам;
- в кінці звітного періоду здійснювати і затверджувати залишки по всіх закріплених розрахунках;
- організовувати і здійснювати штамповку одержуваного майна;
- створювати і виконувати інвентаризацію та опрацьовувати їх результат;
- приєднуватися до роботи комісії щодо списання товарно-матеріальних цінностей;
- на початку звітного року створювати нові книги та оборотні картки по всім розрахункам;
- проводити контроль за правильним оформленням вимог;

Бухгалтер з обліку матеріальних цінностей зобов'язаний при надходженні і вибутті товарно-матеріальних цінностей на складах відображати у картках чи книгах складського обліку, складає реєстр приймання-здачі документів (або звіт про рух матеріалів) у двох примірниках, оформлює прибуткові ордери, товарно-транспортні накладні, рахунок-фактури, лімітно-забірні картки. По закріплених рахунках проводити підсумки по місяцях і поквартальні з початку року, складати оборотні відомості, а результати звіряти з оборотним балансом.

Бухгалтер з обліку банківських операцій виключно підпорядковується головному бухгалтеру щодо своєї роботи.

Посадові обов'язки бухгалтера, що займається обліком банківських операцій:

- складання банківських документів на перерахунок коштів;
- одержання в банку виписку;
- ведення операцій на рахунках в банку (поточний, валютний);
- ведення аналітичного та синтетичного обліку безготівкового розрахунку у відомостях та журналах;
- складання звітності (квартальної, річної) в податкову інспекцію;
- у кінці звітного періоду(квартал, рік) здійснювати заключні записи, перевіряти обороти по всім рахункам;

Бухгалтер з обліку банківських операцій складає та підписує грошові чеки, платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення, меморіальний ордер, векселі, виписки банку, інкасові доручення, відомості №3.4, Журнал 2.

Посадові обов'язки бухгалтера, який займається обліком нематеріальних активів:

- виконувати роботу з ведення бухгалтерського обліку згідно до вимог чинного законодавства, пов'язаними, зокрема, з оцінкою нематеріальних активів, амортизацією нематеріальних активів, списанням нематеріальних активів, а

- також урахуванням операцій, пов'язаних з поданням права на використання нематеріальних активів;
- визначає, що може бути віднесено до нематеріальних активів у відповідності до вимог чинного законодавства;
 - ведення обліку операцій, пов'язаної з поданням права на володіння нематеріальних активів;
 - здійснення прийому та контрол. первинних документів на даній ділянці бухгалтерського обліку та підготовка її до рахункової обробки;
 - відображення на рахунках бухгалтерського обліку операції з обліку нематеріальних активів [3].

Списання об'єкта НМА бухгалтер оформляє акт вибуття (ліквідації) об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (типова форма № НА-3), який складають у двох примірниках, інвентарна картка об'єкта права інтелектуальної власності у складі НМА. Відомість аналітичного обліку нематеріальних активів №4.3, Журнал 4 .

1.2. Облікова та податкова політика та загальний опис документообігу ТОВ «САНДОРА»

Про облікову політику згадує Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV ТА НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» надають визначення поняттю облікова політика – це сукупність принципів, методів та процедур, що здійснюються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [5]. А за МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» облікові політики — це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання під час складання та подання фінансової звітності [2].

Облікова політика ТОВ « Сандора» як сукупність правил реалізації методу бухгалтерського обліку забезпечує максимальний ефект від ведення обліку, тобто завдяки їй досягається своєчасного формування фінансової й управлінської інформації, її вірогідність, об'єктивність, доступність і корисність для управлінських рішень і широкого кола користувачів.

Згідно ст. 8 Закону “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” кожне підприємство визначає свою облікову політику самостійно та погоджує її з власником підприємства чи установчим органом [2].

Розробка облікової політики та організації системи бухгалтерського обліку належать до функцій головного бухгалтера , але для фіксування деяких показників залучають працівниць з інших відділів підприємства. Затверджує наказ (положення) про облікову політику керівник ТОВ « Сандора». Окремі елементи облікової політики можуть установлюватися установчими документами, як наприклад , необхідність створення окремого балансу філіями. Згідно з обліковою політикою ТОВ « Сандора» :

Основні засоби

Основні засоби відображені за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Вартість активів,

створених Товариством за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів, заробітну плату основних робітників та будь-які інші витрати, на приведення активу у стан готовий для використання за призначенням, а також витрати на демонтаж та вивезення відповідних об'єктів, витрати на проведення робіт з відновлення території, на якій вони знаходилися, та капіталізовані витрати на позики. Вартість придбаного програмного забезпечення, яка є невід'ємною частиною функціональних характеристик відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості такого обладнання. Якщо частини одиниці основних засобів мають різні строки корисного використання, вони відображаються як окремі одиниці (суттєві компоненти) основних засобів.

Вартість заміни частини одиниці основних засобів визнається у складі балансової вартості цієї одиниці, якщо існує вірогідність отримання Товариством економічних вигод від цієї частини у майбутньому та якщо її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому відбувається припинення визнання балансової вартості заміненої частини.

Знос

Знос визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом оцінених строків корисного використання кожного компонента одиниці основних засобів, оскільки така практика найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигод, притаманних цьому активу. Знос орендованих активів нараховується протягом меншого з двох строків: строку їх корисного використання або строку оренди, крім випадків, коли можна обґрунтовано вважати, що Товариство отримає право власності до кінця строку оренди. Знос на землю не нараховується.

Оцінені строки корисного використання для поточного та порівняльного періодів такі:

- будівлі, споруди та передавальні пристрої 10 - 40 років;
- машини та обладнання 4 - 15 років ;
- транспортні засоби 3 - 10 років;
- приладдя та інвентар;
- інші основні засоби 1 - 5 років.

Оренда

На момент початку дії договору ТОВ «Сандора» проводить оцінку такого договору на предмет наявності ознак оренди. Ознаки оренди існують, якщо договір передає право контролю за використанням ідентифікованого активу протягом певного періоду часу в обмін на винагороду. Передбачені необов'язкові спрощення щодо обліку короткострокової оренди (менше 12 місяців) та оренди об'єктів з низькою вартістю, які можуть бути не об'єктами оренди згідно з МСФЗ 16 «Оренда».

Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів

Компанія прийняла рішення не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди активів, строк оренди яких становить 12 місяців або менше, та оренди малоцінних активів. Компанія визнає орендні платежі, пов'язані з цими договорами оренди, як витрати за прямолінійним методом протягом строку оренди.

Запаси

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за фактичною собівартістю чи за чистою вартістю реалізації. Фактична собівартість запасів визначається за методом “перше надходження – перше вибуття” і включає витрати на придбання запасів, витрати на виробництво або переробку, а також інші витрати на їх доставку до теперішнього місцезнаходження і приведення їх у стан, придатний для використання. Собівартість виготовлених запасів та незавершеного виробництва включає відповідну частку виробничих накладних витрат на основі звичайної виробничої потужності підприємства.

Нефінансові активи

Балансова вартість нефінансових активів Компанії, за винятком запасів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну звітну дату з метою виявлення будь-яких ознак зменшення їх корисної вартості. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка сум очікуваного відшкодування активів. Для проведення тестування на предмет знецінення активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об’єднуються в найменшу групу активів, що генерує надходження грошових коштів від безперервного використання відповідного активу, що практично не залежить від притоку грошових коштів від інших активів або одиниці, що генерує грошові кошти.

Винагорода працівникам

Винагорода працівникам включає короткострокову винагороду працівникам (заробітна плата основна та додаткова, щорічні відпустки, премії та інші короткострокові виплати за колективною чи трудовою угодою в період надання працівником послуг) та нараховані внески в фонд обов’язкового державного соціального страхування. Такі суми відносяться на витрати по мірі виникнення. Товариство здійснює відрахування у формі єдиного соціального внеску у сумі, яка розраховується на основі заробітної плати кожного працівника, і розподіляється між Державним пенсійним фондом України, фондом соціального страхування, фондом страхування на випадок втрати працездатності та фондом зайнятості.

Забезпечення

Товариство має поточне юридичне або очікуване зобов’язання, що може бути оцінене достовірно, і коли існує ймовірність того, що погашення цього зобов’язання призведе до зменшення економічної вигоди. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних у майбутньому грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і ризику, притаманні конкретному зобов’язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Компанія генерує дохід, головним чином, з продажу соків і напоїв, молочної і снекової продукції. Компанія передає контроль, коли товари передаються у розпорядження клієнта у зазначеному місці. Відповідна доставка та завантаження здійснюються до того, як контроль над товаром був переданий покупцю, і не визнається окремого обов’язку щодо виконання зобов’язань, пов’язаних із транспортуванням та завантаженням. Рахунки-фактури генеруються і дохід визнається одночасно в той самий момент. Рахунки-фактури, як правило, підлягають оплаті в термін від 30 до 90 днів.

Фінансові витрати

Витрати на позики, які не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва або виробництва відповідного активу, визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові доходи

Фінансові доходи включають процентний дохід та прибутки від курсових різниць. Процентний дохід визнається по мірі нарахування у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Витрати з податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного і відстроченого податків. Поточний і відстрочений податки визнаються у прибутку або збитку, виключаючи статті, пов'язані з об'єднанням бізнесу, або ті, що визнаються безпосередньо у власному капіталі чи іншому сукупному доході. При визначенні суми поточного та відстроченого податку Товариство бере до уваги вплив невизначеності податкових позицій, а також ймовірність необхідності сплати додаткових податків, штрафів і пені за прострочені платежі. Товариство вважає, що нараховані ним податкові зобов'язання є адекватними за всі податкові роки, що залишаються відкритими для перевірок, виходячи з аналізу багатьох факторів, включаючи інтерпретації податкового законодавства та попередній досвід. Цей аналіз ґрунтується на оцінках і припущеннях і може передбачати формування певних суджень щодо майбутніх подій. Може з'явитися нова інформація, у зв'язку з якою Товариство буде змушене змінити свою думку щодо адекватності існуючих податкових зобов'язань; подібні зміни податкових зобов'язань вплинуть на витрати по податках за період, в якому відбулися зміни.

Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових потоків підготовлений з використанням прямого методу. Отримані відсотки включаються до операційної діяльності. Виплачені відсотки включаються до фінансової діяльності. Для цілей звіту про рух грошових коштів та їх еквіваленти складаються з грошових коштів та їх еквівалентів, як зазначено вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

. Актив з права користування та орендне зобов'язання

Активи у формі права користування подані як інші довгострокові активи. Товариство не утримує активи у формі права корисувтання, зв'язані з орендованими активами, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

Строки погашення дебіторської заборгованості залежать від каналу збуту та обсягу закупівлі: для великих клієнтів та компаній Групи цей період становить 1-3 місяці від дати виникнення заборгованості, а для решти клієнтів варіюється в діапазоні 1-30 днів [50].

Податкова політика ТОВ «Сандора»

Державна податкова політика - це діяльність держави у сфері здійснення, правового регламентування і організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави.

Відповідно до п. 3 Положення «Про Міністерство фінансів України» Міністерство фінансів України забезпечує серед іншого формування та реалізацію єдиної державної податкової політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушенням під час використання податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску;

Товариство здійснює непередбачені податкові зобов'язання в Україні і тому має відповідати вимогам податкового законодавства України. Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється, може застосовуватися ретроспективно, мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у тлумаченні податкового законодавства між місцевою, обласною і державною податковими службами та Міністерством фінансів і іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які за законодавством уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню та відсотки. Податковий рік залишається відкритим для перевірок податковими органами протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин цей термін може бути продовжений [6].

НБУ в 2019 році неодноразово знижував свою основну облікову ставку з 18,0% до 13,5%, а на дату випуску цієї фінансової звітності вона складає 6,0% річних. НБУ дотримувався політики плаваючого валютного курсу гривні, який станом на 31 грудня 2019 року становив 23,67 гривні за 1 долар порівняно з 27,69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2018.

Головними факторами зміцнення гривні стало надходження від українського експорту, зокрема завдяки рекордному врожаю зернових та олійних культур, та продаж коштів від валютних залучень державних компаній, а також приплив коштів іноземних інвесторів у гривневі облігації Уряду.

ТОВ «Сандора» кожного місяця подає «Податкову декларацію з податку на додану вартість» разом з додатком 5 «Розшифровка податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів», і при необхідності Д1 «Розрахунок сум податку на додану вартість».

Основна ставка податку на додану вартість товариства складає 20% від бази оподаткування.

ТОВ «Сандора» є платником ЄСВ. Основною базою оподаткування є заробітна плата працівник, що являє собою 22 %. Строки сплати ЄСВ для роботодавців, що здійснюють працю найманих працівників на умовах трудового договору (контракту), договору ЦПХ, та інших умовах — не пізніше 20 числа наступного місяця.

На ТОВ «Сандора» військовий збір складає 1,5%. Військовий збір стягується з зарплатні, виручки і деяких інших приватних угод [50].

Ставка податку на доходи фізичних осіб являє 18 відсотків бази оподаткування щодо доходів, що нараховані у тому числі, але безпосередньо у формі: заробітної плати, інших заохочувальнонабо ж компенсаційної виплати чи інших виплат та винагород, що нараховують платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами.

ТОВ «Сандора» сплачує діючу ставка податку на прибуток в Україні з 1 січня 2014 р. і надалі 18%.

Ставка податку на земельні ділянки не повинна бути більшою ніж 3% від їх нормативної грошової оцінки. Податок нараховується на площу земельних ділянок станом на 1 січня, самостійно та опрацьовується декларацією встановленої форми і проводиться подання в податкову інспекцію за місцезнаходженням земельної ділянки до 1 лютого. Сплачується рівними частинами щомісяця в термін протягом 30 календарних днів наступного місяця [50].

У 2019 році темп інфляції в Україні уповільнився до 4,1% (порівняно з 9,8% у 2018 році). У 2019 році зростання реального ВВП, за оцінками Національного банку України (НБУ), становило 3,2% (у 2018 році: зростання на 3,4%)/

Загальний опис документообігу на ТОВ «Сандора»

Згідно закону України "Про інформацію" документ - це передбачена законом матеріальна форма одержання, зберігання, використання і поширення інформації шляхом фіксації її на папері, магнітній, кіно-, відео-, фотоплівці або на іншому носіїві.

Порядок документообігу на підприємстві регламентується інструкцією з діловодства, регламентами роботи з документами, положеннями про структурні підрозділи, посадовими інструкціями. Найголовніша вимога до організації документообігу полягає в тому, що проходження документів на підприємстві має бути оперативним і здійснюватися з мінімальними витратами часу та праці.

Документообіг вважають значною ланкою діловодства, яка визначає інстанції та швидкість цього руху. Головним правилом документообігу впредставляють оперативний рух документації по найбільш перспективним дорогам з мінімальними витратами часу і праці [24].

Для забезпечення ефективної організації документообігу на підприємстві передбачається:

- проходження документів найкоротшим шляхом;
- скорочення кількості інстанцій, до яких мають надходити документи (зокрема, під час погодження);
- одноразовість операцій з опрацюванням документів, уникнення дублювання під час роботи з ними;
- централізація, зосередження виконання однотипних операцій з документами в одному місці;
- раціональне розташування структурних підрозділів і робочих місць.

Облік обсягу документообігу на підприємстві здійснюється з метою одержання даних для:

- розрахунок штатної чисельності діловодного персоналу;
- визначенням ступеня завантаженості роботи з документацією діловодних працівників підприємства, а також окремих робітників у структурних підрозділах;
- розрахунок ефективності використання на підприємстві системи електронного документообігу або ж уточнення необхідності впровадження даної системи, якщо раніше її не впроваджували.

На ТОВ «Сандора» обсяг документообігу визначається з урахуванням усіх документопотоків за певний період діяльності підприємства — як правило, за рік.

Первинні документи мають інформацію про факти господарського життя, і представлена інформація конкретним чином опрацьовується, підсумовується і нагромаджується з метою отримання підсумкових даних у балансі та звіті. Своєчасний та якісний облік задовольняється певним порядком підприємства створення й обробляння документації(або документооборот). Документооборот - це порядок та шляхи руху документів з моменту їх створення чи надходження до моменту здачі в архів.

Головним завданням документооборотуможна стверджувати прискорення руху документ, і чим коротше та швидше буде зроблено даний процес, тим кращим він буде, і користувачі могли б вчасно одержати інформацію для прийняття певних питань.

Графік документообороту створюється у вигляді або переліку робіт із складанням, або схеми, перевірки та опрацювання документації, яка здійснюється кожним підрозділом організації, компанії, а також усіма виконавцями із зазначеними ними взаємозв'язку та термінів виконання робіт. Графік документообігу на ТОВ «Сандора» представлено в Додатку АН.

Документи зазвичай створюються оперативними робітниками підприємства (касир, рахівник цехів, комірник, майстр) або прибувають зі сторони через канцелярію з обов'язковою реєстрацією (рахунок, акт, лист, повідомлення та ін.). Кожному працівнику дають виписку з плану (графіка) документообороту, в якій повідомляється перелік документів, що належать до функціональних обов'язків виконавця, термін їх подання та перелік служб (підрозділів) підприємства, в які пересилаються документи.

Перевірена бухгалтерією документація проходить облікову реєстрацію. Процес обробки в бухгалтерії отриманих від працівників бухгалтерських документів включають три етапи: розцінка (таксування), групування та бухгалтерське проведення (проводка).

Документи і облікові реєстри, бухгалтерський баланс та звітність, здійснені на підставі використаних документів, до передачі їх до архіву повинна утримуватися в бухгалтерії у спеціальних відведених для цього приміщеннь або шафах, що закриваються, документація поточного року зберігається у бухгалтерії або проміжному архіві не більше ніж один рік. Після здачі річного звіту дана документація за актом повинна передаватися на постійне зберігання до головного архіву підприємства. [50].

1.3. Аналіз діяльності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки

Техніко-економічні показники - величини, що характеризують матеріально-виробничу базу підприємств, володіння знарядь та предметів праці, організацію виробництва, затрати які йдуть на виробництво продукції. Аналіз означає розкладання об'єкту аналізу на окремі функціональні частини та елементи виявлення внутрішніх взаємозв'язків між ними і встановлення їх значності.

Техніко-економічні показники використовуються для планування і аналізу організації виробництва та праці, рівня техніки, якості продукції, керування основних й оборотних фондів, трудових ресурсів; являється основою при розробці техпромфінплану підприємства, здійснення прогресивних техніко-економічних норм і нормативів. Розподіляють техніко-економічні показники на загальні (єдині) для всіх підприємств та галузей і специфічні, які показують особливість окремих галузей [30].

У процесі даного аналізу характеризується діяльність структурних підрозділів підприємства, цехів, служб, дільниць, бригад і інших робочих місць. Джерелом даної інформації для такого аналізу являється планово-нормативні дані, матеріали оперативного, бухгалтерського обліку, позаоблікові дані. Техніко-економічний аналіз виконується щоденно, за декаду, місяць, квартал, рік до записування підсумкової звітності.

Завдання техніко-економічного аналізу:

- забезпечення правильного поєднання планових показників з виробничими можливостями, з високою якістю та ефективністю роботи, економним витрачанням всіх видів ресурсів, а так само в тому, щоб дати обґрунтовану оцінку результатам роботи.
- виявлення і використання наявних внутрішньогосподарських резервів, що сприяють поліпшенню діяльності будівельно-монтажної організації. Під внутрішньогосподарськими резервами розуміється невикористані можливості зростання ефективності, вдосконалення організації, технологія будівельного виробництва. Резерви можуть бути поточні та перспективні. Поточні резерви виявляються в короткий термін (місяць, квартал, рік). Перспективні резерви вимагають додатковий термін.
- залучення колективу в управління виробництвом.

Для аналізу ефективності використовується певна система показників, яка відображає взаємозв'язок чинників, джерел і кінцевих результатів господарської діяльності. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємства включає:

- аналіз обсягу, асортименту та реалізації продукції;
- аналіз трудових показників;
- аналіз собівартості продукції;
- аналіз рентабельності та прибутку;
- аналіз використання основних виробничих фондів;
- аналіз забезпечення та використання матеріальних ресурсів.

У табл. 1.3.1 можна побачити техніко-економічний аналіз ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки сформований на основі фінансової звітності.

Таблиця 1.3.1.

**Техніко-економічний аналіз діяльності ТОВ «Сандора»
за 2018-2019р.р. (в тис.грн.)**

Показники	2018 р.	2019 р.	Абсолютне відхилення, (+/-)	Темп зміни, (%)
1	2	3	4	5
1. Випуск продукції в натуральному виразі (в тоннах), в т.ч. в асортименті:	603 354	639 960	36 606	106,07
2. Випуск прод. в порівняльних цінах, тис. грн.	9 812 372	10 409 476	597 104	106,09
3 Випуск прод. в діючих цінах, тис. грн.	9 807 124	10 408 947	601 823	106,14
4. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	9 744 262	10 404 098	659 836	106,77
5. Чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	3195	3230	35	101,10
6. Фонд оплати праці, тис. грн.	468 073	610 448	142 375	130,42
7. Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП, тис. грн./особу	3071,16	3222,75	151,58	104,94
8. Середньорічна оплата праці, тис. грн./особу	146,50	188,99	42,49	129,00
9. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1 170 201	1 883 673	713 472	160,97
10. Віддача ОЗ, грн./грн.	8,39	5,53	-2,86	65,90
11. Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн.	2 018 111	2 308 519	290 408	114,39
12 Коефіцієнт оборотності обігових коштів	4,83	4,51	-0,32	93,34
13. Середньорічна вартість активів, тис. грн.	3 575 130	4 498 059	922 929	125,82
14. Власний капітал, тис. грн.	-1 260 040	-400 524	859 516	314,6
15. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	7 196 337	7 239 933	43 596	100,61
16. Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	73,85	69,59	-4,26	94,23
17. Матеріальні витрати, тис. грн.	4316804	4334175	27371	100,63
18. Матеріаловіддача, грн./грн.	2,27	2,40	0,12	105,42
19. Операційні витрати, тис. грн.	9 270 131	9 794 261	524 130	105,65
20. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	2 547 925	3 164 165	616 240	124,19
21. Прибуток (збиток) операційної діяльності, тис. грн.	481 366	615 637	134 271	127,89
22. Чистий прибуток, тис. грн.	111 581	593 229	481 576	531,31
23. Рентабельність (збитковість) операційної діяльності, %	5,19	6,29	1,09	-
24. Рентабельність (збитковість) власного капіталу, %	-8,86	-148,11	-139,25	-
25. Рентабельність (збитковість) загальна (активів), %	3,12	13,19	10,07	-

На підприємстві спостерігається тенденція збільшення працівників промислово-виробничого персоналу протягом року. Чисельність працюючих становить в 2019 році 3230 чел. За останній рік цей показник збільшився на 35 осіб. Позитивним фактором є

збільшення продуктивності праці персоналу на 4,94%. Фонд оплати праці зріс на 142 375 тис. грн або 30,42%, середньорічна оплата праці збільшилась на 29% і у 2019 році становила 188,99 тис. грн./особу, що є вище за попередній рік на 42,49 тис.грн.

Як бачимо з таблиці, показники підприємства, окрім віддачу ОЗ, коефіцієнта оборотності обігових коштів та витрат на одну грн. реалізованої продукції, у звітному році підвищились.

У 2019 році збільшилась середньорічна вартість активів на збільшилась на 25,82% або 922 929 тис. грн. Середньорічна вартість основних засобів у 2019 році збільшилась на 60,97% або 713 472 тис. грн. Середньорічний залишок оборотних коштів зріс на 14,39%. Це свідчить про збільшення частини власного капіталу в майні підприємства, була введені в експлуатацію досить велика частка основних засобів, що досить суттєво вплинуло на показники. При цьому зменшились показник віддачі основних засобів та коефіцієнт оборотності обігових коштів.

Із наведеної таблиці видно, що значення чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «Сандора» в 2019 році є вищим в порівнянні з 2018 роком на 659 836 тис. грн. або 6,77 % і складає 10 404 098 тис. грн. Темпи зростання чистого доходу більші, ніж темпи зростання собівартості. Собівартість реалізованої продукції у 2019 році збільшилась на 43 596 тис. грн., або 0,61% порівняно з 2018 роком, що є позитивним показником. Низький відсоток росту собівартості при більшому рості виробництва свідчить про значну економію та більш високу рентабельність. Основною причиною, яка вплинула на ріст собівартості є кризове фінансове становище в державі, ріст курсу валют, підвищення цін, ріст заробітної плати на нарахувань на неї.

Спостерігається зниження витрат на 1 грн. реалізованої продукції - на 4 копійки.

Операційні витрати зросли на 524 130 тис. грн. або 5,65%, при цьому валовий прибуток зріс на 616 240 тис. грн. або 24,19%.

Прибуток від операційної діяльності в 2019 році склав 615 637 тис. грн., що на 27,89% вище за попередній, а чистий фінансовий результат становить 732 772 тис. грн. і більший за 2018 рік в 4,5 рази. Це свідчить про отриманні підприємством фінансові та інвестиційні доходи.

Важливим значенням при аналізі фінансово-економічного стану підприємства являються показники рентабельності капіталу і активів, що свідчить про потребу підприємства збільшувати власний капітал і вартість активів.

Рентабельність активів зросла на 13,19%, що на 10,07% вище за попередній рік. Рентабельність операційної діяльності становить лише 6,29%, що вище за попередній рік на всього на 1,09%.

Рентабельності власного капіталу має мінусове значення, просте спостерігається значний його ріст в негативну сторону, що свідчить про отримання прибутку, який поки ще не покрив від'ємне значення показника «Непокриті збитки» за попередні періоди [13].

ТОВ «Сандора» стабільно нарощує свої потужності та поступово підвищує показники рентабельності, що свідчить про ефективне управління.

1.4. Аналіз фінансового стану ТОВ «Сандора» на 1 січня 2020 року

Під фінансовим станом підприємства розуміється ступінь забезпеченості підприємства всіма необхідними фінансовими ресурсами для проведення ефективної господарської діяльності, а також своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

У фінансовому стані підприємства показується відображення у вартісній формі загальні результати роботи підприємства з управління фінансовими ресурсами.

Фінансовий стан підприємства виконується такими елементами:

- оптимальність розподілу прибутку, який лишився у розпорядженні підприємства після сплати податків та обов'язкових платежів;
- прибутковість роботи підприємства;
- раціональне розміщення основних і оборотних фондів;
- платоспроможність та ліквідність.
- наявність власних фінансових ресурсів не лише мінімально-необхідного рівня для організації виробничого процесу й процесу реалізації продукції;

Фінансовий стан підприємства потрібно систематично і ґрунтовно оцінювати з запровадженням різних методів, прийомів і методик аналізу. Саме це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності товариства як у статистиці за певний період, так і в динаміці – за ряд періодів, дасть змогу знайти «больові точки» у фінансовій діяльності і методи ефективнішого використання фінансових ресурсів, їх раціонального розміщення [12].

Інформаційними джерелами для розрахунку показників і проведення аналізу і річна і квартальна бухгалтерська звітність.

Для аналізу руху основних засобів підприємства можуть застосовуватися такі коефіцієнти: коефіцієнт вибуття основних засобів; коефіцієнт оновлення основних засобів; коефіцієнт приросту основних засобів. Стан основних засобів характеризується коефіцієнтами їх зносу і придатності.

Основні показники оцінки стану і руху основних засобів підприємства наведено у табл. 1.4.1.

Таблиця 1.4.1.

Показники забезпечення, стану та ефективності використання основних засобів ТОВ «Сандора» за 2018-2019р.р.

Показник	2018рік	2019рік	Відхилення	
			Абсолютне ±	Відносне %
А	Б	В	Г	Д
Первісна вартість	2 657 474	3 882 089	1 224 615	146,08
Знос	1 303 252	1 468 965	165 713	112,72
Коефіцієнт зносу	0,49	0,38	-0,11	77,16
Коефіцієнт придатності	0,51	0,62	0,11	121,98
Коефіцієнт приросту	0,22	0,46	0,24	211,57

Оскільки протягом аналізованого періоду коефіцієнт придатності збільшився на 0,11%, а коефіцієнт зносу зменшився на 0,11%, то можна зробити висновок, що на

даному підприємстві стан основних засобів покращився у 2019 році, порівняно з 2018 р., більшими темпами вводились основні засоби, ніж спрацьовувались.

Коефіцієнт придатності відображає, яка частина основних засобів необхідна для експлуатації в процесі господарської діяльності: в 2018 році 0,51(51%), а в 2019 році 0,62 (62%) .

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує ступінь їх зносу: в 2019 році основні засоби зношені на 38%, що на 22,84% менше за попередній (в 2018 році - на 49%). Протягом періоду, що розглядається спостерігалась тенденція до підвищення рівня придатності основних фондів підприємства, що характеризує покращення технічного стану машин та обладнання. Коефіцієнт зносу основних фондів зменшується з кожним роком, що позитивно впливає на виробництво.

Коефіцієнт оновлення основних засобів характеризує частку нових основних засобів, уведених у дію за звітний рік у складі всіх основних засобів на кінець року і становить в 2018 році 0,22 (22%), а в 2019 році 0,46 (46%) . Дані показники свідчать про значне оновлення основних засобів (модернізацію старих або введення в дію нових).

Показники ділової активності (ефективності використання оборотних коштів) ТОВ «Сандора» за 2018-2019роки наведено в табл. 1.4.2.

Таблиця 1.4.2.

Показники ділової активності (ефективності використання оборотних коштів)
ТОВ «Сандора» за 2018-2019р.р.

Показник	2018рік	2019рік	Відхилення	
			Абсолютне, ±	Відносне , %
А	Б	В	Г	Д
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,83	4,51	-0,32	93,34
Тривалість одного обороту (Тоб) оборотних активів, дні	74,56	79,88	5,32	107,14
Коеф. оборотності виробничих запасів	13,82	14,16	0,34	102,49
Тоб виробничих запасів, дні	26,05	25,42	-0,63	97,58
Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках (дебіторської заборгованості)	157,55	187,00	29,46	118,70
Тоб коштів у розрахунках (дебіторської заборгованості), дні	2,29	1,93	-0,36	84,25
Тоб кредиторської заборгованості, дні	101,47	77,17	-24,29	76,06
Коеф. оборотності поточної кредиторської заборгованості	3,55	4,66	1,12	131,47
Коеф. об. загального капіталу (активів)	2,73	2,31	-0,41	84,86
Тоб загального капіталу, дні	132,08	155,64	23,56	117,84

Коефіцієнт оборотності коштів у розрахунках відображає швидкість обертання дебіторської заборгованості підприємства за період, який перевіряється, збільшення чи зниження комерційного кредиту, що надає підприємство. Цей показник зріс на 29,45 і становить 157,55 в 2018 році, і 187 в 2019 році. Збільшення значення коефіцієнта – це позитивна тенденція і свідчить про те, що ТОВ «Сандора» пришвидшило отримання коштів від своїх боржників.

Коефіцієнт оборотності виробничих запасів показує швидкість реалізації товарно-матеріальних запасів підприємства. Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів

перевищує 1, і це свідчить про швидку реалізацію товарно-матеріальних запасів підприємства.

Коефіцієнт оборотності активів відображає ефективність використання підприємством усіх наявних ресурсів, які не залежать від джерел їхнього залучення. Коефіцієнт оборотності активів має тенденцію до зменшення (на 0,32 в цілому) – це вигідна умова для переведення активів підприємства у ліквідні кошти [50].

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості характеризує швидкість обертання кредиторської заборгованості підприємства за період, який аналізується, розширення або зниження комерційного кредиту, що надається підприємству. Цей коефіцієнт має тенденцію до росту, є достатньо високим 4,66. Тобто підприємство за пару місяців сплачує усі рахунки постачальників. За 2018-2019 рр., строк погашення дебіторської заборгованості значно менший, ніж строк погашення кредиторської заборгованості, тобто підприємство встигає отримати оплату від дебіторів і оплатити свої кредиторські зобов'язання. Строк погашення кредиторської заборгованості у 2019 р. порівняно с 2018 р. значно зменшився, а саме на 24,29, тобто підприємство пришвидшує сплату кредиторських зобов'язань. Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки представлено в табл. 1.4.3.

Таблиця 1.4.3.

Показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «Сандора» за 2018-2019р.р.

Показник	2018рік	2019рік	Відхилення	
			Абсолютне ±	Відносне %
А	Б	В	Г	Д
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,61	0,54	-0,07	88,73
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,045	0,015	-0,03	34,77
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,92	0,78	-0,13	85,37

Коефіцієнт швидкої ліквідності - індикатор короткострокової ліквідності компанії, що вимірює здатність компанії своєчасно погасити свої короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів. Даний показник не перевищує нормативне значення 1. У 2019 рр. цей показник зменшився на 0,07 становить 0,54. Оскільки значення показника є нижче нормативного, то необхідно працювати в напрямку збільшення суми високоліквідних активів та зниження суми поточних активів. Даний показник подібний на показник поточної ліквідності, так як характеризує рівень платоспроможності компанії. Проте показник швидкої ліквідності являється більш точним, адже дозволяє виключити менш ліквідні оборотні активи.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності - співвідношення найбільш ліквідної частини активів та поточних (короткострокових) зобов'язань. Нормативним зазначається значення від 0,1 до 0,2. До найбільш ліквідної частини активів входять грошові кошти і їх еквіваленти. Показник характеризує частку поточних зобов'язань компанії, що може бути погашена терміново. Більш низький показник характеризує на те, що компанія не може своєчасно погасити борги тільки у випадку, якщо термін платежів настане найближчим часом. Цей показник у 2019 зменшився на 0,03, що показує про велику довгострокову дебіторську заборгованість, яка була створена під час роботи підприємства у даний період та неможливість погасити її негайно. Спостерігається

негативна тенденція, яку можна вирішити залученням позикових коштів, реалізацією частини зайвих активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів.

Показник поточної ліквідності - характеризує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань. Особливість оборотних активів порівняно з необоротними полягає в тому, якщо вони можуть бути перероблені в грошові кошти протягом одного року (якщо період одного виробничого циклу вищий одного року, значить протягом одного виробничого циклу). Показник поточної ліквідності - це індикатор здатності компанії відповідати за поточними зобов'язаннями з допомогою оборотних активів [23].

Показник характеризує, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожен гривню поточних зобов'язань. На підприємстві коефіцієнт покриття менше 2, тому можна сказати, що структура балансу є незадовільною, підприємство є неплатоспроможне. Для підвищення значення поточної ліквідності потрібно працювати в напрямку збільшення суми оборотних активів та зниження суми поточних зобов'язань. Для зниження суми поточних зобов'язань можливо, як прикладу, догоовритися про надання кредитних коштів на більш тривалий період часу. Показники рентабельності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки наведено в табл. 1.4.4.

Таблиця 1.4.4.

Показники рентабельності ТОВ «Сандора» за 2018-2019р.р.

Показник	2018рік	2019рік	Абс. відх, ±
Витратні показники			
Ре продукції (товарів, робіт, послуг)	35,41	43,70	8,30
Ре операційної діяльності	5,19	6,29	1,09
Ресурсні показники			
Ре підприємства	4,48	16,29	11,81
Ре власного капіталу	-8,86	-148,11	-39,26
Ре залученого капіталу	2,15	10,84	8,69
Ре необоротних активів	6,51	22,25	15,74
Ре оборотних активів	5,53	25,70	20,17
Доходні показники			
Валова Ре продажу	26,15	30,41	4,26
Чиста Ре продажу	1,15	5,70	4,56

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком - показник прибутковості, який показує на обсяг чистого прибутку (виручки компанії, за вирахуванням операційних витрат, відсотків, податків та іншого), що вказує кожна гривня продажу. Значення характеризує на частку виручки компанії, що залишилася після вирахування всіх витрат за поточний період. Тобто, значення допускає приблизно зробити висновок, на скільки зросте чистий прибуток компанії при підвищенні рівня збуту на гривню.

У 2019 році зріс на 8,3, тобто підприємство контролює витрати на виробництво й реалізацію продукції, та отримує при цьому достатній чистий прибуток. Дивлячись на те, що чистий прибуток здійснюється під впливом всіх факторів, що формують доходи та витрати, пошук можливості збільшення рентабельності можливий як в операційній, так і у фінансовій та і в інвестиційній сферах. Оптимізація структури фінансових ресурсів та зниження вартості їх залучення, керування податковими пільгами, зниження

витрат на виробництво товарів і послуг, оптимізація витрат на маркетингові комунікації, все це дозволяє підвищувати рентабельність продажів.

Коефіцієнт рентабельності діяльності характеризує ефективність господарської діяльності підприємства. Коефіцієнт рентабельності діяльності збільшився на 1,09. Збільшення цього показника свідчить про зростання ефективності використання господарської діяльності підприємства. Це є позитивно тенденцією для підприємства.

Рентабельність власного капіталу – показник, який показує, наскільки ефективно застосовується власний капітал, тобто скільки прибутку згенеровано на кожен гривню залучених власних коштів. Даний індикатор є найбільш важливим для власників (акціонерів, учасників), так як допускає визначити зростання їх добробуту за аналізований період.

Також цей показник використовується при оцінці вартості акцій підприємства, адже рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, на які дивіденди можуть розраховувати власники акцій або на скільки зросте вартість їх акцій. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу характеризує ефективність вкладення коштів до даного підприємства і становить -8,86% в 2018 році, і -148,11% в 2019 році. З огляду на формулу розрахунку, можна стверджувати, що зниження суми власного капіталу, за умови, що ефективність роботи компанії залишиться на попередньому рівні, призведе до підвищення рентабельності власного капіталу. Зниження виробничих, збутових та інших витрат дозволить підвищити чистий прибуток, як і активізація роботи з нарощування доходу. Тому робота в цьому напрямку дозволить підвищити рентабельність власного капіталу.

Рентабельність (пасивів) активів - характеризує ефективність використання активів компанії, що потрібна для генерації прибутку. Високе значення показника свідчить про хорошу роботу підприємства. Прибуток отриманий на одиницю активів підприємства за 2018-2019 рр. збільшився на 15,74. Оптимізація структури активів дозволяє зменшити їх обсяг та збільшити рентабельність при умові, що обсяг генерованого прибутку збільшиться чи залишиться на попередньому рівні. Дивлячись на те, що рентабельність активів формується під впливом всіх зовнішніх і внутрішніх факторів, резерви підвищення показника можуть виявлятися у всіх сферах роботи компанії. Тобто, потрібно працювати у напрямку зменшення суми витрат та збільшення доходів.

Чиста Ре продажу вказує розмір чистого прибутку з 1 грн. чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і становить 1,15% в 2018 році, а в 2019 році - 5,7% .

Валова Ре продажу означає розмір валового прибутку, який отримуємо з 1 грн. доходу від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) і становить 26,15 % в 2018 році, і 30,41% в 2019 році. З розрахунків видно, що з кожним роком ефективність виробничої діяльності підприємства, а також ефективність політики ціноутворення збільшується.

Нормативного значення для коефіцієнтів рентабельності не існує, але є загальне правило, чим більше значення коефіцієнту, тим краще. Збільшення коефіцієнту протягом звітного періоду означає про покращання результатів діяльності підприємства [10].

Після оцінки фінансової стійкості підприємства слід перейти до проведення структурного аналізу капіталу, на базі низки коефіцієнтів, що розраховуються за даними

бухгалтерського балансу. Коефіцієнтний аналіз капіталу ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки наведено в табл. 1.4.5.

До основним показниками, що характеризують структуру капіталу компанії, відносяться коефіцієнт концентрації власного капіталу (фінансової незалежності), коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт капіталізації та ін.

В цілому показники структури капіталу відображають співвідношення власних і позикових коштів у джерелах фінансування компанії, тобто характеризують ступінь її фінансової незалежності.

Таблиця 1.4.5

Коефіцієнтний аналіз капіталу ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки

№ п/п	Коефіцієнт	2018рік	2019рік	Зміни +/-
1	Валюта балансу	3924682	5071435	1146753
2	Власний капітал	-1260040	-400524	859516
3	Позиковий капітал	5184722	5471959	287237
4	Довгострокові зобов'язання	2769745	2394133	-375612
5	Поточні зобов'язання	2414977	3077826	662849
6	Оборотні активи	2211207	2405831	194624
7	Необоротні активи	1713475	2665604	952129
8	Власні обігові кошти	-2973515	-3066128	-92613
9	Запаси	733820	735213	1393
10	Виробничі запаси	725601	720046	-5555
11	Кавт = ВК/Валюта	-0,32	-0,08	0,24
12	Кф.з = Валюта/ВК	-3,11	-12,66	-9,55
13	Км.вк = ВОК/ВК	2,36	7,66	5,30
14	Кп.к. = ПК/Валюта	1,32	1,08	-0,24
15	Кф.стаб. = ВК/ПК	-0,24	-0,07	0,17
16	Кф.ст. = (ВК+ДЗ)/Валюту	0,38	0,39	0,01
17	Кпз = ПтЗ/А	0,62	0,61	-0,01
18	Кф.риз=ЗК/ВК	-4,11	-13,66	-9,55
19	Кзаб.зап.вк=ВОК/З	-4,05	-4,17	-0,12
20	Кзаб.вз.вк=ВОК/ВЗ	-4,10	-4,26	-0,16
21	Км.оа=ВОК/ОА	-1,34	-1,27	0,07
22	Км.пз=ВОК/ПК	-0,57	-0,56	0,01

Коефіцієнт фінансування характеризує залежність підприємства від залучених засобів. Має незначну тенденцію спаду (0,24), тобто надходження позичково капіталу були незначними, а частка власного капіталу є незмінною. Як і у випадку з показником фінансової автономії для збільшення значення показника необхідно залучати кошти власників або інвесторів, реінвестувати прибуток у роботу компанії. Якщо є можливість інтенсифікувати діяльність, то бажано залучати додаткові позикові кошти.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу характеризує, яка частина власного капіталу здійснюється для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні

засоби, а яка - капіталізована. Цей показник за 2018-2019 рр. зріс на 5,3 тобто збільшилась частина власного капіталу, яка потрібна для фінансування поточної діяльності, а саме вкладена в оборотні засоби.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів означає, що рівень фінансування запасів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів. Позитивною динамікою являється підвищення показника.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність. Фінансова автономія від зовнішніх джерел є низькою, показники за 2018-2019 роки значно не досягають нормативного значення (норматив $> 0,5$), тобто підприємство не є фінансово автономним та залежить від зовнішнього фінансування у цей період. Але за досліджуваний період цей показник зріс на 0,24 в цілому. Оскільки значення фінансової автономії нижче нормативного значення, то необхідно працювати в напрямку підвищення значення показника. Якщо платоспроможність вже порушена, то бажаним заходом є вклад додаткових коштів власниками чи залучення стороннього інвестора. Якщо ж ліквідність компанії в нормі, і вона здатна збалансувати вхідні і вихідні грошові потоки, то заходи щодо підвищення стійкості компанії можуть бути не терміновими. Для цього компанія може, наприклад, реінвестувати отриманий прибуток протягом наступних кількох років [14].

Коефіцієнт фінансової незалежності показує, яка частина активу підприємство здатне профінансувати за рахунок власного капіталу. Нормативним значенням показника є 0,4 – 0,6. Нижче значення означає про високий рівень фінансових ризиків, а вище може свідчити не повне володіння потенціалу (у випадку додатного показника ефективну фінансового левериджу), оберненим до попереднього є коефіцієнт фінансової залежності, а його нормативне значення – близько 2.

Всі показники коефіцієнтів забезпечення власними коштами мають мінусові значення за рахунок того, що показник «власні обігові кошти» має мінусове значення. Аналіз динаміки коефіцієнтів маневрування, автономії джерел формування запасів, забезпеченості запасів власними джерелами, забезпеченості обігових активів власними джерелами за ряд суміжних звітних періодів дає змогу виявити тенденцію зміни фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу є протилежним до коефіцієнту автономії і надає можливість знайти частку активів підприємства, яка фінансується за рахунок довгострокових і короткострокових позикових ресурсів. Нормативним значенням відповідно є 0,4–0,6.

Висновки за розділом 1

Організаційна структура управління на підприємстві ТОВ «Сандора» представляє собою лінійно-функціональну структуру та відображає цілі та завдання підприємства, дозволяє взаємодіяти з зовнішнім середовищем. Для ТОВ «Сандора» характерна централізована структура бухгалтерії, Облікова політика ТОВ «Сандора» як сукупність правил реалізації методу бухгалтерського обліку забезпечує максимальний ефект від ведення обліку, тобто завдяки їй досягається своєчасного формування фінансової й управлінської інформації, її вірогідність, об'єктивність, доступність і корисність для управлінських рішень і широкого кола користувачів. Порядок документообігу на підприємстві регламентується інструкцією з діловодства, регламентами роботи з

документами, положеннями про структурні підрозділи, посадовими інструкціями. На ТОВ «Сандора» спостерігається тенденція збільшення працівників промислово-виробничого персоналу протягом року. Чисельність працюючих становить в 2019 році 3230 чол. За останній рік цей показник збільшився на 35 осіб. Позитивним фактором є збільшення продуктивності праці персоналу на 4,94%. Фонд оплати праці зріс на 142 375 тис. грн або 30,42%, середньорічна оплата праці збільшилась на 29% і у 2019 році становила 188,99 тис. грн./особу, що є вище за попередній рік на 42,49 тис.грн.

Коефіцієнт фінансування характеризує залежність підприємства від залучених засобів. Має незначну тенденцію спаду (0,24), тобто надходження позичково капіталу були незначними, а частка власного капіталу є незмінною. Як і у випадку з показником фінансової автономії для збільшення значення показника необхідно залучати кошти власників або інвесторів, реінвестувати прибуток у роботу компанії. Якщо є можливість інтенсифікувати діяльність, то бажано залучати додаткові позикові кошти.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів означає, що рівень фінансування запасів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів. Позитивною динамікою являється підвищення показника.

Коефіцієнт платоспроможності (автономії) показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність. Фінансова автономія від зовнішніх джерел є низькою, показники за 2018-2019 роки значно не досягають нормативного значення (норматив $> 0,5$), тобто підприємство не є фінансово автономним та залежить від зовнішнього фінансування у цей період.

Рентабельність (пасивів) активів - характеризує ефективність використання активів компанії, що потрібна для генерації прибутку. Високе значення показника свідчить про хорошу роботу підприємства. Прибуток отриманий на одиницю активів підприємства за 2018-2019 рр. збільшився на 15,74.

Оптимізація структури активів дозволяє зменшити їх обсяг та збільшити рентабельність при умові, що обсяг генерованого прибутку збільшиться чи залишиться на попередньому рівні. Дивлячись на те, що рентабельність активів формується під впливом всіх зовнішніх і внутрішніх факторів, резерви підвищення показника можуть виявлятися у всіх сферах роботи компанії. Тобто, потрібно працювати у напрямку зменшення суми витрат та збільшення доходів.

Показник поточної ліквідності - характеризує співвідношення оборотних активів і поточних зобов'язань.

Показник характеризує, скільки в компанії є гривень оборотних коштів на кожную гривню поточних зобов'язань. На підприємстві коефіцієнт покриття менше 2, тому можна сказати, що структура балансу є незадовільною, підприємство є неплатоспроможне.

Для підвищення значення поточної ліквідності потрібно працювати в напрямку збільшення суми оборотних активів та зниження суми поточних зобов'язань. Для зниження суми поточних зобов'язань можливо, як прикладу, догоовритися про надання кредитних коштів на більш тривалий період часу.

РОЗДІЛ 2. НАУКОВО МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

2.1. Наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних публікацій поточних зобов'язань

Науковці досить по різному трактують зобов'язання. Так, С. В. Бичик трактує поняття «зобов'язання» як договір, згідно з яким одна сторона (боржник) зобов'язана здійснити на користь другої сторони (кредитора) певні дії або ж утриматися від них. З цього приводу Н.В. Гойло і І. В. Орлов зазначають, що розглядати поняття зобов'язань як договору між двома сторонами є неприпустимим, оскільки зобов'язання відображають задокументовані відносини між різними суб'єктами і засвідчують заборгованість підприємства, яка виникла в результаті минулих подій і погашення якої в майбутньому, спричинить зменшення ресурсів підприємства, які втілюють у собі економічні вигоди [17].

І. І. Бочкарьової та В. А. Бичкова вказують, що зобов'язання – це не лише кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та отримані кредити, а й власний капітал підприємства. Адже розраховуючись з учасниками (акціонерами) у вигляді часток від нерозподіленого прибутку чи дивідендів підприємство погашає свої боргові зобов'язання перед ними, тим самим зменшуючи свої ресурси, що втілюють в собі економічні вигоди.

Теж саме можна стверджувати і про створення резервів на підприємстві та стосовно інших елементів власного капіталу. В свою чергу, М.Р. Лучко, І.Д. Бенько вказують, що зобов'язання є юридично регламентованим обов'язком компанії щодо виплати грошей і надання товарів, робіт і послуг, які виникли в результаті минулих подій.

Велш Глен А., Шорт Даніел Г. під зобов'язаннями визначають борги чи інші зобов'язання підприємства. Зобов'язання визнають як можливі майбутні пожертвування економічними вигодами. М.М. Шигун, Ф.Ф. Бутинець, С.М. Шулепова, О.В. Олійник зобов'язання трактують як борги (заборгованість) організації, які виникають в результаті придбання товарів та послуг в кредит, або кредити, що підприємство отримує для своєї діяльності. Такі закордонні вчені, як: Керміт Д. Ларсон, Джон Дж. Уайльд, Б. Чіапетта стверджують, що поточні зобов'язання – це ті, які мають бути погашені протягом одного року, проте якщо операційний цикл більше ніж один рік, то вони можуть бути сплачені протягом цього строку.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 2. Науково методичні підходи бухгалтерського обліку поточних зобов'язань	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		10.12.2020		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		11.12.2020		
Консультант	Колос І.В.		11.12.2020		
Консультант	Осадча Г.Г.		11.12..2020		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		37

В табл. 2.1.1 згруповано різні підходи до дефініції поняття «зобов'язання» і об'єднано авторів за групами у відповідності до визначення, яке вони подають.

Таблиця 2.1.1.

Визначення дефініції «зобов'язання» у науковій літературі

№	Науковці	Тлумачення поняття «зобов'язання»
1	2	3
2	Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, Е.Д. Чацкіс, О.В. Олійник	Вважають зобов'язання боргом (заборгованістю)
3	Н.М.Ткаченко, Л.М.Чернелевський	Вважають що поточні зобов'язання -це заборгованість підприємства.
4	О.М. Азриліян, Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовський, Б. Райан	Розглядають зобов'язання юридично оформленими (договір, угода тощо) відносинами щодо здійснення певних дій на користь інших осіб
5	І.А. Бланк	Розглядає як сукупність фінансових вимог до Підприємства
6	Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл	Визначають зобов'язання як юридичну основу для наступних платежів за товари та послуги
7	Г. Шорт Даніел, А. Велш Глен	Зобов'язання – це ймовірні майбутні економічні витрати, які виникають через минулі операції.
8	В.Ф. Палій, В.В. Палій	Зобов'язання підприємства – позиковий капітал, який необхідно повернути кредиторам у встановлені терміни, як правило, з відсотками, які обумовлені договорами за його використання.
9	Т.А. Бутинець, С.Л. Береза, Л.В. Чижевська	Зобов'язання – це борги чи інші зобов'язання підприємства. Вони виникають, головним чином, через придбання товарів та послуг в кредит чи кредитів, які отримує підприємство для свого фінансування
10	Д. Стоун, К. Хитчинг	Зобов'язання – це дещо, що володіє вартістю і що взяла в борг людина або компанія.

З табл. 2.1.1 бачимо, що основною ознакою виділення поточних(короткострокових) зобов'язань є їх термін погашення, тому при визначенні поточних зобов'язань вони трактуються, як ті що повинні бути погашені протягом операційного циклу або протягом одного року.

Зокрема, закордонні вчені-науковці Ларсон Керміт Д., Уайльд Джон Дж., Чіапетта Барбара стверджують, що поточні зобов'язання – це ті, які мають бути погашені протягом одного року, проте якщо операційний цикл більше ніж один рік, то вони можуть бути сплачені протягом цього строку. Качалин В. В. при визначенні поточних зобов'язань взагалі не зосереджує увагу на проміжку часу, він вказує, що зобов'язання повинні бути сплачені шляхом використання поточних активів або рефінансування за рахунок приймання інших поточних зобов'язань. Також не розкриває терміну погашення зобов'язання і проф. Л. К. Сук, стверджуючи, що поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відображаються в балансі за сумою їх погашення. Соловьева О. В. окрім виділення операційного циклу і одного року трактує поточні зобов'язання такі, як оціночні чи нараховані суми, що можуть бути необхідними в погашенні витрат протягом року за відомими обставинами; величина яких може бути оцінена тільки

приблизно; існує невпевненість в отриманні суми за даним зобов'язанням. Ряд авторів (наприклад, І. С. Завадський, Г. В. Осовська, О. О. Юшкевич, Н. Н. Грабова, О. Грішина) трактують поточні зобов'язання, як суму боргів підприємства. Схоже трактування здійснюють Н. М. Ткаченко, В. П. Загородній, Г. Г. Кірейцев, І. П. Житна, О. С. Філімоненков, стверджуючи, що поточні зобов'язання – це заборгованість підприємства. Відмінне від всіх вищеперерахованих авторів трактування поняття «поточні зобов'язання» здійснюють Н. В. Чебанова, А. М. Поддєрьогін та Л. Д. Буряк. Відповідно до трактування Н. В. Чебанової поточні зобов'язання – це вимоги відносно підприємства інших суб'єктів господарювання на отримання грошей, товарів або надання послуг. А Поддєрьогін А. М. та Буряк Л. Д. визначають поточні зобов'язання, як складову капіталу підприємства, яка представляє собою вимоги до підприємства з боку фізичних та юридичних осіб щодо оплати товарів, продукції, послуг. Відмітимо, що при трактуванні зобов'язань для цілей бухгалтерського обліку необхідно обов'язково враховувати принцип бухгалтерського обліку грошового вимірника. У зв'язку з цим поточні зобов'язання слід трактувати не просто як заборгованість, а як суму заборгованості [43].

Аналізуючи дані табл. 2.1.1 бачимо, що по відношенню до зобов'язань автори використовують терміни «поточні зобов'язання» та «короткострокові зобов'язання», виникає питання чи є відмінність у цих поняттях? Для цього звернемося до економічних та бухгалтерських словників. Устенко О. А., Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Юрій С. І. наводять визначення короткотермінового періоду – період до одного року; Сичьов Н. Г., Ільїн В. В. трактують короткостроковий борг як заборгованість, термін сплати якої складає менше одного року; поточні ж зобов'язання за М. І. Молдовановим – це заборгованість кредиторам, належна до сплати протягом одного року.

Отже, проводячи аналіз вище вказаних термінів, можна зробити висновок, що короткостроковий і поточний має одне й теж саме значення та може однаково використовуватись по відношенню до зобов'язань. Але в результаті вивчення термінів тлумачного словника української мови, встановлено, що поняттю поточна не наведено тлумачення, термін же «короткострокова» означає те саме, що і короткотермінова. Під словом «короткотерміновий» розуміється два значення: 1) який триває короткий термін; 2) виданий або наданий на короткий. Отже, із зазначеного слідує, що доцільніше застосовувати поняття «короткотермінові».

Для повного висвітлення інформації про поточні зобов'язання в бухгалтерському обліку важливою умовою є правильна їх класифікація. Група вчених, зокрема Ф.Ф. Бутинець, Ю.А. Кузьмінський, Т.І. Єфіменко, класифікують заборгованість за терміном та фактом їх погашення, що базується на вітчизняних стандартах бухгалтерського обліку України. Проте, цей підхід не передбачає чіткого визначення класифікаційних ознак заборгованості [43].

Зокрема Р.Е. Грачова вказує, що «за міжнародною обліковою традицією всі поточні зобов'язання умовно поділяються на дві групи: фактичні та оціночні.

Фактичні зобов'язання випливають із контрактів, договорів тощо і є результатом першої події в угоді, яка відбулася на користь підприємства. Оціночні зобов'язання – це заборгованість, точна сума якої не може бути визначена до настання певних подій або дати» .

Професор С.Ф. Голов та професор В.М. Костюченко поділяють зобов'язання

залежно від порядку визначення їх суми на реальні (до них відносять довготермінові і поточні) та потенційні (до них належать забезпечення та непередбачені зобов'язання).

Також слід згадати про Р. Вітінгтона та К. Рені, які пропонують таку класифікацію поточних зобов'язань: чітко визначені, оцінені та можливі. До чітко визначених автори зараховують зобов'язання, оцінка і сума яких, визначена (відсоткові платежі, платежі з зарплати). Оцінені зобов'язання – це ті, оцінку яких визначено, а їх суму можна визначити в результаті майбутніх подій (продукт страхового платежу). Можливі (випадкові) зобов'язання – оцінка та сума зобов'язань не визначені і залежать від майбутніх випадків (дисконтні платежі).

Ф.Ф. Бутинець класифікує зобов'язання за найбільшою кількістю ознак. З його поглядами на класифікації зобов'язань за терміном погашення, способом погашення, часом виникнення, можливістю оцінки погоджуються Л.В. Чижевська та С.Л. Береза. Залежно від підстави виникнення, Ф.Ф. Бутинець та А.Г. Завгородній виділяють договірні зобов'язання, які постають з угоди, домовленості сторін, та позадоговірні, що виникають незалежно від волі учасників угоди [13].

Т.І. Тесленко запропонувала введення таких ознак для відображення зобов'язань у фінансовій звітності: реальні (балансові) та консенсуальні (позабалансові), з метою здійснення контролю за виконанням зобов'язань відповідно до договорів та проведення прогнозного аналізу зміни джерел утворення активів підприємства.

В.В. Сопко виходячи з фінансових умов та кращого управління капіталу пропонує поділяти зобов'язання на три групи: короткострокові з терміном погашення до одного року; середньострокові з терміном погашення від 1 до 3-4 років; довгострокові з терміном погашення більше 3-4 років.

Н.М.Ткаченко в підручнику «Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність» класифікує поточні зобов'язання відповідно до статей балансу, а саме «короткострокові кредити банків; поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги; поточні зобов'язання за розрахунками» [44].

Підтримують дану класифікацію і її колеги Л.М. Чернелевський та Г.Г. Осадча у своїй праці «Управлінський облік на підприємствах харчової промисловості» [47].

Зобов'язання визнається і відображається в обліку, тоді коли його оцінка може бути достовірно визначена, а також існує ймовірність зниження економічних вигод в майбутньому в результаті його погашення.

С.Ф. Голов та М.С. Пушкар розширюють умови визнання зобов'язань, базуючись на попередніх. Зокрема, М.С. Пушкар до таких умов зараховує:

– зобов'язання відображені в теперішньому часі і вони є результатом минулих фактів господарської діяльності (отримані послуги, завдана шкода, за яку підприємство несе відповідальність);

– організація визнає потребу майбутніх платежів кредиторам для того, щоб й надалі підтримувати господарські стосунки з ними відповідно до нормального ходу підприємницької діяльності;

– зобов'язання повинно бути незаперечно виконано, проте майбутні платежі мають імовірний характер, так як підприємство може мати ускладнення з платежами;

– терміни виконання зобов'язань можуть бути визначені, але точна дата – невідома;

– суб'єкт, стосовно якого виникли боргові зобов'язання, має бути ідентифікований як особа (група осіб), однак, в момент реєстрації зобов'язання, суб'єкт міг бути не ідентифікованим.

Подібні критерії визнання зобов'язань виділяє С.Ф. Голов. На думку вченого, обов'язки підприємства слід розглядати як його зобов'язання, якщо вони:

– існують на даний момент та являється наслідком минулих господарських операцій чи подій;

– пов'язані з необхідністю майбутніх платежів з метою збереження господарських зв'язків підприємства або зі здійсненням нормальної підприємницької діяльності;

– мають бути виконані невідхильно. Економічні наслідки невиконання зобов'язання, як от, у зв'язку зі штрафними санкціями, не допоможуть підприємству уникнути вибуття ресурсів на користь іншої сторони;

– мають визначений термін виконання, хоча точна дата може бути невідомою;

– прийняті стосовно суб'єктів (юридичних чи фізичних осіб або їхньої групи), які можуть бути ідентифіковані, якщо не в момент прийняття зобов'язання, то під час його виконання.

Критерії визнання зобов'язань, які визначили ці науковці, є більш продуманими і в них ураховано сучасні підходи до ведення господарської діяльності підприємства.

Оцінка статей бухгалтерського балансу – вираження в грошовому обчисленні окремих видів господарських засобів і джерел їхнього формування, які відображаються в бухгалтерському балансі. На думку А.Г. Загороднього, важливою вимогою до оцінки є її реальність, яка забезпечується достовірністю даних бухгалтерського обліку та принципами обліку господарських операцій. Л.Г. Ловінська мету оцінки визначає функцією управління, у межах якої вона реалізується. Оцінки, які використовуються різними функціями управління або є їх результатом, мають одну спільну властивість – у вартісному вимірі відтворюють різні боки або аспекти господарської діяльності або економічної діяльності.

М.В. Кужельний називає оцінку не тільки складовою бухгалтерського обліку, а й його діючою контролюючою функцією фінансового стану. За висловом Я.В. Соколова, оцінка є серцем методології бухгалтерського обліку. В економічній енциклопедії дається таке визначення оцінки: «це процес вираження інформації, яку включають у фінансову звітність у грошовому (вартісному) вимірі».

Розглядаючи оцінку з позиції бухгалтерського обліку як спосіб визначення вартості господарських засобів за допомогою узагальнюючого грошового вимірника, Я.Д. Крупка стверджує, що переважно вона ґрунтується на затратному методі.

2.2. Аналітичний і синтетичний облік поточних зобов'язань за національними стандартами

Головними завданнями організації бухгалтерського обліку поточних зобов'язань є: суворе документування розрахунків, актуальна та всеосяжна реєстрація даних

первинного обліку в реєстрах, чесне віддзеркалення інформації щодо зобов'язань у звітності та примітках до неї. Для того щоб всі ланки господарства працювали без збоїв, важливе значення має доступ до достовірної та адекватної інформації про фінансовий стан підприємства, насамперед про кредиторську заборгованість.

На будь-якому підприємстві незалежно від напрямку діяльності існують зобов'язання підприємства перед постачальниками, підрядчиками, працівниками, за короткострокові та довгострокові кредити, учасниками та ін. - всі ці зобов'язання є поточними.

До поточних активів відносяться грошові кошти й інші ресурси щодо яких можна рахувати, що вони будуть перероблені на або продані за грошові кошти, а також використані протягом року починаючи з дати складання балансу, або ж протягом визначеного операційного циклу організації (із двох термінів обирають довший). Статті відносяться до поточних зобов'язань, якщо вони оплачуються на вимогу кредитора, або якщо передбачається, що вони ліквідуються протягом одного року [35].

Погашення зобов'язання може здійснюватися шляхом:

- сплати кредиторів грошових коштів;
- відвантаження готової продукції, товарів або надання послуг у рахунок одержаного авансу від покупця або у порядку заліку заборгованості;
- переведення зобов'язань у корпоративні права, які належать кредитору (елементи капіталу) тощо.

Є дві необхідні умови відображення заборгованості як зобов'язань певної балансової категорії: можливість достовірної оцінки і вірогідність зменшення економічних вигод, витрачання активів підприємства у майбутньому.

Окремим видом зобов'язань являються забезпечення, які не мають чітко означеного терміну, а також суми погашення на дату балансу. Оцінку забезпечень здійснюють на основі лише попередніх розрахунків. Період нарахування забезпечень зазвичай обмежують дванадцятьма місяцями. Наприкінці року невикористані забезпечення корегують шляхом донарахування. Забезпечення створюють на відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат на: виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; виплату відпусток працівникам; реструктуризацію тощо. Треба мати на увазі, що заборонено створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства.

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, що погасяться впродовж операційного циклу організації або мають бути погашені впродовж дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Поточне зобов'язання визнається у випадку, коли його «оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення». Якщо на дату балансу попередньо визнане зобов'язання не підлягає погашенню, тоді його сума має бути включена до складу доходу у звітному періоді.

Первинними документами з обліку виникнення та погашення поточних зобов'язань є: рахунки-фактури; акти приймання – передачі; акти про приймання

матеріалів; акти прийнятих робіт; податкових накладних (ДОДАТОК І); товарно-транспортних накладних (ДОДАТОК ІІ). Детальна характеристика документування поточних зобов'язань представлена в табл. 2.2.1.

Таблиця 2.2.1.

Первинні документи, якими оформлюються операції з поточними зобов'язаннями

Код	Назва рахунку	Первинні документи
60	Короткострокові позики	Кредитні договори, виписки банку, розрахунки бухгалтерії, платіжні доручення, договори позики, ПКО, ВКО, звіти касира
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	Господарські договори, розрахунки бухгалтерії, ПКО, звіти касира, виписки банку, ВКО, платіжні доручення
62	Короткострокові векселі видані	Господарські договори, векселі, розрахунки бухгалтерії, накладні, акти, рахунки, ВКО, звіти касира, платіжні доручення, виписки банку
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	Договори, накладні, рахунки-фактури, рахунки, акти прийнятих робіт, послуг, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, зовнішньоекономічні договори купівлі-продажу, вантажно-митні декларації, приймальні акти і акти експертизи торговельно-промислової палати, комерційні документи (рахунки-фактури, ІНВОЙСИ, що підтверджують митну вартість товару); транспортні накладні
64	Розрахунки за податками й платежами	Розрахунки бухгалтерії, платіжні доручення, податкові накладні, вантажні митні декларації
65	Розрахунки за страхування	Платіжні доручення, виписки банку, розрахунково-платіжні відомості, лікарняні листи тощо
66	Розрахунки за виплатами працівникам	Розрахунково-платіжні відомості, платіжні відомості, табелі обліку робочого часу, накопичувальні картки виробітку і заробітної плати, накопичувальні картки обліку заробітної плати, особові рахунки, листки обліку простоїв, відомості обліку дивідендів, чеки, платіжні доручення, ВКО, виписки банку
67	Розрахунки з учасниками	Договори, розрахунки та довідки бухгалтерії, рішення власників, протоколи зборів акціонерів, накази, відомості обліку дивідендів, ВКО, платіжні доручення
68	Розрахунки за іншими операціями	Господарські договори, розрахунки бухгалтерії, ПКО, звіти касира, виписки банку, ВКО, платіжне доручення
69	Доходи майбутніх періодів	Договори, виписка банку, ПКО, довідка бухгалтерії

В табл. 2.2.1. наведено перелік документів, які найчастіше оформлюються при здійсненні операцій із зобов'язанням, але даний перелік не є вичерпним, оскільки слід враховувати особливості діяльності кожного суб'єкта господарювання (організаційно-правову форму, вид економічної діяльності, масштаб діяльності, наявність зовнішньоекономічних відносин тощо). Такі особливості також можуть впливати на організацію документообороту на підприємстві в частині зобов'язань.

Погашення зобов'язання зв'язано з вибуттям активів з одного боку, та із зменшенням майбутніх економічних вигод у результаті вибуття ресурсів компанії - з іншого.

Погашення поточних зобов'язань відтворюється видатковими касовими ордерами, чековими книжками (корінцями), виписками банків та іншими документами [28].

Перерахування податків, а також обов'язкових платежів проваджується на підставі платіжних доручень. Крім того, про сплату податків можуть свідчити виписки банку.

Головним документом з розрахункових взаємин з постачальниками є рахунок-фактура (ДОДАТОК Е). Його складає постачальник на відвантаження (відпуск) товарно-матеріальних цінностей. У даному документі заповнюються наступні реквізити: постачальник і його адреса, номер розрахункового рахунку в банку, місцезнаходження та дата тощо. Також в ньому зазначаються назва відвантажених цінностей за їх видами, одиниці виміру, кількість, ціна й сума та ін. В документі посилаються на договір, згідно до якого відпущені матеріальні цінності, вказують номери квитанцій, а також накладних на відвантаження (відпуск) матеріальних цінностей.

Всі розрахунки з постачальниками будуються на основі укладених з ними договорів (контрактів), де вказуються терміни та умови поставки продукції, порядок оплати тощо.

Застосування показників книги продажів для підтвердження правильності нарахування до бюджету не можливе без додаткового контролю, а саме повноти віддзеркалення рахунків-фактур у книзі продажів; обґрунтованості не включення рахунків-фактур в книгу продажу даного звітного періоду [38].

В той же час, перерахування коштів на розрахунковий рахунок контрагента здійснюється за допомогою платіжного доручення (ДОДАТОК Ж).

Доказом здійснення оплати контрагенту є виписка банку за розрахунковим рахунком організації.

Платіжне доручення оформляється платником і подається до банку, що обслуговує його, не менше, ніж у двох примірниках, як правило, у 4 примірниках, кожен з яких має своє відповідне призначення:

1-й примірник використовується у банку платника для списання коштів з рахунка платника і залишається в документах для банку;

2-й і 3-й примірники платіжного доручення відсилаються у банк отримувача платежу, причому 2-й примірник служить основою для зарахування коштів на рахунок отримувача і залишається в документах для цього банку, а 3-й примірник додається до виписки з рахунка отримувача як основа для підтвердження банківської проводки;

4-й примірник повертається платнику зі штампом банку як розписка про прийом платіжного доручення до виконання.

Платник має право зазначити в платіжному дорученні дату валютування, яка не може настати пізніше, ніж через 10 календарних днів після складання платіжного доручення.

Реквізит «Призначення платежу» платіжного доручення заповнюється платником так, щоб надавати повну інформацію про платіж і документи, на підставі яких здійснюється перерахування коштів отримувачу. Так, при розрахунках за фактично відвантажену продукцію, виконані роботи, надані послуги у платіжному дорученні в рядку «Призначення платежу» вказується назва відвантаженої продукції, виконаних робіт, послуг, номер, дата товарно-транспортного чи іншого документа, що підтверджує відвантаження продукції, виконання робіт, надання послуг.

Схема документообігу при розрахунках платіжними дорученнями за фактично отриманий товар, надані послуги, виконані роботи виглядає таким чином:

1. Постачальник відвантажує товар, надає послуги чи виконує роботи й надає покупцеві відповідний рахунок-фактуру та інші документи згідно з договором. Рахунок-фактура містить опис і ціну товарів (робіт, послуг).
2. Платник (покупець), одержавши товар та перевіrivши його якість, комплектність та ін., виписує платіжне доручення й надсилає його до банку, де відкрито його поточний рахунок.
3. Банк платника (покупця) списує кошти з поточного рахунка свого клієнта. Якщо постачальник і платник обслуговуються в одному банку, то проводиться списання коштів з поточного рахунка платника, а тоді зарахування їх на поточний рахунок одержувача (постачальника).
4. Якщо постачальника й покупця обслуговують різні банківські установи, то банк платника (покупця) повідомляє у банк постачальника про списання коштів з рахунка платника.
5. Банк постачальника зараховує кошти на поточний рахунок постачальника.
6. Банк постачальника передає постачальнику виписку з поточного рахунка про зарахування коштів, до якої додається копія платіжного доручення з відміткою банку платника.

Виписка банку – це документ, що відображає рух грошових коштів на поточному рахунку. Її формує банк, де зберігаються ці кошти, на вимогу підприємства-власника коштів. Вона є підставою для здійснення бухгалтерських записів. Різні банки можуть формувати виписки неоднакового зразка, але обов'язковими є такі реквізити як дата, номери рахунків дебітора та кредитора, суми.

Виписка банку надходить на підприємство у паперовій або електронній формі (у випадку використання автоматизованої системи зв'язку Клієнт –банк).

Для цього документа характерні такі особливості, що відрізняють його від носіїв оперативної інформації інших ділянок обліку:

1) документ має зовнішнє походження, що вимагає створення його електронної копії (за умови, якщо система „клієнт –банк” не використовується);

2) він є єдиним документом, на підставі якого генеруються записи в базових елементах обліку. Первинні документи безготівкових операцій не є підставою для формування бухгалтерських проводок;

3) інформація про господарські операції надходження і вибуття коштів тут відображається дзеркально відносно дебету і кредиту рахунку.

Одним з первинних документів, які показують сплату поточних зобов'язань є розрахунковий чек.

Розрахунковим чеком є документ, який містить письмовий дозвіл власника рахунку (чекодавця) установі банку (банку-емітенту), що веде його рахунок, оплатити чекодержателю вказану в чеку суму коштів.

Чеки з чекової книжки, в яких зазначається: дата і місце заповнення чека, найменування постачальника, сума, виписуються під час здійснення платежу та видаються чекодавцем за одержані ним товари і надані послуги. Постачальник відвантажує покупцеві товар відразу чи після зарахування коштів на рахунок. Виписуючи чек, чекодавець переводить залишок ліміту з корінця попереднього чека на корінець виписаного, а потім виводить новий залишок ліміту.

Бухгалтерська довідка — документ, який має універсальний характер(ДОДАТОК Г). Типова форма бухдовідки наведена в Методичних рекомендаціях по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджених наказом Мінфіну України від 29.12.2000 р. № 356. Ця форма є доволі простою. Проте кожне підприємство вправі розробити й затвердити власну форму бухгалтерської довідки. Головне, аби під час оформлення господарської операції такий документ містив усі обов'язкові реквізити, прописані у ч. 2 ст. 9 Закону № 996 та п. 2.4 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Мінфіну України від 24.05.1995 р. № 88 (далі — Положення № 88). На цьому ж наполягає й Мінфін України в листі від 05.08.2014 р. № 31-11410-08/23-2303/2333 [33].

Бухгалтерські довідки використовуються не лише для виправлення помилок. У бухобліку використовується багато різних розрахунків і коригувань, не пов'язаних з виправленням помилок.

Наприклад, нарахування амортизації будь-яким методом, окрім прямолінійного, без розрахунку виконати неможливо. При змінах в обліковій політиці необхідність розрахунку також очевидна [17].

Не можна обійтися без пояснень всіляких розрахунків коригувань податкового кредиту з ПДВ. Наприклад, при придбанні товарів (послуг), використовуваних в операціях, які не є об'єктом оподаткування або звільнені від оподаткування (пункт 198.3 та стаття 199 ПКУ). Або ж необхідні пояснення нарахування податкових зобов'язань з ПДВ сосовно умовного продажу товарів при знятті підприємства з реєстрації як платник ПДВ (пункт 184.7 статті 184 ПКУ).

Щоб не вводити додаткові реєстри для розглянутих вище цілей, на багатьох підприємствах застосовується бухгалтерська довідка. Сказати, що таке неприпустимо або некоректно, не можна, оскільки жодним нормативним документом не встановлено використання бухгалтерської довідки лише в цілях виправлення помилок. Тобто, коригування, які не мають жодного відношення до помилок, можуть бути оформлені бухгалтерською довідкою.

За допомогою бухгалтерської довідки підтверджують також розрахунки сум:

- дивідендів, що підлягають виплаті учасникам та акціонерам;
- аліментів, що утримуються із зарплати працівників;
- середньої заробітної плати для різних випадків (відпускні, лікарняні, відрядні тощо).

Головною проблемою в процесі обліку зобов'язань підприємства є необхідність належним чином організувати процес документування. Адже від своєчасності розрахунків за поточними та довгостроковими зобов'язаннями залежить фінансовий стан підприємства, а також репутація самого підприємства. Задля більш ефективного контролю за зобов'язаннями на підприємстві управлінцям рекомендується розробити внутрішні документи саме під потреби підприємства, його специфіку господарювання.

Детальну характеристику рахунків обліку поточних зобов'язань підприємства узагальнено в табл. 2.2.2.

Таблиця 2.2.2

Рахунки обліку поточних зобов'язань підприємства

Назва рахунку	Призначення	Зміст запису в рахунку
А	Б	В
60 «Короткострокові позики» Субрахунки: 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті» 602 «Короткострокові кредити банків в іноземній валюті» 603 «Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті» 606 «Прострочені позики в іноземній валюті» 604 «Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті» 605 «Прострочені позики в національній валюті»	облік розрахунків у національній і іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцяти місяців з дати балансу, та за позиками, термін погашення яких минув	– за кредитом – суми одержаних кредитів (позик) – за дебетом – сума погашення та переведення до довгострокових зобов'язань у разі відстрочення кредитів (позик)
61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» Субрахунки: 611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті» 612 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті»	узагальнення інформації про стан розрахунків за поточними зобов'язаннями, переведеними зі складу довгострокових, при настанні строку погашення протягом дванадцяти місяців з дати балансу	– за кредитом – частина довгострокових зобов'язань, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу – за дебетом – погашення поточної заборгованості, її списання

А	Б	В
62 «Короткострокові векселі видані» Субрахунки: 621 «Короткострокові векселі, видані в національній валюті» 622 «Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті»	облік розрахунків за заборгованістю постачальникам, підрядникам та іншим кредиторам за одержані сировину, матеріали, товари, послуги, роботи та за іншими операціями, на яку підприємством видані векселі	– за кредитом – видача векселів в забезпечення поставок (робіт, послуг) постачальників та інших кредиторів та в забезпечення інших операцій – за дебетом – погашення заборгованості за виданими векселями, її списання
63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» Субрахунки: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ»	облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги; облік розрахунків за одержані від учасників ПФГ товарно-матеріальні цінності	– за кредитом – заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги – за дебетом – погашення, списання
64 «Розрахунки за податками і платежами» Субрахунки: 641 «Розрахунки за податками» 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами» 643 «Податкові зобов'язання» 644 «Податковий кредит»	узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету	– за кредитом – нараховані платежі до бюджет – за дебетом — належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання
65 «Розрахунки за страхуванням» Субрахунки: 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» 652 «За соціальним страхуванням» 654 «За індивідуальним страхуванням» 655 «За страхуванням майна»	облік розрахунків за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за індивідуальним страхуванням персоналу підприємства, страхуванням майна	– за кредитом – нараховані зобов'язання за страхуванням, а також одержані від органів страхування кошти – за дебетом — погашення заборгованості та витрачання коштів страхування на підприємстві
66 «Розрахунки за виплатами працівникам» Субрахунки: 661 «Розрахунки за заробітною платою» 662 «Розрахунки з депонентами» 663 «Розрахунки за іншими виплатами»	узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам з оплати праці, за не одержані в установленний строк із каси підприємства суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами	– За кредитом – нарахована працівникам підприємства основна та додаткова заробітна плата, – за дебетом — виплата основної та додаткової заробітної плати,

А	Б	В
67 «Розрахунки з учасниками» Субрахунки: 671 «Розрахунки за нарахованими дивідендами» 672 «Розрахунки за іншими виплатами»	узагальнення інформації про розрахунки з учасниками та засновниками підприємства, що пов'язані з розподілом власного капіталу	– за кредитом – збільшення заборгованості підприємства перед засновниками та учасниками товариства – за дебетом – зменшення (погашення), в тому числі реінвестування доходів
68 «Розрахунки за іншими операціями» Субрахунки: 680 «Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу» 681 «Розрахунки за авансами одержаними» 682 «Внутрішні розрахунки» 683 «Внутрішньогосподарські розрахунки» 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» 685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	облік розрахунків за операціями, що не можуть бути відображені на рахунках 63-67	– за кредитом – збільшення зобов'язань – за дебетом – погашення, списання
69 «Доходи майбутніх періодів»	узагальнення інформації щодо одержаних доходів у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах,	– за кредитом – відображається сума одержаних доходів майбутніх періодів – за дебетом – списання на відповідні рахунки обліку доходів та включення до складу доходів звітного періоду

Облік короткострокових кредитів банку

Короткострокові кредити банків – сума поточних зобов'язань організації перед банками за отриманими від них позиками. Короткострокові кредити банки можуть надавати в разі тимчасових фінансових труднощів, які з'являються разом з витратами виробництва і не забезпечені надходженням коштів у відповідному періоді. Згідно до П(С)БО 11 "Зобов'язання", поточні зобов'язання відображаються у Балансі за сумою погашення. Відображення короткострокового кредиту показано в табл. 2.2.3.

Відображення отримання та виплати короткострокового кредиту

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебет	Кредит		
Розрахунок з підрядником за умовою відстрочення платежу (післяплата)					
1	Отримання і зарахування кредиту на рахунки в банках підприємства–позичальника	311 "Поточні рахунки національної валюти"	601 "Короткострокові кредити в національній валюті"	1000000	Акт виконаних робіт
2	Нарахування відсотків за кредити (ця сума включається до валових витрат)	951 "Відсотки за кредит"	684 "Розрахунки за нарахованими відсотками"	1500	Податкова накладна
3	Погашення кредиторської заборгованості підприємством за короткостроковий кредит	601 "Короткострокові кредити національної валюти"	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	51500	Платіжне доручення

Облік кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги

Під час реалізації підприємницької діяльності суб'єктом господарювання з'являється поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, що необхідні для провадження нормального функціонування підприємства.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – сума заборгованості підрядникам та постачальникам за матеріальні цінності, виконані роботи та надані послуги.

Головними джерелами інформації для управління розрахунковими відносинами по товарним операціям слугують первинні документи з обліку розрахунків з підрядниками та постачальниками. При купівлі товарів складається договір купівлі-продажу.

Розрахунки з вітчизняними підрядниками та постачальниками відбуваються на основі документів постачальника: накладних, актів прийнятих робіт, податкових накладних, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних тощо.

Рахунок-фактура поєднує в собі 2 частини: перша - рахунок, що є вимогою на оплатити товару, і друга - накладну, яка підтверджує поставку цього товару. Рахунок-фактура може бути складений лише за умови постоплати. В інших випадках рахунок і накладна формуються окремо та можуть надходити від постачальника в різні терміни.

Рахунок та рахунок-фактура являються розрахунковими документами, і, отже, повинні бути акцептовані, тобто підписані уповноваженою особою, що є свідченням згоди оплатити рахунок. Потім покупець надає банку, який його обслуговує, платіжне доручення на сплату придбаного товару, а також одержує виписку свого банку про списання грошових коштів з поточного рахунку.

У випадку, коли оплата товару відбувається за готівку через підзвітну особу, тоді формується видатковий касовий ордер (ВКО) (ДОДАТОК 3) на видачу готівки під звіт, а також звіт про використання коштів, які були надані на відрядження чи під звіт (з копією розрахункової квитанції з відміткою "сплачено", чеком реєстратора розрахункових операцій (РРО), квитанцією до прибуткового ордеру).

Підставою для оприбуткування, а також сплати купованого товару також є документ, який підтверджує його якість (посвідчення про якість товару, сертифікат якості тощо).

При виявленні нестачі або дефекту товарів приймання не припиняється, а складається акт, в якому зазначаються наступні реквізити: особи, які беруть участь в прийманні, дата, час початку і закінчення приймання. Місце складання акту, номер контракту, місця партії, найменування, адреса постачальника, найменування покупця, кількість товару по кожній позиції асортименту, невідповідність якості, комплектності та інших даних супровідних документів, стан тари, упаковки в маркуванні тари.

Документи, що оформлюються при перерахуванні коштів, залежать від форм розрахунків: інкасо, акредитив, ВКО, платіжне доручення та інші платіжні документи.

Отже, у випадку, коли підприємство вирішило купити певні товарно-матеріальні цінності, тоді таку подію засвідчують якнайменш два окремі документи: банківський (касовий) документ про сплату їх вартості, а також накладна про надходження товару від контрагента. Банківський документ про сплату хоча й включає в себе відомості про конкретний товар, проте жодним чином не засвідчує фактичне надходження даних товарів, аналогічно як накладна про надходження товарів не засвідчує сплату їх вартості.

Також свідчити про придбання товарно-матеріальної цінності може товарно-транспортна накладна.

Первинними документами з обліку розрахунків по інших операціях є розрахунки бухгалтерії, договори про закупку товарів у кредит, договори оренди, платіжні доручення, ВКО, довідки бухгалтерії, довідки про середньомісячну заробітну плату для отримання товару у кредит, рахунки на сплату за оренду приміщення, тощо.

Аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ведеться за кожним окремим підрядником та постачальником в розрізі кожного документу (рахунку) на сплату. Аналітичний облік розрахунків дозволяє чітко контролювати своєчасність розрахунків по кожній окремій поставці товарів. Аналітичний облік ведеться за місцями зберігання та товарними (обліковими) партіями, при визначенні ознак яких береться до уваги: можливість зберігання партії в процесі перевезення та зберігання вантажу, характер товару [21].

Для обліку розрахунків з підрядниками та постачальниками за отримані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і наданні послуги Планом рахунків і робочим планом передбачено рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками».

По кредиту цього рахунку відображається заборгованість за отримані від постачальників і підрядників товарно-матеріальних цінностей, прийняті роботи, послуги, по дебету – її погашення, списання, тощо.

До рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками» на підприємстві відкрито такі субрахунки:

631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»,

632 «Розрахунки з іноземними постачальниками».

На субрахунку 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» підприємство веде облік розрахунків за отримані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і наданні послуги з вітчизняними постачальниками і підрядниками.

Субрахунок 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками» передбачено підприємством у робочому плані у разі ведення розрахунків з іноземними постачальниками і підрядниками за отримані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги.

Торговельні рахунки на оплату виникають в результаті купівлі товарів для майбутнього продажу, а також одержання послуг впродовж нормальної операційної діяльності організації. Поняття «рахунки до сплати» використовують в обліку саме у значенні «торговельні рахунки до сплати».

Вартість отриманих товарно-матеріальних цінностей, виконаних робіт, наданих послуг відображається на рахунках обліку товарно-матеріальних цінностей або витрат без врахування суми ПДВ, зазначеної в документах постачальника.

Незалежно від методу оцінки ТМЦ, прийнятого на підприємстві, рахунок 63 кредитується відповідно до документів постачальника в межах суми акцепту.

Головні бухгалтерські проведення з обліку розрахунків із підрядниками та постачальниками представлено у табл. 2.2.4.

Таблиця 2.2.4

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками (за змодельованими даними)

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинний документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
Розрахунок з підрядником за умовою відстрочення платежу (післяплата)					
1	Відображено купівлю сировини	91	631	300000	Акт виконаних робіт
2	Відображений податковий кредит з ПДВ	641	631	60000	Податкова накладна
3	Сплачено за сировину	631	311	360000	Платіжне доручення
Розрахунок з підрядником за умови авансової оплати (передоплата)					
4	Сплачено аванс з поточного рахунку банку за надані послуги	371	311	12600	Платіжне доручення
5	Суму ПДВ віднесено до податкового кредиту	641	644	2100	Податкова накладна

1	2	3	4	5	6
6	Відображено підписаний акт наданих послуг	91	631	10500	Акт виконаних робіт
7	Відображено ПДВ у складі податкового кредиту	644	631	2100	Податкова накладна
8	Зараховано сплачений аванс в оплату за надані послуги з ПДВ	631	371	12600	Розрахунок бухгалтера

В ситуації, коли рахунок постачальника був акцептований та сплачений до надходження товару, а при прийнятті товарно-матеріальних цінностей виявилась їх недостача проти відфактурованої кількості, невідповідність цін і якісних показників, зазначених в договорі, арифметичні помилки, брак одержаних товарно-матеріальних цінностей, робиться проводка на суму недостачі, неякісних товарів, помилки тощо:

Дебет 374 «Розрахунки за претензіями»,

Кредит 631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

Особливістю відображення в обліку кредиторської заборгованості за розрахунками з постачальниками і підрядниками є те, що укладення договорів постачання, купівлі-продажу, підряду тощо зумовлює виникнення юридичного зобов'язання, що ніяким чином не віддзеркалюється в рахунках бухгалтерського обліку, а також в балансі. Дане зобов'язання буде відображатися в обліку тільки після того, як суб'єкти господарювання перейдуть до виконання взятих на себе обов'язків і зобов'язання буде відповідати риторіям його визнання згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Облік векселів

В окремих випадках суб'єкти господарювання можуть здійснювати розрахунки з постачальниками з використанням векселів. Векселі до сплати – це зобов'язання погасити певну суму заборгованості до визначеного терміну, що для короткострокових векселів є не більшим, ніж рік. Використання векселів як засобів платежу з відповідним відстроченням дати сплати боргу та засобом кредитування, зумовлює необхідність нарахування відсотків за векселем. Залежно від способу визначення відсотків векселі поділяють на таких два види:

- векселі, на яких окремо зафіксовані відсотки від номінальної вартості (відсоткові);
- векселі, на яких відсотки від номінальної вартості не зазначені (безвідсоткові). За такими векселями відсотки включаються в номінальну вартість.

Крім того, векселі можуть бути прості і переказні.

При здійсненні вексельних операцій за простим векселем використовують наступні первинні документи: договори, що засвідчують зобов'язання щодо векселя; довіреність на отримання цінностей; акт приймання-передачі векселів; довіреність на підписання векселя; реєстр виданих векселів.

Документами, що забезпечують облік і контроль за видачею переказного векселя є: договір між векселедавцем і платником; довіреність на отримання цінностей; договір між векселедавцем і першим векселедержателем; акт приймання-передачі векселя;

довіреність на підписання векселя.

Для акцепту переказного векселя застосовують акт пред'явлення векселя до акцепту, авізо, повідомлення про вчинення акцепту. Для пред'явлення векселя до платежу призначено акт пред'явлення векселя до платежу.

Для обліку розрахунків за заборгованістю постачальникам за товари, послуги, роботи, на яку суб'єктом господарювання видані векселі, призначено рахунку 62 «Короткострокові векселі видані», який має два субрахунки: 621 «Короткострокові векселі, видані в національній валюті» та 622 «Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті».

За кредитом даного рахунку показується видача векселів, а за дебетом – погашення заборгованості за векселями виданими.

Аналітичний облік розрахунків з використанням векселів ведеться за кожним виданим векселем та за термінами їх погашення.

Облік розрахунків з бюджетом

Для підтвердження господарських операцій, які здійснюються, організація застосовує первинні документи. Одним з головних даних документів для обліку розрахунків саме з бюджетом є податкова накладна.

Платник податку повинен надати покупцю податкову накладну, яка містить вказані окремими рядками: дату виписування, назву юридичної особи, порядковий номер, податковий номер підприємства, повну назву отримувача, ціну продажу без врахування податку, місце розташування юридичної особи, ставку податку на відповідну суму податку у цифровому значенні, загальну суму коштів, яка підлягає сплаті з урахуванням податку.

Податкова накладна створюється у момент виникнення податкових зобов'язань продавця у 2-х примірниках. Оригінал податкової накладної надається покупцю, копія лишається у продавця.

Податкова накладна являється звітним податковим документом, та в то же час розрахунковим документом. Вона складається на кожен повну або ж часткове відвантаження товарів. Організація повинна зберігати податкові накладні протягом терміну, зазначеного законодавством для зобов'язань зі сплати податків [7].

Право на нарахування податку, а також формування податкових накладних надається лише підприємству-платнику податку. Усі створені примірники підписуються уповноваженою платником податку особою, а потім скріплюються печаткою даного платника податку.

Податкова накладна надається під час продажу товарів на вимогу покупця. У будь-якому випадку надається товарний чек, або інший розрахунковий (платіжний) документ, який свідчить про передачу товарів (прийняття платежу) із вказаною сумою податку.

За всіма випадками надання послуг, в тому числі продажу за готівку, за бартерним обміном, обов'язково створюються рахунки-фактури та накладні, в яких сума податку вказується окремим рядком, а також вказуються: назви і адреси постачальника і покупця, дата складання. Кількість, ціна та сума ПДВ мають бути вказані за кожною позицією окремо.

У платіжних (розрахункових) документах по реалізації товарів (робіт, послуг) сума податку вказується окремим рядком, а у випадку звільнення їх від податку у цих документах проставляється позначка “ Без ПДВ ”.

Податкова накладна надає право покупцю-платнику податку включити до податкового кредиту витрати зі сплати ПДВ (ДОДАТОК І).

Підставами для нарахування податкового кредиту без одержання податкової накладної є:

- касові чеки, в яких зазначається сума поставлених товарів (послуг), загальна сума нарахованого податку (з вказаним фіскальним номером та податковим номером постачальника);
- транспортні квитки, готельні рахунки або рахунки, що надаються платнику податку у відповідь на надані послуги зв'язку та інші послуги, вартість яких формується згідно показників приладів обліку, як повинні містити загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця;
- митні декларації, оформлені відповідно до чинного законодавства, та які свідчать про сплату податку при ввезенні товарів на митну територію України;
- заяви зі скаргою на постачальника разом з доданням копій товарних чеків чи інших розрахункових документів, які підтверджують факт сплати податку у зв'язку з купівлею даних товарів (послуг) у випадку відмови продавця товарів (послуг) надати податкову накладну або порушення ним порядку створення та реєстрації накладної у єдиному реєстрі.

Для обліку податку на прибуток організації первинними документи, що підтверджують факти здійснення господарських операцій. Як от, прибутковий та видатковий касові ордери, книга обліку придбання товарів, розрахунково-платіжна відомість, розрахункова відомість, книга обліку продажу товарів цією компанією не використовуються.

Для обліку ПДФО первинним документом являється розрахунково-платіжна відомість.

Можливі також інші первинні документи, що застосовуються у податковому обліку, такі як рахункові чеки, що підтверджують про отримання коштів через реєстратор розрахункових операцій (електронний контрольно-касовий апарат); товарні чеки, які свідчать про факт продажу товару (надання послуг); розрахункові відомості, які зазначають факт нарахування співробітникам зарплати; виписки з поточних рахунків, надані банком, які вказують дату списання та надходження коштів до поточних рахунків організації тощо.

Первинні документи мають вплив на нарахування податків та зборів, серед яких головне місце займає податок на прибуток.

Однак не включаються до складу валових витрати, які не підтверджуються відповідними розрахунковими, платіжними та іншими документами, обов'язковість ведення й зберігання яких передбачена правилами податкового обліку. Проте оскільки правила податкового обліку в нормативних документах не вказані, норма щодо обов'язковості ведення, а також зберігання документів нормативно не підтверджена.

Під час втрати, знищення або пошкодження первинних документів, платник

податку має право у письмовому вигляді заявити про дану ситуацію до податкового органу та виконати заходи, потрібні для їх відновлення. Письмова заява повинна бути надіслана або до, або разом з розрахунком податкових зобов'язань звітного періоду [5]. У випадку, коли платник податку не подав у цей термін письмову заяву та не відновив вказані документи до завершення податкового періоду, слідує за звітним, непідтверджені відповідними документами, витрати виключаються зі складу валових і на суму недоплаченого податку нараховується пеня в сумі дисконтної ставки НБУ, збільшеної в 1,2 рази.

У випадку, коли платник податку відновлює ці документи в слідує в періодах, підтверджені витрати (разом з сплаченою пенєю) включаються до валових витрат податкового періоду їх відновлення. До того ж, суми витрат, які не віднесено до складу валових витрат минулих податкових періодів через втрату, знищення чи ушкодження документів, що встановлено правилами податкового обліку, і засвідчених цими документами у звітному податковому періоді, можливо включити у валові витрати звітного періоду.

Облік податків ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами». За кредитом рахунку 64 віддзеркалюють платежі до бюджету, а за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата та списання.

Кореспонденцію рахунків по розрахунках з бюджетом представлено в табл. 2.2.5.

Таблиця 2.2.5

Кореспонденції рахунків по розрахунках з бюджетом

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено дохід від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг)	361	701, 702, 703
1	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	701, 702, 703	641
Відображення операцій придбання товарів на умовах видачі авансу в розмірі 100% договірної суми і подальшого отримання товарів в повному обсязі.			
2	Перша подія: перерахування передоплати і відображення ПДВ згідно з вимогами законодавства: а) передоплата постачальнику; б) податковий кредит згідно з наданою постачальником податковою накладною	371 644	311 631
	Друга подія: надходження товару: а) оприбуткування на склад; б) податковий кредит відображається в розрахунках з ПДВ	282 641	631 644
	Закриття розрахунків за поставки	631	371
Відображення операцій придбання товарів на умовах видачі авансу в розмірі 50% договірної суми і подальшого отримання товарів в повному обсязі.			

Продовження таблиці 2.2.5

1	2	3	4
3	Перша подія: перерахування авансу і відображення ПДВ згідно з податковим законодавством: а) аванс постачальнику; б) податковий кредит згідно з наданою постачальником першою податковою накладною, виданою у відповідь на авансування	371 644	311 631
	Друга подія: надходження товару: а) оприбуткування на склад; б) податковий кредит відображається в розрахунках з ПДВ - раніше зарахований в складі авансу - згідно з другою податковою накладною, що надійшла разом із товаром	282 641 641	631 644 631
	Раніше перерахований аванс зараховується в оплату поставок	631	371
Відображення операцій придбання товарів на умовах повної передоплати і подальших поставок частинами.			
4	Перша подія: перерахування передоплати і відображення ПДВ згідно з вимогами законодавства: а) передоплата постачальнику; б) податковий кредит згідно з наданою постачальником податковою накладною	371 644	311 631
	Друга подія: надходження товару (в обсязі 50% договірною обсягу): а) оприбуткування на склад; б) частина податкового кредиту, що відповідає обсягу поставок, відображається в розрахунках з ПДВ	282 641	631 644
	Частина раніше перерахованого авансу, що відповідає обсягу поставок (включаючи ПДВ) зараховується в оплату поставок	631	371
5	Нараховано податок на прибуток підприємства	98	641
6	Нараховано податок на доходи фізичних осіб	661	641
7	Нараховано плату на землю, збір на право використання місцевої символіки, плату за використання лісових ресурсів тощо	921	641
8	Нараховано податок на дивіденди	67	641
9	Нараховано ЄСВ	661	651
10	Нараховано акцизний збір	70	64
11	Санкції податкової інспекції	94	640
12	Списано у кінці місяця витрати за податками, платежами і зборами, санкціями та податком на прибуток	791	92, 94, 98

1	2	3	4
13	Перераховано із розрахункового рахунку належні до сплати податки бюджету	64	31
14	Погашено заборгованість перед бюджетом за рахунок позик банку	64	50, 60
15	В рахунок забезпечення платежів до бюджету видано вексель	64	51, 61

На субрахунку 641 «Розрахунки за податками» обліковуються податки, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства. Для підприємства це може бути податок на користування надрами, податок на землю, податок на використання водних ресурсів, екологічний податок, податок на репатріацію доходів, податок на доходи фізичних осіб.

На субрахунку 642 "Розрахунки за обов'язковими платежами" обліковуються розрахунки за зборами (обов'язковими платежами), що справляються згідно з чинним законодавством та не обліковуються на рахунку 65 "Розрахунки за страхуванням". Для підприємств це військовий збір.

На субрахунку 643 «Податкові зобов'язання» обліковуються суми податку на додану вартість, розраховані згідно суми отриманих авансів (передоплати).

На субрахунку 644 «Податковий кредит» обліковуються суми податку на додану вартість, на яку підприємство має право знизити податкове зобов'язання.

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням» на підприємстві представлений субрахунком 651. На субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» обліковуються розрахунки за єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Аналітичний облік розрахунків за податками й платежами ведеться за їх видами. Облік платежів ведеться окремо по кожному податку.

Схема обліку за цим розрахунком наступна: на підставі відповідних первинних документів (податкових накладних, розрахунків зазначеної форми з інших податків) формують записи у сумі кожного податку або платежу в реєстрах аналітичного обліку рахунків з бюджетом.

Облік розрахунків за податками й платежами реалізований таким чином, щоб за кожним із них можна було мати дані про нараховані та сплачені суми заборгованості на кінець звітного періоду (місяця). Тому до перших двох субрахунків створені аналітичні рахунки за назвою податків й платежів.

Облік заробітної плати

Відповідно до Закону України № 108/95 від 24 березня 1995 року "Про оплату праці" із наступними змінами і доповненнями, заробітна плата – «це винагорода, обчислена зазвичай у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу».

Розмір заробітної плати залежить від умов та складності виконання роботи, професійно-ділових характеристик працівника, результатів його праці, а також

господарської діяльності підприємства вцілому.

Залежно від характеру виплат заробітна плата поділяється на:

- основну заробітну плату;
- додаткову заробітну плату;
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Основною заробітною платою є винагорода за виконану роботу згідно з встановленими нормами праці (норми виробітку, обслуговування, часу, посадові обов'язки), що встановлюється у вигляді тарифних ставок чи відрядних розцінок для працівників і посадових окладів для службовців.

Форми і системи оплати праці – перелік певних понять і правил, за допомогою яких встановлюється залежність оплати праці від фактичних результатів (витрат) праці. Оскільки основними вимірниками фактичних витрат праці є кількість виготовленої продукції або кількість відпрацьованого працівником часу, то звідси основними формами оплати праці є відрядна та погодинна.

Ці форми базуються на тарифній системі і мають кілька різновидів, що називаються системами оплати праці, для різних організаційно-технічних умов виробництва.

Відрядна оплата праці стимулює підвищення об'ємних показників діяльності; застосовується переважно на роботах з ручною або машинно-ручною працею.

Заробітна плата за відрядними розцінками розраховується так:

Тарифна ставка (грн./н./год.) * Виробіток за місяць (н./год.)

Сума заробітної плати за посадовим окладом за місяць розраховується так:

(Посадовий оклад (грн.) * Кількість відпрацьованих за місяць робочих днів (дн.)) /
Кількість робочих днів у місяці згідно з графіком роботи (дн.)

Сума заробітної плати за місяць, виходячи з тарифної ставки, розраховується так:

Тарифна ставка (грн./год.) * Час, відпрацьований впродовж місяця (год.)

Додатковою заробітною платою є винагорода за працю понад встановлені норми, а також за трудові успіхи, винахідливість та особливі умови праці. Вона включає в себе:

- доплати, гарантійні і компенсаційні виплати, надбавки, передбачені чинним законодавством;

- премії, що пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій.

Сума заробітної плати, що підлягає до виплати кожному працівникові, визначається у розрахунково-платіжній відомості, де зазначаються:

- сума нарахованої заробітної плати;
- надбавки та доплати;
- нарахування відпускних і за листком тимчасової непрацездатності;
- утримання із заробітної плати.

Заробітна плата працівників підприємства на території України виплачується у

грошових знаках, що мають обіг на території України.

Заробітна плата може виплачуватися банківськими чеками, а також частково натурою (за цінами не нижче собівартості) в тих галузях або за тими професіями, де така виплата, що еквівалентна за вартістю оплаті праці у грошовому вигляді, є звичайною або бажаною для працівників (за винятком товарів, перелік яких встановлює Кабінет Міністрів України). Забороняється виплата заробітної плати у формі боргових зобов'язань і розписок або в будь-якій іншій формі.

Заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні в терміни, встановлені у колективному договорі, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, який не перевищує 16 календарних днів. У випадку, коли день виплати заробітної плати припадає на вихідний, святковий або неробочий день, заробітна плата виплачується напередодні [3].

На рахунку 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" ведеться узагальнення інформації про розрахунки по виплатах працівникам, що ставляться як до облікового, так і до необлікового складу підприємства, – по оплаті праці (по всіх видах заробітної плати, премій, допомог і т.п.), за не отримані у встановлений строк з каси підприємства суми по виплатах працівникам, по інших поточних виплатах.

Рахунок 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" має наступного субрахунку:

- 661 " Розрахунки за заробітною платою"
- 662 " Розрахунки з депонентами"
- 663 " Розрахунки за іншими виплатами"

По кредиту рахунку 66 " Розрахунки за виплатами працівникам " відображаються нарахована працівникам підприємства основна й додаткова заробітна плата, премії, допомога з тимчасової непрацездатності, інші підлягаючому нарахуванню працівникам виплати, по дебету – виплата основної й додаткової заробітної плати, премій, допомоги з тимчасової непрацездатності й т.п.; вартість отриманих матеріалів, продукції й товарів у рахунок заробітної плати (погашення заборгованості перед працівниками з інших виплат); утримання податку з доходів фізичних осіб, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, платежів по виконавчих документах й інші втримання з виплат працівникам.

Заборгованість підприємства по виплатах працівникам у випадку одержання підприємством готівки для виплати через касу підприємства й неотримання її працівниками у встановлений строк відображається по дебету субрахунків 661 "Розрахунки за заробітною платою" й 663 "Розрахунки за іншими виплатами" і кредиту субрахунку 662 "Розрахунки з депонентами".

На субрахунку 663 "Розрахунки за іншими виплатами" ведеться облік розрахунків по виплатах, що не ставиться до фонду оплати праці, зокрема допомога із часткового безробіття, допомога з тимчасової непрацездатності.

Головні бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з працівниками показано у табл. 2.2.6.

Бухгалтерські проведення з обліку розрахунків з працівниками

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Первинні документи
		Дебет	Кредит		
1	Нарахована заробітна плата директору	92	661	0000	Табель обліку роб. часу
2	Утримання із заробітною праці: - ПДФО (18%) - Військовий збір (1,5%)	661 661	641 65	800 50	Розрахунок бухгалтера
3	Нараховано ЄСВ (22%)	92	651	2200	Розрахунок бухгалтера
4	Сплачено заробітну плату директору	661	311	8050	Платіжне доручення

Облік інших видів поточних зобов'язань підприємств

Одним зі складових поточних зобов'язань є поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, для обліку якої призначено рахунок 61 однойменної назви. Така заборгованість виникає, коли за довгостроковими зобов'язаннями термін оплати становить менше дванадцяти місяців з дати балансу. Перенесення такої довгострокової заборгованості у склад поточної забезпечить управлінський персонал підприємства обґрунтованою інформацією про склад поточних до довгострокових зобов'язань та забезпечить адекватність розрахунку показників ліквідності, фінансової стійкості, оборотності тощо.

До рахунка 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» відкривають наступні субрахунки: 611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті» та 612 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в ін. валюті».

За кредитом рахунку 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» обліковується та частина довгострокових зобов'язань, що підлягає погашенню на протязі 12 місяців з дати балансу, а за дебетом – погашення поточної заборгованості. Аналітичний облік при цьому здійснюється в розрізі кредиторів та видів заборгованості.

Поточні зобов'язання за розрахунками з внутрішніх розрахунків – заборгованість організації пов'язаним сторонам і кредиторська заборгованість з внутрішньовідомчих розрахунків [24].

Відповідно до П(С)БО 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", пов'язаними сторонами вважаються:

- підприємства, які перебувають під контролем або суттєвим впливом інших

сторін;

- підприємства і фізичні особи, які прямо або опосередковано здійснюють контроль над підприємством або суттєво впливають на його діяльність, а також близькі члени родини такої фізичної особи.

Перелік пов'язаних сторін визначається підприємством, враховуючи сутність відносин, а не лише юридичну форму (превалювання сутності над формою). Відносини між пов'язаними сторонами – це, зокрема, відносини:

- материнського (холдингового) і його дочірніх підприємств;
- спільного підприємства і контрольних учасників спільної діяльності;
- підприємства-інвестора та його асоційованих підприємств;
- підприємства і фізичних осіб, які здійснюють контроль або мають суттєвий вплив на це підприємство, а також відносини цього підприємства з близькими членами родини кожної такої фізичної особи;
- підприємства і його керівника та інших осіб, які належать до провідного управлінського персоналу підприємства, а також близьких членів родини таких осіб.

Близькі члени родини – чоловік або дружина і родичі (визнані такими згідно з чинним законодавством) фізичної особи, що є пов'язаною стороною, які можуть впливати або перебувають під впливом такої фізичної особи щодо прийняття рішень з фінансової, господарської та комерційної політики підприємства.

Провідний управлінський персонал – персонал, відповідальний за керівництво, планування та контролювання діяльності підприємства.

Операції пов'язаних сторін – передача активів або зобов'язань однією пов'язаною стороною іншими пов'язаними сторонами.

До операцій пов'язаних сторін, зокрема, належать:

- придбання або продаж готової продукції (товарів, робіт, послуг);
- придбання або продаж інших активів;
- операції за агентськими угодами;
- орендні операції;
- операції за ліцензійними угодами (передача об'єктів промислової власності та ін.);
- фінансові операції;
- надання та отримання гарантій і застав;
- операції з провідним управлінським персоналом і його близькими членами родини.

Внутрішньовідомчі розрахунки охоплюють розрахунки з виробничими одиницями і господарствами, обліковувані на окрему баланс, за взаємним відпуском матеріальних цінностей; виплатою заробітної плати працівникам цих господарств; передачею витрат загально управлінської діяльності; реалізацією продукції, робіт, послуг;.

Поточні зобов'язання з внутрішніх розрахунків відображають у Балансі за сумою погашення в IV розділі пасиву "Поточні зобов'язання" за рядком "Поточні зобов'язання із внутрішніх розрахунків".

Облік розрахунків з постачальниками, підрядниками, покупцями, замовниками, різними дебіторами і кредиторами, за податками і платежами, отриманими і виданими векселями, довгострокованими поточними зобов'язаннями (окрім зобов'язань, обліковуваними у Журналі 2), відстроченими податковими активами й зобов'язаннями ведеться в Журналі 3 та Відомостях аналітичного обліку 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6. Операції з отримання довгострокових і короткострокових позик, а також інші операції, які обліковуються на рахунках 50 «Довгострокові позики» і 60 «Короткострокові позики» відображаються у Журналі 2 [1].

У Журналі 3 (рис.2.2.1) відображаються обороти за кредитом наступних рахунків:

- у розділі I – 16, 34, 36, 37, 38, 51, 62, 63, 68;
- у розділі II – 17, 52, 53, 54, 55, 61, 64, 67, 69.

РАТБЕРДІАНО
наказом Міністерства фінансів України
від 29 грудня 2000 р. N 356

Підприємство, організація

ЖУРНАЛ 3
ВІДОМОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ за _____ 20__ р.
за кредитом рахунків:

№ п.р.	Дебет рахуноків	Кредит рахунків										Усього	
		N 16	N 34	N 36	N 37	N 38	N 51	N 62	N 63	N 68	N 69		
1	16 "Довгострокова дебіторська зборгованість"												
2	34 "Капітальні інвестиції"												
3	36 "Виробничі запаси"												
4	37 "Матеріали та запаси на складі"												
5	38 "Виробничий запас"												
6	51 "Довгострокові активи закордонних підприємств"												
7	62 "Довгострокові активи місцевих підприємств"												
8	63 "Довгострокові активи підприємств"												
9	64 "Довгострокові активи інших підприємств"												
10	68 "Довгострокові активи інших підприємств"												
11	69 "Довгострокові активи інших підприємств"												
12	17 "Відстрочені податки"												
13	52 "Відстрочені податки"												
14	53 "Відстрочені податки"												
15	54 "Відстрочені податки"												
16	55 "Відстрочені податки"												
17	61 "Поточні зобов'язання за устроєвими внесками"												
18	64 "Розрахунки за податками й платежами"												
19	67 "Розрахунки з учасниками"												
20	69 "Розрахунки за іншими операціями"												
19	Усього												
20	Всього												

ЖУРНАЛ ЗАКІНЧЕНО " " 20__ р. Виконавець

Рис.2.2.1. Зразок Журналу №3

Записи в цьому Журналі здійснюються на підставі підсумкових даних Відомостей 3.3 – 3.6 та первинних документів.

Відомість 3.3 призначена для аналітичного обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги, що відображаються за рахунком 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками».

За кредитом рахунка показується заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом - її погашення, списання тощо.

ВІДОМІСТЬ 3.6 аналітичного обліку розрахунків і бюджетних рахунків

№ пор.	Пояснок	Сальдо на початок місяця		В дебет рахунку 64 з кредитів рахунків								Усього за період	З кредитів рахунку 64 в дебет рахунків						Усього за період	Сальдо на кінець місяця			
		Дебет	Кредит	31 "Відстрочені податкові активи"	31 "Розрахунок в банках"	з суми з податкової зони та підприємств				Усього за період	66 "Розрахунок з оплати праці"		64 "Інші операційні витрати", 85 "Інші витрати"	91 "Загальнозробовні витрати", 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збув"	15, 23, 31, 39, 64, 68	Дебет	Кредит						
						8	9	10	11									13		14	15	16	17
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1	Розрахунок за податками																						
1.1	Податок на додану вартість																						
1.2	Акцизний збір																						
1.3	Податок на прибуток																						
1.4	Привбутовий податок																						
1.5																							
1.6																							
1.7																							
1.8																							
1.9																							
1.10	Усього за субрахунком 641 "Розрахунок за податками"																						
2	Розрахунок за обов'язковими платежами																						
2.1	Місний збір																						
2.2																							
2.3																							
2.4																							
2.5																							
2.6																							
2.7																							
2.8																							
2.9	Усього за субрахунком 642 "Розрахунок за обов'язковими платежами"																						
3	Податкові зобов'язання																						
3.1	З податку на додану вартість																						
3.2	З акцизного збору																						
3.3																							
3.4	Усього за субрахунком 643 "Податкові зобов'язання"																						

Рис.2.2.5. Зразок Відомості 3.6

У відомості по кожному виду податків і платежів кожного місяця перевіряють правильність віддзеркалення нарахованих та належних до відшкодування з бюджету суми податків і платежів, їх сплати, списання тощо. Сальдо на кінець місяця перевіряють окремо за кожним видом податків і платежів.

У рядку 1.1 - 1.9 перевіряють сальдо, сплата, списання, суми належні до відшкодування бюджету та нарахування за кожним видом податків і платежів. В рядку 3.1 - 3.3 відображають сальдо, обороти за дебетом і кредитом субрахунку 643 "Податкові зобов'язання". У рядку 3.4 підсумовуються рядки 3.1 - 3.3 за відповідними графами. У рядках 4.1 - 4.3 слід вказати сальдо, обороти за дебетом і кредитом субрахунку 644 "Податковий кредит". У рядку 4.4 наводяться підсумки рядків 4.1 - 4.3 за відповідними графами. У рядку 5 підсумовують рядки 1.10, 2.9, 3.4, 4.4. Підсумки граф 13-20 рядка 5 "Усього" за рахунком 64 "Розрахунки за податками і платежами" переносити у графу 9 розділу II Журналу 3.

Регістр бухгалтерського обліку є спеціальною таблицею визначеного формату й будови, котра застосовується з метою узагальнення, групування інформації щодо документально оформлених господарських операцій [4].

Здійснення записів у регістрах називається обліковою реєстрацією, котра виступає окремим групуванням даних щодо змін кожного виду активів, власного капіталу, зобов'язань протягом звітної періоду.

2.3. Особливості розкриття інформації у бухгалтерській звітності поточних зобов'язань за національними та міжнародними стандартами

Бухгалтерський облік зобов'язань в Україні, як складової частини пасиву балансу, перш за все, регламентовано Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [2]. Методологічні вимоги щодо формування та відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності зобов'язань, а також принципи

відображення у фінансовій звітності визначається Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 11 «Зобов'язання».

Норми цього положення (стандарту) застосовують підприємства, організації та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ). Це положення (стандарт) застосовують з урахуванням особливостей оцінки та розкриття інформації щодо зобов'язань, установлених іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (табл. 2.3.1).

Таблиця 2.3.1.

Розкриття зобов'язань у Положення (стандартах) бухгалтерського обліку

П(С)БО	Характеристика інформації щодо розкриття зобов'язань
1	2
НПСБО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", П(С)БО 25 "Фінансовий звіт суб'єктів малого підприємництва"	Подана загальна характеристика зобов'язань та принципів їх відображення у фінансовій звітності
П(С)БО 11 "Зобов'язання"	Наведені визначення, класифікація, оцінка та порядок відображення зобов'язань у звітності
ПСБО 12 "Фінансові інвестиції"	Наведені визначення теперішньої вартості довгострокових зобов'язань, на які нараховують відсотки
ПСБО 13 "Фінансові інструменти"	Розглянуті зобов'язання як об'єкт хеджування та умови перетворення фінансових інструментів у фінансові зобов'язання
П(С)БО 14 "Оренда"	Наведений порядок оцінки мінімальних орендних платежів з обліку зобов'язань за фінансовою орендою, а також за оперативною орендою
П(С)БО 17 "Податок на прибуток"	Розглянуті умови та порядок визнання зобов'язань з податку на прибуток
ПСБО 18 "Будівельні контракти"	Наведений порядок формування та визнання зобов'язань за будівельними контрактами
ПСБО 21 "Вплив змін валютних курсів"	Визначений вплив змін валютних курсів щодо зобов'язань в іноземній валюті та відображення такого впливу у фінансовій звітності
ПСБО 26 "Виплати працівникам"	Розглянуте формування зобов'язань, пов'язаних з виплатою працівникам, які включають різні види таких виплат
ПСБО 34 "Платіж на основі акцій"	Розглянуті особливості погашення зобов'язань платежами на основі акцій

У П(С)БО 11 «Зобов'язання» виділено підрозділ „Визнання та оцінка зобов'язання“, а інформація про види оцінки зобов'язань, в яких випадках вони застосовуються, про критерії визнання зобов'язань, відсутня.

Лише в п. 12 зазначено, що поточні зобов'язання відображаються у балансі за сумою погашення, тобто недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства, але ж не до всіх поточних зобов'язань можна застосувати таке твердження. Щоб розібратися з оцінкою поточних зобов'язань, ми змушені звертатися до інших П(С)БО.

Однак, якщо проаналізувати зміст НП(С)БО 1, то у цьому стандарті зазначається у якому рядку балансу відображається та чи інша стаття поточних зобов'язань, але за якою

оцінкою не зазначено. На мою думку, ці моменти повинні бути передбачені в П(С)БО 11 [7].

Оскільки національні стандарти обліку розроблені на основі міжнародних і не повинні суперечити їм, неможливо не звернути увагу на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО).

Облік зобов'язань в міжнародній практиці регламентується МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи».

З метою аналізу спільних та відмінних особливостей цих положень, необхідно виконати їх порівняння, результати якого наведено в табл. 2.3.2.

Таблиця 2.3.2

МСБО, які регламентують порядок визнання, оцінки і розкриття інформації про зобов'язання

№	Назва МСБО (МСФЗ)	Питання, що регламентують
1	2	3
	МСБО 19 «Виплати працівникам»	1. Визначає порядок визнання і розкриття інформації про виплати працівникам, вимагає від підприємства визнання: зобов'язань, якщо працівник надав послугу в обмін на виплати, що підлягають сплаті в майбутньому; витрат, якщо підприємство отримує економічну вигоду внаслідок послуги, яку надає працівник. 2. Встановлює такі категорії виплат працівникам: а) короткострокові: зарплата працівникам і службовцям, внески на соціальне забезпечення; оплачувані щорічні відпустки та лікарняні; участь у прибутку та премії; негрошові виплати; б) довгострокові: відпустка за вислугу років або академічні відпустки; з нагоди ювілеїв або інші виплати за вислугу років; виплати у зв'язку з тривалою непрацездатністю; виплати частки в прибутку, премій; відстрочені компенсації; в) виплати при звільненні;
2	МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»	Визначає класифікацію випущених фінансових інструментів як зобов'язання чи капітал; подає взаємозалік фінансових активів і зобов'язань, вказуючи, що фінансовий актив та фінансове зобов'язання слід взаємозарховувати: – якщо і тільки якщо суб'єкт господарювання має юридично забезпечене право на взаємозалік визнаних сум; – суб'єкт господарювання має намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив й одночасно погасити зобов'язання (дебіторська і кредиторська заборгованості).
3	МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи»	Регламентує визнання, оцінки і розкриття забезпечень, а також відображення умовних зобов'язань та умовних активів.
4	МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»	Встановлює порядок визнання, припинення визнання і оцінки фінансових активів, фінансових зобов'язань, а також ведення обліку хеджування. Відповідно до МСБО 39 різниця між ціною облігації та її номінальною вартістю амортизується (списується) протягом строку, на який випущена облігація. При цьому для визначення суми амортизації премії чи дисконту у відповідному звітному періоді використовується метод ефективної ставки відсотка.

Загалом нормативна база з бухгалтерського обліку зобов'язань в Україні при їх визнанні і відображенні в балансі відповідає міжнародним стандартам бухгалтерського обліку та фінансової звітності (МСБО та МСФЗ). Однак реформування національної системи бухгалтерського обліку у контексті переходу вітчизняних підприємств на міжнародні стандарти визначає гостру необхідність перегляду окремих законодавчих і нормативно-правових актів з метою гармонізації їх положень у відповідності до загальноєвропейської практики, у тому числі і щодо обліку, оцінки, визнання та відображення у фінансовій звітності інформації про зобов'язання. Порівняльна характеристика П(С)БО 11 та МСБО 37 щодо обліку забезпечень зобов'язань наведена у табл. 2.3.3.

Таблиця 2.3.3.

Порівняльна характеристика П(С)БО 11 та МСБО 37 щодо обліку зобов'язань

Критерій	П(С)БО 11 «Зобов'язання»	МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи»
1	2	3
Сфера застосування	Норми положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за МСФЗ). Застосовується з урахуванням особливостей оцінки та розкриття інформації щодо зобов'язань, установлених іншими П(С)БО	Застосовується всіма суб'єктами господарювання до обліку забезпечень, умовних зобов'язань і умовних активів, за винятком тих, які є результатом контрактів, що підлягають виконанню, крім випадків, коли контракт є обтяжливим; на які поширюється сфера застосування іншого стандарту. Застосовують до забезпечень реструктуризації (включаючи припинену діяльність)
Визначення зобов'язань	Зобов'язання - це теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття ресурсів із суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди	Зобов'язання - це теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає в результаті минулих подій і погашення якої спричинить вибуття ресурсів із суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди
Визнання зобов'язань	Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду	Забезпечення слід визнавати, якщо: 1) суб'єкт господарювання має теперішню заборгованість (юридичну чи конструктивну) внаслідок минулої події; 2) ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення заборгованості; 3) можна достовірно оцінити суму заборгованості
Оцінка	Сума забезпечення визначається за обліковою оцінкою ресурсів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), необхідних для погашення відповідного зобов'язання, на дату балансу.	Сума, визнана як забезпечення, має бути найкращою оцінкою видатків, необхідних для погашення теперішньої заборгованості на дату балансу.

1	2	3
Класифікація зобов'язань	1) довгострокові; 2) поточні; 3) непередбачені зобов'язання; 4) доходи майбутніх періодів	1) забезпечення; 2) умовні зобов'язання; 3) можливі зобов'язання; 4) існуючі зобов'язання
Розкриття Інформації	Підприємство щодо кожного виду забезпечень наводить таку інформацію: – цільове призначення, причини невизначеності та очікуваний строк погашення; – залишок забезпечення на початок і кінець звітного періоду; – збільшення забезпечення протягом звітного періоду внаслідок створення забезпечення або додаткових відрахувань; – сума забезпечення, що використана протягом звітного періоду.	Для кожного класу забезпечення суб'єкту господарювання слід розкривати інформацію про: – балансову вартість на початок і кінець періоду; – додаткові забезпечення, здійснені протягом періоду, включаючи збільшення існуючих забезпечень; – суми, використані (тобто, витрачені і списані за рахунок забезпечення) протягом періоду; – невикористані суми, сторновані протягом періоду.

Порівняння П(С)БО 11 «Зобов'язання» і МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» вказує на те, що ці стандарти мають як спільні, так і відмінні риси:

1. Спільним є використання і відображення у цих стандартах обліку таких термінів як зобов'язання і забезпечення, а також визначення поняття «зобов'язання».

2. Відмінним є те, що:

– П(С)БО 11 розглядає зобов'язання, а МСБО 37 – забезпечення;

– згідно з МСБО 37 забезпечення відображається в балансі в складі короткострокових чи довгострокових зобов'язань, тоді як в Україні взагалі не передбачено поділ забезпечень за часом їх залучення;

– у П(С)БО 11 відсутні такі важливі терміни і поняття, а також їх тлумачення, як: подія, що зобов'язує; юридичне зобов'язання; конструктивне (фактичне, традиційне) зобов'язання; теперішня заборгованість; достовірна оцінка зобов'язання; найкраща оцінка видатків, необхідних для погашення теперішньої заборгованості на дату балансу.

Саме на зменшення цих відмінностей необхідно спрямовувати зусилля при удосконаленні методики ведення обліку зобов'язань на підприємствах в Україні та приведенні у відповідність до європейського законодавства і міжнародних стандартів вітчизняних законодавчих та нормативно-правових актів (П(С)БО) [7].

В процесі дослідження нами також було приділено увагу порівнянню систем обліку розрахунків за виплатами працівників відповідно до П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та МСФЗ 19 «Виплати працівникам». Основними відмінностями по цих стандартах є те, що:

– у П(С)БО 26 відсутнє визначення поняття «виплати працівникам»; а у МСБО 19 під виплатами працівникам розуміють всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками;

– згідно МСФЗ 19 у примітках до фінансової звітності не розкривається в повному обсязі інформація про виплати працівникам;

– у МСБО 19 досить докладно розкриті питання визнання, оцінки, облікового відображення та відображення у фінансовій звітності всіх можливих виплат працівникам зі сторони підприємства. У П(С)БО 26 відсутня така деталізація, і, навіть, попри наявність багатьох норм з обліку оплати праці, вони не є систематизовані та не рекомендовані для використання в процесі організації бухгалтерського обліку оплати праці на єдиному загальнодержавному рівні;

– через меншу кількість підпунктів у П(С)БО 26 (34; тоді як у МСБО 19 – 161) інформація представлена в більш стислому вигляді;

– у П(С)БО 26 виділені зобов'язання по виплатам інструментами власного капіталу, які визначаються відповідно до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»;

– згідно МСБО 19 в якості короткострокових виплат працівникам можуть бути застосовані як грошові пільги (надання житла працівникам, робочого автомобіля, медичне обслуговування тощо), так і участь у прибутках підприємств. У нормах П(С)БО 26 такі випадки не розглядаються;

– відповідно до МСБО 19 передбачено більше виплат працівникам після закінчення їх трудової діяльності, зокрема це: пенсійне забезпечення, страхування життя та медичне обслуговування після закінчення трудової діяльності. Тоді як у П(С)БО 26 до цих виплат належать: різні види пенсійного забезпечення працівників (крім державного) та інші зобов'язання підприємства, які воно бере на себе щодо своїх колишніх працівників.

Характеристика порядку заповнення статей зобов'язань у балансі наведено в табл.2.3.4.

Таблиця 2.3.4

Методика розкриття в балансі інформації про зобов'язання підприємства

Показник	Код рядка	Порядок заповнення статті
1	2	3
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення		
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	Сальдо Кт 54 У статті наводиться сума податку на прибуток, що підлягає сплаті в майбутніх періодах і визначається за П(С)БО 17«Податок на прибуток»
Пенсійні зобов'язання	1505*	У цьому додатковому рядку наводять довгострокові зобов'язання, пов'язані з виплатами по закінченні трудової діяльності
Довгострокові кредити банків	1510	Сальдо Кт 501, 502, 503, 504 У статті відображають заборгованість підприємства банкам за отриманими від них позиками, яка не є поточним зобов'язанням

1	2	3
Інші довгострокові зобов'язання	1515	Сальдо 51, 52, 53, 55 Кт 51, 52, 53, 55 (505, 506 у частині відсоткових позик) Стаття відображає довгострокову заборгованість підприємства, що не включена в інші статті, у яких розкривається інформація про довгострокові зобов'язання, зокрема зобов'язання із залучення позикових коштів (крім кредитів банків), на які нараховуються відсотки
Довгострокові забезпечення	1520	Сальдо Кт 47 У статті відображають нараховані у звітному періоді майбутні витрати та платежі (витрати на оплату майбутніх відпусток, гарантійні зобов'язання тощо), розмір яких на дату складання Балансу може бути визначений тільки шляхом попередніх (прогнозних) оцінок. Якщо підприємство додатково заповнює рядок 1521, то сума, наведена в рядку 1520, повинна бути більшою або дорівнювати рядку 1521
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521*	Сальдо Кт 471, 472, 477 Якщо довгострокова виплата персоналу може бути визнана суттєвою статтею балансу, то її наводять у цій додатковій статті. Цей рядок лише розшифровує рядок 1521, і його не включають у підсумок балансу
Цільове фінансування	1525	Сальдо Кт 48 Наводиться залишок коштів цільового фінансування та цільових надходжень, які отримані з бюджету та з інших джерел (у т.ч. кошти, вивільнені від оподаткування у зв'язку з наданням пільг із податку на прибуток підприємств). Якщо показник цільового фінансування конкретизують у додатковому рядку 1526, то рядок 1525 повинен бути більшим або дорівнювати йому
Благодійна допомога	1526*	Сальдо Кт 483 У цій додатковій статті відображають залишок коштів (вартість товарів, робіт, послуг), отриманих у вигляді благодійної допомоги, які відповідно до законодавства звільняються від обкладення ПДВ. У підсумок балансу цей рядок включається в складі рядка 1525
Страхові резерви	1530*	Сальдо Кт 49 У додаткових рядках 1520–1533 статті страховики наводять і розшифровують суму резерву незароблених премій, резерву збитків або резерву належних виплат, резерву довгострокових зобов'язань та інших страхових резервів. До підсумку балансу йде загальна сума страхових резервів, тобто рядок 1530. Тому він має бути більшим або дорівнювати сумі рядків 1531, 1532, 1533, 1534
у тому числі:		
— резерв довгострокових зобов'язань	1531*	
— резерв збитків або резерв належних виплат	1532*	
— резерв незароблених премій	1533*	
— інші страхові резерви	1534*	

1	2	3
Інвестиційні контракти	1535*	У цій додатковій статті страховики наводять суму за контрактами, які створюють фінансові активи чи фінансові зобов'язання та мають юридичну форму договору страхування, але які не передбачають передання страховику значного страхового ризику, отже, не відповідають визначенню страхового контракту
Призовий фонд	1540*	Сальдо Кт 475 У цій додатковій статті підприємства, які провадять діяльність із випуску та проведення лотерей на території України, наводять залишок сформованого призового фонду, що підлягає виплаті переможцям лотереї відповідно до оприлюднених умов її випуску та проведення
Резерв на виплату джек-поту	1545*	Сальдо Кт 475 У цій додатковій статті підприємства, які провадять діяльність із випуску та проведення лотерей на території України, наводять залишок сформованого резерву на виплату джекпоту, не забезпеченого сплатою участі в лотереї
Усього за розділом II	1595	Показник цього рядка розраховують як суму рядків 1500, 1505, 1510, 1515, 1520, 1525, 1530, 1535, 1540, 1545
III. Поточні зобов'язання та забезпечення		
Короткострокові кредити банків	1600	Сальдо Кт 60 Стаття призначена для відображення поточних зобов'язань підприємства перед банками за отриманими від них кредитами
Векселі видані	1605*	Сальдо Кт 62 У цій додатковій статті відображається сума заборгованості, на яку підприємство видало векселі на забезпечення поставок (робіт, послуг) постачальників, підрядників та інших кредиторів
Поточна кредиторська заборгованість за:		
— довгостроковими зобов'язаннями	1610	Сальдо Кт 61 У статті відображається сума довгострокових зобов'язань, яка підлягає погашенню протягом 12 місяців із дати балансу
— товари, роботи, послуги	1615	Сальдо Кт 63 У статті відображають суму заборгованості постачальникам і підрядникам за матеріальні цінності, виконані роботи й отримані послуги (крім заборгованості, забезпеченої векселями, якщо вона наводиться в окремій статті)
— розрахунками з бюджетом	1620	Сальдо Кт 641, 642 Ця стаття відображає заборгованість підприємства за всіма видами платежів до бюджету (включаючи податки з працівників підприємства). Оскільки в рядку 1621 додатково показують заборгованість за податком на прибуток, то показник такого рядка повинен бути більшим або дорівнювати йому

1	2	3
— у тому числі з податку на прибуток	1621	Сальдо Кт 641 (субрахунок податку на прибуток) В окремому рядку зазначають поточну кредиторську заборгованість із податку на прибуток. Цей рядок враховують у підсумку балансу у складі рядка 1620
— розрахунками зі страхування	1625	Сальдо Кт 65 У статті відображається сума заборгованості за відрахуваннями на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхування майна підприємства та індивідуальне страхування його працівників
— розрахунками з оплати праці	1630	Сальдо Кт 66 У статті наводять заборгованість підприємства з оплати праці, включаючи депоновану заробітну плату
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635*	Сальдо Кт 681 У цій додатковій статті відображають суми авансів, одержаних від інших осіб
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640*	Сальдо Кт 67 У цій додатковій статті відображають заборгованість підприємства його учасникам (засновникам), пов'язану з розподілом прибутку (дивіденди тощо) і капіталу
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645*	Сальдо Кт 682, 683 та 63 (у частині зобов'язань перед пов'язаними особами) Такий додатковий рядок призначений для відображення заборгованості підприємства пов'язаним сторонам і кредиторської заборгованості з внутрішніх розрахунків, зокрема між учасниками групи тощо
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650*	У цій додатковій статті страховики відображають суму кредиторської заборгованості за страховими виплатами, страховими преміями, отриманими авансами, суму кредиторської заборгованості перед страховими агентами, брокерами та посередниками та премій до сплати перестраховикам, іншу кредиторську заборгованість за страховою діяльністю
Поточні забезпечення	1660	Сальдо Кт 471, 473, 474 (у частині поточних забезпечень) Це новий рядок у балансі. Тут наводять суму забезпечень, які планується використати протягом 12 місяців із дати балансу, для покриття витрат, щодо яких відповідне забезпечення було створено
Доходи майбутніх періодів	1665	Сальдо Кт 69 У цій статті наводять доходи, отримані протягом поточного чи попередніх звітних періодів, які належать до наступних звітних періодів

1	2	3
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670*	У цій додатковій статті страховики наводять неамортизований залишок комісійних винагород, отримуваних від перестраховиків, які були віднесені на майбутні періоди для їх відповідності преміям, переданим у перестраховання
Інші поточні зобов'язання	1690	У статті фіксують суми зобов'язань, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не можуть бути включеними в інші статті, наведені в розділі III
Усього за розділом III	1695	Показник цього рядка розраховують як суму рядків 1600, 1605, 1610, 1615, 1620, 1625, 1630, 1635, 1640, 1645, 1650, 1660, 1665, 1670, 1690
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,		
утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	Сальдо Кт 680 Для розділу IV відведено лише один рядок, де відображають власне зобов'язання, що визначаються відповідно до П(С)БО 27 «Діяльність, що припиняється»
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800*	У додатковому розділі V, для якого теж відведено лише один рядок, недержавні пенсійні фонди відображають різницю між вартістю активів пенсійного фонду на звітну дату та сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на звітну дату. Показник цього рядка включають у підсумок балансу
Баланс	1900	Баланс утворюється із суми рядків 1495, 1595, 1695, 1700, 1800 та дорівнює рядку 1300

Примітка: зірочкою відмічені вписувані рядки, назви та коди яких передбачені Додатком 3 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Наявність вищерозглянутих відмінностей у стандартах з обліку зобов'язань свідчить про доцільність уніфікації національної системи обліку до міжнародної практики [42].

В першу чергу це має відбуватися шляхом внесення конструктивних змін у відповідні П(С)БО та введення до них наочних прикладів і типових ситуацій, детальної розробки інструктивних і рекомендаційних нормативних актів, завдяки чому бухгалтери зможуть чітко та однозначно розуміти питання обліку зобов'язань.

Також необхідно забезпечити проведення реформ в усіх сферах соціально-економічних відносин нашої держави. Оскільки важко говорити про реальні зміни в системі обліку без удосконалення та трансформації податкової системи, пенсійного забезпечення (розвиток недержавного пенсійного забезпечення), підняття соціальних стандартів (життєвого мінімуму, мінімальної заробітної плати та ін.) та закріплення у вітчизняній практиці медичного та соціального страхування тощо.

2.4. Опис і застосування інформаційних технологій обліку поточних зобов'язань

Застосування сучасних досягнень у сфері інформаційних технологій для управління бізнесом сприяє забезпеченню своєчасності і повноти інформації про

керовані процеси, дає можливість проведення більш глибоко аналізу, моделювання процесів і прогнозування їх розвитку. Бухгалтерський облік є інформаційною базою, на основі якої приймаються найважливіші управлінські рішення керівництвом організації, що є внутрішніми користувачами інформації, і здійснюється оцінка діяльності підприємства зовнішніми користувачами, такими як державні контролюючі органи, акціонери, інвестори, кредитори.

Розвиток інформаційних технологій у бізнес-управлінні в останні роки йде високими темпами. Сучасний бухгалтер не може здійснювати процес ведення бухгалтерського обліку без широкого використання засобів автоматизації. Саме тому однією з основних прикладних проблем формування бухгалтерської звітності є процес її автоматизації за новітніми і сполучення тенденціями у світі комп'ютерних технологій.

Різні аспекти автоматизації бухгалтерського обліку вивчаються різними авторами, при цьому головним чином це пов'язано з методичними рекомендаціями щодо впровадження та використання певних програмних продуктів. Але водночас необхідний розвиток методології автоматизованої форми бухгалтерського обліку.

Застосування програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку відчутно зменшить кількість ручної некваліфікованої праці. Завдяки стандартизованим алгоритмам ведення податкового та бухгалтерського обліку, формування звітності, закладеним у програму, забезпечується дотримання правових норм та вимог податкових органів щодо підготовки та подання звітності. Надасть можливість швидко віднаходити та аналізувати потрібну інформацію та надійно захищати облікові дані від пошкодження або втрати.

Ведення бухгалтерського обліку в програмі:

- дозволить практично миттєво, без значних зусиль проводити складні періодичні розрахунки, такі як нарахування зарплати співробітникам підприємства, розрахунок амортизації основних засобів, розподіл непрямих витрат, розрахунок собівартості готової продукції, наданих послуг;
- звільнить від потреби зведення облікової інформації, наданої різними бухгалтерами, єдину оборотну відомість;
- дозволить друкувати первинні документи (накладні, акти, авансові звіти безпосередньо із програми;
- автоматично розрахує та заповнить форми регламентованої звітності, проведе їх камеральну перевірку, дозволить підписати електронно-цифровим підписом та надіслати звіти електронною поштою до фіскальних органів, зменшуючи необхідність відвідування даних структур та витрачання часу в чергах, чекаючи реєстрації паперових звітів; обмін між обліковою програмою та банківською системою Клієнт-Банк значно прискорить та спростить занесення платіжних документів до програми.

В умовах сьогодення на ринку інформаційних продуктів представлено різні за властивостями й особливостями інформаційні системи і продукти.

Система «Діловод» розрахована на багатьох користувачів. Для кожного, хто працює в ній, передбачається налаштування інтерфейсу в залежності від обов'язків. Підтримується можливість формувати звітність, вести документообіг, контролювати грошові потоки, регулювати взаємовідносини з контрагентами.

Програмний продукт «MASTER: Бухгалтерія» призначений для ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємствах малого та середнього бізнесу, відповідає вимогам чинного законодавства України та повністю адаптований до українського ринку. Він доступний у хмарному та стаціонарному рішеннях і складається з функціональних модулів, що охоплюють такі аспекти бухгалтерського та податкового обліку: «Банк і каса», «Продажі», «Покупки», «Склад», «Виробництво», «ОЗ і НМА», «Податковий облік», «Зарплата», «Кадри», «Операції», «Звіти», та базових модулів «Довідники» та «Адміністрування».

Система «Нова бухгалтерія» – це мережевий комплекс бухгалтерських програм, що підтримує звичний для бухгалтера стиль і темп роботи відповідно до бухгалтерських, податкових і фінансових вимог. Можливості системи такі: обмін інформацією із системою електронних платежів «Клієнт-Банк»; одержання інформації на рівні проведення у баланс підприємства із зовнішніх систем із формуванням вихідних форм у вигляді RTF-файлів; розмежування прав доступу до інформації й адміністрування користувачів; виведення необхідної інформації у вигляді таблиць Microsoft Excel. Комплекс має простий інтерфейс із можливістю налаштування окремим користувачем з урахуванням функціональних обов'язків панелі інструментів (найбільше часто застосовувані режими). Основною перевагою є можливість візуалізації результатів бухгалтерської діяльності.

Автоматизована система управління підприємством «ДЕБЕТ Плюс» надає великі можливості для ведення бухгалтерського, оперативного і податкового обліку на виробничих та переробних підприємствах різних секторів промисловості України. Система «ДЕБЕТ Плюс» розроблялася в Україні, тому вона максимально адаптована для роботи підприємств в умовах постійної зміни законодавчого поля. Використання такої інтегрованої системи підвищує оперативність, точність і якість одержуваної інформації, а також зменшує сукупні витрати на впровадження та підтримання в актуальному стані систем обліку й оперативного управління підприємством. Інформація в програмі зберігається у вигляді документів. Усю інформацію можна умовно поділити на первинну (первинні документи, початкові залишки, проведення та довідники), розрахункову (вихідні документи) і керуючу (параметри системи). Функціональне ядро системи розроблене з використанням сучасних Інтернет-технологій і може бути розширене засобами стандартних мов програмування (HTML, JavaScript, VBScript, Java). Система управління підприємством «ДЕБЕТ Плюс» має модульну структуру, що дає можливість замовнику підібрати раціональний комплект поставки з функціональністю, що відповідає потребам підприємства [4].

Програма «BS Integrator Бізнес Комплект» призначена не тільки для автоматизації обліку, сучасних технологій програмування, а й для управління підприємством. Як правило, цю програму створено для використання в середніх і великих підприємствах. Окрім розв'язання облікових завдань, вона дає змогу автоматизувати процеси планування і бюджетування, покращити ефективність збуту і логістики, оперативно управляти виробництвом.

Інформаційні системи «1С: Підприємство» та «1С: Бухгалтерія» – це універсальні програми масового призначення для автоматизації бухгалтерського обліку, які мають певні характерні особливості і можуть використовуватися на підприємствах різних напрямів діяльності й форм власності.

Від інших інформаційних систем подібного класу ця ІС відрізняється своєю конфігурованістю. Тобто конкретний набір об'єктів, структури інформаційних масивів, алгоритми оброблення облікової інформації визначає конкретна конфігурація системи, під якою розуміють сукупність механізмів, алгоритмів для маніпулювання різними типами об'єктів предметної області.

ІС «ІС: Підприємство» має компонентну структуру. Одні операції, виконувані системою в процесі автоматизованого розв'язування завдань, є типовими, тобто присутні у будь-якому варіанті системи. Це передусім алгоритми підтримання довідників і документів. Інші операції такі як, ведення списку бухгалтерських рахунків) реалізуються в компонентах системи:

- «Бухгалтерський облік для України»;
- «Оперативний облік»;
- «Розрахунок».

Кожна компонента має свій алгоритм оброблення інформації, що розширює можливості системи в цілому. З орієнтацією на чітку спрямованість, яка визначає вибір складу необхідних компонент для створення конкретної конфігурації.

Компонента «Бухгалтерський облік для України» призначена для відображення господарських операцій, які здійснюються на підприємстві. Вона маніпулює такими поняттями, як бухгалтерські рахунки, операції і проведення, і дає змогу здійснювати на об'єкті:

- синтетичний облік з використанням кількох планів рахунків паралельно;
- багатовимірний і багаторівневий кількісно-вартісний аналітичний облік;
- валютний облік.

Крім того, в компоненті можна організувати ведення бухгалтерського обліку для кількох підприємств на базі спільного інформаційного забезпечення.

Компонента «Оперативний облік» призначена для автоматизації оперативного обліку наявності та руху засобів. Компонента дає змогу реєструвати та отримувати інформацію про рух і залишки товарних, матеріальних, грошових нематеріальних засобів підприємства в реальному часі і найрізноманітніших розрізах. Вона підтримує алгоритм реєстрів, який і забезпечує запис руху та отримання залишків у різних розрізах. Використання цього має змогу автоматизувати облік взаєморозрахунків з клієнтами, облік виробничих запасів на складі. Однією з головних сфер застосування цієї компоненти є автоматизація обліку складських і товарних операцій на підприємствах з великою номенклатурою виробничих запасів (понад 100 000 назв).

Компонента «Розрахунок» призначена для автоматизації складних розрахунків, які здійснюються періодично. У компоненті передбачено можливість виконання розрахунків будь-якої складності, в тому числі перерахування результатів «минулим числом», а також ведення архіву розрахунків за попередні періоди. Ця можливість реалізується за допомогою журналів розрахунків. Однією з головних сфер застосування такої компоненти є автоматизація обліку праці та заробітної плати (у разі чисельності персоналу понад 50 осіб).

У магістерській роботі для автоматизації обліку поточних зобов'язань використано програму «1С:Підприємство 8.3».

При першому запуску «1С:Підприємство» виконується початкове заповнення інформаційної бази.

Загальна інформація про організацію вказується в меню «Предприятие». В даному довіднику зафіксовано скорочене і повне найменування організації (ТОВ «Сандора» і Товариство з обмеженою відповідальністю «Сандора») вид організації: юридична чи фізична особа, коди реєстрації в контролюючих органах, адресу. В подальшому вищезазначена інформація автоматично заноситиметься в документи та форми звітів. (рис. 2.4.1).

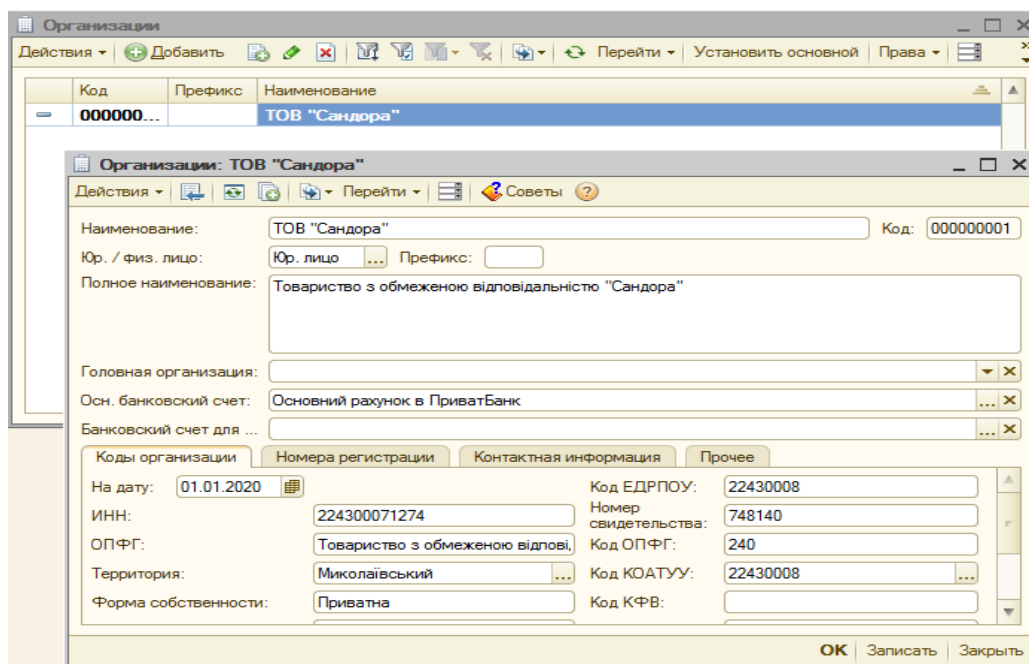

Рис. 2.4.1. Карточка організації

Також тут введена інформація про розрахункові рахунки організації, відкриті в банківських установах.

Для здійснення налаштувань аналітичного обліку та загальних налаштувань, відкрито меню «Предприятие» форма «Настройка параметров учета».

В даному розділі налаштовано:

- валюта: облік розрахунків у валюті, облік руху коштів за відокремленими підрозділами;
- облік розрахунків з контрагентами: за розрахунковими документами чи за договором в цілому;
- облік запасів: за партіями, по складах (за кількістю чи за кількістю і сумою), вести облік зворотної тари, дозвіл списання матеріалів за відсутності залишків за даними обліку ;
- торгівля: використання знижок здійснення комісійної торгівлі, ведення роздрібною торгівлі ;
- тип планових цін: роздрібна, гуртова, планова. (рис. 2.4.2).

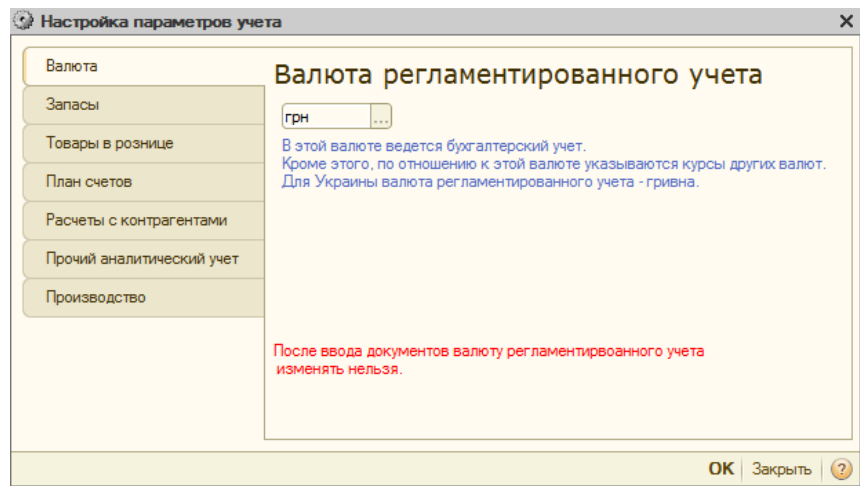

Рис. 2.4.2. Параметры обліку

До моменту створення документів, що відображають зміст господарських операцій, потрібно заповнити *Облікову політику організації*: «Предприятие» – «Учетная политика организации» (рис. 2.4.3).

Тут вибирається:

- схема оподаткування;
- спосіб оцінки запасів: за ФІФО або за середньою вартістю;
- спосіб обліку товарів в роздрібі;
- за вартістю придбання або по продажній вартості;
- класи рахунків використовувані для витрат: клас 8, клас 9 чи клас 8 і 9;
- спосіб розрахунку витрат виробництва: за плановими цінами, за обсягом, випуску/за виторгом за плановими цінами і виторгом, за плановими цінами і обсягом випуску;
- переділи: автоматично чи задати вручну;
- загальновиробничі витрати: вказуються методи розподілу непрямих витрат.

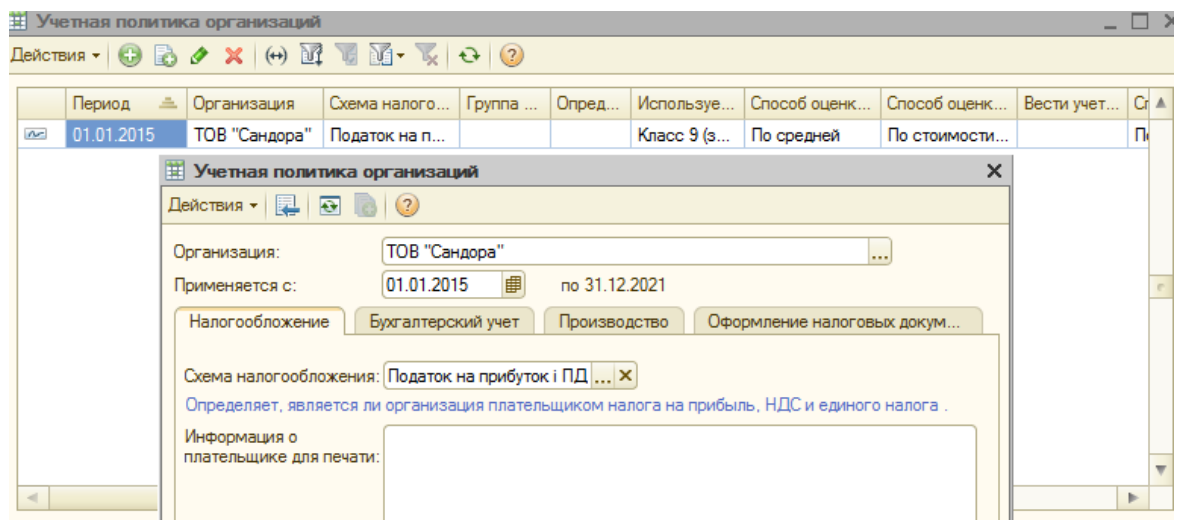

Рис. 2.4.3. Облікова політика організації

Далі необхідно створити **Підрозділи** організації. Обрано вкладку «Предприятие», далі розділ «Подразделения». Створено три підрозділи: адміністрація, виробництво та відділ збуту, для подальшого розподілу витрат, дані щодо працівників поновленню необоротних активів (рис. 2.4.4).

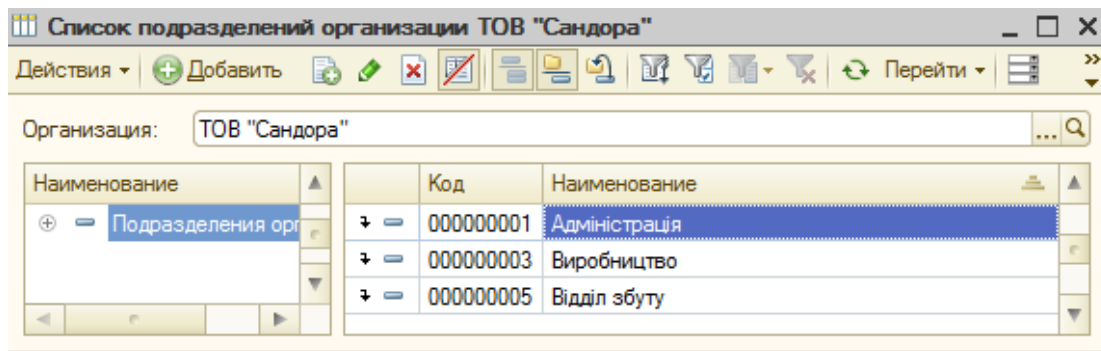

Рис. 2.4.4. Підрозділи

Обов'язково необхідно заповнити перелік відповідальних осіб у вкладці «Предприятие», розділ «Ответственные лица организации». Заповнено такі дані:

- керівник Гнасевич В'ячеслав Володимирович;
- головний бухгалтер - Корнієнко Тамара Миколаївна;
- касир - Буркало Галина Вікторівна (рис. 2.4.5).

Дата	Организация/Обособле...	Ответственное лицо	Физическое лицо	Должность
01.01.2020 ...	ТОВ "Сандора"	Кассир	Буркало Галина Вікторівна	Бухгалтер-касир
01.01.2020 ...	ТОВ "Сандора"	Руководитель	Гнасевич В'ячеслав Володимирович	Керівник
01.01.2020 ...	ТОВ "Сандора"	Главный бухгалтер	Корнієнко Тамара Миколаївна	Головний бухгалтер

Рис. 2.4.5. Відповідальні особи організації

Заповнено інформацію щодо складів: «Предприятие» - «Склады (места хранения)». Створено основний склад та склад товарів (рис. 2.4.6).

Код	Наименование	Вид скл...	Тип цен розни...	Комментарии
000000001	Основный склад	Оптовый		
000000002	Склад товаров	Оптовый		

Рис. 2.4.6. Склади та місця зберігання

Далі внесено початкові залишки за рахунками бухгалтерського обліку за даними Балансу ТОВ «Сандора» на 31.12.2019 року. Обрано «Предприятие» – «Ввод начальных остатков». Відкриється «Помощник ввода начальных остатков» де рознесено відповідні суми (рис. 2.4.7).

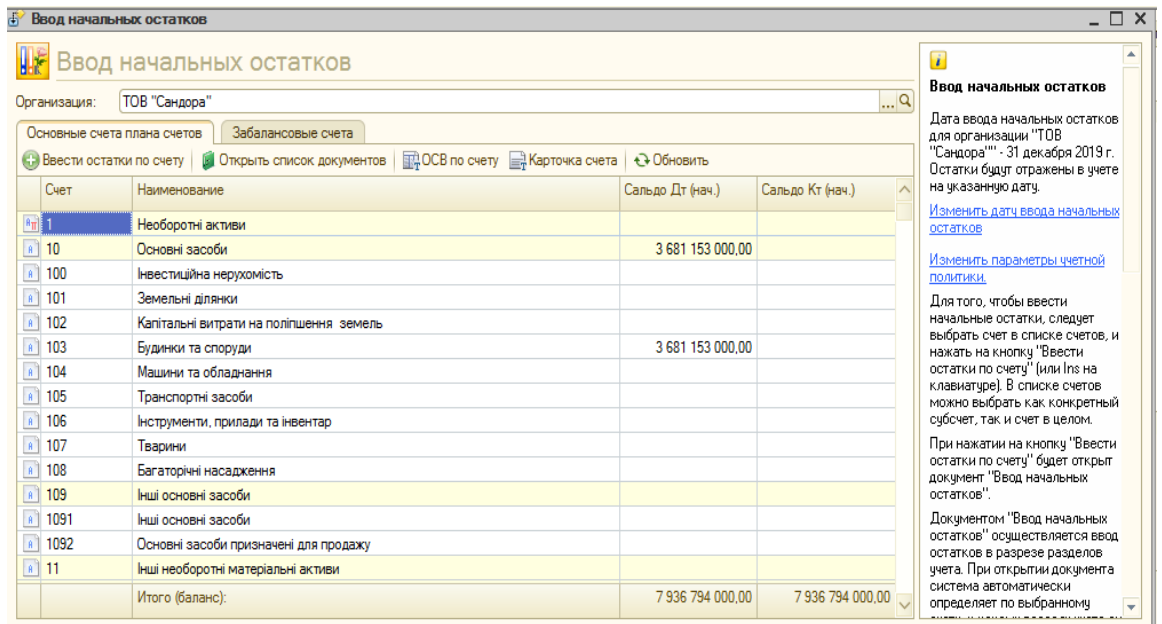

Рис. 2.4.7. Помічник введення початкових залишків

Більш детально розглянуто внесення залишків в межах розділу поточних зобов'язань. Короткострокові кредити та поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями введено в розділі «Ввод начальных остатков: Прочие счета бухгалтерского учета» за допомогою функції «+ Добавить» (рис. 2.4.8).

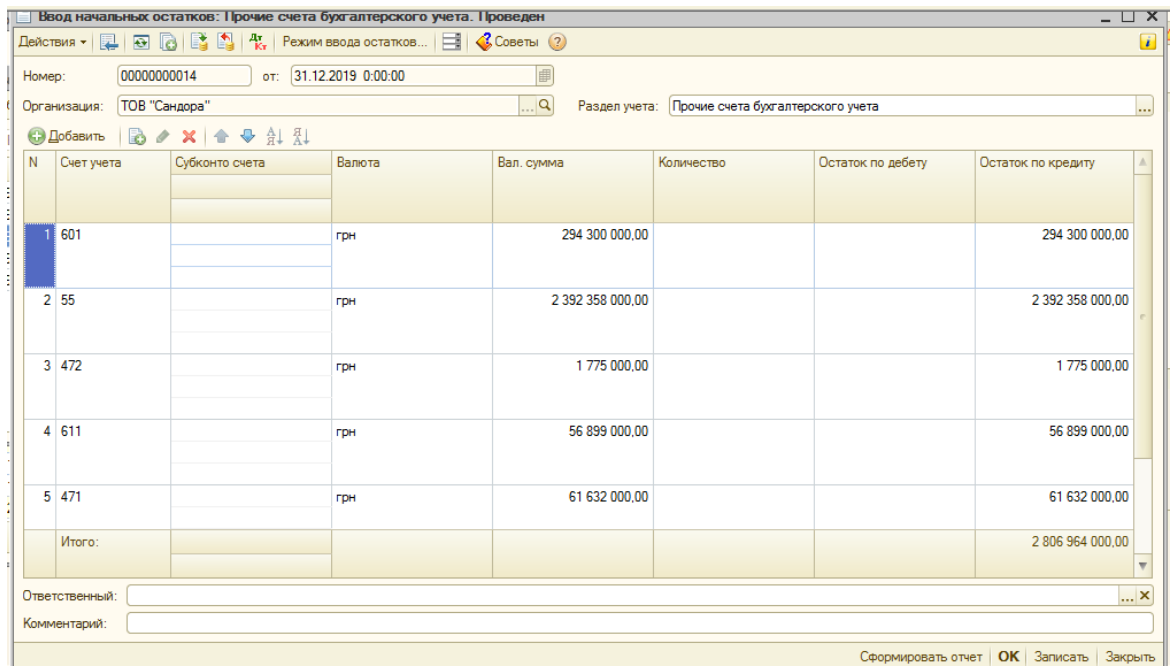

Рис. 2.4.8. Введено початкові залишки по рахунку 60 «Короткострокові позики» та 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями»

Для введення залишків за рахунками 63 «Розрахунки з поставачальниками та підрядниками» та 68 «Розрахунки за іншими операціями» використано форму «Взаиморасчеты с контрагентами».

Рознесено суми за кожним контрагентом, вказано тип, вид розрахунку, ставку ПДВ, вказано рахунки щодо нарахування підтвердженого та непідтвердженого ПДВ,

вказано наявність чи відсутність розрахунків за тару, валюту розрахунків з кожним постачальником (рис. 2.4.9).

N	Вид задолженности	Контрагент	Валюта	Счет учета	Документ расчетов	Сумма в валюте ...	Сумма долга	Тип контрагента	Вид расчетов	Рас тар
1	Кредиторская	ТОВ "Пабл... Основний ...	грн 1,0000	631		2 134 999 0...	2 134 999 000,00	Поставщик	Расчеты	☐
2	Кредиторская	ТОВ "Кули... Основний ...	грн 1,0000	6851		413 476 00...	413 476 000,00	Поставщик	Расчеты	☐
3	Кредиторская	ТОВ "Київ... Основний ...	грн 1,0000	6811		5 852 000,00	5 852 000,00	Поставщик	Расчеты	☐
Итого:						2 554 327 0...	2 554 327 000,00			

Рис. 2.4.9. Введено початкові залишки по рахунку 63 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками» та 681 «Розрахунки за авансами одержаними»

Далі представлено проведення господарських операцій за кожним рахунком, що входить до складу поточних зобов'язань.

1. Відображено отримання короткострокового кредиту на суму 1 000 000 грн. від АТ КБ «ПРИВАТБАНК» 06.01.2020 року.

Отримання короткострокового кредиту оформлено документом «Банковская выписка», обрано «Банк» → «Банковская выписка → «+ Добавить» → «Платежное поручение входящее» → «Выбор вида документа → Прочее поступление безналичных денежных средств», зазначено платника АТ КБ «ПРИВАТБАНК», сума 1 000 000 грн., рахунок 601 «Короткострокові кредити банків у національній валюті», договір кредитування. Обов'язково вказано позначку «Оплачено» для можливості проведення документу (рис. 2.4.10).

Рис. 2.4.10. Отримано короткостроковий кредит

2. Переведено 500 000 грн. довгострокових зобов'язань до складу поточної заборгованості.

Операцію проведено вручну: «Операции» → «Операции, введенные вручную»
 Заповнено дату - 06.01.2020 року, суму - 500 000 грн.; змісту господарської операції -
 «Переведення частини довгострокової заборгованості до складу поточної»; дебет
 рахунок 501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»; кредит - 601
 «Короткострокові кредити банків у національній валюті» (рис. 2.4.11).

№	Счет Дт	СубконтоДт1	Количеств...	Налог. наз...	Счет Кт	СубконтоКт1	Количеств...	Налог. наз...	Сумма
									СубконтоДт2
									№ журнала
1	501				611				500 000.00

Рис. 2.4.11. Переведення частини довгострокової заборгованості до складу поточної

3. ТОВ «Сандора» уклало договір з підприємством ТОВ «Яблучко». Предметом договору є закупівля сировини вартістю 360 000,00 грн., в т.ч. ПДВ.

Створено Рахунок на оплату поставщика за допомогою вкладки «Покупка» - «Счет на оплату поставщика» - «+ Додати» - « Выбор вида операции» - «Покупка, комиссия». Заповнено графу контрагент ТОВ «Яблучко», товари, які було закуплено в поставщика - «Фрукти», кількість 36 000 кг, ціна 10 грн, сума розраховується автоматично (рис. 2.4.12).

№	Номенклатура	Количество	Ед.	К.	Цена	Сумма	%НДС
1	Фрукти	36 000,000	кг	1,000	10,00	360 000,00	20%

Тип цен: Не заполнено! Всего (грн): **360 000,00**
 НДС (в т.ч.): **60 000,00**

Рис. 2.4.12. Рахунок на оплату поставщика

Сировину прибутковано на склад. Створено накладну: «Покупка» - «Поступление товаров и услуг» - «+ Додати».

В документі заповнено: вкладку товари на основі попереднього рахунку (автоматично вписано номенклатуру «фрукти», кількість, ціну, ставка ПДВ - 20% (рис 2.4.13).

Рис. 2.4.13. Оприбутковано отримано сировину

Одночасно з оприбуткуванням сировини виникають податкові зобов'язання з ПДВ: у накладній обрано «На основании» - «Регистрация входящего налогового документа». Автоматично сформовано податкову накладну (рис. 2.4.14).

Рис. 2.4.14. Реестрация надходження податкового документа

4. Для доставки фруктів від ТОВ «Яблучко» укладено договір із ТОВ «Вантаж» на суму 6000 грн. включаючи ПДВ.

За результатами поставки отримано Акт виконаних робіт (наданих послуг). В програмі сформовано отримання послуг за допомогою: «Покупка» - «Поступление товаров и услуг» - «+ Додати».

У створеному документі заповнено вкладку послуги: обрано потрібно номенклатуру, вартість отриманої послуги, ПДВ (рис. 2.4.15).

Дані витрати будуть включені як елемент собівартості продукції.

№	Номенклатура	Содержание у...	Количество	Цена	Сумма	% НДС
1	Доставка	Доставка	1,000	6 000,00	6 000,00	20%

Всего (грн): **6 000,00**
НДС (в т.ч.): **1 000,00**

Рис. 2.4.15. Отримання послуг з доставки

На підставі даного документу сформовано податковий документ з ПДВ аналогічно за попередньою операцією (рис. 2.4.16).

N	% НДС	Сумма бе...	Сумма Н...	Сумма с ...	Хоз. ...	Обл. ...	Пропо...	Постав...	Статья декларации НДС (н/к)
1	20%	5 000,00	1 000,00	6 000,00	✓	✓			10.1, 10.2, 10.3 Придбання на...

Всего без НДС: **5 000,00**
НДС: **1 000,00**
Всего с НДС (грн): **6 000,00**

Рис. 2.4.16. Реєстрація надходження податкового документа

5. Проведено нарахування заробітної плати працівникам та нарахування ЄСВ на ЗП за січень 2020 року.

Використано меню «Зарплата», в якому обрано документ «Начисление заработной платы работникам организации». Для автоматического розрахунку заповнено такі дані за працівниками місяць нарахування, підрозділ (проведено розрахунок для відділу адміністрації, кількість робочих днів у місяці нарахування - 21 день; обрано працівників. Для автоматичного перенесення обраних працівників використано кнопку «Заполнить» і їх автоматично перенесено у розділ «Расчёты». Далі внесено інформацію про відпрацьований час кожного, обрано метод нарахування «оклад по днях» та використано кнопку «Рассчитать» для автоматичного заповнення заробітної плати відповідно з посадовими окладами, а також розрахунку утримані на нарахувань на заробітну плату (рис. 2.4.17).

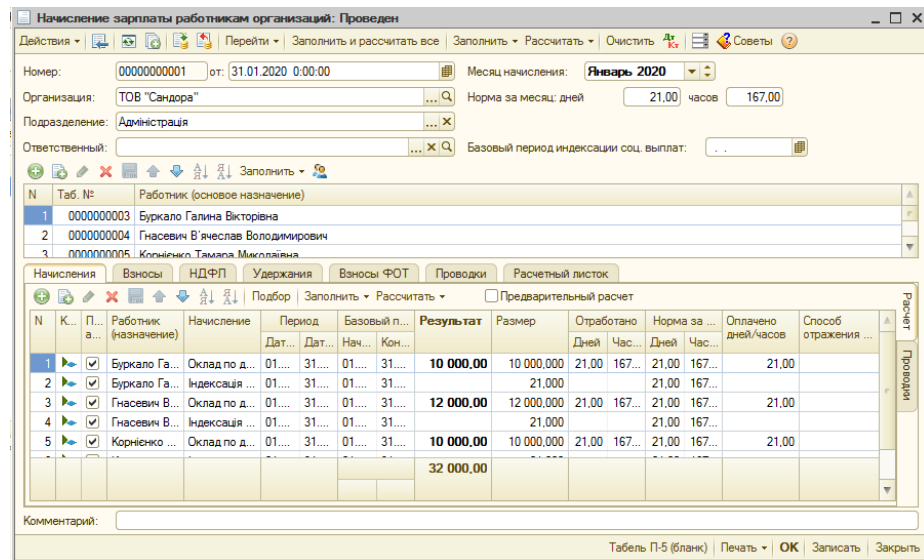

Рис. 2.4.17. Розрахунок заробітної плати

Далі проведено закриття місяця на дату 31.01.2020 року: «Операции» - «Регламентные операции» - «Закрытие месяца» - «Добавить» (рис. 2.4.18).

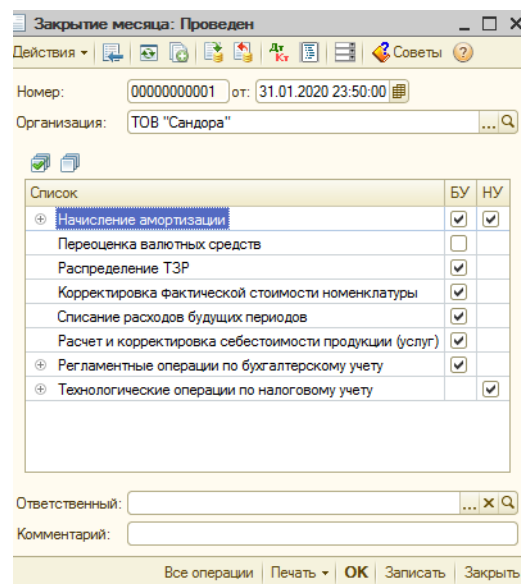

Рис. 2.4.18. Закриття місяця

Визначено фінансовий результат: «Операции» - «Регламентные операции» - «Определение финансовых результатов» - «Добавить» (рис. 2.4.19).

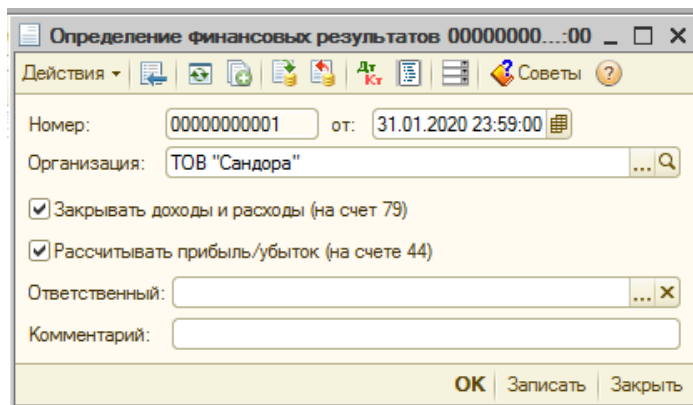

Рис. 2.4.19. Визначення фінансових результатів

В результаті виконаної роботи сформовано і роздруковано такі звітні документи:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан за I квартал 2020 р) (Додаток Л),
- Оборотно-сальдова відомість за січень 2020 року (Додаток АИ),
- Оборотно-сальдові відомості за рахунками 60, 61, 63, 64, 65, 66, 68 (Додатки АБ, АВ, АГ, АД, АЕ, АЄ, АЖ),
- Головна книга (Додаток М),
- Шахова відомість (Додаток АЗ),
- Аналіз рахунків 60, 61, 63, 64, 65, 66, 68 за січень 2018 року (Додатки Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я, АА),
- Картки рахунків 60, 61, 63, 64, 65, 66, 68 за січень 2018 року (Додатки П, Р, С, Т, У, Ф, Х),
- Зведені проведення за січень 2020 року (Додаток О),
- Звіт по проведеннях за січень 2020 року (Додаток Н).

Отже, в бухгалтерській програмі «1С:Бухгалтерія 8» створено Товариство з обмеженою відповідальністю «Сандора», створено основні його підрозділи, рознесено відповідальних осіб, залишки введено на основі Балансу на 31.12.2019 р. Відображено операції за січень 2020 р. в межах теми поточні зобов'язання.

2.5. Застосування збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора»

Значущість фінансової стратегії для функціонування та розвитку підприємства полягає в тому, що саме фінансові показники є основою для розробки загальної стратегії, оскільки обсяг фінансових ресурсів є одним з найважливіших обмежень масштабу діяльності підприємства.

Збалансована система показників (Balanced ScoreCard, BSC) вже зарекомендувала себе в багатьох країнах світу як ефективний інструмент управління в практиці різних компаній. Вона надає керівництву компанії зовсім новий інструмент управління, що переводить стратегію компанії до набору взаємопов'язаних ключових показників, які оцінюють критичні фактори не тільки поточного, але й майбутнього її розвитку. З цієї причини, розробки щодо формування і використання збалансованої системи показників в системах управління українських підприємств заслуговують на увагу науковців і практиків.

Збалансована система показників є найкращим інструментом, що допомагає

представити стратегію організації у вигляді взаємозв'язаних індикаторів діяльності в рамках чотирьох основних перспектив:

- фінанси;
- маркетинг;
- внутрішні бізнес-процеси;
- навчання і розвиток.

Збалансована система – це система стратегічного управління організацією на підставі вимірювання та оцінки ефективності її діяльності за набором показників фінансового та нефінансового характеру, дібраних таким чином, щоб врахувати всі суттєві (з точки зору стратегії) аспекти діяльності організації (фінансові, маркетингові, виробничі т. ін.). Вона трансформує місію і загальну стратегію організації у систему взаємопов'язаних показників. Проте організаціям, що впроваджують у себе збалансовану систему показників, як правило, знайома проблема вибору найбільш важливих індикаторів (вимірників), що допомагають як бачити картину в цілому, так і оцінювати ситуацію в усіх ключових сферах діяльності підприємства.

Зараз вже навчилися вимірювати фінансові результати за допомогою такого набору індикаторів, як ROI, EVA та ін. Але щодо оцінки ступеня задоволеності та лояльності клієнтів, розуміння, наскільки ефективні відносини з партнерами, бізнес-оточенням, суспільством, наскільки продукція та послуги відповідають очікуванням споживачів, наскільки ефективні системи управління, правильності організації каналів збуту, таких питань може бути набагато більше.

З одного боку, виникає бажання включити в збалансовану систему показників велику кількість конкретних індикаторів і комплексних індексів, а з другого — існує небезпека втратити перспективу і потонути в деталях [34].

Відповіді на ці питання ми знаходимо в моделі ключових показників діяльності розроблені, Девідом Парменгером. Він розділяє показники на три види: KRI, PI, KPI. Такий підхід значно полегшує вибір ключових та стратегічно важливих індикаторів, допомагає відокремити їх від виробничих показників. Д. Парменгером було запропоновано правило «10/80/10», згідно з яким менеджери повинні сконцентрувати свою увагу на 10ти Ключових показниках результативності KRI, 10ти Ключових показниках ефективності KPI та на 80ти виробничих індикаторах PI (табл.2.5.1.).

Таблиця 2.5.1.

Правило «10/80/10»

Показник	Кількість	Значення
Ключові показники результативності KRI	10	Показують загальний стан справ
Виробничі індикатори PI	80	Показують що потрібно зробити
Ключові показники ефективності KPI	10	Підказують шляхи можливого підвищення продуктивності

Ключові показники діяльності — це кількісно виражені фінансові та нефінансові параметри, що показують, наскільки ефективно компанія досягає поставлених цілей та дотримується визначеної стратегії. KPI пов'язані з певним процесом і, як правило, мають верхню та нижню межу, утворюючи діапазон або цільове значення ефективності, якого повинен досягти цей процес. Найважливіше завдання при виборі конкретних показників збалансованої системи полягає у визначенні тих показників, які найкраще виражали б стратегію підприємства. Оскільки кожна стратегія унікальна, такою ж

неповторною має бути і система її показників. При формуванні ключових показників діяльності треба враховувати наступні вимоги:

1. Система показників повинна включати як фінансові, так і нефінансові показники з умовою взаємозв'язку між ними, а також між організаційними рівнями в компанії. Система повинна містити обмежене число показників для своєчасної їх оцінки і ухвалення рішень. Вимірювати необхідно лише ті дані, які істотним чином розкривають інформацію про компанію.

2. Система показників повинна враховувати минулий і поточний стан бізнесу.

3. Показники мають бути корисні для прогнозування майбутнього компанії – капіталізації компанії, простоту об'єму продажів та виручки.

4. Система показників має бути взаємозв'язана зі стратегією компанії та стратегічними цілями.

5. Система показників повинна враховувати інтереси і потреби зацікавлених сторін – акціонерів, вищого керівництва компанії, споживачів і ін.

6. Система показників має бути значимою, адекватною, послідовною і стабільною. Стабільність в даному випадку означає логічну послідовність в зміні системи, щоб співробітники компанії могли відстежити зміни і адаптуватися до них.

7. Повинна існувати можливість об'єднання показників, а також їх деталізації. 8. Впровадження системи показників не повинно викликати особливих складнощів щодо доступності інформації для розрахунків.

Для успішного розроблення ЗСП важливо вибрати найважливіші з точки зору оцінки результативності діяльності підприємства показники по кожній проекції ЗСП. Важливим є те, що структуру ЗСП можна легко модифікувати, однак неможливо вибрати базовий показник, який дав би змогу вимірювати успішність реалізації та ефективність функціонування підприємства. Виконання цього етапу засноване на трьох принципах, а саме раціональності інформації, збалансованості цілей, можливості вимірювання показників [27].

Збалансована система показників (ЗСП/ BSC/KPI) – новий інструмент, що націлює підприємство на стратегію довгострокового успіху, оцінює критичні фактори поточні і майбутнього розвитку організації, що організує всю діяльність підприємства згідно з обраною стратегією. Основною метою розроблення системи збалансованих показників, за словами її авторів, було подолання обмежень монетарної управлінської системи, яка панувала у плануванні й звітності компаній наприкінці минулого століття, й не давала можливості достовірно оцінити різновекторні параметри і результати діяльності компанії, забезпечити керівництво компанії інформацією щодо прийняття управлінських рішень.

Проте як і кожна інтегральна система має свої переваги та недоліки формування і аналізу стратегічних показників діяльності підприємства.

Переваги та недоліки збалансованої системи показників наведено в табл. 2.5.2.

Переваги та недоліки збалансованої системи показників BSC

Переваги	Недоліки
Орієнтація на обмежене число ключових показників для зниження обсягу надлишкової інформації	Орієнтація тільки на споживачів, ігнорування інших зацікавлених сторін, проблеми з вимірюванням
Здатність переводити бачення і стратегію підприємства в конкретні завдання та показники	Тільки концептуальна модель, яку складно перетворити на модель вимірювань
Розвиток розуміння стратегії	
Комплексний підхід до вимірювання характеристик діяльності	Мало уваги працівникам і постачальникам
Розуміння взаємозалежності різних сфер діяльності підприємства	Нечітке уявлення взаємозв'язків критеріїв
Гнучкість і адаптація до особливостей будь-якого підприємства	Відсутність моніторингу конкуренції і розвитку технології, спрощення діяльності підприємства
Орієнтація на споживача і ринок	
Проста структура для опису стратегічних завдань та моніторингу діяльності	Вибір стратегічних дій в ЗСП може бути помилковим
Побудова системи управління навколо нових наборів показників та нових способів їх виміру	Не забезпечується однозначність визначених зв'язків «ціль-засіб»
Створення схеми для формування згори вниз стратегії за всіма ієрархічними рівнями	Концепцією не передбачені механізми розв'язання конфліктів

Проблема застосування збалансованої системи показників полягає в тому, щоб змусити працівників, що звикли до певного стилю і принципу ведення справ, пристосуватися до нового підходу у створенні вартості. Керівництву потрібно не тільки самому вчасно усвідомити необхідність змін і зрозуміти, які саме зміни необхідно внести в систему показників, але й зуміти донести це до працівників, щоб люди могли швидше адаптуватися до конкурентної ситуації, що змінилася.

Орієнтація лише тільки на фінансові критерії та показники є нераціональним для управління та оцінки діяльності підприємства, орієнтованого на створення вартості через інвестування в клієнтів, постачальників, працівників та інноваційні проекти. Чотири складові збалансованої системи показників були розроблені таким чином, щоб задовольнити вимоги найрізноманітніших підприємств із різних галузей. Розподіл здійснено за принципом відображення цільових установок розвитку підприємства в зазначених напрямках. Таким чином збалансована система показників відображає набір показників, за якими визначають всі суттєві види й аспекти діяльності. Однак ці складові зразок, а не догма, вони не є необхідними та достатніми для вітчизняних підприємств. За повнотою охоплення процесу розвитку діяльності підприємства виділено вибіркові (фрагментарні) та комплексні (системні) індикатори. Стосовно способу формування існують первісні (є безпосередньою характеристикою явища чи процесу) та похідні індикатори [21].

Для вдалого впровадження ЗСП на підприємстві слід ретельно розробити кожний з її етапів.

Проаналізуємо ефективність впровадження стратегічної карти підприємства у вигляді блок-схеми (рис. 2.5.1).

Рис. 2.5.1 Схема впровадження BSC на підприємстві

В алгоритмі у вигляді блоків представлені такі процеси, як оцінка діючої стратегії підприємства згідно із запропонованим методичним підходом, формування стратегічної мети керування економічним ростом, а також контроль отриманих результатів. Запропонований алгоритм є досить ємким та характеризує кожен етап впровадження збалансованої системи показників з різних сторін.

Це дає можливість управлінському персоналу акцентувати увагу на тих чи інших аспектах діяльності. Але не варто забувати, що в будь-якій економічній системі все тісно взаємопов'язане і достатньо важко виділити групи, які б не пересікались. Тим не менш використання функціональних груп та етапів дозволяє побачити, перш за все, сильні та слабкі сторони.

Проведемо SWOT-аналіз на прикладі ТОВ «Сандора» (табл. 2.5.3).

Характеристика внутрішнього середовища на прикладі ТОВ «Сандора»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Виробнича діяльність	
1. Виробництво працює на ринку більше 20 років. 2. Виробництво сертифікованої продукції. 3. Широкий асортимент продукції. 4. Наявність вільних виробничих потужностей (дозволяє швидко задовольнити зріст попиту на продукцію). 5. Окремі види устаткування відповідають самому новітньому рівню. 6. Високий рівень системі якості. 7. Наявність устаткованих складських приміщень. 8. Використання сучасних технологій	1. Низький коефіцієнт оновлення виробничого обладнання. 2. Рівень зношення основних засобів (у 2019 році значно знизився). 3. Нерівномірна завантаженість основних виробничих потужностей.
Маркетинг	
1. Впізнавана торгова марка «Sandora». 2. Можливість виробництва унікальних смаків. 3. Проведення рекламних та маркетингових акцій.	1. Негнучка цінова політика. 2. Обмежений рекламний бюджет.
Менеджмент	
1. Досвідчений управлінський персонал. 2. Система управління здійснюється за допомогою єдиної локальної мережі.	1. Недостатній рівень організації управлінського аналізу. 2. Недостатня фінансова стійкість. 3. Недостатньо власних обігових засобів.
Персонал	
1. Кваліфіковані спеціалісти. 2. Підвищення кваліфікації працівників.	1. Невисока заробітна плата рядових працівників. 2. Плинність кадрів.
Характер співпраці з постачальниками	
1. Моніторинг цін конкурентів з метою втримання цін на ринку. 2. Високий ступінь дотримання договірних зобов'язань.	1. Висока собівартість продукції в порівнянні з деякими конкурентами.
Ресурси	
1. Використання високоякісних матеріалів.	1. Ціни на матеріали залежать від курсу валют
Можливості	Загрози
1. Швидка зміна смакових варіантів. 2. Підвищення долі продажів на наявних ринках. 3. Оптимізація кількості постачальників. 4. Вихід на нові ринки. 5. Імідж підприємства.	1. Порівняно високі економічні та політичні ризики. 2. Коливання курсу валют. 3. Погіршення сировинної бази. 4. Велика конкуренція.

В результаті, отримуємо наочне уявлення про стан підприємства. Фактично на даному етапі вже можна зробити попередню оцінку конкурентоспроможності підприємства за розглянутими параметрами. Чітко видно позитивні сторони - конкурентні переваги організації і недоліки, що вимагають пильної уваги.

Оцінка ефективності відображає певний підхід до визначення ключових факторів та критеріїв та в залежності від їх вибору може давати різні результати. Обґрунтування критеріїв вибору показників, які включаються в сферу збалансованої системи показників повинно бути продумано з позиції специфіки діяльності підприємств. При

формуванні системи показників ефективності управління витратами пропонується використовувати наступний критерій їх вибору: взаємозв'язок факторів формування витрат підприємств із напрямками їх оптимізації (табл. 2.5.4).

Таблиця 2.5.4

Балансування напрямів оптимізації діяльності підприємства

Фактор	Ціль	Проекція СЗП
сезонність виробництва	забезпечення рівномірного надходження сировини та створення допоміжних холодильних камер і складських приміщень	бізнес-процеси
якість та ціна молочної сировини	зменшення собівартості продукції через підвищення якості закупівельної сировини та оптимізації закупівельної ціни	Фінанси
планування, облік і контроль витрат	створення ефективної системи планування, обліку і контролю витрат	бізнес-процеси
кваліфікація працівників	підвищення кваліфікації персоналу	розвиток персоналу
вибір способів доставки сировини	створення ефективної системи логістики, оптимізація транспортних витрат та витрат на збут	бізнес-процеси
попит на продукцію та купівельна спроможність населення	підвищення попиту на продукцію	Фінанси
автоматизація та комп'ютеризація	впровадження інформаційних технологій, створення умов роботи для працівників	бізнес-процеси, розвиток персоналу
якість та асортимент продукції	підвищення якості та збільшення асортименту продукції; збереження і розширення клієнтської бази	Клієнти
рівень продуктивності праці	підвищення продуктивності праці	розвиток персоналу
ринкова влада, закупівельні ціни на молоко	встановлення оптимальних закупівельних цін на молоко та мінімізація собівартості продукції	Клієнти
обсяг виробництва	збільшення обсягу виробництва, зростання продажів	Фінанси

ЗСП може застосовуватися для досягнення таких цілей, як:

- роз'яснення прийнятої стратегії;
- доведення стратегії до співробітників організації;
- узгодження зі стратегією завдань підрозділів і персональних цілей співробітників, ув'язування стратегічних завдань із довгостроковими цілями й річним бюджетом;
- виявлення й координація стратегічних ініціатив, періодичний і систематичний перегляд стратегії, встановлення зворотного зв'язку для коригування стратегії.

Ключові показники збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора» представлено в табл. 2.5.5.

Таблиця 2.5.5.

Основні складові збалансованої системи показників ТОВ «Сандора»

Складова	Мета	Показник	Розрахунок
1	2	3	4
Фінанси	Зростання прибутку	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, Кабс.л.	Кабс.л. = Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання
		Коефіцієнт загальної ліквідності, Кзл	Кзл = Оборотні активи/ Поточні зобов'язання;
		Коефіцієнт поточних зобов'язань Кпз	Кпз = Кпз = ПЗ/З, ПЗ – поточні зобов'язання, З – загальна сума зобов'язань
		Коефіцієнт рентаб. власного капіталу, ROE	ROE = Чистий прибуток (Збиток) / Середньорічна сума власного капіталу * 100%
		Коефіцієнт фін. ризику	Кфін.ризик = Запоз К/Власний К
Клієнти	Забезпечення темпів зростання продажів вище ринкових, положення пріоритетного постачальника	Кількість постійних клієнтів (К пост. кл.)	Дані відділу маркетингу
		Рентабельність продажів (ROS)	ROS = Фінансові результати від операційної діяльності / Чистий дохід (виручка) * 100%
		Кількість скарг	Дані відділу маркетингу
		Коефіцієнт розвитку клієнтської бази	Дані відділу маркетингу, співвідношення нових клієнтів до загальної кількості
		Чисельність основних конкурентів (Чконк)	Дані відділу маркетингу
Внутрішні бізнес-процеси	Зниження собівартості продукції	Собівартість реалізованої продукції	Стаття з фінансової звітності
	Оцінка поточної заборгованості	Коефіцієнт обертання поточної заборг.	Ко пз = Чистий дохід від реалізації продукції / Середньорічна сума ПЗ
		Частка поточної заборг. в загальному обсязі капіталу	Кпз = Кпз = ПЗ/ВК, ПЗ – поточні зобов'язання, З – загальна сума зобов'язань
	Зниження собівартості продукції	Рентабельність продукції (Рпрод. .)	Re = ОП / СВ*100% де ОП – прибуток від операційної діяльності; СВ – собівартість реаліз. прод.
	Підтримка іміджу компанії як новатора	Розробка та випуск нової продукції, млн. грн.	Дані відділу маркетингу
Навчання та розвиток	Підвищення культури виробництва, ефективності планування й постачання	Коефіцієнт підвищення кваліфікації (Ккв)	К квал. = То/ТНо То – фактичний термін навчання ТНо – нормативний термін навчання
		Рентабельність персоналу (ROL)	ПП = ЧП / Чпвп сер., де ЧП – чистий прибуток; Чпвп сер. – середньоспискова кількість персоналу
	Підвищення ефективності використання трудових ресурсів	Продуктивність праці, тис.грн./ос.	ПП = ВП / Чпвп сер., де ВП – випуск продукції в порівнянних цінах;
		Коефіцієнт інтелектуального потенціалу	Кіп = ЧВКП / Чпвп сер, де ЧВКП – к-сть висококваліфікованих працівників; КРсс – середньоспискова к-ть персоналу
	Підвищення задоволеності	Плинність кадрів (Ппл)	Кпл = ЗР / Чпвп сер, де ЗР – звільнені за власним бажанням, за

	працівників		порушення трудової дисципліни;

За повнотою охоплення процесу розвитку діяльності підприємства виділено вибіркові (фрагментарні) та комплексні (системні) індикатори. Результати застосування збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора» представлено в табл. 2.5.6.

Таблиця 2.5.6.

Результати застосування збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора»

Проекція	Показник	2019р.			Ваговий коефіцієнт
		План	Факт	Норматив	
1	2	3	4	5	6
Фінанси	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, Кабс.л.	0,23	0,015	0,2...0,3	0,2
	Коефіцієнт загальної ліквідності, Кзл	1,1	0,78	більше 1	0,16
	Коефіцієнт поточних зобов'язань Кпз	0,5	0,56	зростання – погано	0,16
	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу, ROE	3	-17,86	не менше 1%	0,25
	Коефіцієнт співвідношення запозичених та власних коштів	0,5	-13,67	менше або =1	0,23
Інтегральний показник					1
Клієнти	Кількість постійних клієнтів (Кпост. кл.), тис.чол	0,35	0,32	зростання	0,23
	Рентабельність продажів (ROS)	25	5,92	зростання	0,25
	Кількість скарг, тис. шт.	3	1,8	зменшення	0,15
	Коефіцієнт розвитку клієнтської бази	0,15	0,13	збільшення	0,15
	Чисельність основних конкурентів (Чконк)	5	4	зменшення	0,22
Інтегральний показник					1
Внутрішні бізнес-процеси	Собівартість реалізованої продукції, млрд. грн.	7,205	7,239	зменшення	0,22
	Коефіцієнт обертання поточної заборг.	0,98	0,947	Підвищення	0,2
	Частка поточної заборг. в загальному обсязі капіталу	0,5	0,606	зменшення	0,18
	Рентабельність продукції (Рпрод..)	25	8,5	збільшення	0,24
	Розробка та випуск нової продукції, млрд. грн.	0,45	0,452	збільшення	0,16
Інтегральний показник					1
Навчання	Коефіцієнт підвищення кваліфікації (Ккв)	1	0,7	зростання	0,18
	Рентабельність персоналу (ROL) (ЧП в млн.грн)	17,2	18,4	зростання	0,22
	Продуктивність праці, млн.грн./ос.	3,2	3,22	зростання	0,26
	Коефіцієнт інтелектуального потенціалу	0,65	0,72	зростання	0,14
	Плинність кадрів (Ппл)	0,02	0,024	зменшення	0,2

Інтегральний показник				1

Інтегральний груповий показник окремого напрямку діяльності, що характеризує вплив ЗСП на результативність діяльності ТОВ «Сандора», може бути розрахований за формулою:

$$K_i = \sum(X_i * M_i) \quad (2.5.1)$$

де M_i – вагомість кожного показника; X_i – показники, що характеризують кожен напрям ЗСП у рамках i -го показника.

Фінансова складова:

$$K_i = 0,015 * 0,2 + 0,78 * 0,16 + 0,56 * 0,16 + (-17,86 * 0,25) + (-13,67) * 0,23 = \\ = 0,003 + 0,1248 + 0,0896 - 4,465 - 3,1441 = -7,3917$$

Клієнтська складова:

$$K_i = 0,32 * 0,23 + 5,92 * 0,25 + 1,8 * 0,15 + 0,13 * 0,15 + 4 * 0,22 = \\ = 0,0736 + 1,48 + 0,27 + 0,0195 + 0,88 = 2,7231$$

Складова бізнес-процесів:

$$K_i = 7,239 * 0,22 + 0,947 * 0,2 + 0,607 * 0,18 + 8,5 * 0,24 + 0,452 * 0,16 = \\ = 1,5926 + 0,1894 + 0,1093 + 2,04 + 0,0723 = 4,0033$$

Складова навчання та розвитку персоналу:

$$K_i = 0,7 * 0,18 + 18,366 * 0,22 + 3,22 * 0,26 + 0,72 * 0,14 + 0,024 * 0,2 = \\ = 0,126 + 4,04052 + 0,8372 + 0,1008 + 0,0048 = 5,1093$$

Отримані результати узагальнено в табл. 2.5.7. для того, щоб мати змогу використовувати результати аналізу в подальших дослідженнях.

Таблиця 2.5.7.

Інтегровані значення складових збалансованої системи показників на прикладі ТОВ «Сандора» за 2019 рік

Показник	Значення
Фінансова складова	-7,392
Клієнтська складова	2,723
Складова бізнес-процесів	4,003
Складова навчання та розвитку персоналу	5,109
Індикатор комплексного стратегічного розвитку	4,443

Згідно із даним розрахунком стає зрозуміло, що в найгіршому становищі перебуває фінансова складова із значенням -7,392 од. та клієнтська складова складова – 2,723 од.

Складова бізнес-процесів та навчання та розвитку клієнтів розташовані майже на одному рівні із значеннями 4,003 та 5,109 од. відповідно.

Після проведених розрахунків нами був отриманий загальний інтегральний показник 4,443 од.

Для визначення базової стратегії змін було використано таку шкалу оцінювання:

- від 0 до 3,5 – відповідає базовим стратегіям змін „скорочення або виходу з «бізнесу» або «перебудови». Підприємство функціонує неефективно;
- від 3,5 до 7,0 – відповідає базовим стратегіям змін «перебудови» або «оптимізації». Необхідно переглянути планово-управлінські рішення;
- від 7,0 до 8,5 – відповідає базовим стратегіям змін «оптимізації» або «розвитку», тобто показники ефективності достатньо високі;
- від 8,5 до 10 – відповідає базовим стратегіям змін «розвитку» або «випередження», тобто йдеться про високі показники діяльності.

Розрахований загальний інтегральний показник досліджуваного підприємства потрапляє в інтервал від 3,5 до 7,0, це дозволяє нам зробити висновок про доцільність вибору стратегії змін «оптимізації» чи «перебудови» [19].

Звідси після проведеного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища (SWOT-аналіз), визначення головних стратегічних цілей підприємства у розрізі чотирьох напрямів його діяльності (стратегічна карта) та аналізу ключових показників було визначено основні заходи, які необхідно запровадити ТОВ «Сандора», щоб ефективно функціонувати на ринку.

За даний досліджуваний період, показники ефективності є недостатньо високими, але потреби у кардинальних змінах у системі управління немає, тому потрібно використати стратегію «оптимізації».

Необхідно переглянути планово-управлінські рішення та перепроєктування деяких неефективних бізнес-процесів. Підприємству потрібно краще використовувати свої активи, збільшити частку ринку та конкурентоспроможність товарів.

Показники ефективності в усіх 4-х аспектах діяльності є недостатньо високими, при цьому не всі вони наближаються до еталонного (оптимального) значення. Зокрема, потрібно звернути увагу на проєкцію «Фінанси», яка займає найменше значення серед розглянутих та безпосередньо впливає на фінансові показники.

Отже, аналіз за допомогою збалансованої системи показників продемонстрував важливість включення складових інтелектуального капіталу до оцінки загальної конкурентоспроможності підприємства.

Компанія демонструє низькі показники майже в усіх напрямках, тому виникає потреба в розвитку взаємодії між усіма напрямками діяльності.

За допомогою детального аналізу кожної зі складових переконалися в негативному становищі компанії за 2019 рік [33].

Отже, збалансована система показників на основі використання випереджуючих показників дозволить виявляти та усувати недоліки у діяльності підприємства ще до того, як їх наслідком буде погіршення фінансових показників; надасть можливість за необхідності оперативно коригувати управлінські рішення у процесі діяльності; дасть змогу за допомогою нефінансових показників розглядати діяльність підприємства у розрізі створення вартості, результатом чого стане підвищення конкурентоспроможності українських підприємств та, що найголовніше, для ТОВ «Сандора», зробить діяльність підприємства більш прозорою для закордонних і вітчизняних партнерів (особливо інвесторів).

Висновки за розділом 2

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені впродовж операційного циклу підприємства або повинні бути погашені впродовж дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. Первинними документами з обліку виникнення поточних зобов'язань є акти приймання – передачі; акти прийнятих робіт; акти про приймання матеріалів; рахунки–фактури; податкових накладних; товарно–транспортних накладних.

Одним зі складових поточних зобов'язань є поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, для обліку якої призначено рахунок 61 однойменної назви. Така заборгованість виникає, коли за довгостроковими зобов'язаннями термін оплати становить менше дванадцяти місяців з дати балансу.

До рахунка 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» відкривають наступні субрахунки: 611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті» та 612 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті».

За кредитом рахунку 61 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» відображається та частина довгострокових зобов'язань, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, за дебетом – погашення поточної заборгованості. Аналітичний облік при цьому здійснюється в розрізі кредиторів та видів заборгованості.

Особливим видом зобов'язань є забезпечення, які не мають чітко визначеного терміну та суми погашення на дату балансу. Оцінку забезпечень здійснюють на основі лише попередніх розрахунків. Період нарахування забезпечень зазвичай обмежують дванадцятьма місяцями. Наприкінці року невикористані забезпечення корегують шляхом донарахування [47].

Поточні зобов'язання за розрахунками з внутрішніх розрахунків – заборгованість підприємства пов'язаним сторонам і кредиторська заборгованість з внутрішньовідомчих розрахунків.

Поточні зобов'язання з внутрішніх розрахунків відображають у Балансі за сумою погашення в IV розділі пасиву "Поточні зобов'язання" за рядком "Поточні зобов'язання із внутрішніх розрахунків".

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, з покупцями та замовниками, з різними дебіторами і кредиторами, за податками і платежами, отриманих і виданих векселів, довгострокових і поточних зобов'язань (крім зобов'язань, облік яких ведеться у Журналі 2), відстрочених податкових активів і зобов'язань здійснюється в Журналі 3 та Відомостях аналітичного обліку 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6.

Здійснення записів у регістрах називається обліковою реєстрацією, котра виступає окремим групуванням даних щодо змін кожного виду активів, власного капіталу, зобов'язань протягом звітного періоду.

У П(С)БО 11 «Зобов'язання» виділено підрозділ «Визнання та оцінка зобов'язання», а інформація про види оцінки зобов'язань, в яких випадках вони застосовуються, про критерії визнання зобов'язань, відсутня. Лише в п. 12 зазначено, що

поточні зобов'язання відображаються у балансі за сумою погашення, тобто недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства, але ж не до всіх поточних зобов'язань можна застосувати таке твердження [7].

У П(С)БО 11 «Зобов'язання» виділено підрозділ «Визнання та оцінка зобов'язання», а інформація про види оцінки зобов'язань, в яких випадках вони застосовуються, про критерії визнання зобов'язань, відсутня. Лише в п. 12 зазначено, що поточні зобов'язання відображаються у балансі за сумою погашення, тобто недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка буде сплачена для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства, але ж не до всіх поточних зобов'язань можна застосувати таке твердження.

Порівняння П(С)БО 11 «Зобов'язання» і МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» вказує на те, що ці стандарти мають як спільні, так і відмінні риси:

1. Спільним є використання і відображення у цих стандартах обліку таких термінів як зобов'язання і забезпечення, а також визначення поняття «зобов'язання».

2. Відмінним є те, що:

– П(С)БО 11 розглядає зобов'язання, а МСБО 37 – забезпечення;

– згідно з МСБО 37 забезпечення відображається в балансі в складі короткострокових чи довгострокових зобов'язань, тоді як в Україні взагалі не передбачено поділ забезпечень за часом їх залучення;

У магістерській роботі для автоматизації обліку поточних зобов'язань використано програму «1С:Підприємство 8.3».

Збалансована система показників (ЗСП/ BSC/KPI) – новий інструмент, що націлює підприємство на стратегію довгострокового успіху, оцінює критичні фактори поточні і майбутнього розвитку організації, що організує всю діяльність підприємства згідно з обраною стратегією [48].

Основною метою розроблення системи збалансованих показників, за словами її авторів, було подолання обмежень монетарної управлінської системи, яка панувала у плануванні й звітності компаній наприкінці минулого століття, й не давала можливості достовірно оцінити різновекторні параметри і результати діяльності компанії, забезпечити керівництво компанії інформацією щодо прийняття управлінських рішень.

За допомогою збалансованої системи показників продемонстрував важливість включення складових інтелектуального капіталу до оцінки загальної конкурентоспроможності підприємства. Компанія демонструє низькі показники майже в усіх напрямках, тому виникає потреба в розвитку взаємодії між усіма напрямками діяльності. За допомогою детального аналізу кожної зі складових переконалися в негативному становищі компанії за 2019 рік.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «САНДОРА» ТА ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ЗА 2018-2019 РОКИ

3.1. Організація аналітичної роботи на ТОВ «Сандора»

Ефективність аналітичної роботи на господарських об'єктах великою мірою залежить від її організації, глибини охоплення аналітичною роботою всіх структурних підрозділів, оперативності інформації, її достовірності тощо. Організація аналізу господарсько-фінансової діяльності підприємств визначається розмірами підприємства, рівнем управління, складом та структурою апарату [36].

Без аналізу елементів управління неможливо забезпечити адміністративний персонал необхідною інформаційною базою. При цьому аналіз виступає складовою управлінського обліку в частині розрахункових показників.

Вимоги до внутрішньогосподарського обліку формуються так:

- мінімум поточної інформації (два-три числа щодня про стан справ);
- максимум оперативності в проблемній інформації (дані про негативні, кризові явища);
- виділення відомостей для зовнішнього користувача;
- відомості про конкурентів (щонеділі два-три числа).

Зв'язок з аналізом проявляється в тому, що звітні дані необхідно представляти:

- 1) діалогом (запитання – відповідь);
- 2) графіками;
- 3) аналізом таблиць показників господарської діяльності та роботи бухгалтерського апарату;
- 4) таблицями прогнозних (планових) показників (моделями).

Залежно від цільової установки розрізняють спеціальний і оперативний аналіз. Останній дає надзвичайно цінний матеріал для використання його за ходом господарської діяльності, у порядку оперативного управління виробництвом, ряду поліпшень виробничих процесів, спрямованих на виконання поставлених завдань у галузі кількісних і якісних показників виробництва.

За величиною аналізованого періоду виділяють:

- подекадний, місячний, квартальний, піврічний і річний аналіз;
- техніко-економічний аналіз.

Питання організації аналітичної роботи вимагає чіткого окреслення тих завдань та принципів на яких базується дана діяльність. Це необхідно для більш повного та всебічного розуміння сутності даної роботи.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ.3.Аналіз діяльності ТОВ «Сандора» та поточних зобов'язань за 2018-2019	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		30.12.2020		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		11.01.2021		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		101

Організація як одна з основних функцій менеджменту містить три основні підфункції: організацію господарських процесів; організацію праці та організацію управління. Внаслідок впливу основної функції менеджменту «організація» на підфункцію «економічний аналіз» організація економічного аналізу містить наступні три види діяльності, тобто підфункції організації економічного аналізу, або по відношенню до менеджменту – функції третього порядку:

- організація аналітичного процесу;
- організація праці фахівців, які виконують аналітичну роботу;
- організація управління аналітичною роботою.

Склад, сутність та зв'язок основних підфункцій організації економічного аналізу представлено на рис. 3.1.1.

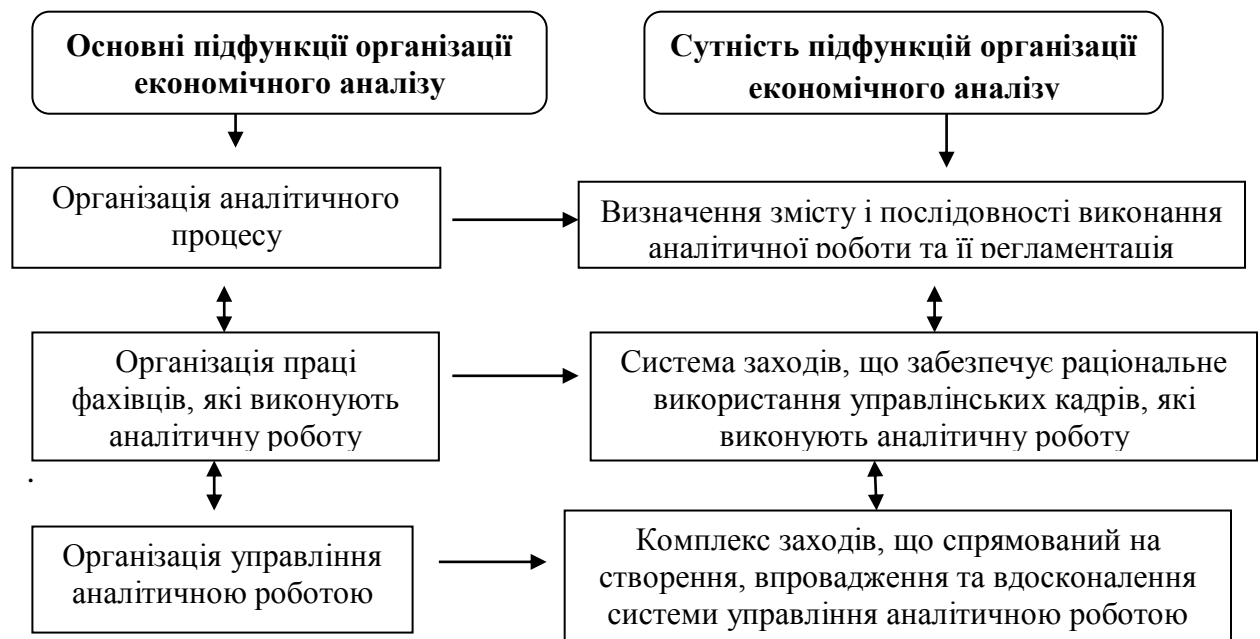

Рис. 3.1.1 Складові елементи підфункції організації економічного аналізу

Організація економічного аналізу у просторі підпорядковується загальним вимогам ланцюгового розташування робочих місць фахівців, які виконують аналітичну роботу, з урахуванням можливостей їхнього територіального зближення. Організація економічного аналізу в часі міститься у визначених конкретних межах початку, тривалості, закінченні виконання аналітичних робіт при їхньому послідовному, паралельному чи послідовно-паралельному виконанні, що вимагає координації аналітичних робіт [25].

Організація аналітичної роботи як процес створення умов для неї має ряд особливостей, які відображено на рис. 3.1.2.

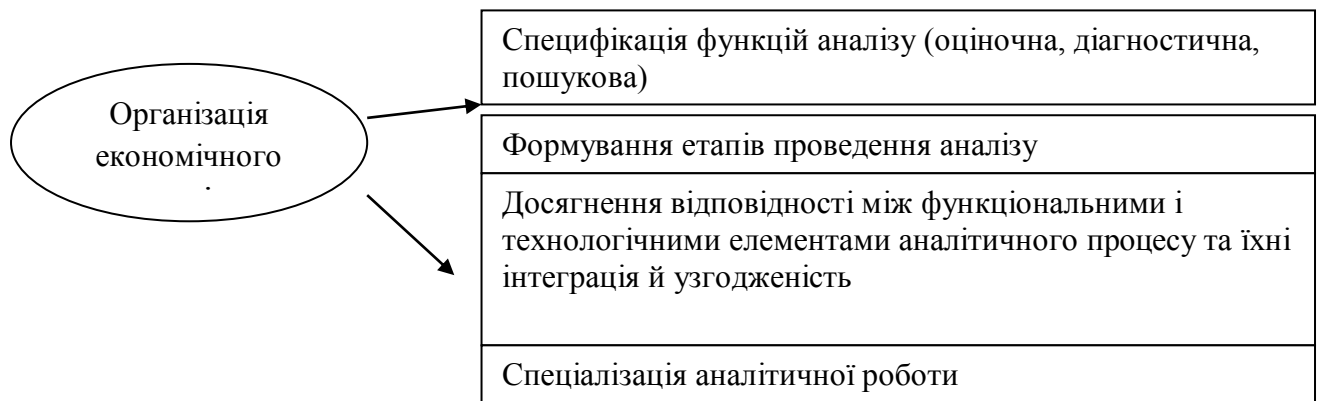

Рис. 3.1.2. Особливості організації економічного аналізу на ТОВ «Сандора»

Процес організації аналітичної роботи включає: визначення методики аналізу; вибір об'єктів, прийомів і відповідальних за виконання; збір і оцінка інформації; обробка інформації та розрахунок показників, побудова аналітичних таблиць і графіків; вибір форм звітності; формулювання висновків та пропозицій для планування, контролю відхилень і прийняття управлінських рішень.

Етапи організації аналітичної роботи зображені на рис. 3.1.3.

Рис. 3.1.3 Організація аналітичної роботи на ТОВ «Сандора»

Виконання завдань економічного аналізу на всіх стадіях виробничо-господарської діяльності підприємства потребує повного охоплення аналітичною роботою всіх служб і дільниць. Тому на підприємстві розподілені обов'язки й відповідальність між структурними підрозділами та окремими спеціалістами (виконавцями), ураховуючи кількість, територіальну цілісність структурних підрозділів і систем управління, структуру виробництва, структуру й технічну оснащеність управлінського апарату, організацію планування та обліку [42].

На ТОВ «Сандора» провідними в організації та здійсненні аналізу виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства і його підрозділів є бухгалтерський і фінансовий відділи. Ці функціональні служби під керівництвом директора по фінансам та директора по виробництву розробляють методи аналізу окремих об'єктів і показників, проводять попередній, оперативний і наступний аналіз діяльності підприємства в цілому і окремих підрозділів, здійснюють контроль за проведенням аналізу іншими відділами підприємства та економічними службами, готують висновки і розробляють заходи для прийняття управлінських рішень за результатами проведеного аналізу.

Розподіл обов'язків між функціональними службами підприємства щодо виконання аналітичних робіт наведено у табл. 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

Розподіл аналітичних робіт на ТОВ «Сандора»

Функціональна служба	Зміст аналітичної роботи
Планово-економічний відділ	Складання плану аналітичної роботи, контроль за його виконанням, методичне забезпечення аналізу, організація й узагальнення результатів аналізу, розробка заходів за результатами аналізу
Бухгалтерська служба	- дослідження основних показників господарської діяльності; - аналіз виконання кошторису на виробництво.
Фінансовий відділ	Аналіз виконання бізнес-плану, аналіз фінансових результатів діяльності та рентабельності підприємства; аналіз виконання плану прибутку і його використання, фінансового стану, платоспроможності підприємства, взаємовідносини з бюджетом, банками
Відділ оплати праці	Оцінка рівня організації праці, виконання заходів щодо підвищення її рівня, забезпеченість підприємства персоналом за категоріями і професіями, рівень продуктивності праці, використання фонду робочого часу та фонду заробітної плати
Виробничий відділ	Виконання плану випуску продукції, ритмічність роботи, запровадження нової техніки та технології, тривалість технологічного циклу, контроль за своєчасністю та якістю матеріально-технічного забезпечення виробництва, загальний технічний і організаційний рівень виробництва
Відділ збуту	Виконання договірних зобов'язань і планів поставок продукції за обсягом, якістю, терміном, номенклатурою, стан складських запасів і збереження готової продукції
Відділ управління якістю	Якість сировини і готової продукції, брак і втрати від браку, рекламації покупців, підвищення якості продукції, дотримання технологічної дисципліни
Інженерно-технічна служба	Стан експлуатації машин та устаткування, виконання графіків ремонту і модернізації устаткування, якість і собівартість ремонту, повнота використання устаткування і виробничих потужностей, раціональність споживання енергоресурсів

Організація аналітичної роботи та методика розрахунку показників аналізу наводиться у відповідному для того документі (рекомендаціях, порядок розрахунку тощо) та внутрішньому документі підприємства – Положенні про організацію аналітичної роботи, яке дозволяє відобразити особливості аналізу кожного господарського суб'єкта. У додатках до Положення подається перелік аналітичних показників, які необхідно розраховувати за місяць, квартал і рік [31].

Результати аналізу представляють у визначеній підприємством звітності, у внутрішньому звіті «Розрахунок аналітичних показників за центрами відповідальності». Звіт узагальнює показники аналізу, служить основою для прийняття управлінських рішень та формування загальної картини про виробничо-господарську діяльність підприємства. В практичній діяльності підприємства використовують внутрішній плановий документ «План-графік проведення аналітичної роботи», який встановлювати періодичність та виконавців за кожним напрямом аналізу.

3.2. Теоретичні основи та практичний економічний аналіз поточних зобов'язань за 2018-2019 роки

Позикові кошти, до яких відносяться й поточні зобов'язання, являють собою правові і господарські зобов'язання підприємства перед третіми особами. Величина позикових коштів характеризує можливі майбутні вилучення коштів підприємства, пов'язані з раніше прийнятими зобов'язаннями.

При аналізі поточних зобов'язань зіставляються окремі розділи пасиву в порівнянні з базовим періодом, а також проходить формування системи показників, які кількісно характеризували б динаміку якості активу та пасиву [29].

При аналізі поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» буде застосовуватись горизонтальний і вертикальний етапи. Горизонтальний аналіз визначає абсолютні показники зміни величини різних статей балансу за певний період. Вертикальний аналіз передбачає обчислення питомої ваги окремих статей у підсумку балансу, тобто визначення структури пасивів на певну дату.

У літературних джерелах методика аналізу поточних зобов'язань розглядається у складі методики проведення аналізу господарської діяльності підприємства. Узагальнення наукового досвіду дало змогу розробити методику аналізу поточних зобов'язань, основним завданням якої є встановлення платоспроможності підприємства з метою уникнення його банкрутства.

Сутність запропонованої методики полягає у вивченні структури поточних зобов'язань, їх оборотності, визначенні ступеня платоспроможності та ліквідності підприємства, які розраховують на основі даних фінансової звітності, а також у здійсненні розрахунку граничної суми поточних зобов'язань під впливом таких чинників як доходи, витрати діяльності, оборотні активи підприємства [39].

Алгоритм проведення аналізу поточних зобов'язань з метою встановлення платоспроможності підприємства та запобігання його банкрутству наведено на рис. 3.2.1.

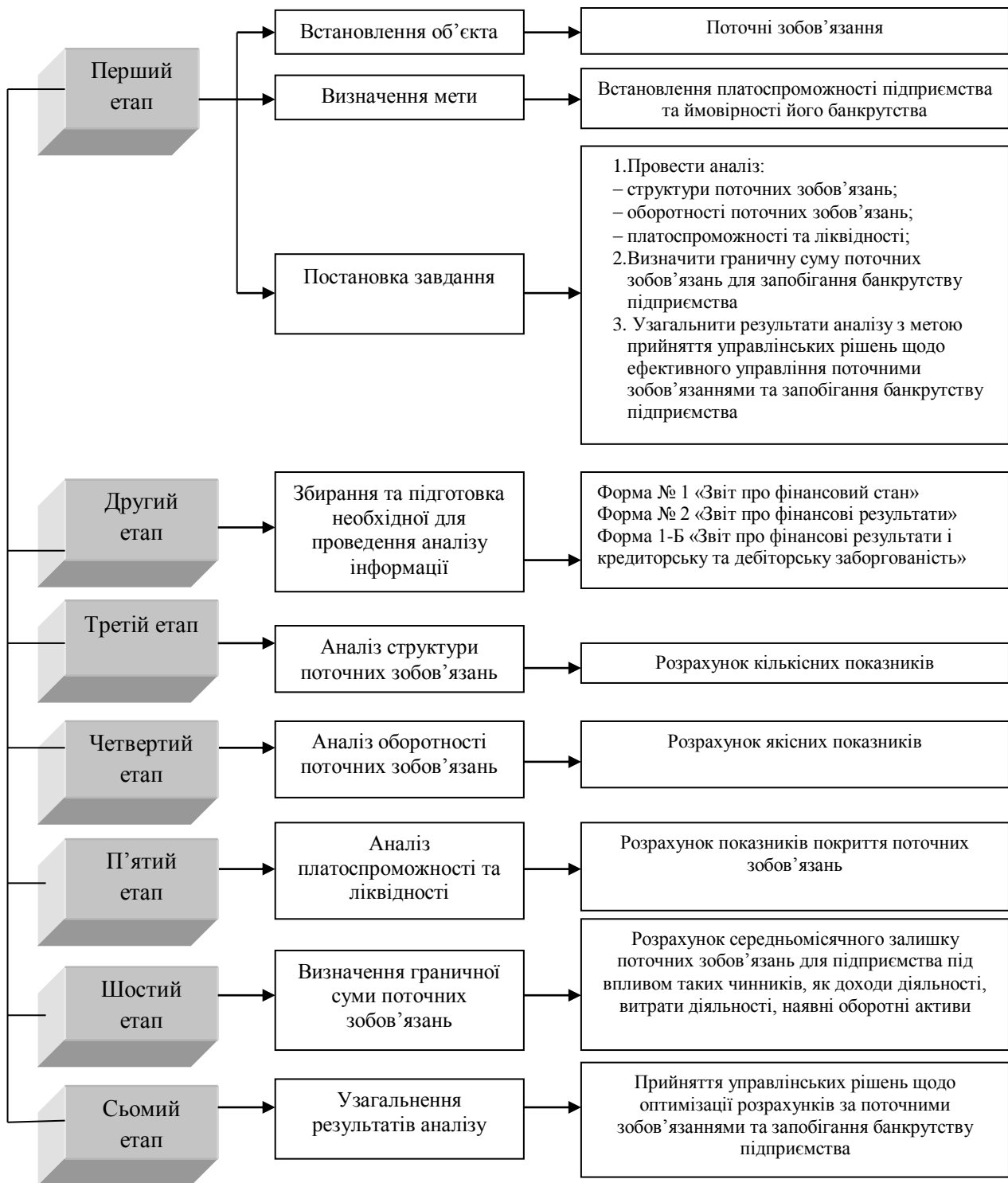

Рис. 3.2.1. Алгоритм проведення аналізу поточних зобов'язань

У реальних умовах ринку підприємство не може використовувати тільки власний капітал, навіть попри те, що він дає підприємству найвищу фінансову стійкість. Підприємство, що використовує позиковий капітал, має вищий фінансовий потенціал свого розвитку за рахунок формування додаткового обсягу активів та можливості приросту фінансової рентабельності діяльності. Водночас підприємство значною мірою підвищує рівень фінансового ризику та загрози банкрутства внаслідок збільшення питомої ваги позикових коштів у загальній сумі капіталу.

Проведемо структурний аналіз капіталу підприємства. Його метою є вивчення структури і динаміки засобів підприємства і джерел їх формування, щоб ознайомити з фінансовим станом загалом.

Структурний аналіз має попередній характер, оскільки в результаті його проведення ще не можна дати кінцеву оцінку якості фінансового стану, для одержання якої необхідним є розрахунок спеціальних показників [19].

Детальний аналіз структури пасивів та її зміни проводять за допомогою наведеної нижче табл. 3.2.1. окремо за кожним збільшеним видом пасивів. У результаті аналізу визначають статті пасиву, за якими відбулося найбільше зростання загальної величини джерел засобів.

Таблиця 3.2.1

Макет таблиці аналізу динаміки та структури капіталу

№ п/п	Джерело капіталу	Наявність капіталу, тис. грн.		Абс. відх., +/-	Темп зміни, %	Структура капіталу, %		Відхилення структури
		На поч. періоду	На кін. періоду			На поч. періоду	На кін. періоду	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Власний капітал	Ф. №1, Р. 1495 Гр 3	Ф. №1, Р. 1495 Гр 4	1D-1C	1D/1C *100	1C/3C *100	1D/3CD *100	1H-1G
2	Позиковий капітал	Ф. №1, Р.1595+ Р.1696 Гр 3	Ф. №1, Р.1595+ Р.1696 Гр 4	2D-2C	2D/2C *100	2C/3C *100	2D/3D *100	2H-2G
	2.1 Довгострокові зобов'язання	Ф. №1, Р. 1500 - 1595 Гр 3	Ф. №1, Р. 1500 - 1595 Гр 4	2.1D- 2.1C	2.1D/ 2.1C *100	2.1C/3C *100	2.1D/3D *100	2.1H-2.1G
	2.2. Поточні зобов'язання	Ф. №1, Рядки 1600 - 1690 Гр 3	Ф. №1, Рядки 1600 - 1690 Гр 3	2.2D- 2.2C	2.2D/ 2.2C *100	2.2C/3C *100	2.2D/3D *100	2.2H-2.2G
3	Всього	Ф. №1, Р. 1900 Гр. 3 або $\Sigma 1C+2C$	Ф. №1, Р. 1900 Гр. 4 або $\Sigma 1D+2D$	3D-3C	3D/3C *100	100	100	-

Аналіз структури активу і пасиву ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки проведено у табл. 3.2.2.

Аналізу динаміки та структури капіталу ТОВ «Сандора» за 2019 рік

№ п/п	Джерело капіталу	Наявність капіталу, тис. грн.		Абс. відх., +/-	Темп зміни, %	Структура капіталу, %		Відхилення структури
		01 січня 2019 року	31 грудня 2019 року			01 січня 2019 року	31 грудня 2019 року	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Власний капітал	-1260040	-400524	859516	31,79	-32,11	-7,9	24,21
2	Позиковий капітал (в розрізі статей Балансу)	5184722	5471959	287237	31,79	132,11	107,9	-24,21
	2.1 Довгострокові зобов'язання	2769745	2394133	-375612	86,44	70,57	47,21	-23,36
	2.2. Поточні зобов'язання	2414977	3077826	662849	31,79	61,53	60,69	-0,84
3	Всього	3924682	5071435	1146753	129,22	100	100	-

При аналізі пасиву можна сказати, що в 2019 році обсяг власного капіталу зазнав значних змін - збільшився на 859 516 тис. грн.

Поточні зобов'язання за період збільшилися на 662 849 тис. грн. та займають 60,69% у структурі капіталу, що на 0,84 пункти менше за попередній рік.

Одним із джерел коштів в господарському обороті ТОВ «Сандора» є поточні зобов'язання. Вони виникають при розрахунках з постачальниками, підрядчиками, працівниками, бюджетом, органами соціального страхування, іншими кредиторами.

Внаслідок браку оборотних коштів затримується виконання платежів різним організаціям і особам. Ось чому кредиторська заборгованість часто призводить до напруженого фінансового стану.

Велике значення має своєчасна сплата кредиторської заборгованості, адже затримка платежів може спричинити фінансове ускладнення підприємств – кредиторів і негативно відбитись на їх виробничо-господарській діяльності. Значні розміри кредиторської заборгованості [22].

Значні розміри кредиторської заборгованості призводять до самовільного перерозподілу оборотних коштів між підприємствами. За несвоєчасні розрахунки по поточних зобов'язанням підприємство може сплачувати штрафи.

Макет аналізу структури та динаміки поточних зобов'язань наведено в табл. 3.2.3.

Макет аналізу структури та динаміки поточних зобов'язань (в тис. грн.)

№ п/п	Показник	Наявність, тис. грн.		Абс. відх +/-	Темп зміни, %	Структура, %		Відхилення структури
		На поч. періоду	На кін. періоду			На поч. періоду	На кін. періоду	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Короткострокові кредити банків	Ф. №1, Р. 1600 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1600 Гр. 4	1D-1C	1D/1C *100	1C/10C *100	1D/10D *100	1H-1G
2	КЗ за довгостроковими зобов'язаннями	Ф. №1, Р. 1610 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1610 Гр. 4	2D-2C	2D/2C *100	2C/10C *100	2D/10D *100	2H-2G
3	КЗ за товари, роботи, послуги	Ф. №1, Р. 1615 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1610 Гр. 4	3D-3C	3D/3C *100	3C/10C *100	3D/10D *100	3H-3G
4	КЗ за авансами одержаними	Ф. №1, Р. 1635 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1635 Гр. 4	4D-4C	4D/4C *100	4C/10C *100	4D/10D *100	4H-4G
5	КЗ за розрахунками з бюджетом	Ф. №1, Р. 1620 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1620 Гр. 4	5D-5C	5D/5C *100	5C/10C *100	5D/10D *100	5H-5G
6	КЗ за розрахунками зі страхування	Ф. №1, Р. 1625 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1625 Гр. 4	6D-6C	6D/6C *100	6C/10C *100	6D/10D *100	6H-6G
7	КЗ за розрахунками з оплати праці	Ф. №1, Р. 1630 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1630 Гр. 4	7D-7C	7D/7C *100	7C/10C *100	7D/10D *100	7H-7G
8	Інші поточні зобов'язання	Ф. №1, Р. 1690 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1690 Гр. 4	8D-8C	8D/8C *100	8C/10C *100	8D/10D *100	8H-8G
9	Поточні забезпечення	Ф. №1, Р. 1660 Гр. 3	Ф. №1, Р. 1660 Гр. 4	9D-9C	9D/9C *100	9C/10C *100	9D/10D *100	9H-9G
10	Всього	Ф. №1, Р. 1495 Гр. 3 або $\sum 1C+...+9C$	Ф. №1, Р. 1495 Гр. 4 або $\sum 1D+...+9D$	10D-10C	10D/10C *100	100	100	-

ТОВ «Сандора» проводить всі розрахунки, включаючи відрахування в бюджет і виплату заробітної плати, в календарній черговості надходження розрахункових документів.

При аналізі кредиторської заборгованості вивчаються дані балансу, визначається ступінь збільшення або зменшення її протягом звітного періоду. За відомостями, одержаними на підприємстві, перевіряють, коли виникла кожна сума заборгованості.

Структурно-динамічний аналіз поточних зобов'язань проведено в табл. 3.2.4.

Структурно-динамічний аналіз поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» в 2019 році (в тис. грн.)

№ п/ п	Показник	Наявність, тис. грн.		Абс. відх +/-	Темп зміни, %	Структура, %		Відхилення струк-тури
		01 січня 2019 року	31 грудня 2019 року			01 січня 2019 року	31 грудня 2019 року	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	Короткострокові кредити банків	0	294300	294300	-	0	9,56	9,56
2	КЗ за довгостроковими зобов'язаннями	78229	56899	-21330	72,73	3,24	1,85	-1,39
3	КЗ за товари, роботи, послуги	1887409	2134999	247590	113,12	78,15	69,37	-8,79
4	КЗ за авансами одержаними	3552	5852	2300	164,75	0,15	0,19	0,04
5	КЗ за розрахунками з бюджетом	7388	70971	63583	960,63	0,31	2,31	2,00
6	КЗ за розрахунками зі страхування	4776	7211	2435	150,98	0,20	0,23	0,04
7	КЗ за розрахунками з оплати праці	23243	32486	9243	139,77	0,96	1,06	0,09
8	Інші поточні зобов'язання	354024	413476	59452	116,79	14,66	13,43	-1,23
9	Поточні забезпечення	56356	61632	5276	109,36	2,33	2,00	-0,33
10	Всього	2414977	3077826	662849	127,45	100	100	-

Провівши структурно-динамічний аналіз зобов'язань ТОВ «Сандора», можна зробити наступні висновки: поточні зобов'язання у 2019 році зросли на 662 849 тис. грн. або на 27,45%.

В абсолютних показниках найбільших змін зазнали короткострокові кредити банків - 294 300 тис. грн., на початок року дана заборгованість була відсутня у підприємства - це свідчить про залучення додаткових коштів із банку та збільшення фінансових витрат.

Значно зросла заборгованість перед бюджетом (в 9,6 разів), заборгованість за авансами одержаними (на 64,75%), розрахунки зі страхування (50,98%) та розрахунки з оплати праці (39,77%). Зменшилась лише кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями на 27,27%.

Структура поточних зобов'язань майже не змінюється, окрім того що з'явилися у підприємства короткострокові кредити (займають на кінець року 9,56% структури), та

зменшилась питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги на 8,79% (фактичний ріст заборгованості на 247 590 тис. грн.).

Схематично структура поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» зображена у вигляді діаграми на рис 3.2.2.

рис. 3.2.2 Структура поточних зобов'язань ТОВ «Сандора»

При аналізі заборгованості дослідимо динаміку коефіцієнта оборотності поточних зобов'язань в табл. 3.2.5., який розраховується за формулою (3.1):

$$\text{Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань} = \frac{\text{Собівартість реалізованої продукції}}{\text{Середньорічні поточні зобов'язання}} \quad (3.1)$$

Таблиця 3.2.5

Динамічний аналіз коефіцієнта оборотності поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» в 2018-2019 рр

Показник	Роки		Відхилення	
	2018 р	2019 р	+,-	%
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	7196337	7239933	43596	100,61
Середньорічна кредиторська заборгованість, тис. грн.	2229370	2746402	517032	123,19
Коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань	3,23	2,64	-0,59	81,67

Як видно з табл. 3.4.5 коефіцієнт оборотності поточних зобов'язань зменшився на 0,59 або на 18,33%. Це оцінюється негативно, оскільки збільшується середня кількість днів, протягом яких підприємство сплачує рахунки кредиторів.

В 2018 році цей термін був: $360/3,23=112$ днів;

В 2019 році – $360/2,64=136$ днів.

На рис. 3.2.3 зобразимо динаміку коефіцієнта оборотності поточних зобов'язань.

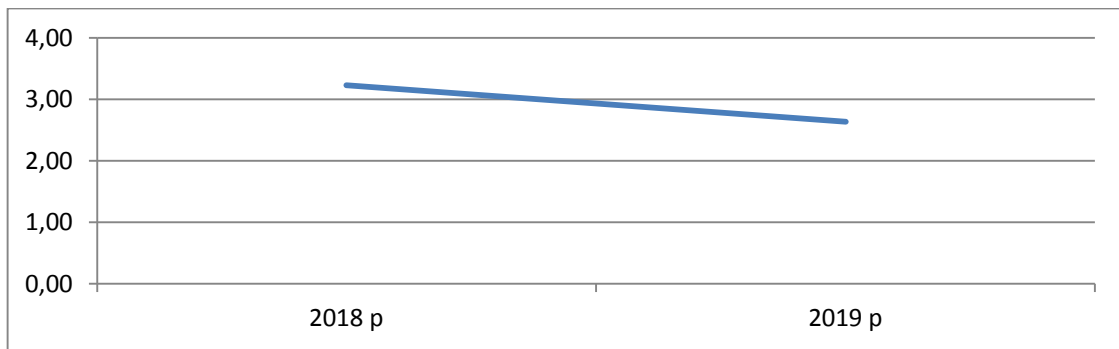

рис. 3.2.3 Динаміка коефіцієнта оборотності поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки

3.3. Опис і застосування інформаційних технологій економічного аналізу поточних зобов'язань

Електронні таблиці призначені для обробки інформації нетекстового характеру. Здебільшого це певним чином організована числова інформація. Основною особливістю електронних таблиць є використання формул і можливість автоматичного перерахунку таблиць у разі зміни даних у таблиці, якщо ці дані використовуються у формулах.

Табличний процесор – це універсальний засіб для автоматизації розрахунків під час роботи з табличними даними.

За допомогою електронних таблиць можна створювати таблиці практично будь-якої складності, переглядати та редагувати записані в них дані, виконувати розрахунки, зберігати таблиці, друкувати дані з таблиці та інше [46].

Microsoft Excel – це засіб для роботи з електронними таблицями, що містить зручний апарат для обробки даних у вигляді великого набору функцій, аналізу даних інструменти для опрацювання тексту, створення ділової графіки, роботи з базами даних та інше.

1.2 Ключові переваги редактора MS Excel

1. Ефективний аналіз обробки даних:

- в електронних таблицях є можливість швидкого оброблення великих масивів даних і одержання результату в зручному вигляді;
- є механізм автокорекції формул, що автоматично розпізнає та виправляє типові помилки під час введення формул;
- проведення різних обчислень з використанням функцій і формул;
- статистичний аналіз даних;
- дослідження впливу різних факторів на дані;
- розв'язання задач оптимізації.

2. Багаті засоби форматування та відтворення даних.

3. Наочний друк електронних таблиць.

4. Спільне використання даних і робота над документами.

Можливості електронних таблиць MS Excel:

1. Довідка і помічник для роботи з електронною таблицею.
2. Зручність введення формул
3. Перегляд макета сторінки.
4. Вибір типу даних у комірці.
5. В електронних таблицях є засоби гіперпосилання.
6. Відкриття з URL.
7. Excel працює з документами HTML.
8. Графічна обробка інформації.
9. Інтеграція в пакети MS Office.

Основними поняттями в Excel є робочий аркуш та робоча книга.

Робочий аркуш – це основний тип документа, що використовується в Excel для збереження та маніпулювання даними.

Робочий аркуш складається із стовпців (максимальна кількість 255) та рядків (максимальна кількість 65535). Перетин одного рядка та стовпця визначає комірку. Активною називається комірка, на якій розмішений курсор. Вона виділяється рамкою. Робочі аркуші утворюють робочу книгу. Робоча книга– сукупність робочих листів, об'єднаних спільним іменем.

Кожна комірка листа визначається своїм положенням на листі і має свою адресу, яка складається з номера рядка та стовпця. Наприклад комірка, що знаходиться на перетині стовпця В та рядка 3, має назву В3.

Однак існує ще один спосіб адресації комірок – так звана R1C1–адресація, коли рядки і стовпці нумеруються цифрами (R-row–рядок, C-column–стовпчик). У цьому разі комірка, розглянута в попередньому прикладі, буде мати адресу R2C3. Для того щоб адресація була в такому вигляді, необхідно скористатися меню: «Сервіс» → «Параметри» та на вкладці «Общие» ввімкнути перемикач «Стиль ссылок R1C1». Після цього Excel автоматично перетворить усі адреси, які використовуються у формулах робочої книги, на адреси в стилі R1C1.

Для того щоб ввести дані в комірку, цю комірку необхідно виділити. Для цього достатньо натиснути один раз лівою клавішею миші всередині комірки. Також можна вказати адресу в рядку формул у покажчик для переходу комірки, розміщений у лівій верхній частині вікна під панеллю інструментів «Стандартная» та «Форматирование».

У комірку можуть бути введені дані двох типів значення або формули. Значення можуть бути одного з таких типів: число, дата, текстовий рядок.

На рис. 3.3.1 можна побачити рознесену табличку по структурно-динамічному аналізу поточних зобов'язань ТОВ «Сандора», представлені як цифрові значення та і текст.

Структурно-динамічний аналіз поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» в 2019 році (в тис. грн.)									
№ п/п	Показник	Наявність, грн.		Абс. відх +/-	Темп зміни, %	Структура, %		Відхилення структурні	
		На поч. періоду	На кін. періоду			На поч. періоду	На кін. періоду		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	
1	1. Короткострокові кредити банків	0	294300	294300	-	0,00	9,56	9,56	
2	2.КЗ за довгостроковими зобов'язаннями	78229	56899	-21330	72,73	3,24	1,85	-1,39	
3	3.КЗ за товари, роботи, послуги	1887409	2134999	247590	113,12	78,15	69,37	-8,79	
4	4.КЗ за авансами одержаними	3552	5852	2300	164,75	0,15	0,19	0,04	
5	5.КЗ за розрахунками з бюджетом	7388	70971	63583	960,63	0,31	2,31	2,00	
6	6.КЗ за розрахунками зі страхування	4776	7211	2435	150,98	0,20	0,23	0,04	
7	7.КЗ за розрахунками з оплати праці	23243	32486	9243	139,77	0,96	1,06	0,09	
8	8 Інші поточні зобов'язання	354024	413476	59452	116,79	14,66	13,43	-1,23	
9	9.Поточні забезпечення	56356	61632	5276	109,36	2,33	2,00	-0,33	
	Всього	2414977	3077826	662849	127,45	100,00	100,00	-	

Рис. 3.3.1. Структурно динамічний аналіз поточних зобов'язань

Для введення чисел із клавіатури можна користуватися цифрами від 0 до 9, знаками «+» (для додатних чисел) або «-» (для від'ємних чисел), знаком «/» для введення дробових чисел, символами «кома» або «крапка» (залежно від налаштувань) комп'ютера для розділення цілої та дійсної частини числа. Кожне число характеризується своїм значенням та зображенням (представленням у комірці), яке залежить від формату комірки. Після введення числа необхідно натиснути клавішу Enter або виділити іншу комірку [24].

Після того як рознесені дані, необхідно прописати формули для розрахунку показників:

1. Для абсолютного відхилення: комірка E18=D18-C18 – буде розраховане відхилення короткострокових кредитів банків за 2019 рік.
2. Для темпу зміни: F18=D18/C18*100% - розрахунок відсоткове збільшення/зменшення короткострокових кредитів в порівнянні з попереднім періодом.
3. Показник % у загальній структурі: H18=D18/D27*100% - показує який відсоток займають короткострокові кредити в загальній сумі поточних зобов'язань.

Аналогічно даним формулам будуть розраховані й наступні показники. Необхідно або вручну прописати формули для розрахунку, або копіювати комірку E18, F18, H18 та вставити формулу для розрахунку інших складових поточних зобов'язань.

Далі необхідно перевірити правильність написання даних формул. Для цього відкриваємо вкладку «ФОРМУЛА», у вікні «Зависимости формул» проставляємо оставити позначку «Показать формулы» (рис. 3.3.2).

№ п/п	Показник	Нааявність, тис. грн.		Абс. відх +/-	Темп зміни, %	Структура, %		Відхилення струк-тури
		На поч. періоду	На кін. періоду			На поч. періоду	На кін. періоду	
A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	1. Короткострокові кредити банків	0	294300	=E18-D18	-	0	=E18/\$E\$27*100	=I18-H18
2	2.КЗ за довгостроковими зобов'язаннями	78229	56899	=E19-D19	=E19/D19*100	=D19/\$D\$27*100	=E19/\$E\$27*100	=I19-H19
3	3.КЗ за товари, роботи, послуги	1887409	2134999	=E20-D20	=E20/D20*100	=D20/\$D\$27*100	=E20/\$E\$27*100	=I20-H20
4	4.КЗ за авансами одержаними	3552	5852	=E21-D21	=E21/D21*100	=D21/\$D\$27*100	=E21/\$E\$27*100	=I21-H21
5	5.КЗ за розрахунками з бюджетом	7388	70971	=E22-D22	=E22/D22*100	=D22/\$D\$27*100	=E22/\$E\$27*100	=I22-H22
6	6.КЗ за розрахунками зі страхування	4776	7211	=E23-D23	=E23/D23*100	=D23/\$D\$27*100	=E23/\$E\$27*100	=I23-H23
7	7.КЗ за розрахунками з оплати праці	23243	32486	=E24-D24	=E24/D24*100	=D24/\$D\$27*100	=E24/\$E\$27*100	=I24-H24
8	8 Інші поточні зобов'язання	354024	413476	=E25-D25	=E25/D25*100	=D25/\$D\$27*100	=E25/\$E\$27*100	=I25-H25
9	9.Поточні забезпечення	56356	61632	=E26-D26	=E26/D26*100	=D26/\$D\$27*100	=E26/\$E\$27*100	=I26-H26
9	Всього	=СУММ(D18:D26)	=СУММ(E18:E26)	=E27-D27	=E27/D27*100	=D27/\$D\$27*100	=E27/\$E\$27*100	-

Рис. 3.3.2. Відображення формул в текстовому редакторі

Електронна таблиця Excel має потужний засіб для побудови діаграм різних типів. Таку форму використовують для ілюстрації функціональної залежності однієї величини від іншої або для порівняння двох і більше величин, а також з метою виявлення тенденції зміни якого-небудь параметра в часі, відображення відсоткового вмісту ряду компонентів у деякому об'єкті.

Більшість діаграм упорядковують дані щодо вертикальної осі (осі y) та горизонтальної (осі x) осей. Ці осі аналогічні рядкам і стовпчикам.

Як на робочому листі дані розміщуються по рядках і стовпчиках, так і на діаграмі вони орієнтуються по горизонтальній та вертикальній осям.

В даному аналізі використовувалась кругова діаграма - показує не стільки абсолютну величину кожного елемента ряду даних, скільки його внесок у загальну суму.

На круговій діаграмі може бути представлений тільки один ряд даних (рис. 3.3.3).

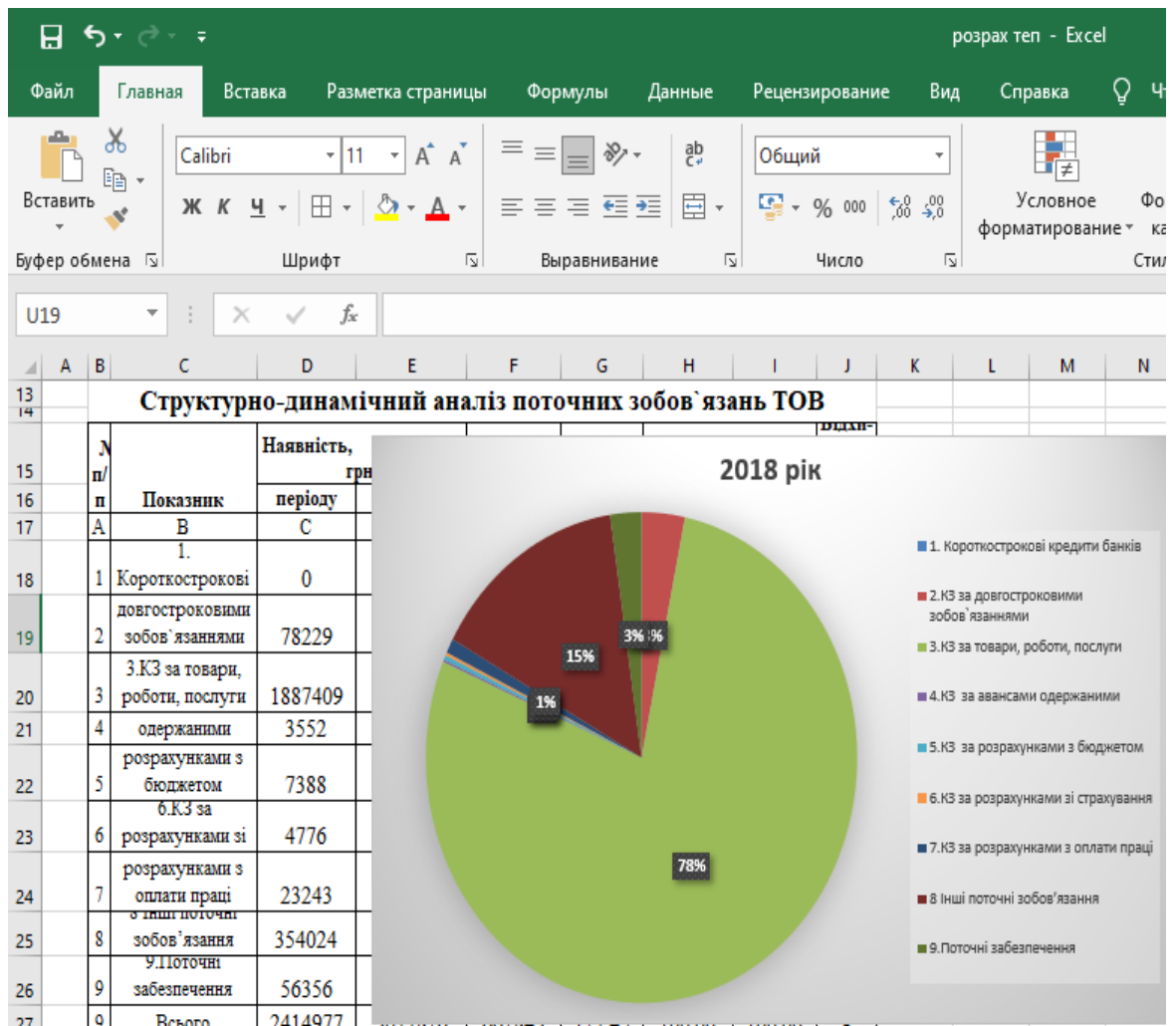

Рис. 3.3.3 Структура поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» у вигляді діаграми

Для побудови діаграми використовувався «Мастер діаграмм»: потрібно виділити на робочому листі комірки, дані яких необхідно представити на діаграмі.

Виділений діапазон повинен містити комірки з назвами рядків і стовпців, які пізніше будуть використані як мітки осей і в легенді діаграми.

При створенні діаграми можна використати дані, розміщені в несуміжних комірках.

Для виділення таких комірок потрібно виділяти їх по черзі, утримуючи натиснутою клавішу Ctrl.

Після виділення таблиці натискають кнопку «Мастер діаграмм» на панелі інструментів або користуються меню «Вставка – Діаграма».

Також необхідно заповнити назву діаграми в легенді.

Отже, електронна таблиця Microsoft Excel має потужні засоби для автоматичного обчислення підсумкових даних, створення діаграм та графіків.

Також Excel використовується для розв'язання прикладних задач: підбору параметра, пошуку розв'язання, прогнозування.

Висновки за розділом 3

Ефективність аналітичної роботи на господарських об'єктах великою мірою залежить від її організації, глибини охоплення аналітичною роботою всіх структурних підрозділів, оперативності інформації, її достовірності.

Організація економічного аналізу у просторі підпорядковується загальним вимогам ланцюгового розташування робочих місць фахівців, які виконують аналітичну роботу, з урахуванням можливостей їхнього територіального зближення.

На ТОВ «Сандора» провідними в організації та здійсненні аналізу виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємства і його підрозділів є бухгалтерський і фінансовий відділи. Результати аналізу представляють у визначеній підприємством звітності, у внутрішньому звіті «Розрахунок аналітичних показників за центрами відповідальності». Звіт узагальнює показники аналізу, служить основою для прийняття управлінських рішень та формування загальної картини про виробничо-господарську діяльність підприємства. В практичній діяльності підприємства використовують внутрішній плановий документ «План-графік проведення аналітичної роботи», який встановлювати періодичність та виконавців за кожним напрямом аналізу.

При аналізі поточних зобов'язань зіставляються окремі розділи пасиву в порівнянні з базовим періодом, а також проходить формування системи показників, які кількісно характеризували б динаміку якості активу та пасиву.

При аналізі поточних зобов'язань ТОВ «Сандора» буде застосовуватись горизонтальний і вертикальний етапи. Горизонтальний аналіз визначає абсолютні показники зміни величини різних статей балансу за певний період. Вертикальний аналіз передбачає обчислення питомої ваги окремих статей у підсумку балансу, тобто визначення структури пасивів на певну дату.

Одним із джерел коштів в господарському обороті ТОВ «Сандора» є поточні зобов'язання. Вони виникають при розрахунках з постачальниками, підрядчиками, працівниками, бюджетом, органами соціального страхування, іншими кредиторами.

Поточні зобов'язання за період збільшилися на 662 849 тис. грн. та займають 60,69% у структурі капіталу, що на 0,84 пункти менше за попередній рік.

ТОВ «Сандора» проводить всі розрахунки, включаючи відрахування в бюджет і виплату заробітної плати, в календарній черговості надходження розрахункових документів.

На ТОВ «Сандора» значно зросла заборгованість перед бюджетом (в 9,6 разів), заборгованість за авансами одержаними (на 64,75%), розрахунки зі страхування (50,98%) та розрахунки з оплати праці (39,77%). Зменшилась лише кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями на 27,27%.

Структура поточних зобов'язань майже не змінюється, окрім того що з'явилися у підприємства короткострокові кредити (займають на кінець року 9,56% структури), та зменшилась питома вага кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги на 8,79% (фактичний ріст заборгованості на 247 590 тис. грн.).

Розділ 4. АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВ «САНДОРА» ТА КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

4.1. Експрес-аудит фінансової звітності ТОВ «Сандора» за 2019 рік

Відносини між підприємствами в умовах ринку обумовлюють необхідність оперативного отримання інформації про фінансовий стан партнерів (контрагентів). Виникає потреба в експрес-аудиті інформаційних даних, що використовуються для оцінки фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності (його балансу).

Експрес-аудит балансу та фінансових результатів проводиться для зменшення обсягу і скорочення строків аудиту спочатку. На підставі нього далі проводиться поглиблене вивчення проблемних статей балансу та фінансових показників і факторів, що на них впливають [37].

Експрес-аудит може бути не менш ефективним, ніж повна аудиторська перевірка, включаючи комплексний аудит і податковий аудит, і дає підприємству можливість в стислі терміни і з мінімальними фінансовими витратами:

- ефективно оцінити проблемні ділянки в правовій, податковій та бухгалтерській сферах діяльності підприємства;

- своєчасно виявити і оцінити існуючі податкові ризики при перевірках податковою інспекцією у вигляді донарахувань податків, зборів та ЄСВ, штрафів і фінансових санкцій при податкових перевірках;

- оперативно отримати достовірну інформацію про реальний стан справ на підприємстві, дотримання чинного законодавства (з готівкового обігу, із зовнішньоекономічної діяльності, патентуванню і ліцензуванню, з РРО, трудового та ін.);

- за короткий час отримати рекомендації щодо виправлення та усунення виявлених помилок і порушень і уникнути штрафів і кримінальної відповідальності за несплату податків і зборів;

- надати допомогу головному бухгалтеру та бухгалтерії підприємства.

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Розділ 4. Аудит фінансової звітності ТОВ «Сандора» та контрольне забезпечення поточних зобов'язань	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		19.01.2021		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		21.01.2021		
Консультант	Беренда Н.І.		21.01.2021		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		118

Підґрунтям для проведення експрес-аудиту фінансової звітності є використання сучасних методів і прийомів згідно з організаційно-технологічними характеристиками об'єкта дослідження, перевірки матеріалів інвентаризації активів, капіталу і зобов'язань, підготовчої роботи до складання звітності, дебіторсько-кредиторської заборгованості, особливо нарахування своєчасної сплати податків до бюджету, контроль оцінки показників звітності: активів, капіталу і зобов'язань, аудит правил складання звітності, камеральна перевірка відповідності реквізитів усіх форм звітності, проведення оперативного аналізу в динаміці показників фінансового стану підприємств, установ.

Сутність методики експрес-аудиту балансу полягає у швидкому (оперативному) підтвердженні достовірності відображених у Балансі (Звіті про фінансовий стан) даних про фінансово-господарські операції. Для цього повинна бути проведена глибока аудиторська перевірка первинних документів та іншої інформації, що характеризує фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, стан бухгалтерського обліку, його повноту, відповідність чинному законодавству та встановленим нормативно-правовим актам [39].

Однак така перевірка займає багато часу, тому при необхідності можна рекомендувати проводити експрес-аудит балансу такими прийомами:

1. Перевірка матеріалів інвентаризації майна, коштів і зобов'язань, виробленої до складання річного бухгалтерського звіту відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. №419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» з подальшими змінами та Положення про інвентаризацію та зобов'язань основних, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02 вересня 2014 р. № 8799.

Потім перевіряється вся первинна документація з інвентаризації (описи, акти, порівняльні відомості), в яких повинні бути приведені дані бухгалтерського обліку та фактичні (виявлені під час інвентаризації) дані про наявність товарно-матеріальних цінностей, основних засобів в натуральному і вартісному вираженні.

Наявність грошей в касі та цінних паперів на 1 січня наступного за звітним року має бути підтверджено актом перевірки, складеним комісією. Залишки коштів на розрахунковому, валютному та інших рахунках в установах банків підтверджуються виписками з цих рахунків. Суми за розрахунками з установами банків, фінансовими і податковими органами, а також з дебіторами і кредиторами повинні бути взаємно узгоджені і результати підтверджено актами (крім розрахунків з установами банків). До акта інвентаризації розрахунків повинна бути додана довідка про дебіторську та кредиторську заборгованість, щодо якої термін позовної давності минув, із зазначенням осіб, винних у закінченні термінів позовної давності дебіторської заборгованості, а також найменування та адреси дебіторів і кредиторів, суми, причини та дати виникнення заборгованості [28].

Необхідно перевірити також, розглянуто чи і затверджений керівником підприємства в п'ятиденний термін протокол інвентаризаційної комісії і чи правильно відображені затверджені результати інвентаризації в бухгалтерському обліку підприємства не пізніше грудня звітного року. У пояснювальній записці до річного

бухгалтерського звіту мають бути наведені відомості про результати проведених у звітному році інвентаризацій у відомості.

2. Перевірка правил складання балансу, звірення даних головної книги з даними журналів-ордерів, а балансу - з головною книгою; перевірка правильності арифметичних підрахунків при визначенні окремих показників (статей балансу) і підсумку балансу.

3. Перевірка узгодженості показників, що повторюються в різних формах звітності (№ 1, № 2, № 3) відповідно до Рекомендацій Міністерства фінансів України складанням різних балансів на підставі даних, що виписуються з різних форм звітності. Тотожність показників при перевірці їх узгодженості та балансове рівність при складанні балансів свідчать про правильність відображення у звітності найважливіших показників.

При перевірці бухгалтерської звітності аудитор керується нормативними документами щодо заповнення форм звітності, формою організації обліку на підприємстві, що перевіряється економічний суб'єкт і даними інвентаризації, що передують складання річного звіту.

Кожна стаття балансу на кінець звітного року повинна бути підтверджена результатами ретельно проведеної інвентаризації. Всі розбіжності з даними бухгалтерського обліку, а також всі помилки і порушення, виявлені в ході проведення інвентаризації та аудиту, повинні бути виправлені і відбиті у відповідних регістрах обліку до подання річного звіту.

Слід ще раз перевірити правильність оцінки статей балансу, а також розрахунку фінансових результатів, узгодженість даних руху капіталу, руху грошових коштів і даних програми даними балансу організації. Після цього аудитор повинен приступити до перевірки адекватності даних аналітичного і синтетичного обліку по всіх рахунках бухгалтерського обліку і їх взаємозв'язку і відповідності з даними відповідних форм бухгалтерської звітності.

Після проведення аудиту взаємозв'язку синтетичного і аналітичного обліку з усіма формами бухгалтерської звітності аудитор необхідно з'ясувати, чи відповідає складений бухгалтерський звіт економічного суб'єкта нормам і вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

По завершенні аудиту аудитори повинні приступити до угруповання і систематизації всіх результатів аудиту по всіх об'єктах контролю для складання аудиторського висновку про бухгалтерську звітність економічного суб'єкта.

За підсумками перевірки надається два документа:

1. Аудиторський висновок (звіт) про достовірність фінансової звітності та відповідність її застосовуваній концептуальній основі.

2. Звіт (у формі листа керівництву підприємства) про проблемні питання, виявлених в результаті перевірки, що містить аналіз ризиків і рекомендації щодо усунення виявлених невідповідностей.

Якщо аудитори не виявили суттєвих порушень і помилок, які не впливають на продовження безперервності діяльності економічного суб'єкта і не завдають шкоди державі, власникам і кредиторам, то вони повинні визнати звіт достовірним і видати економічному суб'єкту беззастережне аудиторський висновок.

Якщо ж аудитори виявили суттєві порушення і помилки, які ставлять під сумнів продовження діяльності організації в доступному для огляду майбутньому, завдають шкоди державі, засновникам (акціонерам), кредиторам або можуть ввести користувачів інформації в оману, то вони повинні надати економічному суб'єкту час для усунення порушень [45].

Якщо ж помилки і порушення не будуть виправлені економічним суб'єктом, то аудиторська організація має право видати за результатами перевірки негативний висновок або відмовитися від укладення в письмовій (стандартної) формі.

Проведемо експрес-аудит фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора» за 2019 рік. У табл. 4.1.1 представлено перевірку показників порівнянності Балансу.

Таблиця 4.1.1

Перевірка порівнянності показників Балансу ТОВ «Сандора» за 2018-2019 рік (в тис. грн.)

Показник Балансу	Значення		Перевірка правильності відображення у звітності	
	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2019 р.	01 січня 2019 р.	31 грудня 2019 р.
1	2	3	4	5
Баланс – Актив				
1. Залишкова вартість нематеріальних активів	1760	1250	10076-8316	2587-1337
2. Залишкова вартість основних засобів	1014912	2212188	2318164-1303252	3681153-1468965
3. Усього за розділом I – Необоротні активи	1713475	2665604	1760+339310+ 1014912+310183+ 47310	1250+200936+ 2212188+170640+ 80590
4. Усього за розділом II – Оборотні активи	2211207	2405831	48734+9440+ 251881+733820+ 14385+107625+ 6219+39103	735213+ 1510888+ 39576+8576+47699 +6664+57215
5. БАЛАНС	3924682	5071435	1713475+2211207	2665604+2405831
Баланс – Пасив				

Продовження таблиці 4.1.1

1	2	3	4	5
6. Усього за розділом I – Власний капітал	-1260040	-400524	719990+8256-1988286	986277+8256-1395057
7. Усього за розділом II – Довгострокові зобов'язання і забезпечення	2769745	2392358	919+2768826	1775+2392358
8. Усього за розділом III – Поточні зобов'язання і забезпечення	2414977	3077826	78229+1887409+7388+4776+23243+3552+56356+354024	294300+56899+2134999+70971+7211+32486+5852+61632+413476
9. БАЛАНС	3924682	5071435	-1260040+2769745+2414977	-400524 +2394133+3077826
Звіт про фінансові результати				
1. Валовий:				
- прибуток	2547925	3164165	9744262-7196337	10404098-7239933
2. Фінансові результати від операційної діяльності:				
- прибуток	481366	615637	2547925+7235-228785-1834833-10176	3164165+5800-251124-2251161-52043
- збиток	-	-	-	-
3. Фінансовий результат до оподаткування:				
- прибуток	160234	732772	481366+34163+7904-342636-20563	615637+499093+7359-344845-44472
- збиток	-	-	-	-
4. Чистий:				
- прибуток	111581	593229	160234-48653	732772-139543
- збиток	-	-	-	-

Виходячи з показників форми №2 «Звіт про фінансові результати» за 2019 рік спостерігаємо збільшення доходу (виручки) від реалізації продукції на 24,19%: якщо у 2018 році дохід від реалізації продукції становив 2547925 тис. грн., то у 2019 році 3164165, що у порівнянні з попереднім періодом реалізовано значно більше. Власник капітал є мінусовим, оскільки по Балансу відображений непокритий збиток попередніх років, який не перекривається залученим капіталом, а лише зменшується за рахунок прибутку

Підприємство в 2018-2019 роках отримували прибутки, проте значення показника. Негативним є те, що ТОВ «Сандора» у 2019 році змушена була залучати короткострокові кредити банку - якщо на початок звітної періоду заборгованість по короткостроковим кредитам була відсутня, то на кінець звітної періоду сума становить

294 300 тис. грн. Тобто, аналізуючи показники фінансової звітності можна зробити висновки, що підприємство знаходиться в критичному становищі з якого поступово починає виходити.

Щодо відповідності показників у фінансовій звітності – всі показники відображені вірно та достовірно, розбіжності відсутні.

4.2. Теоретичні основи аудиту та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Аудиторська діяльність включає в себе організаційне і методологічне забезпечення аудиту, практичне здійснення аудиторських перевірок (аудиту) та надання інших аудиторських послуг, аудиторські послуги можуть прієсвоювати у формі аудиторських перевірок (аудиту) та пов'язаних з ними експертиз, консультацій питань бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування, аналіз фінансово-господарської діяльності і певних видів економіко-правового забезпечення підприємницької діяльності фізичних і юридичних осіб [47].

Проблема аудиту поточних зобов'язань набуває актуальності у зв'язку з фінансовою кризою та зростаючою проблемою неплатежів. Саме тому вивчення зарубіжного та вітчизняного досвіду аудиту зобов'язань є необхідним для запровадження на практиці.

За останні роки зросла кількість публікацій, присвячених обліку та аудиту зобов'язань. У своїх працях на питання оцінки зобов'язань звертали увагу Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малюга, Л. Г. Ловінська, Я. В. Соколов, Н.М.Ткаченко, М. О. Козлова та ін. Однак у працях науковців розглядаються загальні положення обліку та аудиту зобов'язань [46].

Зовнішній аудит в Україні здійснюється незалежними сертифікованими аудиторами на договірній основі зі суб'єктами господарської діяльності згідно з Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [1].

Аудит поточних зобов'язань має важливе значення, з того погляду, що поточні зобов'язання мають значний вплив на ліквідність і інші показники фінансового стану підприємства та одночасно операції з ними могли мати помилки, порушення і шахрайство.

Особливо небезпечні спроби клієнта занижити зобов'язання і таким чином штучно поліпшити фінансовий стан у фінансовій звітності.

Джерелами доказів про короткострокові зобов'язання можуть бути документи (рахунки-фактури, рахунки бухгалтерського обліку, звітні форми) і наявність певних витрат, особливо грошових коштів, наприкінці звітного періоду. Методика аудиту цих зобов'язань подібна до методики аудиту довгострокових зобов'язань.

Завданнями аудиту операцій за поточними зобов'язаннями являється:

- оцінка стану розрахунково-платіжної дисципліни за всіма видами розрахунків з кредиторами підприємства;
- доведення достовірності даних бухгалтерського обліку операцій з зобов'язаннями;

- підтвердження наявності, правильності оформлення та дотриманості умов договорів і інших документів, які зумовлюють права і обов'язки сторін з постачання матеріальних запасів, виконання робіт (надання послуг);
- аналіз правильності і повноти отримання оплати за придбанні матеріальний запаси, їх оприбуткування;
- знаходження причини утворення заборгованості її виникнення і реальності отримання;
- підтвердження своєчасності розрахунків з бюджетом, перерахунок заборгованості кредиторам;
- оцінювання системи розрахунків з персоналом, яка діє на підприємстві і ефективності стану синтетичного і аналітичного обліку операцій з оплати праці та розрахунків з персоналом підприємства за період, який перевіряється;
- перевірка дотриманості податкового законодавства по операціях, які пов'язані із розрахунками з оплати праці, з позабюджетними фондами, за соціальним страхуванням та забезпеченням;
- знаходження дотримання чинного законодавства, правомірності, доцільності і пояснення управлінських рішень відповідальних посадових осіб при виконанні розрахункових операцій з постачальниками, бюджетом, персоналом підприємства, іншими кредиторами;
- розробка заходів з реалізації результатів конторою з метою попередження зловживань і порушень.

Процедури аудиту поточних зобов'язань:

- 1) Перевірка правильності й достовірності відображення в обліку поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.
- 2) Перевірка правильності й достовірності обліку розрахунків з постачальниками та підрядчиками, відповідно аналітичного та синтетичного обліку і показниками фінансового звіту, відповідності бухгалтерського обліку розрахунків умовам договорів та законодавству.
- 3) Перевірка наявності і відповідності законодавству таких договорів: кредитних; орендних; підрядних; з навчальними закладами; з наймачами квартир; з батьками дітей, які відвідують дитячі заклади; інших.
- 4) Перевірка правильності та достовірності обліку короткострокових векселів виданих, відповідність аналітичного й синтетичного обліку і показникам фінансової звітності.
- 5) Перевірка правильності і достовірності обліку розрахунків за податками, обов'язковими платежами, податковими зобов'язаннями і податкового кредиту, відповідність їх аналітичного та синтетичного обліку і показникам фінансової звітності.
- 6) Перевірка правильності та достовірності призначення бази для розрахунків за податками й обов'язковими внесками і платежами (за їх окремими видами).
- 7) Перевірка правильності і достовірності обліку розрахунків за страхуванням (пенсійним, на випадок безробіття, тимчасова непрацездатність, від нещасних випадків на виробництві, індивідуальним страхуванням персоналу, страхуванням майна і іншими розрахунками за страхуванням), відповідності аналітичного та синтетичного обліку інформацій, наведеної у показниках фінансового звіту.

- 8) Перевірка правильності й достовірності інформації про розрахунки з учасниками в регістрах аналітичного та синтетичного обліку та показників фінансового звіту.
- 9) Перевірка наявності облікового та необлікового складу персоналу організації, документів з обліку праці і її оплати, нарахування заробітної плати і додаткових виплат та правильність і достовірність їх відображення в реєстрі аналітичного та синтетичного обліку, відповідність записам Головної книги, оборотних відомостей та показникам фінансової звітності.
- 10) Перевірка правильності й достовірності відображення в обліку розрахунків за іншими операціями (за авансами одержаними, внутрішніх розрахунків, внутрішньогосподарських розрахунків, розрахунків за нарахованими процентами за товарними кредитами, орендними і іншими операціями, розрахунків з іншими кредиторами). Перевірка відповідності інформації про розрахунки за іншими операціями в регістрах аналітичного і синтетичного обліку і показники фінансової звітності.
- 11) Перевірка правильності й своєчасності здійснення інвентаризації короткострокових зобов'язань та відображення їх результатів у бухгалтерському обліку.

Загальна схема проведення аудиту поточних зобов'язань представлено на рис. 4.2.1.

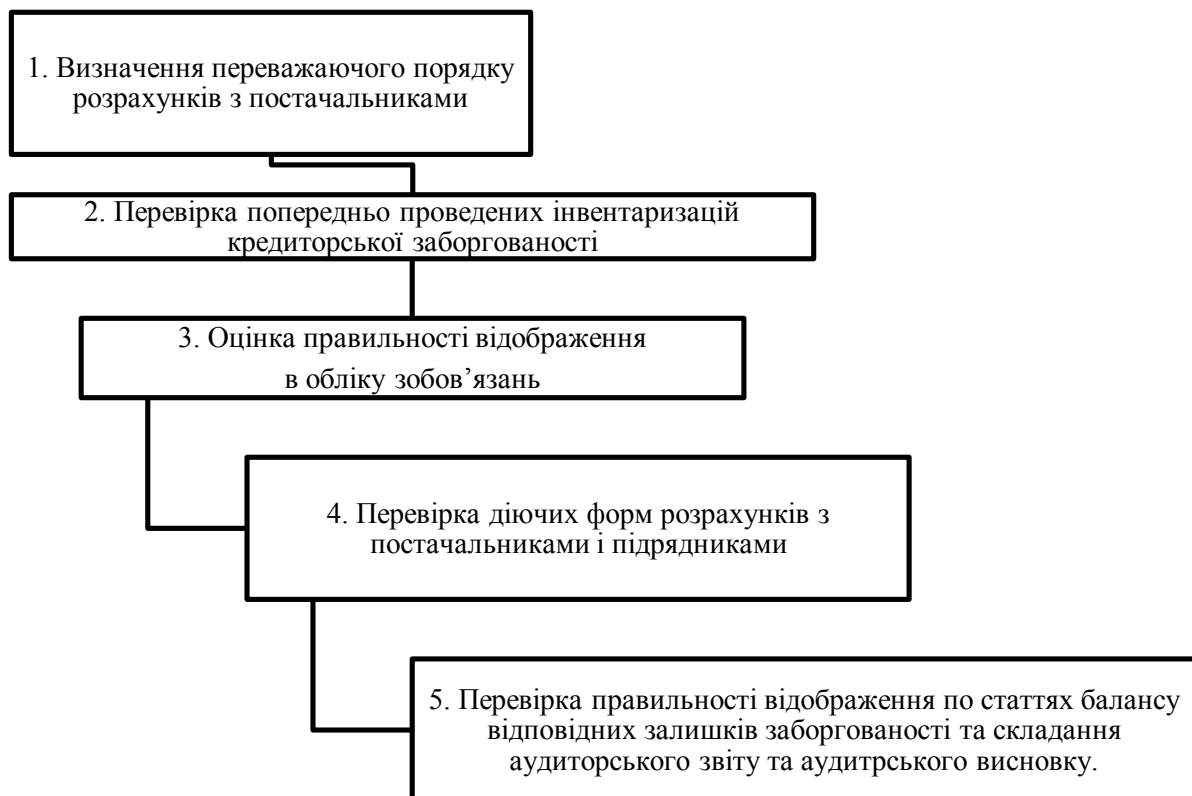

Рис 4.2.1. Схема аудиту поточних зобов'язань ТОВ «Сандора»

Основні складові плану аудиту зобов'язань підприємств наведено в табл. 4.2.1.

Таблиця 4.2.1.

Змістові складові загального плану аудиту зобов'язань підприємства

Етап аудиту	Зміст робіт	Джерела інформації
1	2	3
Підготовчий	Знайомство з підприємством клієнта; попередня оцінка аудиторського ризику і його компонентів; попередній вибір стратегії аудиту й обсягу робіт; встановлення питання можливості перевірки; знаходження питань договору; обмін з клієнтом листом-зобов'язанням	Преса; взаємопов'язана сторона; третя сторона; фінансова звітність; бесіди з керівництвом та персоналом; попередній аудитор; матеріали попереднього аудиту; юридична документація клієнта
Укладення договору	Укладання договору	Документи та інформація
Планування	Вивчення системи внутрішнього контролю підприємства; уточнення аудиторського ризику та його компонентів; з'ясування стратегії аудиту і обсягу робіт; розрахунок суттєвості; розробка плану та програми аудиту	Опитування персоналу; спостереження; попередній аудитор; документи обліку й управління; вимога до організації системи внутрішнього контролю підприємства; матеріали попереднього аудиту
Процес аудиторської Перевірки	Збір аудиторських доказів; документування перевірки; оцінка аудиторських доказів; оцінка зразка вибірки; коригування програми аудиту зобов'язань підприємств; дотримання процедур; підтвердження правильності обраної стратегії; у разі непідтвердження здійснюється зміна запланованого обсягу	Спостереження; опитування; інвентаризація; перерахунки; документи попереднього аудиту; запитні відповіді; угоди, контракти; облікова документація клієнта; облікова документація клієнта; результати тестування
Заключний етап	Класифікація виявлених помилок; складання робочого листка можливих виправлень; аналіз суттєвості невиправлених помилок; перевірка чіткості показників після виправлень; оцінка можливості підприємства продовжувати свою діяльність	Кінцевий варіант звітності; підсумки аудиту; аудиторські докази; протоколи зустріч з клієнтом; протоколи обговорення результатів аудиту

Тому, правильне відображення в обліку поточних зобов'язань дуже важливе, так як дає можливість провести аналіз фінансового стану підприємства (виявивши коефіцієнти ліквідності), а також здійснити оцінку майнового стану підприємства і оцінку фінансової стійкості та стабільності підприємства [16].

Нормативно-правове регулювання поточних зобов'язань

Аудитор у своїй роботі регулярно працює з різними нормативними актами: законами, постановами, інструкціями, листами, стандартами тощо. При плануванні та

проведенні аудиторських процедур, оцінці одержаних матеріалів і представленні результатів перевірки аудитор повинен зауважити, що невиконання клієнтом вимоги законодавчих й нормативно-правових актів України може бути причиною перекручення фінансової звітності підприємства та значно впливати на фінансові результати діяльності клієнта. Сукупність нормативних актів складає нормативну базу аудиту. Нормативна база, яка застосовується для організації перевірок, розподіляється на зовнішню і внутрішню.

Зовнішня нормативна база – це відповідні закони, постанови, накази, інструкції, положення, методичні матеріали з обліку й звітності, з оподаткування національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку та національні нормативи аудиту. Вони необхідні аудитору, аби знайти законність і достовірність відображення господарської операції, відповідність ведення обліку та фінансової звітності здійснення аналізу, складання висновку.

Внутрішня нормативна база – це облікова політика підприємства методичні, інструкції і розпорядчі документи з організації фінансово-господарської діяльності підприємства (наказів, розпорядження, посадові інструкції.). Також при аудиті поточних зобов'язань підприємства слід використовувати дані первинних документів серед яких відносно короткострокових позик підприємства це виписки банку, видаткові касові ордера, акт переоцінки, платіжні доручення, накладні, претензії, розрахунки та довідки бухгалтерії середині договори між банком та підприємством, техніко – економічне обґрунтування, виписки банку, установчі документи, бухгалтерська звітність; меморіальні ордери банку, виписки банку за позичковим рахунком; договори застави, договори страхування неповернення кредитів; додаткові угоди до кредитних договорів та ін. [34].

При проведенні аудиту заборгованостей та необхідно використовувати наступні нормативні документи, що діють на Україні:

- Конституція України, прийнята ВР України від 28.06.96 за № 30 - основний закон України, визначає загальні положення, що регулюють діяльність підприємства, його правові засади;
- Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. №2258-VIII;
- План рахунків бухгалтерського обліку підприємств, організацій та установ встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку;
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» №996-XIV від 16.07.99р.- регулює основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, порядок організації бухгалтерського обліку на підприємстві, вимоги до первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку;
- Податковий кодекс України - визначає перелік платників податків, ставки податків та порядок їх сплати, правила ведення податкового обліку;
- Господарський кодекс України, який затверджений постановою ВР України від 16.01.2003р. №436 IV - встановлює відповідно до конституції України правові основи господарської;
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №11 «Зобов'язання», затверджений приказом Міністерства фінансів України №20 від 31.01.2000р.[15] -

Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання;

- Цивільний Кодекс України, який затверджений постановою ВР України 16.01.2003 № 435-IV - регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників;
- Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» - визначає порядок обліку та сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» – визначаються загальні вимоги до фінансової звітності;
- Міжнародні стандарти аудиту - визначають порядок проведення аудиту.

Основні джерела інформації для здійснення перевірки операцій із зобов'язаннями представлено в табл. 4.2.2.

Таблиця 4.2.2

Документування поточних зобов'язань

Шифр та назва рахунку	Документи
1	2
60 "Короткострокові позики"	Виписки банку, акти переоцінки, ВКО, платіжні доручення, накладні, розрахунки та довідки бухгалтерії, претензії, бізнес-план по реалізації запланованого проекту, кредитні договори між банком та підприємством, установчі документи, платіжні доручення
62 "Короткострокові векселі видані"	Векселі, виписки банку, ВКО, довідки бухгалтерії, акти приймання-передачі тощо
61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями"	Виписки банку, платіжні доручення, розрахунки та довідки бухгалтерії тощо
63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"	Акти про приймання, претензії, накладні, виписки банку, довідки бухгалтерії, договори купівлі-продажу, рахунок-фактура, акти приймання робіт, послуг, податкові накладні, товарно-транспортні накладні, вантажні митні декларації, приймальні акти тощо
64 "Розрахунки за податками й платежами"	Розрахунки бухгалтерії, податкові накладні, виписки банку, платіжні доручення .
65 "Розрахунки за страхуванням"	Розрахунки та довідки бухгалтерії, виписки банку, розрахунково-платіжні відомості, ВІКО, ОКО, платіжні доручення тощо
66 "Розрахунки за виплатами працівникам"	Розрахунково-платіжні відомості, виписки банку, ВІКО, маршрутні листи, накази по підприємству про прийняття на роботу (про звільнення), листки з обліку кадрів, особові картки працівників, таблиці обліку використання робочого часу, наряди на відрядні роботи

1	2
67 "Розрахунки з учасниками"	Статут, установчий договір, накладні, ОКО, ВКО, довідки бухгалтерії тощо
68 "Розрахунки за іншими операціями"	Накладні, ВКО, ОКО, претензії, виписки банку, рахунки-фактури тощо
69 "Доходи майбутніх періодів"	Розрахунки та довідки бухгалтерії, виписки банку, розрахунково-платіжні відомості, ВКО, ПКО, платіжні доручення тощо

Також основним джерелом інформації для аудитора при перевірці зобов'язань підприємства є облікові реєстри та фінансова звітність підприємства.

Аудитор повинен організувати свою роботу так, щоб адекватно відобразити всі аспекти діяльності суб'єкта, які перевіряються настільки, наскільки вони дійсно відповідатимуть перевіривши фінансову інформацію. Крім того, аби висловити думку, аудитор повинен отримати обґрунтовану гарантію того, що інформація в бухгалтерській документації і інших джерелах достовірна і достатня. Аудитор також приймає рішення щодо правильності відтворення в обліку і звітності відповідної інформації [39].

4.3. Практичний аудит поточних зобов'язань

Планування – здійснення головної стратегії чітких підходів до характеру, періоду, а також часу здійснення аудиту. Аудиторський план розраховується з огляду на те, що в ньому визначається час проведення кожної чіткої аудиторської процедури. Аудитор зобов'язаний планувати роботу так, аби мати змогу ефективно здійснити аудиторську перевірку. Планування має ґрунтуватися на попередньому вивченні особливостей бізнесу клієнту.

Аудитори та аудиторські фірми України під час розробки плану аудиту і на протязі тривалості аудиту мають право самостійно вобрати форми та методи аудиту на підставі чинного законодавства, існуючих норм та стандартів, умов договору із замовником, професійних знань та досвіду.

У програмі аудитор дає оцінку розміру ризику внутрішнього контролю і свій особистий ризик не розкриття суттєвих помилок у звітності, що існує під час виконання аудиторської процедури, обирає термін здійснення аудиторських тестів та незалежних процедур – розподіляє роботи всіх можливих помічників організації, визначає присутність інших виконавців аудиту, якщо такі будуть брати участь у роботі.

У програмі аудиту види, зміст і час виконання запланованих аудиторських процедур повинні співпадати з прийнятими до роботи показниками загального планування аудиту. Аудиторська програма підтримує керування виконавцями аудиту й контролює їх роботу. До аудиторської програми належать також перелік об'єктів аудиту за його напрямками, а також час, що його потрібно витратити на кожен напрямок аудиту або на аудиторську процедуру [17].

Записи та висновки аудитора по кожному розділу аудиторської програми зазначаються в робочій документації і є тим фактичним матеріалом, який здійснюється

аудитором у процесі підготовки та обґрунтуванні аудиторського звіту керівнику клієнта.

ПРОГРАМА АУДИТУ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Мета

1. Перевірка наявності та правильності оформлення первинних документів, що є підставою для записів по ПЗ.
2. Оцінка синтетичного і аналітичного обліку, правильності використання рахунків Плану рахунків.
3. Оцінка стану внутрішнього контролю ПЗ.
4. Перевірка правильності розрахунків по ПЗ (оплата коштами, вексями, застосування бартерних операцій, розрахунки іншими матеріальними цінностями).
5. Впевненість в порівнянності показників фінансової бухгалтерської і не бухгалтерської звітності (звіт голови правління, директора компанії, фінансового огляду та ін.) відносно ПЗ.

№	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Індекс робочого документу	Примітка
1	2	3	4	5
I. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ВІТЧИЗНЯНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ				
1	Звірення залишку заборгованості за даними Головної книги з залишками в облікових регістрах.			
2	Перевірка наявності актів звірення й відповідності їх даним аналітичного та синтетичного обліку.			
3	Визначення великих кредиторів і створення їх переліку.			
4	Направлення запитів на підтвердження заборгованості.			
5	Перевірка наявності договорів, які передбачають авансову оплату.			Ксерокопія, завірена підприємством
6	Перевірка правильності оформлення документів на отримання та своєчасне подання їх у бухгалтерію.			Ксерокопія графіку документообігу
7	Перевірка повноти й своєчасності оплати рахунків на основі регістрів обліку.			
8	Направлення запитів постачальникам на предмет підтвердження ними одержання векселів.			
9	Перевірка розрахунків по товарообмінних операціях: - наявність договору; - акта взаємозаліку; - застосування звичайних цін; - застосування кореспонденції рахунків			
10	Звернення особливої уваги на закриття кредиторської заборгованості "незвичайними" бухгалтерськими записами, об'єднання дебіторської та кредиторської заборгованості, сторнування одержаних товарів (робіт , послуг) необґрунтоване списання заборгованості на доходи, перенесення її на інші рахунки балансу.			

Продовження програми аудиту поточних зобов'язань

1	2	3	4	5
11	Оформлення окремим документом виявлених порушень при перевірці документів операцій та записів при аудиті.			
12	Визначення розбіжностей між отриманими відповідями на відправлені запити по підтвердженню КЗ із наявними на підприємстві актами звірень та залишків в аналітичному обліку КЗ.			
13	Перевірка правильності відображення КЗ у балансі			
14	Перевірка на наявність у складі короткострокових зобов'язань отриманих претензій.			
15	Складання реєстру визначення заборгованості з терміном позовної давності, який пройшов, причини її виникнення.			
16	Перевірка результатів проведення інвентаризації КЗ.		Ксерокопія порівнювальної відомості	
17	Проведення вибіркової перевірки з метою звірення рахунків, накладних, отриманих від постачальників, з даними складського і бухгалтерського обліків.			
18	Перевірка суцільним методом списання нестач, втрат і псування запасів з вини постачальників.			
19	Перевірка невідфактурованих поставок.			
20	Проведення пошуку невідображених зобов'язань шляхом тесту відсікання.			
II. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ПО АВАНСАХ ОТРИМАНИХ				
1.	Перевірка того, що залишок по субрахунку 681 у собі містить: - усі види авансів й передплат, отримані підприємством, незалежно від видів валют і видів діяльності; - усі поточні аванси повинні бути погашені протягом операційного циклу чи 1 2 місяців з дати балансу,			
2.	Звірення залишку заборгованості за даними Головної книги з залишками в облікових регістрах.			
3.	Перевірка наявності актів звірення та відповідності їх даним аналітичного й синтетичного обліку.			
4.	Визначення кредиторів, від яких отримані великі суми авансів.			
5.	Направлення запитів на підтвердження заборгованості.			
6-	Перевірка наявності договорів та їх реєстрації в спеціальному журналі		Ксерокопія, завірена підприємством	
7.	Визначення розбіжностей між отриманими відповідями на відправлені запити по підтвердженню КЗ із наявними на підприємстві актами звірень та залишків в аналітичному обліку КЗ.			

Продовження програми аудиту поточних зобов'язань

1	2	3	4	5
8.	Перевірка правильності відображення КЗ у балансі.			
9.	Перевірка на наявність у складі КЗ отриманих претензій.			
10.	Складання реєстру знаходження заборгованості з терміном позовної давності, що пройшов, причини її виникнення.			
III. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ПО НАРАХОВАНИХ ВІДСОТКАХ				
1.	Перевірка правильності відображення операцій по рахунку 684 на предмет підтвердження того, що дана КЗ виникла в ході фінансової діяльності підприємства та повинна бути погашена протягом 12 місяців з дати балансу чи			
2.	Перевірка обґрунтованості віднесення КЗ із терміном позовної давності на доходи підприємства.			
IV. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ІНШИМИ КРЕДИТОРАМИ				
1.	Перевірка обґрунтованості віднесення КЗ на доходи.			
2.	Перевірка того, що залишок по субрахунку 685 у собі містить: - поточну заборгованість по іншій звичайній діяльності (крім операційної); - заборгованість підприємства по операціях некомерційного характеру - будь-яку КЗ, для якої не передбачено окремого рахунка відповідно до Плану рахунків.			
V. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ІНОЗЕМНИМИ ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ				
1.	Звірення залишку заборгованості за даними Головної книги з залишками в облікових регістрах			
2.	Перевірка наявності контрактів та їх реєстрації у спеціальному журналі.			
3.	Перевірка наявності договору з брокерською фірмою (брокером).		Ксерокопія договору (наказу)	
4.	Перевірка ведення бухгалтерського обліку імпорتنих операцій з іноземними покупцями поокремо за кожним контрактом			
5.	Звірення відповідності залишків на кінець року по розрахунках за кожним контрактом			
6.	Перевірка наявності здійснення курсу валюти при відображенні імпорتنих операцій			
7.	Перевірка правильності визначення курсових різниць на дату операції і на кінець звітного періоду			
8.	Перевірка розрахунків по товарообмінних операціях: - наявність договору, акта взаємозаліку; застосування звичайних цін; застосування кореспонденції відповідних рахунків.			
9.	Перевірка нарахування в бухгалтерському обліку обов'язкових платежів та зборів згідно ВМД при відвантаженні.			
10.	Оформлення окремим документом виявлених при аудиті порушень при дослідженні документів операцій і записів.			
VI. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ				
	Перевірка наявності первинних документів з обліку нарахування заробітної плати			
	Перевірка виплати заробітної плати			
	Перевірка повноти та своєчасності нарахування та утримання внесків до фондів соціального страхування;			

Продовження програми аудиту поточних зобов'язань

1	2	3	4	5
	Аудит обліку податку з доходів фізичних осіб або прибуткового податку (повнота і своєчасність нарахування і перерахунок до бюджету)			
	Аудит обліку розрахунків з працівниками по виданим позикам (правомірність та погашення позики).			
VI. СКЛАДАННЯ АУДИТОРСЬКОГО ЗВІТУ ТА ВИСНОВКУ				

Проведення незалежної аудиторської перевірки поточних зобов'язань дозволить користувачам: з'ясувати відповідність господарської діяльності суб'єкта господарювання і ведення бухгалтерського обліку чинному законодавству; проаналізувати показники платоспроможності підприємства та прийняти заходи щодо її поліпшення; уникнути фальсифікації документів та шахрайства з боку працівників; упевнитися в достовірності інформації, поданій в системі звітності щодо поточних зобов'язань [8].

. Аудитор зобов'язаний вести документацію зі справ, які стосуються прийнятих рішень по результатах здійсненої аудиторської перевірки які в першу чергу будуть занесені в основу аудиторського висновку. За результатами проведеної перевірки аудитор складає аудиторський висновок, що є офіційним документом, засвідчено підписом та печаткою аудитора. Він формується у встановленому порядку та повинен містити в собі висновок виключно достовірності звітності, повноти та відповідності чинному законодавству і встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності [11].

Аудиторський висновок може мати чотири варіанти:

- висновок, що не включає ніяких зауважень та обмовок (безумовно-позитивний);
- висновок з незначними зауваженнями (позитивний);
- висновок з обмовками, що взагалі признають правильність ведення обліку, але включають у себе вимоги змінити або виправити деякі данні (умовно-негативний);
- висновок взагалі не підтверджуючий правильність ведення обліку та складання звітності (негативний).

Також може бути надана відмова у виданні аудиторського висновку.

По результатам аудиту поточної заборгованості у аудитора складається певне уявлення про достовірність бухгалтерської звітності. Проміжні висновки про те, що порядок розрахунків з кредиторами незадовільний, можуть стати основою для складання аудитором негативного висновку.

Наведено елемент аудиторського висновку, що стосується поточних зобов'язань.

Даний підрозділ присвячений підсумковій документації, яка включає в себе аудиторський висновок та документацію, що буде передаватися замовникові перевірки.

Аудиторський висновок являється обов'язковим компонентом підсумкової документації [9].

Наведено аудиторський висновок за результатами перевірки поточних зобов'язань:

Облік поточних зобов'язань

Аудиторський висновок для ТОВ «Сандора»

«Ми провели аудит фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора» («Товариство»), що складається зі звітів про фінансовий стан на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р., звітів про фінансові результати (звітів про прибутки або збитки та інший сукупний дохід), звітів про власний капітал та про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р., і приміток, включаючи стислий виклад суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію. На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у розділі «Основа для думки із застереженнями» нашого звіту, фінансова звітність, яка додається, показує достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. і його фінансові результати і грошові потоки за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р., відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування нашим обов'язком є висловлення висновку про відомість обліку, який ґрунтується на результатах нашої перевірки».

Перевірка проводилася відповідно до Міжнародних аудиторських стандартів (або національних нормативів аудиту). За даними стандартами ми повинні планувати та проводити аудиторську перевірку з метою одержання достатнього рівня впевненості в тому, що в обліку немає суттєвих перекручень. Аудиторська перевірка включає вивчення (шляхом тестування) доказів, що підтверджують показники обліку, а також оцінку принципів бухгалтерського обліку та суттєвих оцінок, зроблених співробітниками підприємства, оцінку загального уявлення про рахунки дебіторів та кредиторів. На нашу думку, проведена перевірка забезпечує розумну основу для аудиторського висновку.

На нашу думку, облік правдиво і неупереджено відображає (або „представляє об'єктивно у всіх відношеннях”) стан справ щодо рахунку кредиторів підприємства у році, який закінчився 31 грудня 2019 р.» [50].

4.4.Опис і застосування інформаційної технології аудиту за поточними зобов'язаннями

Сучасний стан ринку комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення характеризується тим, що він представлений великою кількістю різних обчислювальних пристроїв та програмних продуктів. Споживачі можуть вибрати необхідну модель пристрою або конфігурацію та версію програми відповідно до власних потреб, складності виконуваних операцій та швидкості дії. Це також стосується програмного забезпечення для автоматизації в бухгалтерському обліку, аналізі, прогнозуванні, аудиті та інших сферах управління. Обрані для застосування автоматизовані засоби суттєво вплинуть на організацію економіки, а іноді навіть змінюватимуть певні частини

фіксованої частини та відобразатимуть факт функціонування економічного механізму. І навпаки, спосіб обробки господарських операцій в бухгалтерському обліку має значний вплив на процедури та методи внутрішнього та зовнішнього аудиту [41].

Однак характеристиками комп'ютерних технологій є багато функцій, спільних для багатьох програмних продуктів, і вони відрізняють автоматичну обробку інформації від обробки вручну. Тому весь набір процедур для автоматизації процедур бухгалтерського обліку, аудиту та аудиту характеризується спільними якостями, такими як уніфіковане виконання бізнесу, розподіл функцій, потенційні можливості для адміністративних підрозділів посилити аудит та ті самі принципи даних, які слід вводити. Уніфіковані методи бухгалтерського обліку. Але деякі програми мають деякі часом важливі відмінності, які роблять їх унікальними в додатку. Цей аспект визначає різні варіанти програмного забезпечення на ринку комп'ютерних технологій [23].

У посібнику користувача програмний пакет «Турбо Аудит» використовується для розгляду детального опису автоматичної обробки аудиту поточних зобов'язань. Основною метою аудиту поточних зобов'язань є ознайомлення з методами та організацією аудиту поточних зобов'язань, включаючи автоматичну обробку та процедури аудиту за допомогою програми «Турбо Аудит».

На етапі збору аудиторських доказів програма аудиту Turbo забезпечує серію тестів та процедур у 18 частинах аудиту, що насправді є методом комп'ютерного аудиту. На початку перевірки компанії "Сандора" програмний продукт «Турбо Аудит» надає функцію починати з етапу підготовки до аудиту, вибрати вкладку "Попередній етап" та використовувати надані файли для виконання основних типів робота. програма.

Наступним кроком створюємо «Протокол зустрічі». В протоколі розкрито мету, завдання та повістку зустрічі, склад представників аудиторської фірми ПП «Аудит Фінанс».

Перед початком проведення аудиту, фірма-аудитор повинна отримати від клієнта «Лист-замовлення» для перевірки.

Після ознайомлення аудиторською фірмою «Листом-замовленням» у разі погодження на запит проведення аудиту, аудиторська фірма ПП «Аудит Фінанс» склала у відповідь на запит від ТОВ «Сандора» - «Лист-зобов'язання».

В тексті листа-зобов'язання аудиторська фірма гарантує, що аудит буде проведено згідно чинного законодавства та відповідно до МСФЗ, текст листа також гарантує, що надані нею висновки будуть неупередженими та достовірними.

Лист-зобов'язання – це угода між аудиторською фірмою та підприємством-замовником, в якій описується. Що саме входить в обов'язки аудитора: надання аудиторського висновку, аудиторського звіту. Вказуємо граничні строки завершення аудиту та роль і обов'язки персоналу ТОВ «Сандора» щодо збору та обробки інформаційних джерел.

Також проведено тести внутрішнього контролю щодо електронної обробки інформації на ТОВ «Сандора». Шлях доступу для проведення тестів, одним із перших є: Попередній етап – Тест-КОД.

Завершивши проведення оцінки можливості проведення аудиту, ПП «Аудит Фінанс» надсилає «Лист-згоду», вказуючи порядок про рішення укладання договору на проведення аудиту. Шлях доступу: Попередній етап – Рішення про укладання договору.

Складання договору на проведення аудиту відбулося лише після відправлення «Листа-згоди». «Договір на аудит» є основним документом, що свідчить про факт досягнення згоди сторін на проведення аудиту. Шлях доступу: Попередній етап – Договір на аудит.

Після складається «Лист про роботу у клієнта» в якому, аудиторська фірма робить запит на забезпечення всім необхідним для проведення аудиторської перевірки: приміщенням, всією необхідною документацією та результатами попередніх перевірок. Шлях доступу: Попередній етап – Лист про роботу у клієнта [30].

Важливим документом для збору аудиторських доказів є «Запит про отримання документів», який склала аудиторська фірма ПП «Аудит Фінанс» та вказала перелік документів фінансової звітності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки та приміток до неї, що будуть необхідними для проведення аудиту.

Відповідно до МСА аудитор зобов'язаний одержати достатні належні аудиторські докази, для того щоб зробити обґрунтовані висновки і на їхній основі сформулювати думку про достовірність фінансової звітності.

Аудиторські докази — це інформація, що одержує аудитор під час проведення перевірки, та результати її аналізу. Аудиторськими доказами є:

- первинні бухгалтерські документи;
- бухгалтерські реєстри;
- письмові й усні роз'яснення співробітників підприємства, що перевіряється;
- запити до третіх осіб.

Аудиторські докази одержують за допомогою тестів засобів контролю і процедур перевірки на суттєвість. Виходячи з цього, програми аудиту за розділами розбито на дві частини:

- загальні процедури;
- процедури перевірки на суттєвість.

Наступний етап аудиту – планування й оцінювання ризиків. Формуємо дані для введення Балансу (Звіт про фінансовий стан), ввели всю інформацію ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки. Шлях доступу: Планування аудиту – Баланс.

Потім вводимо інформацію щодо Звіту про фінансові результати ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки. Шлях доступу: Планування аудиту – Звіт про фінансовий результат.

Потім вивчається методика відображення в бухгалтерському і податковому обліку операцій, які належать до розділу, що перевіряється, і перевіряється відповідність цих операцій і обраній обліковій політиці, і чинному законодавству.

Варіанти елементів облікової політики аудитор обирає із запропонованого переліку. Вихідний перелік з'являється після натискання кнопки Перелік питань. У разі потреби цей перелік може доповнюватися або корегуватися. Додавання або видалення елементів

здійснюється натисканням кнопок + або – . Для редагування тексту пропонувані елементи необхідно виділити курсором обраний текст і натиснути клавішу Enter.

У результаті проведених процедур по кожному елементу облікової політики аудитор повинен вказати його відповідність потребам підприємства і вимогам законодавства [28].

В результаті цієї процедури аудитор повинен зробити незалежний висновок про те, чи відповідають фінансові звіти вимогам корпоративного бухгалтерського обліку. Для цього вибирають одну з трьох запропонованих відповідей:

- у наявній фінансовій звітності є дефекти;
- наявна фінансова звітність не відповідає потребам підприємства;
- наявна фінансова звітність може задовольнити потреби підприємства.

Форма перевірки даних між фінансовими звітами та регістрами бухгалтерського обліку призначена для визначення правильності та ідентифікації передачі даних з реєстру у формі звіту. Якщо виявляється факт різниці, то вводиться отриманий результат у таблицю.

Програма «Турбо Аудит» робить обчислення суми помилки, заносить дані до картотеки і використовує їх при формуванні думки про достовірність статті балансу, що перевіряється.

Проведено знайомство з бізнесом клієнта та відображаємо особливості господарської діяльності сільського господарства ТОВ «Сандора».

Стандартні процедури

На третьому етапі аудиту, крім процедур, що містяться в програмах аудиту за розділами, проводиться ще низка процедур, обов'язкових за МСА:

- перевірка дотримання нормативних актів;
- перевірка форм фінансової звітності;
- перевірка початкових сальдо;
- розгляд помилок і несумлінних дій.

Потім проведено оцінку «Ризику не виявлення» та «Оцінка невід'ємного ризику» – дає оцінку можливості, що аудитор не зможе виявити суттєвих помилок в системі обліку клієнта-замовника. Шлях доступу: Планування аудиту – Ризик не виявлення.

Аудитором складається також «Анкета незалежності працівника аудиторської групи». Зазначаємо, що аудитор не повинен бути у родинних зв'язках з будь-ким на підприємстві, не бути в складі засновників чи власників. Шлях доступу: Планування аудиту – Анкета з незалежності аудитора.

Загальні процедури програми аудиту дебіторської заборгованості зі встановленими відповідальними членами аудиторської групи та порівняно надано планове та фактичне виконання перевірки надається у «Програмі проведення аудиту». Шлях доступу: Збір аудиторських доказів – Програма робіт.

Процедури по суті

Метою основних аудиторських процедур є отримання аудиторських доказів, щоб довести, що у фінансовій звітності відсутні суттєві викривлення. Вони можуть

проводитися у формі детальних тестів, що дозволяють оцінити правильність процедур відображення та аналізу транзакцій у вашому обліковому записі.

Детальний тест для оцінки правильності операцій та залишків, що відображаються на рахунках, - це процес перевірки правильності основних бухгалтерських документів та порівняння цифр в основних документах та бухгалтерських записах.

Проведення аналітичних процедур полягає в аналізі показників, що характеризують фінансову діяльність підприємства, за звітний і попередній період. При цьому вивчаються співвідношення окремих величин, тенденції й закономірності їхньої зміни, а також виявляються їхні несподівані відхилення. Для цього в програмі «Турбо Аудит» передбачений спеціальний блок фінансового аналізу, що дає можливість одержати необхідні значення показників фінансової діяльності [13].

Аудиторські докази збирають за такими критеріями достовірності фінансової звітності:

- існування;
- виникнення;
- права й обов'язки;
- повнота;
- точність;
- вартісна оцінка;
- представлення і розкриття.

Для одержання аудиторських доказів за всіма зазначеними критеріями програмою «Турбо Аудит» передбачено відповідні процедури в кожному розділі аудиту (бланк 4141 — 4171).

У програмі аудиту за окремим розділом перелік процедур, що рекомендуються, формується після натискання кнопки «Рекомендований перелік». За бажання аудитора до програми можна додати свої процедури. Для цього в обраний розділ вставляється рядок (установлення курсора на останній рядок розділу і набір комбінації клавіш Alt + Ins), а потім натискається курсор у сірому полі індексу процедури.

При переході до обраного типу процедури відкривається відповідний бланк. Увійшовши до бланка, необхідно відкрити новий запис (наприклад, натисканням на «+» у рядку меню). Потім для створення процедури потрібно присвоїти їй індекс і дати її короткий опис. Після цього запис необхідно зберегти і закрити бланк.

Під час розробки процедур передбачалося, що аудиторські докази, які належать до одного з критеріїв, не можуть компенсувати відсутність іншого.

Водночас під час проведення ряду аудиторських процедур аудитор може одержати докази, що належать до більш ніж одного критерію.

Для кожної процедури, зазначеної в програмі розділу, розроблено свій бланк, заповненням якого здійснюється документування результатів аудиту цього розділу. Виклик процедур може здійснюватися з програми розділу шляхом натискання клітинок сірого кольору з номером процедури в колонці Індекс процедури [24].

Сама процедура базується на одному з таких методів:

- спостереження;
- інспектування;
- запит;
- перерахунок (арифметична перевірка розрахунків);
- підтвердження;
- аналітичні процедури.

Ми припускаємо, що спосіб виконання процедури визначається конкретною процедурою. Так, аудитор може вести спостереження за інвентаризацією поточних зобов'язань. У процесі інспектування здійснюється перевірка зобов'язань, документів. Вартісна оцінка і критерій точності перевіряється шляхом перерахування.

Після виконання всіх процедур це, по суті, зведений перелік усіх виявлених порушень та коментарів. Після відкриття форми та натискання кнопки «Створити список» цей список буде автоматично сформовано. Ця таблиця узагальнює всі виявлені порушення. Очікується, що перелік буде направлений на рахунок аудиторської організації для аналізу та виправлення основних помилок. Після внесення виправлень в бухгалтерський облік компанії аудитор оцінить виправлення. У таблиці загальна кількість помилок буде автоматично виправлено після оцінки [29].

У разі повторення помилки вона вважається систематичною і вноситься в інший бланк - зведення систематичних порушень. Цей бланк дає змогу побачити методичні помилки в бухгалтерському обліку і врахувати їх при формуванні висновків по розділу аудиту. Цей бланк також формується кнопкою Формування переліку і містить рядки для рекомендацій суб'єктові, що перевіряється.

Бланк аналізу результатів вибіркової перевірки являє собою екран результатів перевірки і містить зведені дані за всіма проведеними процедурами. Заповнення бланка здійснюється натисканням кнопки Розрахунок. По цьому бланку можна звірити обсяг фактичної вибірки за всіма процедурами, знайти передбачувану помилку показника звітності, що перевіряється, і погрішність її визначення.

Бланк переліку нормативних актів, за якими виявлено порушення, формується автоматично при відкритті бланка і не редагується.

Висновок цього розділу є остаточним оглядовим документом цього розділу. Щоб виконати цей остаточний процес, спочатку потрібно виконати автоматичні розрахунки, а потім натиснути кнопку «Аналіз». Потім аудитор повинен проаналізувати отриману інформацію, порівнюючи важливість та кількість викривлень, скоригованих для зразків результатів аудиту. Потім вам потрібно проаналізувати надійність аудиторських показників на основі всіх припущень аудиторських доказів. Щодо кожної передумови аудитор повинен дійти висновку, тобто підтвердити чи не підтвердити. Характер судження вибирається із варіантів, передбачених програмою.

Після аналізу передумов необхідно зробити висновок про істотність або неістотність виявлених перекручувань.

Підсумком цієї процедури є висловлення думки про достовірність статті балансу, що перевіряється. По завершенню аудиту аудиторська фірма видає на фірму-замовника

«Звіт аудитора» та «Аудиторський висновок». Шлях доступу: Заключний етап – Аудиторський висновок [20]

Отже, автоматизація аудиту поточних зобов'язань є ефективним засобом покращення фінансового стану підприємства ТОВ «Сандора». За умов впровадження автоматизованої системи аудиту поточних зобов'язань, а саме використання програмного комплексу «Турбо аудит», дало можливість провести швидкий та простий аудит показників, які характеризують стан поточних зобов'язань, визначити чинники, що впливають на відсрочення термінів оплати від покупців та замовників, надати загальні рекомендації для покращення внутрішнього контролю поточних зобов'язань.

Висновки за розділом 4

Експрес-аудит балансу та фінансових результатів проводиться для зменшення обсягу і скорочення строків аудиту спочатку. На підставі нього далі проводиться поглиблене вивчення проблемних статей балансу та фінансових показників і факторів, що на них впливають.

Експрес-аудит може бути не менш ефективним, ніж повна аудиторська перевірка, включаючи комплексний аудит і податковий аудит, і дає підприємству можливість в стислі терміни і з мінімальними фінансовими витратами.

Експрес-аудит може бути не менш ефективним, ніж повна аудиторська перевірка, включаючи комплексний аудит і податковий аудит, і дає підприємству можливість в стислі терміни і з мінімальними фінансовими витратами.

Підґрунтям для проведення експрес-аудиту фінансової звітності є використання сучасних методів і прийомів згідно з організаційно-технологічними характеристиками об'єкта дослідження, перевірки матеріалів інвентаризації активів, капіталу і зобов'язань, підготовчої роботи до складання звітності, дебіторсько-кредиторської заборгованості, особливо нарахування своєчасної сплати податків до бюджету, контроль оцінки показників звітності: активів, капіталу і зобов'язань, аудит правил складання звітності, камеральна перевірка відповідності реквізитів усіх форм звітності, проведення оперативного аналізу в динаміці показників фінансового стану підприємств, установ.

Сутність методики експрес-аудиту балансу полягає у швидкому (оперативному) підтвердженні достовірності відображених у Балансі (Звіті про фінансовий стан) даних про фінансово-господарські операції. Для цього повинна бути проведена глибока аудиторська перевірка первинних документів та іншої інформації, що характеризує фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання, стан бухгалтерського обліку, його повноту, відповідність чинному законодавству та встановленим нормативно-правовим актам.

При перевірці бухгалтерської звітності аудитор керується нормативними документами щодо заповнення форм звітності, формою організації обліку на підприємстві, що перевіряється економічний суб'єкт і даними інвентаризації, що передують складання річного звіту.

Після проведення аудиту взаємозв'язку синтетичного і аналітичного обліку з усіма формами бухгалтерської звітності аудитор необхідно з'ясувати, чи відповідає

складений бухгалтерський звіт економічного суб'єкта нормам і вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

По завершенні аудиту аудитори повинні приступити до угруповання і систематизації всіх результатів аудиту по всіх об'єктах контролю для складання аудиторського висновку про бухгалтерську звітність економічного суб'єкта.

За підсумками перевірки надається два документа:

1. Аудиторський висновок (звіт) про достовірність фінансової звітності та відповідність її застосовуваній концептуальній основі.

2. Звіт (у формі листа керівництву підприємства) про проблемні питання, виявлених в результаті перевірки, що містить аналіз ризиків і рекомендації щодо усунення виявлених невідповідностей.

Аудиторська діяльність включає в себе організаційне і методологічне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудиту) та надання інших аудиторських послуг, аудиторські послуги можуть надаватись у формі аудиторських перевірок (аудиту) та пов'язаних з ними експертиз, консультацій питань бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування, аналіз фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення підприємницької діяльності фізичних та юридичних осіб.

Проведення незалежної аудиторської перевірки поточних зобов'язань дозволить користувачам: з'ясувати відповідність господарської діяльності суб'єкта господарювання і ведення бухгалтерського обліку чинному законодавству; проаналізувати показники платоспроможності підприємства та прийняти заходи щодо її поліпшення.

Основною метою аудиту поточних зобов'язань є ознайомлення з методикою та організацією аудиту поточних зобов'язань умовах автоматизованої обробки, порядком проведення аудиторської перевірки з використанням програми «Турбо Аудит». На етапі збору.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті даної роботи можна зробити такі висновки.

Згідно (П(С)БО 11) поточні зобов'язання - зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Зобов'язання здійснюють суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства.

Основна нормативно-правова база, що регламентує порядок організації обліку розрахунків з кредиторами у господарстві - це Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

На ТОВ «Сандора» в структурі управління частка зобов'язань знаходиться на відповідальності лінійного керівника, який приймає рішення відносно будь-яких дій своїх підлеглих.

Обсяг документообігу на ТОВ «Сандора» визначається з урахуванням усіх документопотоків за певний період діяльності підприємства, тобто за рік.

Одним із джерел коштів в господарському обороті ТОВ «Сандора» є поточні зобов'язання. Вони виникають при розрахунках з постачальниками, підрядчиками, працівниками, бюджетом, органами соціального страхування, іншими кредиторами.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами» призначено для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. На цьому рахунку також узагальнюється інформація про інші розрахунки з бюджетом, зокрема за субсидіями, дотаціями та іншими асигнуваннями.

За кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом — належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

На субрахунку 643 «Податкові зобов'язання» ведеться облік суми податку на додану вартість, визначену, виходячи із суми одержаних авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, що підлягають відвантаженню (виконанню).

Обліково-аналітичне та контрольне забезпечення поточних зобов'язань

Посада	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата	Загальні висновки та пропозиції	Номер сторінки
Здобувач	Лихова Т.В.		25.01.2021		
Науковий керівник	Михайленко О.В.		27.01.2021		
Завідувач кафедри	Чернелевський Л.М.		04.02.2021		

Поточні зобов'язання з внутрішніх розрахунків відображають у Балансі за сумою погашення в IV розділі пасиву "Поточні зобов'язання" за рядком "Поточні зобов'язання із внутрішніх розрахунків".

Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, з покупцями та замовниками, з різними дебіторами і кредиторами, за податками і платежами, отриманих і виданих векселів, довгострокових і поточних зобов'язань (крім зобов'язань, облік яких ведеться у Журналі 2), відстрочених податкових активів і зобов'язань здійснюється в Журналі 3 та Відомостях аналітичного обліку 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6.

В дипломній роботі для автоматизації обліку поточних зобов'язань використано програму «1С:Підприємство 8.3».

Проаналізувавши значення чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «Сандора» в 2019 році є вищим в порівнянні з 2018 роком на 659 836 тис. грн. або 6,77 % і складає 10 404 098 тис. грн. Темпи зростання чистого доходу більші чим темпи зростання собівартості. Собівартість реалізованої продукції у 2019 році збільшилась на 43 596 тис. грн.(61%) порівняно з 2018 роком і це є позитивним показником. ТОВ «Сандора» стабільно нарощує свої потужності та поступово підвищує показники рентабельності, що свідчить про ефективне управління. Провівши структурно-динамічний аналіз зобов'язань ТОВ «Сандора», можна зробити наступні висновки: поточні зобов'язання у 2019 році зросли на 662 849 тис. грн. або на 27,45%.

Нормативним документом при проведенні аудиту є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. №2258-VIII.

Метою експрес-аудиту вивчення поданої до податкової служби інформації щодо здійсненої за період господарської діяльності та її результатів (видатків, прибутків), порівняння висновків підготовленої та своєчасно поданої до Державної податкової служби України податкової звітності з фактичними результатами, незалежний збір даних про результати господарської діяльності компанії за певний період.

План аудиту поточних зобов'язань повинен складатися з 5 складових, а саме підготовчий етап, укладення договору, планування, процес аудиторської перевірки та заключний етап.

Організацію аудиту поточних зобов'язань умовах автоматизованої обробки розглянуто з детальним описом в інструкції користувача з використанням програмного комплексу «Турбо Аудит». Програмний продукт «Турбо Аудит» на початку проведення перевірки підприємства ТОВ «Сандора» пропонує почати з підготовчого етапу аудиту.

Важливим документом для збору аудиторських доказів є «Запит про отримання документів», який склала аудиторська фірма ПП «Аудит ФАГО» та вказала перелік документів фінансової звітності ТОВ «Сандора» за 2018-2019 роки та приміток до неї, що будуть необхідними для проведення аудиту.

Для одержання аудиторських доказів за всіма зазначеними критеріями програмою «Турбо Аудит» передбачено відповідні процедури в кожному розділі аудиту.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [від 21.12.2017 № 2258-VIII Верховна Рада України: офіційний веб-портал. Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [від 16 липня 1999 року № 996-XIV. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. №108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua.
5. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства Фінансів України № 73 від 07 лют. 2013 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755- VI // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Мінфіну України від 31.01.2000 р. № 20.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303 [Електронний ресурс] / <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0539-01>.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 635.
10. Болух, М. А. Економічний аналіз: [навчальний посібник] / М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатов; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 556 с
11. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. [для студентів спеціальності 7.050106 –Облік і аудит ВНЗ] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП –Рута, 2008. – 726 с.
12. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник / Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза; За ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир: ЖІТІ, 2010. – 672 с.
13. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алерта, 2011 – стор. 786 – 792;
14. Візіренко С.В. Удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками / С.В. Візіренко // Інноваційна економіка. – 2014. - № 3 [52]. – С. 249-254.
15. Ганін, В. І. Теоретичні основи бухгалтерського обліку: [навчальний посібник] / В. І. Ганін, Т. В. Синиця. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 336 с.
16. Гойло Н.В. Розмежування сутності бухгалтерських категорій «зобов'язання», «заборгованість», «розрахунки» / Н.В. Гойло // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки – 2012. - №2 (60). – С. 25-28.

17. Дерій В. А. Контроль і ревізія: Курс лекцій. — Бучач: МІФ, 2013. — 54 с.
18. Джога Р. Т., Свірко С. В., Сінельник Л. М. Бухгалтерський облік у бюджетних установах / За заг. Ред. Р. Т. Джоги. — К.: КНЕУ, 2009.
19. Єлець О.П., Богдан Є.В. Сутність конкуренції та конкурентоспроможності підприємства. — Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_7_082.pdf
20. Жук В.М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: Монографія / В.М. Жук. — К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2012. — 454 с.
21. Івахненко, В. М. Курс економічного аналізу: [навчальний посібник] / В. М. Івахненко. — К. : КНЕУ, 2004. — 190 с.
22. Карпенко В.В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В.В. Карпенко, В.І. Успенко. - Харків : Лідер, 2016. — 616 с.
23. Кесарчук Г.С. Поточні зобов'язання: економічна суть, класифікація та їх оцінка / Кесарчук Г.С., Мошак І.В. // Науковий вісник Ужгородського університету. — 2016. - Серія Економіка. Випуск 1(47). Т.2. — С. 401-405.
24. Кіндрацька, Г. І. Економічний аналіз: [підручник] / Г. І. Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2014. — 488 с.
25. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: [монографія / за заг. ред. О.Г. Янкового]. — Одеса: Атлант, 2013. — 470 с. 3. Офіційний сайт ТОВ «Сандора», — Режим доступу: <http://www.sandora.mk.ua/>.
26. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Основи аудиту: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. — К: Каравела, 2002. — 504 с.
27. Крупка Я.Д. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : навч. посіб. / Я. Д. Крупка, М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова. — Луцьк : Вежа-Друк, 2016. - 451 с.
28. Мельник Т.Г. Методологія аудиту розрахунків з працівниками по оплаті праці / Т.Г. Мельник // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. — 2005. - № 75-76. — С. 51-55
29. Михайлишин Н.П. Сутність зобов'язань та їх класифікація: економічний та правовий аспекти / Н.П. Михайлишин // Економіка: реалії часу. — 2015. - №2(3). — С. 130-135.
30. Михалків А.А. Роль аудиту в забезпеченні достовірності фінансової звітності / А.А. Михалків // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. — 2016. - Випуск 6, частина 2. — С. 105-107
31. Мушинський В.В. Формування облікової політики щодо виконання та зміни зобов'язань підприємства з урахуванням інтересів користувачів / В.В. Макушинський // Зимові читання, присвячені видатним вченим в галузі бухгалтерського обліку, аналізу і контролю : збірник тез Одинадцятої Всеукраїнської наукової Internet-конференції ЖДТУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://eztuir.ztu.edu.ua/5456/1/76.pdf>.
32. Омецінська І.Я. Інформаційне забезпечення та порядок проведення аналізу зобов'язань / І.Я. Омецінська // Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні. — Тернопіль: Економічна думка, 2015. — С. 276-292.
33. Орлов І. В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія : монографія / І. В. Орлов ; Житомир. держ. технол. ун-т. — Житомир : ЖДТУ, 2010. — 400 с.
34. Пархоменко В.М., Баранцев П.П. Реформування бухгалтерського обліку в Україні. Ч.4. — Луганськ, 2004. — с. 98 – 103;
35. Попович, П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання:

- [підручник] / П. Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 416 с.
36. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика : монографія / Н. М. Проскуріна ; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2014. – 739 с.
37. Пташник А.М. Проблеми обліку поточних зобов'язань торгівельних підприємств / А.М. Пташник // Матер. Інтернет-конференції «Соціум. Наука. Культура» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org>.
38. Расенко В.М. Особливості класифікації зобов'язань підприємств / В.М. Расенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2016. - Випуск 2 (45). – С. 163-170.
39. Рудницький В.С. Аудит: Навч. посібник / Гончарук Я.А., Рудницький В.С. – Львів: Оріяна-Нова, 2014. – 292 с.
40. Садовська І.Б. Фінансовий облік: Навч. посіб. / І.Б. Садовська, С.Г. Михалевич. – Луцьк: Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2011. – 511 с.
41. Синиця Т. В. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів: навч. посіб. / Т. В. Синиця, І. В. Осьмірко. – Харків : ФОП Панов А. М., 2016. – 276 с
42. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: підручник / Ткаченко Н. М. – К.: А.С.К., 2010. – 784 с.
43. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: [підручник] / Н.М. Ткаченко. – [3-є вид., допов. і перероб.]. – К. : Алерта, 2008. – 926 с.
44. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз : [навч. посіб.] ; частина I / Ю. М. Тютюнник ; [2-ге вид., перероб. і доп.] – Полтава : РВВ ПДАА, 2014. – 358 с.
45. Чернелевський, Л.М., Беренда Н.І. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Міленеум, 2012 - 466с.
46. Чернелевський Л.М., Н. Г. Слободян Н.Г., Михайленко О. В.: Аналіз діяльності підприємств та банківських установ : економічний, фінансово-інвестиційний, стратегічний [Текст] : підручник / 2-ге вид., перероб. та доп. — К. : Хай-Тек-Прес, 2014. — 640 с/
47. Чернелевський, Л.М. Управлінський облік на підприємствах харчової промисловості: навч. посіб. /Л.М. Чернелевський, Г.Г. Осадча. – К.: Пектораль, 2005 – 364 с/
48. Чернелевський, Л. М. Бухгалтерський облік у документах : навч. посіб. / Л. М. Чернелевський ; МОН України ; під ред. Л. М. Чернелевського. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Кондор, 2009. — 430 с.
49. Завод ТОВ «Сандора» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pepsico.ua/pdf/sandora.pdf>.

ДОДАТКИ

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Звіти про фінансовий стан на 31 грудня 2018 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р.

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		2020	01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю «Сандора»	по ЄДРПОУ	22430008
Територія	Миколаївська обл.	по КОАТУУ	4823383201
Організаційно-правова форма господарювання:	Товариство з обмеженою відповідальністю	по КОПФГ	240
Вид економічної діяльності:	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КВЕД	46.39
Середня кількість працівників ¹	3230 чоловік		
Адреса, телефон	с. Миколаївське, Вітовський р-н, Миколаївська обл., 57262		
Одиниця виміру:	тис.грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
			v

Звіти про фінансовий стан

Форма №1

Код по ДКУД 1801001

Активи	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.	Прим.
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	1 250	1 760	314	
первісна вартість	1001	2 587	10 076	7 624	
накопичена амортизація	1002	(1 337)	(8 316)	(7 310)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	200 936	339 310	102 579	4
Основні засоби	1010	2 212 188	1 014 912	883 600	4
первісна вартість	1011	3 681 153	2 318 164	2 079 601	4
знос	1012	(1 468 965)	(1 303 252)	(1 196 001)	4
Відстрочені податкові активи	1045	170 640	310 183	358 836	21
Інші необоротні активи *	1090	80 590	47 310	55 235	5
Усього за розділом I	1095	2 665 604	1 713 475	1 400 564	
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	735 213	733 820	676 238	7
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 510 888	1 251 881	995 730	8
Дебіторська заборгованість за розрахунками:					
за виданими авансами	1130	39 576	48 734	23 898	
з бюджетом	1135	-	9 440	30 866	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	7 925	30 300	9
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8 576	14 385	36 684	
Гроші та їх еквіваленти	1165	47 699	107 625	57 144	
Витрати майбутніх періодів	1170	6 664	6 219	3 773	
Інші оборотні активи	1190	57 215	39 103	681	
Усього за розділом II	1195	2 405 831	2 211 207	1 825 014	
БАЛАНС	1300	5 071 435	3 924 682	3 225 578	

* Рядок «Інші необоротні активи» (р.1090) включає дебіторську заборгованість за розрахунками з бюджетом термін очікуваного погашення якої перевищує 12 місяців та актив з права користування. (Примітки 5 та 6).

Звіти про фінансовий стан слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 8 – 49, які є складовою частиною фінансової звітності

Капітал і зобов'язання	Код рядка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.	Прим.
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	986 277	719 990	463 682	10
Додатковий капітал	1410	8 256	8 256	8 256	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 395 057)	(1 988 286)	(2 099 867)	
Усього за розділом I	1495	(400 524)	(1 260 040)	(1 627 929)	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення **					
Пенсійні зобов'язання	1505	1 775	919	1 021	
Інші довгострокові зобов'язання ***	1515	2 392 358	2 768 826	2 806 722	11, 12
Усього за розділом II	1595	2 394 133	2 769 745	2 807 743	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення **					
Короткострокові кредити банків	1600	294 300	-	88 180	12
Поточна кредиторська заборгованість за:					
довгостроковими зобов'язаннями	1610	56 899	78 229	63 397	12
товари, роботи, послуги	1615	2 134 999	1 887 409	1 571 313	13
розрахунками з бюджетом	1620	70 971	7 388	21 047	9
розрахунками зі страхування	1625	7 211	4 776	3 635	
розрахунками з оплати праці	1630	32 486	23 243	17 974	
отриманими авансами	1635	5 852	3 552	4 586	
Поточні забезпечення	1660	61 632	56 356	45 332	14
Інші поточні зобов'язання	1690	413 476	354 024	230 300	15
Усього за розділом III	1695	3 077 826	2 414 977	2 045 764	
БАЛАНС	1900	5 071 435	3 924 682	3 225 578	

** Усього зобов'язання і забезпечення, розраховані як сума рядків 1595 і 1695, складають 5 471 959 тисяч гривень на 31 грудня 2019 року (31 грудня 2018 року: 5 181 722 тисяч гривень; 1 січня 2018 року: 4 853 507 тисяч гривень).

*** Рядок «Інші довгострокові зобов'язання» включає кредити отримані від пов'язаних сторін (Примітка 12)

**** Товариство не подає окремі зобов'язання, а включає їх в рядки 1515 і 1690 Звіту про фінансовий стан.

Керівник служби фінансової звітності

Головний бухгалтер

Корнієнко Т.М.

Бончаренко Г.В.

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Звіт про фінансові результати (Звіт про прибутки або збитки та інші сукупний дохід) за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Підприємство ТОВ «Сандора»

(назва)

Дата (рік, місяць, число)

2020 01 01

по ЄДРПОУ

22430008

Звіт про фінансові результати (Звіт про прибутки або збитки та інші сукупний дохід)

Форма № 2 Код по ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.	За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.	Прим.
1	2	3	4	5
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2000	10 464 098	9 744 262	16
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 239 933)	(7 196 337)	
Валовий:				
прибуток	2090	3 164 165	2 547 925	
збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	5 800	7 235	
Адміністративні витрати	2130	(251 124)	(228 785)	
Витрати на збут	2150	(2 251 161)	(1 834 833)	18
Інші операційні витрати	2180	(52 043)	(10 176)	
Фінансові результати від операційної діяльності:				
прибуток	2190	615 637	481 366	
збиток	2195	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	199 093	34 163	19
Інші доходи	2240	7 359	7 964	
Фінансові витрати	2250	(344 845)	(342 636)	20
Інші витрати	2270	(44 472)	(20 563)	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
прибуток	2290	732 772	160 234	
збиток	2295	-	-	
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	(139 543)	(48 653)	21
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	593 229	111 581	
збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.	За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.	Прим.
1	2	3	4	5
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	593 229	111 581	

* Рядок «Фінансові витрати» (рядок 2250) включає нараховані відсотки по кредитах та нараховані відсотки по кредитам зобов'язанням (Примітка 20).

** Усього чисті фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року: 732 772 тисяч гривень та за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року: 160 234 тисяч гривень.

Керівник служби фінансової звітності

Коріненко Т.М.

Головний бухгалтер

Бурлако Г. П.

Звіт про фінансові результати (Звіт про прибутки або збитки та інші сукупний дохід) слід читати разом з примітками, складеними на сторінках № 49-49, які є складовою частиною фінансової звітності.

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 груднем 2019 р. та 31 груднем 2018 р.
 (звіт про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 груднем 2019 р. та 31 груднем 2018 р.)

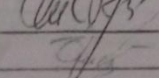
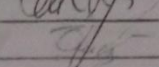
Напрямок: ТОВ «Сандора» Дата (рік, місяць, число): 2020 01 01
 (назва) по СДРПОУ: 22430008

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

Форма № 3 Код за ДКУД: 1801004

Стаття	Код рядка	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.	За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.	Прим.
1	2	3	4	5
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	13 360 175	12 287 976	
Повернення податків і зборів	3005	8 480	30 856	
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	2 299	3 550	
Надходження від відсотків до залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 579	2 530	
Надходження від біржових операцій (агентів)	3035	1 029	1 593	
Інші надходження	3095	21 701	20 344	
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	(9 988 229)	(9 785 616)	
Прани	3105	(610 448)	(468 073)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(147 128)	(111 122)	
Зобов'язань податків і зборів	3115	(398 114)	(345 524)	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-	-	
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(208 456)	(189 000)	
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(189 658)	(156 524)	
Інші витрачання	3190	(1 136 783)	(882 156)	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 115 511	754 348	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
необоротних активів	3205	14 697	5 351	
Витрачання на придбання:				
необоротних активів	3260	(1 357 649)	(534 794)	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(1 342 952)	(529 443)	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від:				
Власного капіталу	3300	266 287	256 308	
Страхування пенсії	3305	12 422 000	6 245 000	12
Витрачання на:				
Погашення позички	3350	(12 127 700)	(6 332 000)	12
Витрачання на сплату відсотків	3360	(263 481)	(335 474)	12
Витрачання на сплату зобов'язаності з оренди	3365	(16 529)	-	6, 12
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	180 577	(166 166)	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	(46 864)	58 739	
Залишок коштів на початок періоду	3405	107 625	57 144	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(13 062)	(8 258)	
Залишок коштів на кінець року	3415	47 699	107 625	

* Рядок «Інші витрачання» містить витрачання на оплату по угодах роздрядки клієнтів у сумі 1 123 143 тисяч гривень (2018 рік: 870 824 тисяч гривень).

Керівник служби фінансової звітності: Корітська Т.М.
 Головні бухгалтер: Буркало Т.В.
 Звіт про рух грошових коштів складено за даними звітності, викладеною на сторінках 8 – 49, які є складовою частиною фінансової звітності.

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
 за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
 Звіт про власний капітал за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Підприємство ТОВ «Сандора» Дата (рік, місяць, число) 2020 01 01
 (назва) по СДРПЮВ 22430008

Звіт про власний капітал
за 2019 рік

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстро- ваний (паієвий) капітал	Капітал у доїлках	Додатко- вий капітал	Резерви й капітал	Нерозпо- длений прибуток (непокрита в збиток)	Неопла- чений капітал	Вилучен- й капітал	Всього	Прим.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 31.12.2018р.	4000	719 990	-	8 256	-	(1 988 286)	-	-	(1 260 040)	
Коригування:										
Інші зміни	4090									
Скоригований залишок на 01.01.2019р.	4095	719 990	-	8 256	-	(1 988 286)	-	-	(1 260 040)	
Чистий прибуток (збиток) за 2019	4100					593 229			593 229	
Інший сукупний дохід за 2019 рік	4110									
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	266 287							266 287	10
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260									
Разом змін у капіталі	4295	266 287	-	-	-	593 229	-	-	859 516	
Залишок на 31.12.2019р.	4300	986 277	-	8 256	-	(1 395 057)	-	-	(400 524)	

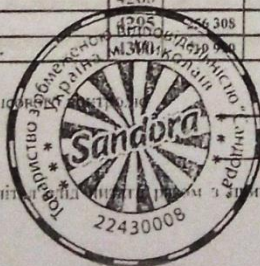
Звіт про власний капітал
за 2018 рік

Стаття	Код рядка	Зареєстро- ваний (паієвий) капітал	Капітал у доїлках	Додатко- вий капітал	Резерви й капітал	Нерозпо- длений прибуток (непокрита в збиток)	Неопла- чений капітал	Вилучен- й капітал	Всього	Прим.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Залишок на 01.01.2018р.	4000	463 682	-	8 256	-	(2 099 867)	-	-	(1 627 929)	
Коригування:										
Інші зміни	4090									
Скоригований залишок на 01.01.2018р.	4095	463 682	-	8 256	-	(2 099 867)	-	-	(1 627 929)	
Чистий прибуток (збиток) за 2018	4100					111 581			111 581	
Інший сукупний дохід за 2018 рік	4110									
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200									
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	256 308							256 308	10
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260									
Разом змін у капіталі	4295	256 308	-	-	-	111 581	-	-	367 889	
Залишок на 31.12.2018р.	4300	720 000	-	8 256	-	(1 988 286)	-	-	(1 260 040)	

Керівник служби фінансової звітності

Головний бухгалтер

Звіт про власний капітал складено разом з примітками, викладеними на сторінках К – 49, які є складовою частиною фінансової звітності

Корієнко Т.М.

Бурда І.В.

ТОВ «Сандора»
Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація

(а) Організаційна структура та діяльність

Товариство з обмеженою відповідальністю "САНДОРА" ("Компанія" або "Товариство") є компанією, зареєстрованою в Україні. Юридична адреса Товариства: Україна, 57262, Миколаївська обл., Вітовський район, село Миколаївське. Основним видом діяльності Товариства є виробництво фруктових і овочевих соків.

Засновником Товариства є компанія "САНДОРА ХОЛДІНГС" (SANDORA HOLDINGS B.V.) Кінцевою материнською компанією "САНДОРА ХОЛДІНГС" (SANDORA HOLDINGS B.V.) є PepsiCo Inc. Товариство не має фактичних контролюючих сторін.

(б) Умови здійснення діяльності

Економіка України демонструє ознаки стабілізації після тривалого періоду політичної та економічної напруженості, хоча все ще продовжується збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Дана подія спричинила істотне погіршення відносин між Україною і Російською Федерацією.

У 2019 році темп інфляції в Україні уповільнився до 4,1% (порівняно з 9,8% у 2018 році). У 2019 році зростання реального ВВП, за оцінками Національного банку України (НБУ), становило 3,2% (у 2018 році: зростання на 3,4%).

НБУ продовжив реалізацію політики цільового регулювання інфляції і розпочав прискорення циклу пом'якшення монетарної політики, оскільки цільовий показник інфляції на рівні $5\pm 1\%$ був достроково досягнутий в листопаді 2019 року. НБУ в 2019 році неодноразово знижував свою основну облікову ставку з 18,0% до 13,5%, а на дату випуску цієї фінансової звітності вона складає 6,0% річних. НБУ дотримувався політики плаваючого валютного курсу гривні, який станом на 31 грудня 2019 року становив 23,67 гривні за 1 долар порівняно з 27,69 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2018. Головними факторами зміцнення гривні стало надходження від українського експорту, зокрема завдяки рекордному врожаю зернових та олійних культур, та продаж коштів від валютних залучень державних компаній, а також приплив коштів іноземних інвесторів у гривневі облигації Уряду.

Щодо валютного регулювання, НБУ продовжив політику зменшення валютних обмежень, і, починаючи з 1 березня 2019 року зменшив обов'язкову частку продажу валютних надходжень від 50% до 30%, а з 20 червня 2019 року скасував цю вимогу повністю. НБУ також збільшив період розрахунків за експортно-імпортними операціями від 180 до 365 днів з 7 лютого 2019 року; з 8 травня 2019 року підвищив ліміт по виплатах дивідендів за 2018 рік з 7 мільйонів Євро до 12 мільйонів Євро, а з 10 липня 2019 року скасував всі обмеження на репатріацію дивідендів.

ТОВ «Сандора»
Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація (продовження)

(б) Умови здійснення діяльності (продовження)

У 2020-2021 роках Україна зобов'язана погасити значну суму державного боргу, значною мірою деномінового в іноземній валюті в розмірі 9,0 мільярдів доларів США та 6,8 мільярда доларів США, відповідно, що вимагатиме мобілізації суттєвого внутрішнього і зовнішнього фінансування. Ступінь непевності на дату випуску цієї звітності значно зріс в порівнянні з 2019 роком через (1) зміну уряду; (2) пандемію коронавірусу та карантинні заходи, запроваджені урядом, що призводить до пригнічення економічної активності та скорочення попиту на продукцію Товариства, а також (3) ризики продовження співпраці з МВФ, бо успішне затвердження програми кредитування для України Міжнародного валютного фонду («МВФ») підвищує здатність України виконати її валютні зобов'язання у 2020-2021 роках (що зрештою сприятиме фінансовій та макроекономічній стабільності в країні), проте ставить отримання траншів в залежність від успіху України у виконанні умов програми.

Події 2020 року описані в Примітці 25. Остаточний результат політичної та економічної ситуації в Україні та її наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший суттєвий вплив на економіку України та бізнес Товариства.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належних заходів на підтримку стабільної діяльності Товариства, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Товариства, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Товариства. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнитися від оцінки управлінського персоналу.

(в) Управління ліквідністю

Фінансова звітність складена на основі припущення, що Товариство є безперервно діючим підприємством і залишатиметься діючим в осяжному майбутньому. Товариство не має ні наміру, ні потреби ліквідуватися або суттєво звужувати масштаби своєї діяльності.

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року Товариство отримало чистий прибуток у розмірі 593 229 тис. грн. Станом на 31 грудня 2019 року поточні зобов'язання Товариства перевищували поточні активи на 671 995 тис. грн. на цю дату.

Діяльність Товариства є невід'ємною частиною комерційної діяльності PepsiCo Group («Група»). Керівництво вважає, що Група буде надавати необхідну фінансову підтримку Товариству і, таким чином, має обґрунтовані очікування щодо того, що Товариство має достатньо ресурсів для продовження своєї операційної діяльності в найближчому майбутньому, і буде в змозі виконати свої зобов'язання у встановлені терміни.

Крім того, Товариство має кредитні лінії у АТ «Сітібанк» та АТ «УкрСиббанк», кошти за якими станом на 31 грудня 2019 року в сумі 1 123 475 тис. грн. не було вибрано, та які можуть бути використані для погашення поточних зобов'язань Товариства у разі виникнення такої необхідності.

У грудні 2019 року строки погашення позик, одержаних від пов'язаних осіб, були пролонговані до періоду з червня 2024 до серпня 2025 року року (див. Примітку 12).

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

(в) Фінансові інструменти (продовження)

(ii) Класифікація та подальша оцінка (продовження)

- Ризики, що впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- Яким чином здійснюється винагорода менеджерів, відповідальних за управління портфелем;
- Частота, обсяг і терміни продажів фінансових активів у минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів.

Передача фінансових активів третім особам за угодами, припинення визнання яких не передбачається, не вважається продажем для цієї мети, що відповідає продовженню визнання активів Компанією. Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій або управляються, результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються по справедливій вартості через прибуток або збиток.

Фінансові активи – оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів (критерій SPPI)

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми (критерій SPPI), Компанія аналізує договірні умови фінансового інструмента. Це включає оцінку того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі. При проведенні оцінки Компанія аналізує:

- умовні події, які можуть змінити терміни або суму грошових потоків;
- умови, які можуть регулювати договірні ставки купона, включаючи особливості змінної ставки;
- дострокове погашення та особливості пролонгації;
- умови, які обмежують вимоги Компанії грошовими потоками від обумовлених активів (наприклад, кредити без права регресу).

Умова про дострокове погашення відповідає критерію SPPI в тому випадку, якщо сума, сплачена при достроковому погашенні, представляє по суті непогашену частину основної суми і проценти на непогашену частину та може включати обґрунтовану додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору. Крім того, в тому випадку, якщо фінансовий актив придбається або створюється з премією або дисконтом щодо зазначеної в договорі номінальної суми, сума, що підлягає виплаті при достроковому погашенні, по суті являє собою зазначену в договорі номінальну суму плюс передбачені договором нараховані (але не виплачені) проценти (і може також включати обґрунтовану додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору), вважається як та, що відповідає критерію, якщо при первісному визнанні фінансового активу справедлива вартість його умови про дострокове погашення є незначною.

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
 за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
 Примітки до фінансової звітності

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

(в) Фінансові інструменти (продовження)

(ii) Класифікація та подальша оцінка (продовження)

Фінансові активи – Прибутки або збитки при подальшій оцінці

При подальшій оцінці фінансових активів застосовуються такі принципи облікової політики.

Фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	Ці активи в подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Чисті прибутки та збитки, включаючи будь-який процентний дохід або дивіденди, визнаються у прибутках або збитках.
Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю	Ці активи згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Амортизована вартість зменшується на суму збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються у прибутках або збитках. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається у складі прибутку чи збитку за період.
Боргові інвестиційні цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Ці активи в подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Процентний дохід, що розраховується з використанням методу ефективної процентної ставки, прибутки та збитки від курсових різниць та знецінення визнаються у прибутку чи збитку. Інші чисті прибутки та збитки, визнані в складі іншого сукупного доходу При припиненні визнання прибутки та збитки, накопичені в іншому сукупному доході, перекласифіковуються в прибуток або збиток.
Інвестиції в дольові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Ці активи в подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Дивіденди визнаються як дохід у прибутку чи збитку, якщо вони не є очевидним відшкодуванням частини собівартості інвестиції. Інші чисті прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході та ніколи не перекласифікуються в прибуток або збиток.

Фінансові активи Компанії включають торгіву та іншу дебіторську заборгованість, а також грошові кошти та їх еквіваленти, та класифікуються як фінансові активи за категорією амортизованої вартості.

Фінансові зобов'язання – Класифікація, подальша оцінка та прибутки або збитки

Фінансові зобов'язання класифікуються як оцінені за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (СВПЗ). Фінансове зобов'язання класифікується як оцінене за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (СВПЗ), якщо воно класифікується як утримуване для торгівлі, є похідним фінансовим інструментом, або визначається як таке при первісному визнанні. Фінансові зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (СВПЗ), оцінюються за справедливою вартістю, а чисті прибутки та збитки, включаючи будь-які процентні витрати, визнаються у прибутках або збитках. Інші фінансові зобов'язання згодом оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць визнаються у прибутках або збитках. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Примітки до фінансової звітності

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

(в) Фінансові інструменти (продовження)

(iii) Припинення визнання

Фінансові активи

Припинення визнання фінансових активів Компанією відбувається, якщо закінчується строк дії прав Компанії відповідно до договору на отримання грошових коштів від фінансових активів або якщо воно передає передбачені договором права на отримання грошових коштів від фінансових активів в рамках операції без збереження практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних із правом володіння фінансовим активом.

Компанія бере участь в операціях, за допомогою яких передає активи, визнані у звіті про фінансовий стан, але зберігає всі або майже всі ризики та винагороди від переданих активів. У таких випадках визнання переданих активів не припиняється.

Фінансові зобов'язання

Компанія припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли зазначені у договорі зобов'язання були виконані, анульовані або строк їх дії закінчився. Компанія також припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови змінені, а грошові потоки від модифікованого зобов'язання суттєво відрізняються від попередніх; в цьому випадку нове фінансове зобов'язання, що базується на модифікованих умовах, визнається за справедливою вартістю.

В разі припинення визнання фінансового зобов'язання різниця між балансовою вартістю та сплаченою винагородою (включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті на себе зобов'язаннями) визнаються у звіті про прибутки та збитки.

(iv) Взаємозалік

Фінансові активи та фінансові зобов'язання згортаються, і відповідна чиста сума відображається у звіті про фінансовий стан тоді і тільки тоді, коли Компанія має юридично забезпечене право на їх взаємозалік та намір або здійснити розрахунок по них на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив та погасити зобов'язання.

(v) Знецінення

Фінансові активи і активи по договору

Компанія визнає резерви під очікувані кредитні збитки щодо:

- фінансових активів, оцінених за амортизованою вартістю;
- боргових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході;
- контрактних активів.

Компанія визнає резерви під збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- боргові інвестиційні цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату; та
- інші боргові цінні папери та залишки в банках, для яких кредитний ризик (тобто ризик неплатоспроможності протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту) суттєво не зростав після першого визнання.

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

(в) Фінансові інструменти (продовження)

(ii) Класифікація та подальша оцінка

Фінансові активи

Фінансові активи Компанії включають дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, іншу поточну дебіторську заборгованість і гроші та їх еквіваленти.

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як: оцінений за амортизованою вартістю; за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході (СВІСД) – боргові інструменти; СВІСД – інвестиції в капітал інших суб'єктів господарювання; або за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (СВПЗ).

Фінансові активи не перекласифікуються після їх первісного визнання, якщо тільки Компанія не змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами, у такому разі всі відповідні фінансові активи перекласифікуються в перший день першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо він відповідає обом наступним умовам і не класифікується, як оцінений за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у прибутку або збитку (СВПЗ):

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і
- його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

Фінансові активи Компанії включають торгіву дебіторську заборгованість, а також грошові кошти та їх еквіваленти, та класифікуються як фінансові активи в категорії за амортизованою вартістю. Ці активи у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Амортизована вартість зменшується на суму збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються у звіті про прибутки та збитки. Будь-який прибуток або збиток при припиненні визнання визнається в прибутку чи збитку.

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки грошових коштів на рахунках у банках.

Фінансові активи - оцінка бізнес-моделі

Компанія здійснює оцінку щодо мети бізнес-моделей, в рамках яких утримуються активи, на рівні кожного окремого портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому Компанією враховується така інформація:

- Політики та цілі, встановлені для окремого портфеля, а також дія вказаних політик на практиці. Це включає стратегію керівництва на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримка певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строками погашення фінансових зобов'язань, які використовуються для фінансування цих активів, або очікуваних відтоків грошових коштів, або реалізацію грошових потоків за допомогою продажу активів;
- Яким чином проводиться оцінка результативності портфеля та яким чином ця інформація доводиться до уваги керівництва Компанії;

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
 за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
 Примітки до фінансової звітності

3. Основні принципи облікової політики (продовження)

(й) Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових потоків підготовлений з використанням прямого методу. Отримані відсотки включаються до операційної діяльності. Виплачені відсотки включаються до фінансової діяльності. Для цілей звіту про рух грошових коштів, грошові кошти та їх еквіваленти складаються з грошових коштів та їх еквівалентів, як зазначено вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

(к) Пов'язані сторони

Сторони вважаються пов'язаними, якщо одна зі сторін має можливість контролювати іншу сторону або справляти істотний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Для Товариства пов'язаними сторонами є:

- Sandora Holdings B.V. (Нідерланди)
- дочірні компанії Групи компаній PepsiCo Inc.
- ключове керівництво Sandora Holdings B.V. (Нідерланди) та Товариства;
- організації, які контролюються або піддаються істотному впливу з боку Групи компаній PepsiCo Inc.

Однак з урахуванням вимог пп. 25 і 24 МСБО 24 «Пов'язані сторони» Товариство має право розкривати інформацію користувачеві тільки по окремих угодах з такими пов'язаними сторонами, які за характером і сумі є значними самі по собі, а також розкривати інформацію щодо інших операцій, які є значними не окремо, а в сукупності.

(л) Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті

У фінансовій звітності станом на 31 грудня 2019 року інформація подана з урахуванням МСФЗ, які набули чинності з 1 січня 2019 року.

Ряд нових стандартів набувають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2020 року, з можливістю їх дострокового застосування. Однак Компанія достроково не застосовувала зазначені нові стандарти і поправки до стандартів при складанні цієї фінансової звітності:

<u>Стандарти/тлумачення</u>	<u>Набувають чинності з:</u>
Поправки до Посилань на Концептуальну основу фінансової звітності в стандартах МСФЗ	1 січня 2020 року
Поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»: Визначення бізнесу	1 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»: Визначення суттєвості	1 січня 2020 року
Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа орієнтовної відсоткової ставки»	1 січня 2020 року
Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності»: Класифікація зобов'язань як короткострокових чи довгострокових	1 січня 2022 року
МСФЗ 17 «Договори страхування»	1 січня 2023 року
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж чи розподіл активів між інвестором та його асоційованими підприємствами чи підприємствами спільної діяльності»	Дата застосування ще не визначена

На поточний момент управлінський персонал аналізує можливий вплив зазначених стандартів і зміни на фінансову звітність і результати операцій. Очікується, що нові або змінені стандарти не матимуть значного впливу на фінансову звітність Компанії.

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
 за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
 Примітки до фінансової звітності
 Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначене інше

4. Основні засоби

Товариство в 2018 році почало проект з локалізації виробництва чіпсів ТМ Lay's шляхом установки першої лінії з виробництва картопляних чіпсів та розширення виробництва сухариків "Хрустем" шляхом установки другої лінії на існуючому заводі в Миколаївській області. Перша фаза проекту в частині виробничого обладнання була завершена в 2019 році, а повне завершення в частині очисних споруд та складських приміщень очікується в 2020 році.

Рух основних засобів та незавершеного будівництва за рік, що закінчився 31 грудня, представлений таким чином:

	Земельні ділянки	Будівлі, споруди та передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Приладдя та інвентар	Незавершене будівництво	Усього
Первісна вартість							
На 1 січня 2018 р.	6 401	416 489	1 461 482	90 902	104 327	102 579	2 182 180
Надходження за рік	-	-	160 120	7 802	23 332	342 681	533 935
Передачі за рік	-	37 362	54 214	-	14 374	(105 950)	-
Вибуття за рік	-	(32)	(35 861)	(2 588)	(20 160)	-	(58 641)
На 31 грудня 2018 р.	6 401	453 819	1 639 955	96 116	121 873	339 310	2 657 474
Надходження за рік	-	347	333 162	22 112	22 232	920 067	1 297 920
Передачі за рік	-	115 099	926 181	-	9 748	(1 051 028)	-
Перенесення в нематеріальні активи	-	-	-	-	-	(135)	(135)
Вибуття за рік	-	(22)	(43 473)	(4 016)	(18 381)	(7 278)	(73 170)
На 31 грудня 2019 р.	6 401	569 243	2 855 825	114 212	135 472	200 936	3 882 089
Накопичений знос та знецінені							
На 1 січня 2018 р.	-	(150 546)	(913 169)	(56 878)	(75 408)	-	(1 196 001)
Нараховано зносу за рік	-	(15 161)	(117 569)	(9 553)	(20 281)	-	(162 564)
Вибуття за рік	-	16	32 982	2 588	19 727	-	55 313
На 31 грудня 2018 р.	-	(165 691)	(997 756)	(63 843)	(75 962)	-	(1 303 252)
Нараховано зносу за рік	-	(19 388)	(170 122)	(9 862)	(27 473)	-	(226 845)
Нараховано знецінення за рік	-	(89)	(356)	-	(3)	-	(448)
Вибуття за рік	-	8	40 311	3 758	17 503	-	61 580
На 31 грудня 2019 р.	-	(185 160)	(1 127 923)	(69 947)	(85 935)	-	(1 468 965)
Залишкова вартість							
На 1 січня 2018 р.	6 401	265 943	548 313	34 024	28 919	102 579	986 179
На 31 грудня 2018 р.	6 401	288 128	642 199	32 273	45 911	339 310	1 354 222
На 31 грудня 2019 р.	6 401	384 083	1 727 902	44 265	49 537	200 936	2 413 124

На 31 грудня 2019 р. вартість основних засобів, по яких був нарахований 100% знос, становила 539 296 тисяч гривень (31 грудня 2018 р.: 544,045 тисяч гривень; 1 січня 2018 р.: 520,089 тисяч гривень).

(а) Знос

Загальна сума зносу за рік, що закінчився 31 грудня, розподілена таким чином:

	2019	2018
Собівартість реалізованої продукції	109 352	66 112
Адміністративні витрати	15 148	10 482
Витрати на збут	102 345	85 970
Усього нарахованого зносу	226 845	162 564

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Примітки до фінансової звітності

Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

б. Актив з права користування та орендні зобов'язання (продовження)**(б) Суми, наведені в звіті про сукупний дохід**

У звіті про фінансові результати (Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. наведені такі суми, що стосуються оренди:

	За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.
У складі операційних витрат	
Амортизація активу з права користування у складі собівартості реалізації	(986)
Амортизація активу з права користування у складі адміністративних витрат	(5 531)
Амортизація активу з права користування у складі витрат на збут	(7 232)
Витрати, пов'язані з переглядом грошових потоків до модифікації орендного зобов'язання та активів з права користування	(322)
Витрати, пов'язані з короткостроковими договорами оренди	(14 764)
У складі фінансових витрат	
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди	(6 377)
Разом:	(35 212)

(в) Суми, наведені в звіті про рух грошових коштів

Сума сплаченої орендної плати за короткостроковими договорами оренди та у зв'язку з відхиленням фактичних грошових потоків від очікуваних під час первісного визнання склала 12 332 тис. грн. Такі грошові потоки були класифіковані як операційна діяльність у звіті про рух грошових коштів.

Сума сплаченої орендної плати за договорами оренди, по яким були визнані активи з права користування та орендні зобов'язання за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. склала 16 529 тис. грн. Грошові потоки по таких договорах були класифіковані як фінансова діяльність у звіті про рух грошових коштів.

(в) Діяльність Товариства в сфері оренди

Товариство орендує нерухомість, обладнання та транспортні засоби. Договори оренди транспортних засобів, як правило, укладаються на фіксований період строком 1 рік з правом пролонгації наприкінці строку оренди, керівництво вважає що фактичний строк оренди по таким транспортним засобом складає 2-6 років. Орендні платежі, пов'язані з короткостроковою орендою, визнаються витратами по факту понесення. Умови оренди обговорюються на індивідуальній основі і містять ряд різних умов.

Угоди про оренду не накладають жодних умов (ковенантів), але орендовані активи не можуть використовуватися як забезпечення для цілей запозичення.

(г) Право на продовження та припинення дії договору оренди

Право на продовження та припинення дії включені до ряду договорів оренди, в тому числі і з пов'язаними сторонами. Ці умови використовуються для максимальної експлуатаційної доступності з точки зору управління договорами оренди.

При визначенні терміну оренди керівництво враховує всі факти та обставини, які створюють економічний стимул до використання права на продовження, або не застосування права припинення.

ТОВ «Сандора»
Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
Примітки до фінансової звітності
Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначене інше

10. Власний капітал

Компанія була зареєстрована як товариство з обмеженою відповідальністю, що передбачає юридично забезпечене право кожного учасника на вилучення своєї частки з капіталу Компанії. У такому разі компанія зобов'язана виплатити суму частки, що вилучається, протягом дванадцяти місяців з моменту отримання відповідної вимоги.

Згідно з доповненням “Фінансові інструменти з правом дострокового погашення та зобов'язання, що виникають при ліквідації” до МСБО 32 “Фінансові інструменти: подання” та МСБО 1 “Подання фінансової звітності”, частки учасників у товариствах з обмеженою відповідальністю повинні класифікуватися не як зобов'язання, а як власний капітал, якщо, поряд з іншими критеріями, загальна сума очікуваних грошових потоків, що відносяться до певного інструмента протягом строку його дії, ґрунтується переважно на прибутку або збитку, зміні визнаних чистих активів або зміні справедливої вартості визнаних та невизнаних чистих активів протягом строку дії цього інструмента, і якщо не існує інших випущених інструментів, грошові потоки за якими ґрунтуються переважно на зазначених вище статтях, або які обмежують чи фіксують залишкову прибутковість для власників інструментів з правом дострокового погашення. Крім того, вихід із складу товариства з обмеженою відповідальністю одного учасника заборонено.

Управлінський персонал дійшов висновку, що частки учасників у капіталі Компанії мають характеристики фінансових зобов'язань, однак вони підпадають під виключення у загальних принципах класифікації зобов'язань та капіталу згідно з МСФЗ, тому вони показані як власний капітал на 1 січня 2018 р., 31 грудня 2018 р. і 31 грудня 2019 р.

(а) Статутний капітал

Станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та на 1 січня 2018 р. 100% статутного капіталу Товариства належить компанії Sandora Holdings B.V. (Нідерланди).

Станом на 31 грудня 2019 р. статутний капітал становить 986 277 тисяч гривень, на 31 грудня 2018 р.: 719 990 тисяч гривень, а на 1 січня 2018 р.: 463 682 тисяч гривень. Протягом року, який закінчився 31 грудня 2019 р., акціонер зробив внесок у статутний капітал у розмірі 266 287 тисяч гривень (у 2018 році: 256 308 тисяч гривень)

(б) Додатковий вкладений капітал

Додатковий вкладений капітал включає переоцінку вартості основних засобів, здійсненої в рамках попередньої концептуальної основи та курсові різниці, що виникли при збільшенні статутного капіталу.

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Примітки до фінансової звітності

Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

10. Власний капітал**(в) Управління капіталом**

Політика Товариства передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку господарської діяльності у майбутньому. Управлінський персонал здійснює моніторинг доходності капіталу, яку Товариство визначає як співвідношення прибутку від операцій до загальної суми власного капіталу.

Управлінський персонал прагне підтримувати баланс між більш високою доходністю, яку можна досягти, застосовуючи додаткові позикові кошти, та перевагами і стабільністю, які забезпечує стійка позиція капіталу. Протягом звітних періодів не було змін у підході Товариства до управління капіталом.

11. Інші довгострокові зобов'язання

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	1 січня 2018 р.
Довгострокові кредити (Примітка 12)	2 368 620	2 768 826	2 806 722
Довгострокове орендне зобов'язання (Примітка 6)	23 738	-	-
Усього інші довгострокові зобов'язання	2 392 358	2 768 826	2 806 722

12. Кредити

У цій примітці надана інформація про умови кредитів згідно з договорами.

Інформація про процентний і валютний ризики викладена у Примітці 22.

На 31 грудня 2019 р. умови та строки погашення кредитів представлені таким чином:

	Валюта	Номінальна відсоткова ставка	Ефективна відсоткова ставка	Строк погашення		Усього
				до одного року	від одного до п'яти років	
Helioscope Ltd.	дол.США	7,80%	7,80%	53 502	2 368 620	2 422 122
Укрсиббанк АТ	гривня	11,69%	11,69%	85 145	-	85 145
Сітібанк ПАТ	гривня	12,50%	12,50%	212 552	-	212 552
Усього				351 199	2 368 620	2 719 819

На 31 грудня 2018 р. умови та строки погашення кредитів представлені таким чином:

	Валюта	Номінальна відсоткова ставка	Ефективна відсоткова ставка	Строк погашення		Усього
				до одного року	від одного до п'яти років	
Helioscope Ltd.	дол.США	11,00%	11,00%	78 229	2 768 826	2 847 055
Усього				78 229	2 768 826	2 847 055

ТОВ «Сандора»

Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Примітки до фінансової звітності

Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначено інше

25. Події після звітної дати (продовження)**• Пандемія коронавірусної інфекції (продовження)**

У зв'язку з режимом самоізоляції, запровадженим у багатьох країнах, світовий попит на нафту різко знизився, що призвело до надмірної пропозиції і різкого падіння цін на нафту. Різке зниження цін і обсягів імпорту нафти призводить до відповідного зменшення імпортних податків та зборів до бюджету України, що, найімовірніше, потягне за собою серйозні економічні та соціальні наслідки та спровокує зниження витрат державного сектора.

Ці події чинитимуть більш значний негативний вплив на економіку, включаючи:

- Порушення ділової та економічної активності, що призводить до зривів поставок і порушення контрактних зобов'язань;
- Значні збої в роботі підприємств як окремих галузей, що працюють на внутрішньому ринку, так і експортно-орієнтованих підприємств з високим ступенем залежності від зовнішніх ринків. Найбільш
- Значне зниження попиту на товари і послуги, які не є невідкладними або життєво необхідними;
- Зростання економічної невизначеності, яке виражається у збільшенні волатильності вартості активів і валютних курсів.

На дату випуску цієї фінансової звітності пандемія COVID-19 не здійснила значного впливу на продажі Товариства, адже частка клієнтів каналу збуту "HoReCa", який постраждав найбільше від запровадження карантину, є відносно незначною. Очікування керівництва полягають в тому, що за умови завершення карантину до кінця липня продажі в річному вимірі зменшаться на 7% від раніше запланованого обсягу на 2020 рік.

З метою забезпечення нормальної операційної діяльності та підтримання ліквідності Компанії управлінським персоналом вжито низку заходів, у тому числі:

- значна частина адміністративного персоналу, а також співробітники відділів продажів і закупівель переведені в режим віддаленої роботи;
- співробітники виробничого відділу пройшли навчання з дотримання суворих запобіжних заходів обережності у процесі роботи, включаючи соціальне дистанціювання;
- досягнуто домовленостей з альтернативними постачальниками для забезпечення безперебійного виробничого процесу;
- скориговано виробничі плани Компанії з урахуванням можливого зниження попиту на окремі продукти, що пропонуються Компанією;
- введені обмеження на відрядження, переглянуті маркетингові бюджети і промо-активності, введені обмеження на прийом співробітників за відкритими вакансіями.

Зважаючи на вищевказані заходи і поточні операційні та фінансові результати Компанії, а також наявну в даний час загальнодоступну інформацію, управлінський персонал не очікує істотного негативного впливу пандемії коронавірусної інфекції на фінансовий стан і фінансові результати Компанії в короткостроковій перспективі. Проте управлінський персонал не виключає можливості того, що продовження на тривалий термін режиму самоізоляції, подальше посилення заходів щодо запобігання подальшому поширенню інфекції або несприятливий вплив таких заходів на економічні умови, в яких Компанія здійснює свою діяльність, матимуть негативний вплив на діяльність Компанії в середньо- і довгостроковій перспективі. Крім того, управлінський персонал аналізує можливі негативні сценарії розвитку ситуації і готовий відповідним чином адаптувати операційні плани Компанії. Управлінський персонал продовжує уважно стежити за розвитком ситуації та буде вживати необхідних заходів для пом'якшення наслідків можливих негативних подій та обставин в міру їх виникнення.

ТОВ «Сандора»
 Фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та
 за роки, що закінчуються 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.
 Примітки до фінансової звітності
 Суми наведено в тисячах гривень, якщо не зазначено інакше

25. Події після звітної дати (продовження)

- 30 квітня 2020 року єдиний учасник вирішив збільшити статутний капітал Товариства на 1 022 216 тисяч гривень шляхом внесення (без залучення додаткових вкладів третіх осіб) грошових коштів у вигляді іноземної валюти у сумі 37 900 тис. доларів США.
- 9 червня 2020 року після виконання Україною всіх умов з боку МВФ для отримання фінансування за новою програмою Рада директорів МВФ схвалила 18-місячну програму Stand-By для України обсягом 5 млрд доларів (замість очікуваної наприкінці 2019 року програми EFF - див. примітку 1(б)). Нова програма спрямована на те, щоб допомогти Україні впоратися з проблемами пандемії COVID-19 шляхом забезпечення платіжного балансу та бюджетної підтримки. 12 червня 2020 року Україна отримала перший транш по програмі Stand-By МВФ в розмірі 2.1 млрд доларів, що надійшли до державного бюджету. Одночасно отриманий перший транш разом з надходженням пов'язаної фінансової допомоги від ЄС вже збільшив міжнародні резерви до 28.7 млрд доларів. Це максимальний рівень золотовалютних резервів України з кінця 2012 року.
- Після 31 грудня 2019 року українська гривня суттєво девальвувала відносно іноземних валют. На дату випуску цієї фінансової звітності курси валют були наступні: 27,6798 гривні за 1 долар США, 28,7812 гривні за 1 євро та 0,3738 гривні за 1 російський рубль. Потенційний ефект на фінансову звітність Товариства розкритий в примітці 22(г)(і).

Інших подій після дати складання фінансової звітності, які б вимагали розкриття у фінансовій звітності, не відбулося.

26. Перехід на МСФЗ

Як зазначено в Примітці 2(а), ця фінансова звітність була підготовлена відповідно до вимог Міжнародного стандарту фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» (МСФЗ 1) в рамках підготовки Компанії до переходу на МСФЗ.

При підготовці звіту про фінансовий стан відповідно до МСФЗ на початок періоду Компанія здійснила коригування сум, відображених у фінансовій звітності, підготовленій відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку України (П(с)БО). Пояснення того, як перехід від раніше застосовуваних П(с)БО до МСФЗ вплинув на власний капітал Компанії, викладено нижче:

	1 січня 2018 р.
Усього власного капіталу (дефіциту) Товариства згідно з раніше застосовуваними П(с)БО	(1 729 058)
Скориговано на:	
<i>Виправлення помилок в звітності підготовленій відповідно до П(с)БО:</i>	
Визнання відстрочених податкових активів	396 362
Різницю в обліку дебіторської заборгованості з податку на прибуток	(288 931)
Визнання зобов'язань згідно угод про розвиток клієнтів у відповідному періоді	(183 111)
	(75 680)
<i>Різниці в обліку згідно з П(с)БО та МСФЗ:</i>	
Різницю в обліку вартості основних засобів	241 299
Різницю в обліку вартості нематеріальних активів	(32 823)
Різницю в обліку відстрочених податкових активів	(37 526)
Інші коригування	5 859
	176 809
Усього власного капіталу (дефіциту) згідно з МСФЗ	(1 627 929)

Керівник служби фінансової звітності
 Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

Користів: Т.М.
 Бурдак: Т.В.

Звіт незалежних аудиторів

Управлінському персоналу Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка із застереженнями

Ми провели аудит фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Сандора» («Товариство»), що складається зі звітів про фінансовий стан на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р., звітів про фінансові результати (звітів про прибутки або збитки та інший сукупний дохід), звітів про власний капітал та про рух грошових коштів за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р., і приміток, включаючи стислий виклад суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних у розділі «*Основа для думки із застереженнями*» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та 1 січня 2018 р. та його фінансові результати і грошові потоки за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р., відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки із застереженнями

Ми не були присутніми при проведенні інвентаризації запасів, відображених у розмірі 676,238 тисяч гривень станом на 1 січня 2018 р., оскільки ми були призначені аудиторами Товариства після цієї дати. Ми не змогли впевнитись у кількості запасів шляхом виконання інших аудиторських процедур. Відповідно, ми не змогли визначити, чи існувала необхідність у коригуванні сум запасів станом на 1 січня 2018 р. та елементів, що складають звіти про фінансовий стан на 1 січня 2018 р., фінансові результати (звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід), та про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.

Товариство не має облікових даних стосовно первісної вартості основних засобів придбаних до 31 грудня 2007 р. Ми не змогли перевірити іншим чином основні засоби, з чистою балансовою вартістю 184,755 тисяч гривень, 201,341 тисяча гривень та 214,400 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 р., 31 грудня 2018 р. та

Підприємство: Товариство з обмеженою відповідальністю «Сандора»

Код ЄДРПОУ № 22430008

Незалежний аудитор: Приватне акціонерне товариство «КПМГ Аудит», компанія, зареєстрована згідно із законодавством України, член мережі незалежних фірм KPMG, що входить до асоціації KPMG International Cooperative ("KPMG International") зареєстрованої згідно із законодавством Швейцарії.

Код ЄДРПОУ № 31032100.

Реєстраційний номер у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2397.

Адреса: вул. Московська, 32/2, 17-й поверх, Київ, 01010, Україна

Постачальник	АТ "ПРОМПОСТАЧ"
Адреса	м. Миколаїв, Козацька, 34
Р/рахунок	26016545452308
в	Райффайзен Банк Аваль
	МФО 629630
ЄДРПОУ	23498701
Тел./ф.	095-322-67-78

РАХУНОК-ФАКТУРА

N 358

від " 3 " вересня 2019 р.

Платник	ВО "Росток"	Доповнення

Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Ціна	Сума
Гайки	шт.	100	5	500
Арматура	м.	50	4	200
Зварювальні електроди	шт.	4	80	320
Всього				1020
Податок на додану вартість (ПДВ)				204
Загальна сума з ПДВ				1224

Загальна сума, що підлягає оплаті Одна тисяча дві двадцять чотири грн.00 коп.

Директор Шевченко Ф.О. Гол. бухгалтер Буркало Г.В.

КОРІНЕЦЬ РОЗРАХУНКОВОГО ЧЕКА Серія _____ МК № 005467 « 2 » березня 2019 р. (дата видачі) ТОВ «Техномонтажналадка» (кому) за послуги (платити за що) (номери і дати документів) Залишок ліміту 50000,00 Списано за цим Чеком 20000,00 Залишок ліміту до наступного чека 30000,00 Сума словами Тридцять тисяч гривень	_____ (9) _____ (11)_(12) (чекодавець) (назва банку-емітента, код банку) РОЗРАХУНКОВИЙ ЧЕК (1) Серія_MKN№ 005467 Д-т рах. №_26067564367398 К-т рах. №_26000568867398 Ідентифікаційний код на ТОВ «Сандора» «02» березня 2019 р. 200000,00 (сума цифрами) Підпис банку Ощадбанк Кому ТОВ «Техномонтажналадка» (назва чекодержателя) Сплатить за цим чеком __Оплата за надані послуги _____ (19) Акт №45 від 27 лютого 2019 року (за що, номери та дати документів) Сума словами <u>двадцять тисяч гривень</u> Місце складання чека <u>Миколаїв</u> Дата « 02 » березня 2019 р. Підпис чекодавця <u>Підпис М.П.</u> (4) (42)							
Серійний №	X	Рахунок №	X	Сума	X	Код банку	X	Текст

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ №256
від « 25 » серпня 2019 р.

041001

Одержано банком

«26 серпня 2019 р.»

Платник
АТ«Креді Агр
іколь Банк»
Код **29875645**

Банк платника	код банку	ДЕБЕТ рах. №	СУМА
Старокиївська філія банку «Гарант» у м.Миколаєві	3225644	260000672436	100000
Одержувач Код) 54612432		КРЕДИТ рах. №	
Банк одержувача Головне відділення Приват банку у м. Миколаїв	Код банку 67590823	270034761230	

Сума (словами)
Сто тисяч грн.. 00 коп.

Призначення платежу: Благодійний внесок на розвиток статутної діяльності ТОВ «Сандора»
ДР

АТ«Креді Агріколь
Банк»

Підпис

Коваленко М.Р.

Проведено банком
«_26_»_серпня_2019 р.

М.П.

Підпис банку

Додаток 3
до Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні
(пункт 26 розділу III)

Типова форма N КО-2

Товариство з обмеженою відповідальністю «Сандора»
(найменування підприємства/установи/організації)

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України 13245876

Видатковий касовий ордер

від " 19 " лютого 2019 року

N з/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7
1	56	19.02.2019	684	-	970	-

Видати Федоренко Миколі Петровичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава Отримання авансів (попередньої оплати) за готову продукцію, товари

Сума Дев'ятсот сімдесят грн. 00 коп.

(словами)

Додаток: --

Керівник Головач С.Б. Головач
(підпис, прізвище, ініціали)

Головний бухгалтер

Буркало Г.В.
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав Дев'ятсот сімдесят грн. 00 коп.
(словами)

"19" лютого 2019 року

Підпис одержувача Федоренко

За паспортом серії СТ № 112367 РУ ГУ Миколаївського району м. Миколаїв 10.06.2016р.

(найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир Петренко Г.В.
(підпис, прізвище, ініціали)

Додаток 7
до Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні
(пункт 11.1 глави 11)

ТОВАРНО-ТРАНСПОРТНА НАКЛАДНА

№ 12 "16" липень 2019 року

Форма N 1-ТН

Автомобіль VOLVO FH12 AH33253MN Причіп/напівпричіп _____ Вид перевезень за по кілометровим тарифом
(марка, модель, тип, реєстраційний номер) (марка, модель, тип, реєстраційний номер)

Автомобільний перевізник ТОВ «Сандора» Водій Романенко С.Ф., АН №14767
(найменування / П. І. Б.) (П. І. Б.)

Б., номер посвідчення водія)

Замовник ТОВ «Сандора»

(найменування / П. І. Б.)

Вантажовідправник ТОВ «Сандора», м. Миколаїв, вул. Миру, 12

(повне найменування, місцезнаходження / П. І. Б., місце проживання)

Вантажоодержувач ТОВ «Восток», м. Миколаїв, бульвар Шевченка, 321 (повне найменування,
місцезнаходження / П. І. Б., місце проживання)

Пункт навантаження м. Миколаїв, вул. Миру, 12 Пункт розвантаження бульвар Шевченка, 321
(місцезнаходження) (місцезнаходження)

кількість місць 34, масою брутто, т дві отримав водій/експедитор Романенко С.Ф., водій Романенко С.Ф.

(словами)

(словами)

(П. І. Б., посада, підпис)

Усього відпущено на загальну суму сімсот двадцять тисяч, у тому числі ПДВ сто двадцять тисяч
(словами, з урахуванням ПДВ)

Супровідні документи на вантаж Санітарно-гігієнічний сертифікат від 12 червня 2019 р., АР №37123, накладна від 16.07.2019р. №322

Зведена податкова накладна
 Складена на операції, звільнені від оподаткування

Не підлягає наданню отримувачу (покупцю) з причини
 (зазначається відповідний тип причини)

Х

1 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Наказ Міністерства фінансів України
 31 грудня 2015 року № 1307
 (у редакції наказу Міністерства фінансів України
 від 17 вересня 2018 року № 763)

ПОДАТКОВА НАКЛАДНА

0 1 0 4 2 0 1 9 / 1

(дата складення) (порядковий номер)

Постачальник (продавець)

ТОВ "Сандора"

(найменування, прізвище, ім'я, по батькові - для фізичної особи - підприємця)

2 1 4 0 0 7 8 2 2 4 3 1

(індивідуальний податковий номер) (номер філії²) (податковий номер платника податку³ або серія (за наявності) та номер паспорта⁴)

Отримувач (покупець)

Неплатник

(найменування, прізвище, ім'я, по батькові - для фізичної особи - підприємця)

1 0 0 0 0 0 0 0 0 5 5 2

(індивідуальний податковий номер) (номер філії²) (податковий номер платника податку³ або серія (за наявності) та номер паспорта⁴)

Розділ А

I	Загальна сума коштів, що підлягають сплаті, з урахуванням податку на додану вартість	13828,57
II	Загальна сума податку на додану вартість, у тому числі:	2304,76
III	загальна сума податку на додану вартість за основою ставкою	2304,76
IV	загальна сума податку на додану вартість за ставкою 7 %	
V	Усього обсяги постачання за основною ставкою (код ставки 20)	
VI	Усього обсяги постачання за ставкою 7 % (код ставки 7)	11523,81
VII	Усього обсяги постачання при експорті товарів за ставкою 0 % (код ставки 901)	
VIII	Усього обсяги постачання на митній території України за ставкою 0 % (код ставки 902)	
IX	Усього обсяги операцій, звільнених від оподаткування (код ставки 903)	
X	Дані щодо зворотної (заставної) тари	

Розділ Б

№ з/п	Опис (номенклатура) товарів/послуг продавця	Код			Одиниця виміру товару/послуги		Кількість (об'єм, обсяг)	Ціна постачання одиниці товару / послуги без урахування податку на додану вартість	Код ставки	Код пільги ⁶	Обсяги постачання (без оподаткування) без урахування податку на додану вартість	Сума податку на додану вартість	Код виду діяльності сільськогосподарського товаровиробника
		товару згідно з УКТ ЗЕД	ознаки імпортованого товару ⁵	послуги згідно з ДКПП	умовне позначення (українське)	код							
1	2	3.1	3.2	3.3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Товари в асортименті								20		10000		
2	Сік фруктовий в асортименті	24023356054							20		1523,81		
...													
9999													

Суми податку на додану вартість, нараховані (сплачені) у зв'язку з постачанням товарів/послуг, зазначених у цій накладній, визначені правильно, відповідають сумі податкових зобов'язань продавця.

Посадова (уповноважена) особа / фізична особа
 (законний представник)

Тяч Р.В.
 (ініціали та прізвище)

3 4 2 2 0 9 7 6 7 2

(реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта)

¹ У порядковому номері після символу "/" зазначається код 2 - у разі здійснення операцій з постачання власновироблених товарів, отриманих за результатами видів діяльності, визначених в пункті 16³ статті 16³ Закону України "Про державну підтримку сільського господарства України", або код 5 - у разі складання податкової накладної оператором інвестору за багатовісторонньою угодою про розподіл продукції.

² Зазначається у разі постачання/придбання товарів/послуг філією (структурним підрозділом), яка (який) фактично є від імені головного підприємства - платника податку стороною договору.

³ Зазначається податковий номер платника податку відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 09 грудня 2011 року № 1588 "Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів", зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 29 грудня 2011 року за № 1562/203/0 (із змінами).

⁴ Серія (за наявності) та номер паспорта зазначають у разі, якщо покупець або продавець - фізична особа, яка через свої релігійні переконання відмовляється від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті.

⁵ У зв'язку постачання товару, ввезеного на митну територію України, у графі 3.2 проставляється позначка "X".

⁶ (у разі наявності пільги у дводіючих податкових пільг у графі 9 проставляється умовний код "99999999", а у цій графі зазначаються відповідні пункти (підпункти), статті, підрозділи, розділи Податкового кодексу України та/або міжнародного договору, яким передбачено звільнення від оподаткування)

В. о. директора Департаменту податкової політики

В. П. Овчаренко

Додаток 1
до Національного положення
(стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової
звітності"

Дата (рік, місяць, число) 2020 04 01
за ЄДРПОУ 22430008

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Сандора"
(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 1 квартал 2020 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 349)	-
Валовий :			
прибуток	2090	-	-
збиток	2095	(3 349)	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Адміністративні витрати	2130	(1 704)	-
Витрати на збут	2150	(1 135)	-
Інші операційні витрати	2180	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(6 188)	-
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(20)	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(6 208)	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-

Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:	2350	-	-
прибуток	2355	(6 208)	-
збиток			

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(6 208)	-

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	32	-
Відрахування на соціальні заходи	2510	7	-
Амортизація	2515	2 802	-
Інші операційні витрати	2520	-	-
Разом	2550	2 841	-

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-

Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Гнасевиц В.В.

Головний бухгалтер

Корнієнко Т.М.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1
"Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Сандора"	Дата (рік, місяць, число)	Коди
Територія	Миколаївський	за ЄДРПОУ	2020 04 01 22430008
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю,	за КОАТУУ	22430008
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників	1	за КВЕД	46,39

Адреса, телефон Україна, 04655, Київ, Богатирська, будинок № 3,
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 березня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1000	1 250	1 239
накопичена амортизація	1001	2 587	2 587
Незавершені капітальні інвестиції	1002	(1 337)	(1 348)
Основні засоби	1005	200 936	200 936
первісна вартість	1010	2 212 188	2 206 053
знос	1011	3 681 153	3 681 153
Інвестиційна нерухомість	1012	(1 468 965)	(1 475 100)
Довгострокові біологічні активи	1015	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	80 590	80 590
Відстрочені податкові активи	1045	170 640	170 640
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 665 604	2 659 458
II. Оборотні активи			

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	294 300	292 300
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	56 899	57 399
товари, роботи, послуги	1615	2 134 999	2 135 359
розрахунками з бюджетом	1620	70 971	70 916
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	7 211	7 218
розрахунками з оплати праці	1630	32 486	32 512
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 852	5 852
Поточні забезпечення	1660	61 632	61 632
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	413 476	413 482
Усього за розділом III	1695	3 077 826	3 076 670
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	5 071 435	5 064 571

Керівник

Гнаевич В.В.

Головний бухгалтер

Корнієнко Т.М.

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Продовження Додатку Л

Продовження додатку Л			
Виробничі запаси	1100	735 213	735 515
Незавершене виробництво	1101	304 113	304 413
Готова продукція	1102	115 593	115 595
Товари	1103	300 340	300 340
Поточні біологічні активи	1104	15 167	15 167
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1125	1 510 888	1 510 888
з бюджетом	1130	39 576	39 576
у тому числі з податку на прибуток	1135	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1136	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1155	8 576	8 576
Гроші та їх еквіваленти	1160	-	-
Рахунки в банках	1165	47 699	46 679
Витрати майбутніх періодів	1167	47 699	46 679
Інші оборотні активи	1170	6 664	6 664
Інші оборотні активи	1190	57 215	57 215
Усього за розділом II	1195	2 405 831	2 405 113
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 071 435	5 064 571

Пасив	Код рядка	На початок звітного	На кінець звітного
		періоду	періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	986 277	986 277
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	8 256	8 256
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1 395 057)	(1 401 265)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	(400 524)	(406 732)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	500
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 392 358	2 392 358
Довгострокові забезпечення	1520	1 775	1 775
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 775	1 775
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	2 394 133	2 394 633

Товариство з обмеженою відповідальністю "Сандора"

Главная книга
 Январь 2020 г.

Главная книга. Счет 10 "Основные средства"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	3 681 153 000,00				3 681 153 000,00	

Главная книга. Счет 12 "Нематериальные активы"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	2 587 000,00				2 587 000,00	

Главная книга. Счет 13 "Знос (амортизация) необоротных активов"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого		1 470 302 000,00		6 146 034,17		1 476 448 034,17

Главная книга. Счет 15 "Капитальные инвестиции"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	200 936 000,00				200 936 000,00	

Главная книга. Счет 17 "Відстрочені податкові активи"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	170 640 000,00				170 640 000,00	

Главная книга. Счет 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	80 590 000,00				80 590 000,00	

Главная книга. Счет 20 "Виробничі запаси"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	С кредита счета 63	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	304 113 000,00		300 000,00	300 000,00		304 413 000,00	

Главная книга. Счет 23 "Виробництво"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	С кредита счета 65	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого			2 200,00	2 200,00		2 200,00	

Главная книга. Счет 25 "Напівфабрикати"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	115 593 000,00				115 593 000,00	

Главная книга. Счет 26 "Готова продукція"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	300 340 000,00				300 340 000,00	

Главная книга. Счет 28 "Товари"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	15 167 000,00				15 167 000,00	

Главная книга. Счет 31 "Рахунки в банках"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	С кредита счета 50	С кредита счета 60	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	47 699 000,00		1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00	3 020 000,00	46 679 000,00	

Главная книга. Счет 33 "Інші кошти"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	57 215 000,00				57 215 000,00	

Главная книга. Счет 36 "Розрахунки з покупцями та замовниками"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	1 510 888 000,00				1 510 888 000,00	

Главная книга. Счет 37 "Розрахунки з різними дебіторами"

	Начальное сальдо дебет	Начальное сальдо кредит	Оборот по дебету	Оборот по кредиту	Сальдо дебет	Сальдо кредит
Итого	48 152 000,00				48 152 000,00	

Главная книга. Счет 39 "Витрати майбутніх періодів"

	Начальное	Начальное	Оборот по дебету	Оборот по	Сальдо дебет	Сальдо кредит

ТОВ "Сандора"
Отчет по проводкам за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит	
				Счет	Счет	Счет	Счет
01.01.2020	Операция (бухгалтерский и налоговый учет) 0000000002 от 01.01.2020 0:00:00	<...>	<...>	311	1 000 000,00	501	1 000 000,00
06.01.2020	Операция (бухгалтерский и налоговый учет) 0000000001 от 06.01.2020 0:00:00	<...>	<...>	501	500 000,00	611	500 000,00
06.01.2020	Платежное поручение исходящее 0000000001 от 06.01.2020 0:00:00 Иные поступления клиенту	Основной рахунок в ПриватБанк <...>	АТ КБ "ПРИВАТБАНК" Договор кредитования	311	1 000 000,00	601	1 000 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 0000000001 от 10.01.2020 12:00:01 Оприбутковані ТМЦ	Опод. ПДВ Фрукти Основний склад	ТОВ "Яблучко" основний	201	300 000,00	631	300 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 0000000001 от 10.01.2020 12:00:01 ПДВ - податковий кредит (товари), переважає об'ємом	ТОВ "Яблучко" основний <...>	ТОВ "Яблучко" основний	6442	60 000,00	631	60 000,00
10.01.2020	Регистрация входящего налогового документа 0000000001 от 10.01.2020 12:00:01 ПДВ: податковий кредит: податкова накладна		ТОВ "Яблучко" основний <...>	6412	60 000,00	6442	60 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 0000000002 от 10.01.2020 12:00:02 Послуги	Сировина на складі Собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг власного	ТОВ "Вантаж" Договор отримані послуги	901	5 000,00	6851	5 000,00

10.01.2020	Поступление товаров и услуг 0000000002 от 10.01.2020 12:00:02 ПДВ - податковий кредит (послуги), переважає об'ємом	ТОВ "Вантаж" Договор отримані послуги <...>	ТОВ "Вантаж" Договор отримані послуги	6442	1 000,00	6851	1 000,00
10.01.2020	Регистрация входящего налогового документа 0000000002 от 10.01.2020 12:00:02 ПДВ: податковий кредит: податкова накладна		ТОВ "Вантаж" Договор отримані послуги <...>	6412	1 000,00	6442	1 000,00
20.01.2020	Платежное поручение исходящее 0000000002 от 20.01.2020 0:00:01 Иные списания коштів	<...>	Основной рахунок в ПриватБанк <...>	952	20 000,00	311	20 000,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Виробництво <...>	Буркало Галина Вікторівна	92	10 000,00	661	10 000,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	Гнасевиц В'ячеслав Володимирович	92	12 000,00	661	12 000,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	Корнієнко Тамара Миколаївна	92	10 000,00	661	10 000,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Виробництво <...><...>	ЄСВ ФОП (працівники) Нарахування ЄСВ роботодавцями (36.76 - 49.7%)	231	2 200,00	651	2 200,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	ЄСВ ФОП (працівники) Нарахування ЄСВ роботодавцями (36.76 - 49.7%)	92	4 840,00	651	4 840,00

Додаток 0

ТОВ "Сандора"
Сводные проводки за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Сортировка: Счет Дт По возрастанию, Счет Кт По возрастанию

Счет Дт	Счет Кт	Дебет	Кредит
201 Сировина й матеріали	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	300 000,00	300 000,00
231 Основне виробництво	651 За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	2 200,00	2 200,00
311 Поточні рахунки в національній валюті	501 Довгострокові кредити банків у національній валюті	1 000 000,00	1 000 000,00
311 Поточні рахунки в національній валюті	601 Короткострокові кредити банків у національній валюті	1 000 000,00	1 000 000,00
442 Непокриті збитки	791 Результат операційної діяльності	6 187 874,17	6 187 874,17
442 Непокриті збитки	792 Результат фінансових операцій	20 000,00	20 000,00
501 Довгострокові кредити банків у національній валюті	611 Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті	500 000,00	500 000,00
601 Короткострокові кредити банків у національній валюті	311 Поточні рахунки в національній валюті	3 000 000,00	3 000 000,00
6412 Розрахунки за ПДВ	6442 Податковий кредит непідтверджений	61 000,00	61 000,00
6442 Податковий кредит непідтверджений	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	60 000,00	60 000,00
6442 Податковий кредит непідтверджений	6851 Розрахунки з іншими кредиторами (в національній валюті)	1 000,00	1 000,00
661 Розрахунки за заробітною платою	6411 Розрахунки за ПДФО	5 760,00	5 760,00
661 Розрахунки за заробітною платою	642 Розрахунки по обов'язкових платежах	480,00	480,00
791 Результат операційної діяльності	901 Собівартість реалізованої готової продукції	3 349 112,50	3 349 112,50
791 Результат операційної діяльності	92 Адміністративні витрати	1 703 506,67	1 703 506,67
791 Результат операційної діяльності	93 Витрати на збут	1 135 255,00	1 135 255,00
792 Результат фінансових операцій	952 Інші фінансові витрати	20 000,00	20 000,00
901 Собівартість реалізованої готової продукції	131 Знос основних засобів	3 333 333,33	3 333 333,33
901 Собівартість реалізованої готової продукції	133 Накопичена амортизація нематеріальних активів	10 779,17	10 779,17

901 Собівартість реалізованої готової продукції	6851 Розрахунки з іншими кредиторами (в національній валюті)	5 000,00	5 000,00
92 Адміністративні витрати	131 Знос основних засобів	1 666 666,67	1 666 666,67
92 Адміністративні витрати	651 За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	4 840,00	4 840,00
92 Адміністративні витрати	661 Розрахунки за заробітною платою	32 000,00	32 000,00
93 Витрати на збут	131 Знос основних засобів	1 135 255,00	1 135 255,00
952 Інші фінансові витрати	311 Поточні рахунки в національній валюті	20 000,00	20 000,00
09 Амортизаційні відрахування		6 146 034,17	6 146 034,17

ТОВ "Сандора"
Сводные проводки за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Сортировка: Счет Дт По возрастанию, Счет Кт По возрастанию

Счет Дт	Счет Кт	Дебет	Кредит
201 Сировина й матеріали	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	300 000,00	300 000,00
231 Основне виробництво	651 За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	2 200,00	2 200,00
311 Поточні рахунки в національній валюті	501 Довгострокові кредити банків у національній валюті	1 000 000,00	1 000 000,00
311 Поточні рахунки в національній валюті	601 Короткострокові кредити банків у національній валюті	1 000 000,00	1 000 000,00
442 Непокриті збитки	791 Результат операційної діяльності	6 187 874,17	6 187 874,17
442 Непокриті збитки	792 Результат фінансових операцій	20 000,00	20 000,00
501 Довгострокові кредити банків у національній валюті	611 Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті	500 000,00	500 000,00
601 Короткострокові кредити банків у національній валюті	311 Поточні рахунки в національній валюті	3 000 000,00	3 000 000,00
6412 Розрахунки за ПДВ	6442 Податковий кредит не підтверджений	61 000,00	61 000,00
6442 Податковий кредит не підтверджений	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	60 000,00	60 000,00
6442 Податковий кредит не підтверджений	6851 Розрахунки з іншими кредиторами (в національній валюті)	1 000,00	1 000,00
661 Розрахунки за заробітною платою	6411 Розрахунки за ПДФО	5 760,00	5 760,00
661 Розрахунки за заробітною платою	642 Розрахунки по обов'язкових платежах	480,00	480,00
791 Результат операційної діяльності	901 Собівартість реалізованої готової продукції	3 349 112,50	3 349 112,50
791 Результат операційної діяльності	92 Адміністративні витрати	1 703 506,67	1 703 506,67
791 Результат операційної діяльності	93 Витрати на збут	1 135 255,00	1 135 255,00
792 Результат фінансових операцій	952 Інші фінансові витрати	20 000,00	20 000,00
901 Собівартість реалізованої готової продукції	131 Знос основних засобів	3 333 333,33	3 333 333,33
901 Собівартість реалізованої готової продукції	133 Накопичена амортизація нематеріальних активів	10 779,17	10 779,17
901 Собівартість реалізованої готової продукції	6851 Розрахунки з іншими кредиторами (в національній валюті)	5 000,00	5 000,00
92 Адміністративні витрати	131 Знос основних засобів	1 666 666,67	1 666 666,67
92 Адміністративні витрати	651 За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування	4 840,00	4 840,00
92 Адміністративні витрати	661 Розрахунки за заробітною платою	32 000,00	32 000,00
93 Витрати на збут	131 Знос основних засобів	1 135 255,00	1 135 255,00
952 Інші фінансові витрати	311 Поточні рахунки в національній валюті	20 000,00	20 000,00
09 Амортизаційні відрахування		6 146 034,17	6 146 034,17

ТОВ "Сандора"

Карточка счёта 66 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								К 32 486 000,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Виробництво <...>	Буркало Галина Вікторівна	92		661	10 000,00	К 32 496 000,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	Гнасевич В'ячеслав Володимирович	92		661	12 000,00	К 32 508 000,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	Корнієнко Тамара Миколаївна	92		661	10 000,00	К 32 518 000,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Гнасевич В'ячеслав Володимирович		661	2 160,00	6411		К 32 515 840,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Буркало Галина Вікторівна		661	1 800,00	6411		К 32 514 040,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Корнієнко Тамара Миколаївна		661	1 800,00	6411		К 32 512 240,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Гнасевич В'ячеслав Володимирович	Військовий збір	661	180,00	642		К 32 512 060,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Корнієнко Тамара Миколаївна	Військовий збір	661	150,00	642		К 32 511 910,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Буркало Галина Вікторівна	Військовий збір	661	150,00	642		К 32 511 760,00
Обороты за период и сальдо на конец					6 240,00		32 000,00	К 32 511 760,00

ТОВ "Сандора"

Карточка счета 65 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								К 7 211 000,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Виробництво <...><...>	ЄСВ ФОП (працівники) Нарахування ЄСВ роботодавцями (36.76 - 49.7 %)	231		651	2 200,00	К 7 213 200,00
31.01.2020	Начисление зарплат работникам организаций 0000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Адміністрація <...>	ЄСВ ФОП (працівники) Нарахування ЄСВ роботодавцями (36.76 - 49.7 %)	92		651	4 840,00	К 7 218 040,00
Обороты за период и сальдо на конец						0,00	7 040,00	К 7 218 040,00

ТОВ "Сандора"
Карточка счёта 64 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учёта)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо	
				Счет		Счет		К	
Сальдо на начало									
				6442	60 000,00	631		К	70 971 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 00000000001 от 10.01.2020 12:00:01 ПДВ - податковий кредит (товари), перелік собівартування	ТОВ "Яблучко" основний <...>	ТОВ "Яблучко" основний					К	70 911 000,00
10.01.2020	Регистрация входящего налогового документа 00000000001 от 10.01.2020 12:00:01 ПДВ: податковий кредит: податкова накладна		ТОВ "Яблучко" основний <...>	6412	60 000,00	6442	60 000,00	К	70 911 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 00000000002 от 10.01.2020 12:00:02 ПДВ - податковий кредит (послуги), перелік собівартування	ТОВ "Вантаж" Договір отримані послуги <...>	ТОВ "Вантаж" Договір отримані послуги	6442	1 000,00	6851		К	70 910 000,00
10.01.2020	Регистрация входящего налогового документа 00000000002 от 10.01.2020 12:00:02 ПДВ: податковий кредит: податкова накладна		ТОВ "Вантаж" Договір отримані послуги <...>	6412	1 000,00	6442	1 000,00	К	70 910 000,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Гнасевиц В'ячеслав Володимирович		661		6411	2 160,00	К	70 912 160,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Буркало Галина Вікторівна		661		6411	1 800,00	К	70 913 960,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Корнієнко Тамара Миколаївна		661		6411	1 800,00	К	70 915 760,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Гнасевиц В'ячеслав Володимирович	Військовий збір	661		642	180,00	К	70 915 940,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Корнієнко Тамара Миколаївна	Військовий збір	661		642	150,00	К	70 916 090,00
31.01.2020	Начисление зарплаты работникам организаций 00000000001 от 31.01.2020 0:00:00	Буркало Галина Вікторівна	Військовий збір	661		642	150,00	К	70 916 240,00
Обороты за период и сальдо на конец					122 000,00		67 240,00	К	70 916 240,00

ТОВ "Сандора"
Карточка счета 63 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								К 2 134 999 000,00
10.01.2020	Поступление товаров и услуг 00000000001 от 10.01.2020 12:00:01	Опод. ПДВ Фрукты Основний склад	ТОВ "Яблучко" основний	201		631	300 000,00	К 2 135 299 000,00
10.01.2020	Оприбутковані ТМЛІ Поступление товаров и услуг 00000000001 от 10.01.2020 12:00:01 ПДВ - податковий кредит (товари), перше об'єднання	ТОВ "Яблучко" основний <...>	ТОВ "Яблучко" основний	6442		631	60 000,00	К 2 135 359 000,00
Обороты за период и сальдо на конец					0,00		360 000,00	К 2 135 359 000,00

Додаток 9

ТОВ "Сандора"
Карточка счета 61 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								К 56 899 000,00
06.01.2020	Операция (бухгалтерский и налоговый учет) 00000000001 от 06.01.2020 0:00:00	<...>	<...>	501		611	500 000,00	К 57 399 000,00
Обороты за период и сальдо на конец					0,00		500 000,00	К 57 399 000,00

ТОВ "Сандора"

Карточка счета 60 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо	
				Счет		Счет			
Сальдо на начало								К	294 300 000,00
06.01.2020	Платежное поручение входящее 00000000001 от 06.01.2020 0:00:00 Інше надходження коштів	Основний рахунок в ПриватБанк <...>	АТ КБ "ПРИВАТБАНК" Договір кредитування	311		601	1 000 000,00	К	295 300 000,00
31.01.2020	Платежное поручение исходящее 00000000003 от 31.01.2020 12:00:01 Інше списання коштів	АТ «Укрсиббанк» Договір кредитування	Основний рахунок в ПриватБанк <...>	601	3 000 000,00	311		К	292 300 000,00
Обороты за период и сальдо на конец					3 000 000,00		1 000 000,00	К	292 300 000,00

ТОВ "Сандора"

Анализ счета 64 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Кор. Счет	Дебет	Кредит
Начальное сальдо		70 971 000,00
63	60 000,00	
64	61 000,00	61 000,00
66		6 240,00
68	1 000,00	
Оборот	122 000,00	67 240,00
Конечное сальдо		70 916 240,00

Додаток Ю

ТОВ "Сандора"

Анализ счета 63 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Кор. Счет	Дебет	Кредит
Начальное сальдо		2 134 999 000,00
20		300 000,00
64		60 000,00
Оборот		360 000,00
Конечное сальдо		2 135 359 000,00

ТОВ "Сандора"

Оборотно-сальдовая ведомость по счету 60 за Январь 2020 г.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Контрагенты						
Договори						
60		294 300 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00		292 300 000,00
601		294 300 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00		292 300 000,00
АТ «Укрсиббанк»		294 300 000,00	3 000 000,00			291 300 000,00
Договір кредитування		294 300 000,00	3 000 000,00			291 300 000,00
АТ КБ "ПРИВАТБАНК"				1 000 000,00		1 000 000,00
Договір кредитування				1 000 000,00		1 000 000,00
Итого		294 300 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00		292 300 000,00

Шахматная оборотная ведомость
 Январь 2020 г.
 Выводные данные: сумма

Дебет Кредит	13	31	50	60	61	63	64	65	66	68	79	90	92	93	95	Итого обороты
20							300 000,00									300 000,00
23									2 200,00							2 200,00
31			1 000 000,00	1 000 000,00												2 000 000,00
44												6 207 674,17				6 207 674,17
50					500 000,00											500 000,00
60		3 000 000,00														3 000 000,00
64						60 000,00	61 000,00				1 000,00					122 000,00
66							6 240,00									6 240,00
79												3 349 112,50	1 703 506,67	1 135 255,00	20 000,00	6 207 674,17
90	3 344 112,50									5 000,00						3 349 112,50
92	1 666 666,67							4 640,00	32 000,00							1 703 506,67
93	1 135 255,00															1 135 255,00
95		20 000,00														20 000,00
Итого обороты	6 146 034,17	3 020 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	500 000,00	360 000,00	67 240,00	7 040,00	32 000,00	6 000,00	6 207 674,17	3 349 112,50	1 703 506,67	1 135 255,00	20 000,00	24 554 082,51

ТОВ "Сандора"
Оборотно-сальдовая ведомость за Январь 2020 г.
 Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Счет	Сальдо на начало периода		Обороты за период		Сальдо на конец периода	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
10	3 681 153 000,00				3 681 153 000,00	
103	3 681 153 000,00				3 681 153 000,00	
12	2 587 000,00				2 587 000,00	
127	2 587 000,00				2 587 000,00	
13						
131		1 470 302 000,00		6 146 034,17		1 476 448 034,17
133		1 468 965 000,00		6 135 255,00		1 475 100 255,00
15	200 936 000,00			10 779,17	200 936 000,00	
152	200 936 000,00				200 936 000,00	
#	200 936 000,00				200 936 000,00	
17	170 640 000,00				170 640 000,00	
18	80 590 000,00				80 590 000,00	
183	80 590 000,00				80 590 000,00	
20	304 113 000,00		300 000,00		304 413 000,00	
201	304 113 000,00		300 000,00		304 413 000,00	
23			2 200,00		2 200,00	
231			2 200,00		2 200,00	
25	115 593 000,00				115 593 000,00	
26	300 340 000,00				300 340 000,00	
28	15 167 000,00				15 167 000,00	
281	15 167 000,00				15 167 000,00	
31	47 699 000,00		2 000 000,00	3 020 000,00	46 679 000,00	
311	47 699 000,00		2 000 000,00	3 020 000,00	46 679 000,00	
33	57 215 000,00				57 215 000,00	
331	57 215 000,00				57 215 000,00	
36	1 510 888 000,00				1 510 888 000,00	
361	1 510 888 000,00				1 510 888 000,00	
37	48 152 000,00				48 152 000,00	
371	39 576 000,00				39 576 000,00	
#	39 576 000,00				39 576 000,00	
377	8 576 000,00				8 576 000,00	
#	8 576 000,00				8 576 000,00	
39	6 664 000,00				6 664 000,00	
40		986 277 000,00				986 277 000,00
401		986 277 000,00				986 277 000,00
42		8 256 000,00				8 256 000,00
422		8 256 000,00				8 256 000,00
44	1 395 057 000,00		6 207 874,17		1 401 264 874,17	
442	1 395 057 000,00		6 207 874,17		1 401 264 874,17	
47		63 407 000,00				63 407 000,00
471		61 632 000,00				61 632 000,00
472		1 775 000,00				1 775 000,00
50			500 000,00	1 000 000,00	500 000,00	
501			500 000,00	1 000 000,00	500 000,00	
55		2 392 358 000,00				2 392 358 000,00
60		294 300 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00	292 300 000,00	
601		294 300 000,00	3 000 000,00	1 000 000,00	292 300 000,00	
61		56 899 000,00		500 000,00	57 399 000,00	
611		56 899 000,00		500 000,00	57 399 000,00	
63		2 134 999 000,00		360 000,00	2 135 359 000,00	
631		2 134 999 000,00		360 000,00	2 135 359 000,00	
64		70 971 000,00	122 000,00	67 240,00	70 915 240,00	
641		70 971 000,00	61 000,00	5 760,00	70 915 240,00	
#				5 760,00	5 760,00	
#		70 971 000,00	61 000,00		70 910 000,00	
642				480,00	480,00	
644			61 000,00	61 000,00		
#			61 000,00	61 000,00		
65		7 211 000,00		7 040,00		7 218 040,00
651		7 211 000,00		7 040,00		7 218 040,00
66		32 486 000,00	6 240,00	32 000,00	32 511 760,00	
661		32 486 000,00	6 240,00	32 000,00	32 511 760,00	
68		419 328 000,00		6 000,00	419 334 000,00	
681		5 852 000,00			5 852 000,00	
#		5 852 000,00			5 852 000,00	
685		413 476 000,00		6 000,00	413 482 000,00	
#		413 476 000,00		6 000,00	413 482 000,00	
79			6 207 874,17	6 207 874,17		
791			6 187 874,17	6 187 874,17		
792			20 000,00	20 000,00		
90			3 349 112,50	3 349 112,50		
901			3 349 112,50	3 349 112,50		
92			1 703 506,67	1 703 506,67		
93			1 135 255,00	1 135 255,00		
95			20 000,00	20 000,00		
952			20 000,00	20 000,00		
Итого	#####	#####	24 554 062,51	24 554 062,51	#####	#####

Начисление военного сбора № 00000000001
от 31. 01. 2019

Организация: ТОВ "Сандора"

Идентификационный код ЕГРПОУ:

2	2	4	3	0	0	0	8

Месяц начисления: Январь 2020

№ п/п	Сотрудник (ИНН)	Месяц	Доход	Сбор
1	Буркало Галина Вікторівна ()	Январь 2020	10 000,00	150,00
2	Гнасевич В'ячеслав Володимирович ()	Январь 2020	12 000,00	180,00
3	Корнієнко Тамара Миколаївна ()	Январь 2020	10 000,00	150,00
			Итого:	480,00

Ответственный:

Графік документообігу на ТОВ «Сандора»

№	Назва документу	Створення документу				Перевірка документів			Обробка			Здавання		
		Кількість примірників	відповідальний		Строк виконання	відповідальний			Виконавець	Строк виконання	Подальші пролонговані документа	Виконавець	Строк виконання	Місце і строк зберігання
			За оформлення	За виконання		За здавання	За перевірку	Строк подання						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Основні засоби														
1	Акт приймання основних засобів	2	Члени комісії	Голова комісії	В зм'яз надружжя або передавання об'єкта	Голова комісії	Головний бухгалтер	До 28 числа згодна з місяця	Головний бухгалтер	До 1 числа наступного місяця	Інспектор на картка обліку основних засобів, СПИЛАННЯ М/О №9	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії, Зроки
2	Акт вивчення в складу атацію активів	2	Члени комісії	Голова комісії	В зм'яз вивчення в складу атацію	Голова комісії	Головний бухгалтер	До 28 числа згодна з місяця	Головний бухгалтер	До 1 числа наступного місяця	Інспектор на картка обліку основних засобів, технічний паспорт, СПИЛАННЯ М/О №9	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії З роки
3	Акт на списання основних засобів	2	Члени комісії	Голова комісії	В зм'яз списання	Голова комісії	Головний бухгалтер	До 28 числа згодна з місяця	Головний бухгалтер	До 1 числа наступного місяця	Інспектор на картка обліку основних засобів, технічний паспорт, СПИЛАННЯ М/О №9	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії З роки
Запаси														
4	Акт списання	2	Члени комісії	Матеріальне відповідальна на особа	В зм'яз списання	Матеріальна відповідальна особа	Головний бухгалтер	До 28 числа згодна з місяця	Головний бухгалтер	До 1 числа наступного місяця	Записки, СПИЛАННЯ М/О №13	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії З роки

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5	Відомості та документи про витрати матеріалів на потреби установи	2	Менеджер з обліку витрат на особа	Головний спеціаліст	В звіт списання	Менеджер з обліку витрат на особа	Головний бухгалтер	До 28 числа поточного місяця	Головний бухгалтер	До 1 числа наступного місяця	Заявка, складання м/о №13	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відвіт бухгалтерії 3 роки
6	Подорожні листи	1	Головний бухгалтер	Водій	Після прибуття	Водій	Головний бухгалтер	Щодня	Головний бухгалтер	До 10:00 наступного дня після отримання листа	Правильність обрахунку продовженням. Витрачання бюджету, складання м/о №13	Головний бухгалтер	28-31 числа поточного місяця	Відвіт бухгалтерії 3 роки
Оплата праці														
7	Табель обліку використання робочого часу	1	Бухгалтер з обліку витрат на витрати на виплати зарплатної плати	Бухгалтер з обліку зарахування і виплати зарплатної плати	Щодня, в робочі дні	Бухгалтер з обліку витрат на виплати зарплатної плати	Головний бухгалтер	Щомісячно до 12 числа за 1 половини у місяця та до 25 - за 2 половини	Головний бухгалтер	Щомісячно до 26 числа	Складання розрахунку платіжної відомості, виплата зарплатної плати поточного місяця, складання м/о №3	Головний бухгалтер	28-31 числа поточного місяця	Відвіт бухгалтерії 3 роки
8	Розрахунок за платіжну відомість	1	Бухгалтер з обліку витрат на виплати зарплатної плати	Бухгалтер з обліку витрат на виплати зарплатної плати	За 1 половини у місяця - до 14 числа, за 2 половини у - до 28	Бухгалтер з обліку витрат на виплати зарплатної плати	Головний бухгалтер	Не пізніше поточного дня після отримання	Головний бухгалтер	У день виплати зарплатної плати	Складання особового рахунку, виплата зарплатної плати за поточний місяць, складання м/о №3	Головний бухгалтер	У зміру витрат	Відвіт бухгалтерії 3 роки

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Готова продукція та її реалізація														
12	Накладна – вимога на відпуск	2	Матеріально-відповідальна особа	Матеріально-відповідальна особа	За потребою	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Після оформлення	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Не пізніше 28 числа поточного місяця	Складання м/о №10	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії 3 роки
13	Товарно-транспортна накладна	4	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Протягом 10 днів	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	В день виписки	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	В день виписки	Накопичуваль на відомість	Головний бухгалтер	До 5 числа наступного місяця	Відділ бухгалтерії 3 роки
14	Рахунок-фактура	2	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Протягом 10 днів	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	В день виписки	Бухгалтер з обліку готової продукції та її реалізації	В день виписки	Журнал реєстрації рахунків-фактур	Головний бухгалтер	В день виписки	Відділ бухгалтерії 3 роки
Грошові кошти														
15	Відаткова накладна	2	Бухгалтер-касір	Бухгалтер-касір	В день складання	Бухгалтер-касір	Бухгалтер-касір	В день складання	Бухгалтер-касір	В день складання	Накопичуваль на відомість №1	Головний бухгалтер	В день складання	Відділ бухгалтерії 3 роки